

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಲ

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ

ನೆಂಪು

ಸಂಚಿಕೆ
(1994-2004)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

BWP-1681
10/10/17
G-2338
78/84

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಲ

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ

ನೆಂಪು ಸಂಚಿ
(1994-2004)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್,
ಮಂಗಳೂರು - 3. ದೂರವಾಣಿ - 2459389

**'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ' ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ**

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್	:	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕೆರ್	:	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ.
ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್	:	ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
ಮುಖಚಿತ್ರ	:	ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಮುದೆ
ಮುದ್ರಣ	:	ಅರುಣಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಕುದ್ರೋಳಿ, ಮಂಗಳೂರು ಫೋನ್ - 2494925

ಟಿ.ಎನ್.ಚತುರ್ವೇದಿ
ರಾಜ್ಯಪಾಲರು

Raj Bhavan
Bangalore

3ನೇ ಅಗಸ್ಟ್ 2004

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಪಸರಿಸುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ.

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವುದೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟಣಾ ಲೋಕದಲ್ಲೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೊಡುಗೆ ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾಗಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೆಂದು ನಾನು ಅಶಿಸುತನೇ.

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದ ಯಶಸ್ವಿಗಾಗಿ ನಾನು ಶುಭಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

T. N. Chaturvedi

(ಟಿ.ಎನ್.ಚತುರ್ವೇದಿ)

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ
ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯವರು

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ,
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕರ್ನಾಟಕ ೫೭೪೨೧೬

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾರ್ಥಕ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲಾಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿರುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡಾ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ಈ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತರಲಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬಲ್ಲ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಲೇಖನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಹರಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ
(ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ)

ಕೊಠಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೩೮, ಮೂರನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ ೧೯.೦೮.೨೦೦೪

ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೧೯೯೪ ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಈಗಾಗಲೇ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಷ್ಟೇ ಒತ್ತು ಕೊಡದೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, ಕಮ್ಮಟಗಳು, ವಿವಿಧ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬರೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಸುತ್ತಾ ತುಳುವಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ, ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ದೇಶೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಜಾನಪದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯು ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡು ಬೆಳ್ಳೆ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಕಥೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಸದ ವಿಚಾರ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನೂ ಆಚರಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

(ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಬಹು ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೧೬.೦೮.೨೦೦೪

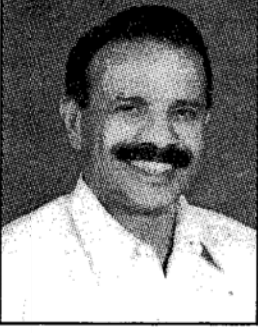
ಉಷಾ ಗಣೇಶ್, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.,
ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು 1994ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಸೊಗಡನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ಅಂಶ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್, ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಕಲಾವಿದರನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವಾದ ಕಾರ್ಯ. ತುಳು ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ಹಾಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತರಲಿರುವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಗ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಷಾ ಗಣೇಶ್
(ಉಷಾ ಗಣೇಶ್)

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಡಿ.ವಿ. ಸದಾನಂದ ಗೌಡ
ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು
ಮಂಗಳೂರು

ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು, ಮಂಗಳೂರು
ಡಿ.ವಿ. ಅಫೀಸು ಮಂಗಳೂರು
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮದ ಸವಿ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರ ತರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಕಾಡೆಮಿಯು ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್, ಜಾನಪದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಹೊರತರಲುದ್ದೇಶಿಸಿದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ತುಳುನಾಡಿನ ಪರಂಪರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ, ಕಲೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಲೇಖನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಬರಲಿ ಎಂದು ಅಶಿಸುತ್ಯಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ
ನಿಮ್ಮವ,

(ಡಿ.ವಿ ಸದಾನಂದ ಗೌಡ)
ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು

ದೂರವಾಣಿ : ಕಛೇರಿ : ೨೨೩೫೩೩೩೫
 ಕೊಠಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ : ೨೨೫, ಎರಡನೇ ಮಹಡಿ
 ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೦೧
 ದಿನಾಂಕ : ೬.೦೯.೨೦೦೪

ಕೆ. ಅಭಯಚಂದ್ರ
 ಸರ್ಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕರು
 ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಗುರ್ಕಾರ್ನು
 ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಟೆಲು

ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಬೊಕ್ಕೊ ಪರದೇಶೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ತುಳು ಕುಟೊಲು ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಪತ್ರಿಕೆಲು, ಪಂಚದ್ರಾವಿದ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲು ತೆರಿಡ್ ಬಾಸೆದಬುಲೆಚಿಲ್ಗ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬಯ್ದೆರ್. ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಮಗ್ಗೆ ಸಿರಿ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಆದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಾದ್, ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚಿಲ್ಗ್ ಕೊಡಿ ಏರಾಯೆರ್.

ತುಳು ಭಾಸೆ, ಕಲೆ, ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಏಳಿಗ್ಗೆ ಕರಿನ ಪತ್ತ ವರ್ಸೊಡ್ಡು ಇಂಚಿ ಬುಡಂದೆ ಬೆನೊಂದಿಪ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತನ್ನದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳು ಭಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಪತ್ತಪುಸ್ತಕೊಲೆನ ಪ್ರಕಟನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುನಮಲ್ಲ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್ಡಾದ್ ತೆರಿಡ್ ಮಸ್ತ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯರಾದ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಬರವುದ ಮೂಲಕ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಡಾ ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಮೊಕುಲೆನ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಡ್ ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೇಖನೊಲು ಉಪ್ಪಿನ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಬುಡುಗಡೆ ಆವಡ್. ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತರೆ ನಿಕ್ಲೆನಒಟ್ಟುಗು ಯಾನ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆಂದ್ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಪಂಡ್ಡಾದ್ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್ಡಾದ್ ಹಾರೈಕೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

(ಕೆ. ಅಭಯಚಂದ್ರ)

ಸರ್ಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨
ದಿನಾಂಕ : ೪.೧೦.೨೦೦೪

ಮುದ್ದುಮೋಹನ್, ಕ.ಆ.ಸೇ
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಸಂದೇಶ

೧೯೯೪ ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ. ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಇದೀಗ ೧೦ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ವಿಷಯ. ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಲೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಬರಲೆಂದು ಹಾಗೂ ದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರುಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನಿಮ್ಮವ

(ಮುದ್ದುಮೋಹನ್)

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವದತ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಮ್, ಒಡಿಯೂರು
ಒಡಿಯೂರು - ೫೭೩ ೨೪೩
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ದ.ಕ
ದಿನಾಂಕ : ೨೦.೦೮.೨೦೦೪

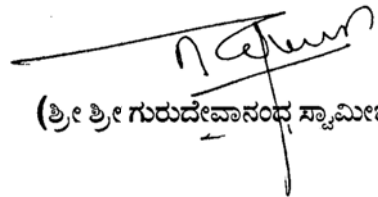
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಸಂದೇಶ

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ತುಳುವರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಂಬುದು ಅನುಭವ ಜನ್ಯ. ಇದರ ಉಳಿವು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಸೊಗಸು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಿಜಾರ್ಥ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಳುವಳಿಯ ಕಣಜ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆಲ್ಲ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರ್ವಥಾ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ದಶಕದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಿಯಾ ಕಲಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ. ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳಲಿ. ತುಳುನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಂಪು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಸರಿಸಲಿ ಎಂದು ಆರಾಧ್ಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ತಮಗೆಲ್ಲ ಸರ್ವವಿಧದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಇತ್ಯನೇಕ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವದತ್ತ ಸ್ಮರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

(ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ)

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ
ಕುಲಪತಿ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ - ೫೭೪೧೯೯
ದಿನಾಂಕ : ೨೪.೦೮.೨೦೦೪

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಕಥೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ, ಕಮ್ಮಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ತುಳುನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸಹಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

(ಬಿ.ಹನುಮಯ್ಯ)

ಕುಲಪತಿ

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್
ಉಡುಪಿ - ೫೭೬ ೧೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೯.೦೮.೨೦೦೪

ಡಾ ಯು. ವನಜಾಕ್ಷಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಪ್ರಯುಕ್ತ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆಯು ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಅಡಗಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಸೂಕ್ತ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಆಚರಣೆಗಳು, ಜನಪದ ಕುಣಿತ, ರಂಗಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಿರತ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ಸಮಯೋಚಿತವೂ ತುಂಬಾ ಶ್ಲಾಘನೀಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗ್ರಹದ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

U.V. - j

(ಡಾ ಯು. ವನಜಾಕ್ಷಿ)
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಸೋಮನಾಥ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್
ಅಶೋಕ ನಗರ, ಮಂಗಳೂರು - ೫೭೫೦೦೬
ದಿನಾಂಕ : ೩೦.೦೭.೨೦೦೪

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು, ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹ

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಕಲ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಶುಭವಾಗಲಿ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,

(ಸೋಮನಾಥ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್

ಜೆ. ಕೃಷ್ಣ ಪಾಲೆಮಾರ್
ಶಾಸಕರು
ಸುರತ್ಕಲ್, ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ
ಮಂಗಳೂರು - ೫೭೫ ೦೦೩
ದಿನಾಂಕ : ೨೦.೦೮.೨೦೦೪

ಸಂದೇಶ

ಪಂಚದ್ರಾವಿಟ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ತುಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನಾದರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ತುಳು ನಂತರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಘನತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಹೊಸ ಲೇಖಕರ ದೊಡ್ಡ ಬಳಗವೇ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ತೊಡಗಿತು. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ, ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿ.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಭಾಷೆಯ ಎಚ್ಚರ ಹಾಗೂ ತುಳು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಈ ಎರಡು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಧನೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪಾಡ್ಡನ, ಕುಣಿತ, ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಎಂದೋ ನಮ್ಮಿಂದ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಇದೀಗ ದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮ ಎನ್ನುವ ಒಸಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಅತೀವ ಸಂತಸವಾಗಿದೆ.

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮದ ನಿಮಿತ್ತ ಹೊರ ಬರುವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರಲಿ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತುಳುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ

(ಜೆ. ಕೃಷ್ಣ ಪಾಲೆಮಾರ್)
ಶಾಸಕರು

ವಿಟ್ಟಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ
ವಿಟ್ಟಿ
ದಿನಾಂಕ ೨.೦೮.೨೦೦೪

ಕೆ.ಪದ್ಮನಾಭ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ಶಾಸಕರು
ವಿಟ್ಟಿ, ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಸಂದೇಶ

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಡಗರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಮರಣಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತರುವ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಸಂತಸ ನೀಡಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಪುಲ ಕಾರ್ಯಭಾರದ ಒತ್ತಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ನಡೆಸುವ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ವಿಚಾರ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಕತೆ, ಕವನಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರಲಿ. ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಂತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಲಿ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತುಳುನಾಡು ಮತ್ತು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಅರಿವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ಯಶಸ್ಸನ್ನುಗಳಿಸಲೆಂದು ತುಂಬು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು

ಇಂತು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಂಬುಗೆಯ,

(ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೊಟ್ಟಾರಿ)
ಶಾಸಕರು

ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ ಬಂಗೇರಾ
ಶಾಸಕರು
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ
ಪ್ರಕೃತಿ ಮದ್ದಡ್ಯ,
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ದ.ಕ - ೫೭೪೨೨೪
ದಿನಾಂಕ : ೧೪.೦೮.೨೦೦೪

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ತುಳು ಭಾಷೆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಂತೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ತಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ 'ತುಳು ದರ್ಶನ' ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು' ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆ ತುಳು ನಾಡಿನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಗಳಿಸಿರುವ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ

(ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ ಬಂಗೇರ)
ಶಾಸಕರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ ಹಾಗೂ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನಿಂತು, ತಿರುಗಿ ನೋಡುವ ಹೊತ್ತು ಇದು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಎನ್ನುವುದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಇದ್ದುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ತುಳು ಸಂದರ್ಭದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬಂದವುಗಳು. ತುಳುಕೂಟಗಳಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತುಳುವಿನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳು 'ತುಳುಸಿರಿ', 'ತುಳುಕೂಟ', 'ತುಳುನಾಡು', 'ತುಳುವರೆ ಬಂದು', 'ತುಳು ರಾಜ್ಯ' ತುಳುಬೊಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ.

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಣೆಯಾಡಿಯಂತಹವರು ತುಳುವಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಿರುವ ಚಳುವಳಿಯು ಇಂದು ನಮಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಳುವಳಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಉಡುಪಿಯ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳುಪೀಠ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮೊದಲಾದವು ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಆಸ್ತಿವಾರಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹೌದು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತುಳುವರ ಆಸೆ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ.ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂತು.

ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸಮಗ್ರವಾದ ರೂಪರೇಖೆ ನೀಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ರೂಪಾರಿಯಾಗಿ ಅದರ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ.ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಯವರು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸಗಳು, ಆ ಬಳಿಕ ಬಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದ ಸಾಧನೆಗಳು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ನನ್ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕಾಲವಿದು.

ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಒಂದಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳೂ ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಪುಟ ತರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಂಪಾದನೆ, ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಯೋಜನೆ, ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಸದಸ್ಯರ ಬಳಗವನ್ನು, ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತ ಇದುವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳನ್ನು, ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ದಾನಿಗಳನ್ನು, ಜಾಹಿರಾತುದಾರರನ್ನು, ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮ, ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನ ಮೊದಲಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಒಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಇದುವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ತುಳು ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು, ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು, ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಚೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಂಗಳೂರು
10 ದಶಂಬರ 2004

ಡಾ.ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಸಂಪಾದಕರೆ ಮದಿಪು

1994ಟ್, ತುಳು ಮಣ್ಣುಮಗೆ ಸಿರಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೈಲಿಯೆರ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲಾದಿತ್ತಿ ಅಮುರ್ತಗಲಿಗಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕೈಯೇರ್ಡ್ ಕೊರ್ನ್ ಮಲ್ಲವೊಂಜಿ ಬುಲೆಪೆರ್ಗೊನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪುಗರ್ತದ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಇನಿಕ್ ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ಮಿನದನೊದ ಸಂಬುರ್ಮ.

ದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ನೆಂಪುಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಿದಾಡ್ತಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಈ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ 'ಸಾಹಿತ್ಯಸಿರಿ' ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒರ್ವೊದ ಪೆರ್ವೊ-ಗಲ್ಮೆನ್ ನೆಗತ್ತೋಚಾನವು ಆದುವೊಡುಂದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಪಾಸಿಗೆ ಬೊಳ್ಳಿರ್ಗಾಕೆ. ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆಗೊಂದ್ ಬರವುಲೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ನ್ನದಗ ಊರು, ಪರವೂರುಡ್ಲ ದಿಂಜ ಸಂಕೆಡ್ ತುಳು ಬರವು, ಕತೆ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಸಾಹಿತಿ ಬಂದುಲು ಕಡಪುಡ್ಲ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪಣವುದ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆದ ಹೊರತಾದ್ಲಾ ಈ ಸಂಚಿನ್ ತೀರಿನಾತ್ ಪುಡ್ಲೆನ ಆಪಿನಂಚಿ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂಡ್. ತುಳುತ್ ನಿಲ-ನೀರ್, ಬುಲೆಸಲೆ, ಕಾಡ್ಕಂಡ, ಜನಮಾನಿನ ಬದ್ ಪುರವು, ತುಳುತ ಪ್ರಾಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನೊ, ಬಾಸೆದ ನಿಲೆಬಿಲಿತ ಬಗಟ್ ವಿಶೇಷ ಲೇಕನೊಲು, ಅತ್ತಾಂದೆ ಪೆರಿಯ ಕಬಿಸಾಹಿತಿಲೆನ ಕತೆಕಬಿತೆಲು, ಪೊಸಕಾಲೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲೊಟ್ಟು ಸಾಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆರೆನ ಬರವುಲು-ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅದೆಕುಲಾದ್ ಮುಲ್ಪ ಉಲ್ಲ. ಈ ಸಂಚಿದ ಮಿತಿಡ್ಲಾದ್, ಒರಿದಿನ ಎಡ್ಲೆಂತಿನ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಲೇಕನೊಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುವ.

ಜಾಹೀರಾತ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಉಡಲೊರ್ಮೆ ಸೊಲ್ತೆಲು. ಈ ಸಂಚಿಗ್ ಎಡ್ಲೆ ಬರವುಲೆನ್ ಒದಗಾಯಿನ ಲೇಖಕೆರೆಗ್, ಅಂಚಿನೇ ಮೋನೆದ ಐಸ್ರ ಕೊರಿನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಮುದೆ, ಸಂದೇಶೊದ ಪಾರಿ ಪಂಡಿನಕ್ಕೆಗ್, ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತಿನ ಅರುಣ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಕುದ್ರೋಳಿ, ಮಂಗಳೂರು-ಮೆಕ್ಕೆಗ್ ಸೊಲ್ತೆಸಂದಾವ. ಈ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ' ತುಳುವೆರ್ ತರ್ಕೊಂದು ನಾಲ್ಕಾಲ ಓದೊಂದುಪ್ಪುನ ಕರಜನ ಆವೊಡುಂದ್ ಎಂಕುಲು ಬಯಕುವ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಜಿ.ವಿ. ದಿವೇಕ ರೈ
ಸುರುತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಅ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರೆಡ್ಡಿ ಕೋಲರಿ
ರದ್ದನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ

ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ರವಿಶಂಕರ್
ಇತ್ತದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕೆ. ದೇವರಾಜ್.

ಡಾ.ಕಾಲಾಡಿ ರಾ.ಕೃಷ್ಣ ಅಚಾರ್

ಡಾ.ಕೆ.ಎಚ್. ರವಿಶಂಕರ್

ಸದಸ್ಯರೊ

ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವದ

ಡಾ.ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತಿಶಾ ರೆಡ್ಡಿ

ಯಜ್ಞವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗಿಣ್

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುತ್ತು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳಿ

ಡಾ. ಅನಂದ ರೆಡ್ಡಿ

ಡಾ. ಸುಬೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುದರ್ಶ

ಗೋಪಾಲ್ ಕೋಟ್ಯಾಣ್

ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣ್

ಕೋಯಿಲಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪ್ಪಣ್

ಸಿಬ್ಬಂದಿಲು

ಯೋಗಿಣ್

ಪ್ರತಿಮಾ

ಮಾಧವ

ಕುಡಲದ ಪುರಾಣ

ಮಂಗಳೂರು ಇನ್ನಿನ ನಮ ನಗರೊಡು ಕುಡಲ ಇನ್ನಿನ ಪುದರ್ ದುಂಬುಡ್ಡಿಂಚಿ ಜನಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್, ವ್ಯವಾರೊಡು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ಲ, ಕುಡಲ, ಕೂಡ್ಲ ಇಚಿಂಡ ಕೂಡಲ ಇನ್ನಗ ರಡ್ಡ್, ಸುದೆಕುಲು ಕೂಡುನ ಪ್ರದೇಶ. ಈ ಶಬ್ದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ "ಕೂಡಲಿ"(ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ), "ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ" (ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ) ಇನ್ನಿನ ಊರುಲು ನದಿಕುಲು ಕೂಡುನ ಜಾಗೊಲೆಡ್ ಉಲ್ಲ. ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂವನಗ ಈ ತುಳು-ಕನ್ನಡೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕೂಡಲ ಇನ್ನಿ ಸಮಾನ ಶಬ್ದ ಈ ರಡ್ಡ್ ಭಾಷೆಲು ಒಟ್ಟುಗು ವಿಕಾಸವಾದ್ ಬೈದಿನೆನ್ ತೋಜಪಾಂಡ, ಬೊಕೊಂಜಿ ದಿಕ್ಕಿಡ್ ಕುಡಲದ ಪುರಾಣದ ಮಿತ್ತ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುಂಡು.

ಇತ್ತೆ ಕುಡಲಡ್ ರಡ್ಡ್ ತುದೆಕುಲು ಕೂಡುನ ಚಿತ್ರೊನು ಕಲ್ಪಿಸಾವೊಣರೆ ನಮ ಬೆಂಗರೆದ ಅಳಿದವಡೆಗ್ ಇಚಿಂಡ ಉಳ್ಳಾಲದ ಕೋಂಟುದ ಕೋಟೆಪುರಗ್ ಪೋಡು. ಆಂಡಲಾ, ಅಲ್ಪ ಗುರುಪುರ (ಫಲ್ಲಣಿ) ಸುದೆ, ಅಳಿದ ದಿಂಜ ಕೈತಲ್ನೆ ನೇತ್ರಾವತಿಗ್ ಸೇರುನೆಟ್ಟಾತ್ರ, ರಡ್ಡ್ ಜೋಡಿ ತುದೆಕುಲು ಕೂಡುನ ಕಲ್ಪನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಬರಂದ್. ಆಂಡ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಕುಡಲ್ ಪೇಂಟೆದುಲಯಿ ರಡ್ಡ್ ತುದಿಕುಲು ಪರತೊಂದಿತ್ತಾ ಅವು ಕೂಡುನ ಊರು ಕುಡಲ ಇಂದಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಂಬುವರಾ?

ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕುಡಲದ ಮಿತ್ತ್ ಅದಿಪತ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣ ಬಂದರ್ ಕೆಲವು ಸಾಕ್ಷಿಲೆನ್ ಪಣ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಕಾಲೊಡು ಕ್ರಿ.ಶ. 1623 ಡ್ ಕುಡು ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಇಟಲಿದ ಪ್ರವಾಸಿ ಪಿಯಾತ್ರೊ ದೆಲಾವೆಲೆನ ವರದಿಡ್ (ನಾಗೇಗೌಡ, 1997) ನಂಕ್ ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಕುಲು ಇತ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಸುಳಿವು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕುಡಲದ ಮೂಜಿಸುತ್ತಲಾ ನೀರ್ ಇಂದ್ ಆಯೆ ಪಣೆನೆಟ್ಪುನಂಕ್ ಕುಡಲದ ರಡ್ಡ್ ಬಡಕಾಯಿ-ತೆಂಕಾಯಿ ಮೆಯಿಕ್‌ಲೆಡ್ ಸುದೆಕುಲು ಪರತೆದ್ ಕಡಲ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತಿನ ವಿಷಯೊನು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಣೊಲಿ.

ಇಂಚ ಚರಿತ್ರೆ-ಇತಿಹಾಸ ಸುದ್ದಿಲೆಗ್ ಪೂರಕವಾದ್, ಭೂಮಿ ತೆರಿಪಾವುನ ಭೂಇತಿಹಾಸ ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ ಸೇರಾಂಡ ನಂಕ್ ಕುಡಲದ ಪುರಾಣದ ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಪುಟೊಕುಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸುದೆಕುಲು ಚರಿತ್ರೆಡ್ ದಿಕ್ಕಿ ತಿರ್ಗಾಂವೊಂದು ಪೋಪಿನೆಕ್ಕ್ ಕುಡಲದ ಪುರಾಣ ಎಡ್ಲೆ ಉದರ್ಮ ಆಪುಂಡು.

ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಕುಲೆನ ಕೂಡ್ಲ

ಕೆಲವು ಶತಮಾನೊಲೆನ ಪಿರಾವುಡ್ ಗುರುಪುರ ಸುದೆ ಇತ್ತೆದಲೆಕ್ ಕೂಳೂರುದಲ್ಪ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಜಿ! ತಿರುವೈಲ್-ಉಳಾಯಿಬೆಟ್ಟುಲೆನ ಮಧ್ಯೆಡ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್, ಆಯಿಡ್ ವಂತೆ ಶತಮಾನೊಡ್ ಬೊಕ ಪಚನಾಡಿ ಎಯ್ಯಾಡಿಡಲ್ಪ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಕದ್ರಿ ಕಂಬೊಳ-ಕೊಡಿಯಲ್ ಬೈಲ್-ಕುದ್ರೋಳಿಗಾದ್ ಪೋದ್ ಕಡಲ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ತಿರುವೈಲ್ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಆ ಊರುಡು "ವೊಯಿಲ್" (ಸುದೆತ ಪ್ರವಾಹ) ತಿರ್ಗ್‌ದಿನೆನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಫಲ್ಲಣಿ (ಗುರುಪುರ) ನದಿ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ, ತಾನ್ ಪರಪುನ ದಿಕ್ಕಿ-ಜಾಗೊಲೆನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ತೊಂದ್‌ಂಡು.

ಇಂಚ ತನ್ನ ಪರಪುನ ಸಾದಿಲೆನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಗುರುಪುರ ಸುದೆ ಸುಮಾರ್ ನೂತ್ರೆವ ಇರ್ನೂದ್ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ಇತ್ತೆದ ಮರವೂರು-ಕೂಳೂರದ ಸಾದಿ ಪತ್ತಂಡ್. ಈ ವಿವರಣೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಈ ಸುದೆ ದುಂಬು ಪರತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಜಾಗಲೆಡ್ ಸುದೆಪರತಿನ ಕಣೆವೆಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಒರಿದಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಕದ್ರಿ ಕಂಬೊಲಡ್ ಕೋಡಿಯಾಲ

ಬೈಲ್/ಗುತ್ತು, ಕುದ್ರೋಳಿ ಮುಟ್ಟು ಇಪ್ಪನ ತಗ್ಗದ ಬೈಲ್-ಕಣಿವೆ, ಪಿರಾಕ್ದ ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಪರತ್ದಿನ ಸುದತ ಕಣಿವೆ. ಈ ಪಾತರೊಗು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಈ ಸುದಕಣಿವೆದ ಬರಿತ ಮಣ್ಣೊಡ್ ಸುದಕುಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನಂಚಿನ ಉರುಟದ ಬೊಲ್ಲು ಕಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ . ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ , ಕೊಡಿಯಾಲಬೈಲ್ ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜಿದಲ್ಲ ಮಣ್ಣೊಡ್ ಸುದ ಪರಪುನ ವೇಗೊಡು ತರೆದ್ ಉರುಂಟಾತಿನ ದುಂಡು ಕಲ್ಲುಲು ತಿಕ್ಕುವಾ.

ಇಂಚ ಸುದ ಪರತ್ದ್ ಕಲ್ಲುಲು ತರೆದ್ ಉರುಟು ಉರುಟ್ ಆದ್ ಒಂದಿನೆನ್ ಕುಡಲದ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಜಾಗೊಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಕದ್ರಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಅತ್ತಾವರ, ಫಳ್ಳೇರ್, ಮಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಇಂಚಿನ ಊರು ಕೇರಿಲೆಡ್ ಮಣ್ಣೊಡ್ ಸೇರ್ದಿನ ಉರುಟು ಕಲ್ಲುಲು ಅಲ್ಪ ಮಾತಾ ಪಿರಾಕ್ದ ಕಾಲೋಡು ಸುದ ಪರತೊಂದು ಪೋತಿನ ಕತೆ ಪಣ್ಣಾ..

ಕುಲಶೇಖರದಲ್ಲ ಸುದೆ

ಕುಲಶೇಖರದಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಸುದ ಪರತೊಂದಿತ್ತಂಡ್! ಈ ಪುದರ್ ಒರಿ ಅಳುಪ ಅರಸೆ ಕುಲಶೇಖರಡ್ಡ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಬಹುಶಃ ಕ್ರಿಶ್ಚ ಶಕ ಏಳ್ ಎಣ್ಣನೆ ಶತಮಾನೊಡು ಉಂದು ಸುದ ಬರಿಟ್, ಅರಸೊತ್ತಿಗಿದ ಛಾಪುಲು ಇತ್ತಿನ ಊರು. ಅಗ್ರದ ಸುದ ಮರೋಳಿ, ಕುಲಶೇಖರ , ಅಡುಮರೋಳಿ, ಪಂಪ್ಪೆಲ್ (ಮಹಾವೀರ ವೃತ್ತ), ಕಂಕನಾಡಿ , ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ, ಬೋಳಾರದ ಕೈತಲ್ಲ ಗೂಡ್ಸ್ ಶೆಡ್‌ದಂಚಿ ಪರತೊಂದು ಕಡಲ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತಿನ ಇನರೆ ಪಿರಾಕ್ದ ಸುದಕಣಿವೆಲೆನ ಸಾಕ್ಷಿಲು ಉಂಡು. ಉಂದು ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ದುಂಬು ಪರತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಜಾಗನಾ, ಅತ್ತ್ ಗುರುಪುರ ಸುದತ್ತನ ನನೊಂಜಿ ಕೈ ಆದುಪ್ಪಾ ಇನ್ನಿನವು ಇತ್ತೆ ಸದ್ಯೊಗು ಸ್ಪಷ್ಟ ಇಚ್ಚಿ.

ದುಂಬುದ ನಂಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ನೀರ್‌ದ ಆಸರೆಗಾದ್ ಈ ಸುದಕುಲೆನ ಬರಿಟ್ ಕಟಾದಿನವು ವಿಶೇಷ. ಅಂಚಾದ್ ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ, ಶರವು ಗಣಪತಿ, ಕುದ್ರೋಳಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಅದಗ ಪರತೊಂದಿತ್ತಿನ ಫಲ್ಲುಣೆದ ಕೈತ ಬರಿಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತದರ್. (ನೆಕ್ "ಕದ್ರಿ ತುದೆ" ಇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುಗನೇ?). ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ಬರಿಟೆ ಸುದಕುಲು ಪರತೊಂದಿತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತೊಣುಲೆ! ಅಂಚನೆ ಅತ್ತಾವರ ಚಕ್ರಪಾಣಿ, ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ನನೊಂಜಿ ಕೈ ಸುದೆ (ಉಂದೆಕ್ "ಅತ್ತಾವರ ಸುದೆ" ಇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುಗಾ!). ಅತ್ತಾವರದ ಪುದರ್ ಅತ್ತ+ಆವರ = ಸುದತ ಆಂಚಿದ ಬೈಲ್ ಇಂದ್ ಆದುಪ್ಪು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿನ ಕಾಲಾವಧಿನ್ ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ (1975) ಅರೆನ ಸಂಶೋಧನೆಲೆನ ಆಧಾರೋಡು ಕ್ರಿಶ್ಚ ಶಕ 6 ಎಡ್ಡ್ 14 ಶತಮಾನ ಇಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಕುದ್ರೋಳಿ ಗೋಕರ್ಣನಾಥ, ರಥಬೀದಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಈ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ಬೊಕ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿನವು. ಈ ಆಧಾರೋಡು ಬೊಕ ಡೆಲಾವೆಲೆನ ಆಧಾರೋಡು ನಮ ಕದ್ರಿ-ಅತ್ತಾವರ ಸುದಕುಲು ಅಂದಾಜಿ ಕ್ರಿಶ್ಚ 16-17 ಶತಮಾನದ ಮುಟ್ಟು ಪರತೊಂದಿತ್ತಾ ಇನ್ನಿನ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರೊಲಿ.

ಅಂಚಾದ್, ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಲು ಕೂಡುನ ಜಾಗ್ ಕೂಡಲ>ಕುಡಲ>ಕುಡ್ಡೆ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಈ ಬೈಲ್ ಪ್ರದೇಶೊಗು ಬತ್ತಂಡ್. ಈ ಸುದಕುಲು ಪರತೊಂದಿತ್ತಿನ ಜಾಗೊಲೆಡ್ ಬೈಲ್, ಕಣಿವೆಲು, ಸುದಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಕಲ್ಲುಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಒಂದಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚನೆ ಈ ಕದ್ರಿ ತುದೆ ಕುದ್ರೋಳಿದಡೆ ಬನ್ನಗ ಸುದೆ ಕಬರಾದ್ ಅಲ್ಪ ಕೆಲವು ಕುದುರುಲು(=ದ್ವೀಪೊಲು) ಉಂಡಾಯ. ಅಂಚಿ "ಕುದ್ರೋಳಿ" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಕುದ್ರೋಳಿ (ಕುದುರೆ+ಓಳಿ) ಆನಿ ಪರತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸುದತ್ತ ನಡುಟಿತ್ತಿನ ಕುದುರುದ ಊರು ಆದುಪ್ಪೊಡು . ಓಳಿ (ಮಾರಾಟ)=ಹಳ್ಳಿ . ಸುದೆ ತಿರ್ದಿನ ಬೊಕ ಈ ಊರುಲೆನ ರೂಪ ಬದಲಾತ್ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಅಲ್ಪ ಕೈತಲ್ಲ ಸ್ಥಳನಾಮೊನ್ ತೂಲೆ: ಅಳಿಕೆ= ಅದಗದ ಸುದೆ ಬರಿತ ಈ ಜಾಗ ಆಳುಪ ಅರಸೆರ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರಸ್ಥಾನದ ಜಾಗ?.

ಪಡ್ಡಾಯಿನ ಕಡಲ್ (ಅರಬಿ ಸಮುದ್ರ)ದ ಕರೆ ಸುದೆಕುಲು ಕಡಲ್ ಕೂಡುನ ಅಳಿವೆಲು ನನಲಾ ಪಿರ-ಇತ್ತೆದ ಕಡಲ್ ಉಲಾಯಿ-ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಆನಿದ ಸುದೆಕುಲು: ಕದ್ರಿ ತುದೆ ಬೋಳೂರದಲ್ಪ ಬೊಕ ಅತ್ತಾವರ ತುದೆ ಬೋಳಾರಾದಲ್ಪ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ಡ್-ಕೂಡ್ಡ್-ಅಯಿಡ್ಡ್ ಬೊಕ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಐಕ್ಯವಾವೊಂದಿತ್ತಾ. ಈ ಬೋಳಾರ, ಬೋಳೂರು ರಡ್ಡ್ ಪುದರಲೆನ ಸಾಮ್ಯತೆ ತೂಲೆ. ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಕುಲು ಪರತ್‌ದ್ ಅತಿನ ಬೋಳು ಬಾಲುಲು "ಬೋಳು" "ಆರ"(ಬೈಲ್), "ಊರು" ಲಾಯಿ.

ಉಳ್ಳಾಲದ ಕಡಲ ಕೋಡಿಗ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕೋಟಿಪುರ ಇನ್ಸರ್. ಬಹುಶಃ ಅದಗ ಅರಸುಲೆನ ಕೋಟಿ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗವಾದುಪ್ಪು ಈ ಕೋಟಿಪುರ ಇತ್ತೆ ಎತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಕ್ರಿಶ 16-17ನೆ ಶತಮಾನದ ಮುಟ್ಟು ಕಡಲ ಕೋಡಿ ಆದಿತ್ತಿಜಿ. ಅದಗ ಸುದೆಕುಲು ಕಡಲ್ ಕೂಡುನ ಅಳಿವೆ ಕುದ್ರೋಳಿ ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣದ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ

ಅದಗ್ ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಲು ಕೂಡ್ಡ್ ಕಡಲ್ ಸೇರುನವುಲು ಕುಡಲ/ಮಂಗಳೂರುದ ಬಂದರು "ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣ" ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕ್ರಿ.ಶ 14ನೆ ಶತಮಾನದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲೊಡು ಅರಸೆ ಬುಕ್ಕನ ನೆನಪುಗು ಪುದರ್ ದೀತಿನ ಈ ಪಟ್ಟಣ, ಆ ಕಾಲೊಡು ಸುದೆ ಕಡಲ್ ಸೇರುನಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ವಿಜಯನಗರದ ಮುಟ್ಟು ಬಂದರು ಪೇಟೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅದಗದ ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣ ಪಡ್ಡಾಯಿನ ಅರ್ಧಭಾಗ, ಇತ್ತೆದ ಸುದೆತ್ತ ಅಂಚಿದ ತಣ್ಣೀರ್‌ಬಾವಿದ ಬೆಂಗರೆಡ್ ಉಂಡು: ಅಡೆಗ್ "ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣ ಬೆಂಗರ್" ಇನ್ಸರ್. ಗುರುಪುರ ಸುದೆ ಪರಪುನ ದಿಕ್ಕು ಬೊಕ ಅಳಿವೆದ ಸ್ನಾನ ತೆಂಕಾಯಿನ್ ಉಳ್ಳಾಲದಂಚಿ ಪಗರುನ ದುಂಬು ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣದ ರಡ್ಡ್ ಭಾಗೊಲು ಒಟ್ಟಾದಿತ್ತಾ.

ಸುದೆತ ಪರಪುನಾ ದಿಕ್ಕು ಕೂಳೂರು-ತಣ್ಣೀರ್‌ಬಾವಿದಂಚಿ ಬದಲಾನಗ, ಅಂದಾಜಿ 17-18ನೆ ಶತಮಾನೊಡು, ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣದ ನಡುಟು ಪರತ್‌ದ್, ಆ ಪ್ರದೇಶೊನು ರಡ್ಡ್ ಭಾಗೊಲಾದ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ್ ಇಂದ್ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಲೆಡ್ಡ್ ತೆರಿಯೊಣೊಲಿ. ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣದ ಕೈತಲ್ "ಉರ್ವಾ" ಉಂಡು. (ಉರುರ್ವಾ=ತೊಡಮೆ) ಊರುದುಲಾಯಿ ಪ್ರವೇಶೊಗು ಗೇಟ್ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರದೇಶ. ಅಂಚನೆ, ಹೈದರಾಲಿ-ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಕಾಲದ ಸುಲ್ತಾನ್ ಬತ್ತೇರಿ ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣ, ಬೋಳೂರುಲೆಗ್ ಕೈತಲ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂಲೆ. ಅದಗದ ಕುಡಲದ ಬಂದರು (ಬೊಕ್ಕಪಟ್ಟಣ)ಗ್ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ಪುನ ವೈರಿಲೆನ್ ನಿರ್ನಾಮ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಗು ಸುಲ್ತಾನರ್ ಈ ಬತ್ತೇರಿನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತ್ತ್ತೆರ್. ಉರ್ವಾದ ಕೈತಲ್ ಕೊಟ್ಟಾರ=ಕೋರಿ, ಆಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್ ದೀಪಿನ ಜಾಗ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಚ ಪುದರ್‌ಲೆಡ್ ಚರಿತ್ರೆ ಒರಿದ್ಂಡ್.

ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡಾರಿ

ಪುರಾಣೊಡ್ ನನಾತ್ ಪಿರ ಪೋವನಗ ನಂಕ್ ತೆರಿಯುನ ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡಾರಿ ಬೀಜಾದಿನ ಕತೆ. ಪರಶುರಾಮೆ ಒರಿ ಪುರಾಣ ಪುರುಷೆ ಆದಿತ್ತೆ ಇಂದ್ ನಂಬ್‌ಂಡಲಾ ಆಯೆ ಕುಡರಿ ಬೀಜಾದ್ ಕಡಲ್‌ನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡಿಯೆ ಇಂದ್ ನಂಕ್ ನಂಬರೆ ಬಂಗ ಆಪುಂಡು. ಅಂಡ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದಾಖಲೆಲು ಕಡಲ್ ಪಿರ ಪೋತಿನ ಅಂಶೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವಾ. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಿಲಿಕಾ ಸ್ಯಾಂಡ್ (silica sand) ಇನ್ನಿನ ಪೊಯ್ಯೆ ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ಕಡಲ್ ಇತ್ತಿನೆಕ್ ಬೊಕ ಅವು ಪಿರಪೋಯಿನೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್, ಕಡಲ್ ಪಿರಪೋಯಿನ ನೈಜ ಘಟನೆನ್ ತೂಯಿನ ಆದಿದ ಮಾನವರ್ ತಂಕುಳೆನ ಕತೆ ಪಣೊಂದಿತ್ತಾದ್ ಏತೋ ಕಾಲೊಡ್ಡ್ ಬೊಕ ಅವೆನ್ ಪರಶುರಾಮೆ ಇನ್ನಿನ ಒರಿ ಪುರಾಣಪುರುಷ್‌ಗ್ ಕತೆತ ರೂಪೊಡು ಸೇರ್ಪಾಯೆರ್ ಇಂದ್ ನಮ ನಂಬೊಲಿ.

ಪಾತಾಳೋಗ್ ಪೋಯಿನ ಆದಿಕುಡಲ

ಕಡಲ್ ಪಿರಪೋಪಿನ ಅಂಚನೆ ಕಡಲ್ ಭೂಮಿದುಲಾಯಿ ಪೋಗ್ಗ್ ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಘಟನೆಲು ಭೂಚರಿತ್ರೆಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ವರ್ಷದ ಭೂಚರಿತ್ರೆಡ್ ಕಡಲ್ದಂಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಒಂಚೇ ಲೆಕ್ಕ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪಿಜಿ. ಭೂಚರಿತ್ರೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲೊಲೆಡ್ ಕಡಲ್ ದುಂಬು ಬರ್ಪಿನ ಅಂಚನೆ ಪಿರಪೋಪಿನ ಘಟನೆಲು ಆತಾ. ಕಡಲ್ ದುಂಬು ಬತ್ತ್ ದ್ ಆದಿ ಕುಡಲದ ಕಡಲಬರಿ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ಪಣೊಡು.

ಅಂದಾಜಿ ಪತ್ತ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಪಿರಾವುದ ಕತೆ. ಅದಗ ಕುಡಲ ಪಡ್ಡಾಯಿಗ್ ನನಲಾ ಎಚ್ಚ, ಇನ್ನಗ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದಾತ್ ವಿಶಾಲವಾದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿಗ್, ಇತ್ತೆದ ಕಡಲ್ ಉಲಾಯಿ, ಪರಡ್ ದಿತ್ತಂಡ್. ಆ ಭಾಗೊಗು "ಆದಿಕುಡಲ" ಇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುಗಾ! ಪತ್ತ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ಆಯಿನ ಭೂಮಿದ ಏರ್ ಪೇರ್ ಘಟನೆಲೆಡ್ ಈ ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ಆದಿಕುಡಲ ಕಡಲ್ ಅಡಿಕ್ ಮುರುದ್ ಪೋಂಡ್! ಸಾಗರಭೂವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಕುಡಲದ ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಕಡಲ್ ಅಡಿಕ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಈ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನ ಭೂಭಾಗದ ಕುರುಹುಲು, ಕರಾವಳಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನಂಚಿನ ಪೊಯ್ತೆದ ಸಾಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಕ್ಷಿಲೆನ ರೂಪೊಡು ತಿಕ್ಂಡ್.

ಅಂಚ ತೂವನಗ, ಇಂಚ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನ ಭೂಭಾಗೊಲು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರಾವಳಿದ ಸುಮಾರ್ ಕಡೆಟ್ ದಾಖಲಾತಾ. ಗುಜರಾತ್ ದ ಕಂಬಾಟ್ (ಕ್ಯಾಂಬೆ) ಕೊಲ್ಲಿಡ್, ಇತ್ತೆದ ಕರೆಡ್ ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಕಡಲ್ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಭೂಮಿದ ಭಾಗ-ಪ್ರಾಚೀನ ಕರಾವಳಿ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನೆಕ್ ದಾಖಲೆಲೆನ್ ಸಾಗರ ಪುರಾತತ್ಯ ಇಲಾಖೆದಕುಲು ತೆರಿಪಾದೆರ್. ಅಲ್ಪ, ಅದಗದ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನ ನಾಗರೀಕತೆ ಕುರುಹುಲು ತಿಕ್ಕಾ. ಅಂಚನೆ ಕೊಲ್ಲಂ ಕಡಲ್ ಅಡಿಕ್ ಭೂಮಿ ಇತ್ತಿನ ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ ಸಾಗರ ಭೂವಿಜ್ಞಾನಿಲು ನಾಡ್ ಪತ್ದೆರ್. ಇಂಚಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಆದಿಕರಾವಳಿದ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದಾತ್ ಅಗಲದ ಭೂಮಿ, ಅಂದಾಜಿ ಪತ್ತ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು, ಕಡಲ್ ಅಡಿಕ್ ಸೇರಿಪ್ಪು. ಈ ಭೂಭಾಗೊಲೆಡ್ ವಾ ನಮೂನೆದ ನಾಗರೀಕತೆಲು ಜೀವೋದಿತ್ತನಾ ನನಲಾ ಎರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜಿ. ನನಾತ್ ಸಂಶೋಧನೆಲು ಆವೊಡಾತೆ.

ಈ ಮುರುದ್ ಪೋತಿನ ಭೂಭಾಗೊಲೆಗ್ ನಂಮ ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ "ಪಾತಾಳ" ಇಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಇಂದ್ ತೋಬುಂಡು. ದೇಗಿನ್ನಗ, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತ್ ಪೊಯಿನೆಡ್ ಬೊಕದ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ಪ್ಲಿನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರೀಕೆನ ವೃತ್ತಾಂತೊಲೆಡ್ ಗುಜರಾತ್ ದ ಕಡಲಬರಿತ ಒಂಜಿ ದ್ವೀಪೊಗು "ಪಾತಾಳ" ಇಂದ್ ಪಣೆನೆನ್ ಓದೊಲಿ.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಉದಯ

ಈತ್ ಮಾತಾ ಪಣ್ಣಗ ನಮ ಕಾಲಚಕ್ರೊಡು ನನಲಾ ವಂತೆ ಪಿರಪೋದ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಉಗಮೊನು ತೂಯಿಂಚಿ ಸಮಾಪ್ತಜಿ. ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಕಾಲೋಡು, ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ "ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ" ಇಂದ್ ಪಣೆನ "ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಟ್ಟೊಲು" (ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟೊಲು) ವರ್ಷಲೆನ ಪಿರಾವುಡು ಇತ್ತಿನೆ ಇಚ್ಚಿ.

ಸರಳವಾದ್ ಪಣೆನಾಂಡ, ಭೂಮಿದ ಪಿದಾಯಿಮೆಯಿಟ್ ಚರ್ಮದ ಲೆಕ್ಕ ಇಪ್ಪುನ ಪದರ, ವರ್ಷಗು ಅಂದಾಜಿ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ದಾತ್ ವೇಗೊಡು ಪರಪುನ ಲಕ್ಷಣ ಇತ್ತಿನವು. ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದ ಅಡಿತ್ ಈ ಭೂಪದರ ಬಡಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕಿಗ್ ಟೀಚೆದಂಚಿ ಪರಪುನ ಸಂದರ್ಭೊಡು, ಅಂದಾಜಿ ರಡ್ಡ್ ಕೋಟಿ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು, ಭೂಮಿದುಲಾಯಿದ ಕ್ರಿಯೆಕುಲೆನ ಏರ್ ಪೇರ್ ದ್, ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಹಿಮಾಚಲ ಬೊಕ ನಂಮ ಪರಿಸರೊಟು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಉದಯವಾಯಿ! ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರಾವಳಿದ ಭೂಭಾಗದ ತಿರ್ತ ಜಗ್ಗ್ ಪೋಂಡಾ, ದಖ್ಖಣ ಪೀಠಭೂಮಿದ ಮೈದಾನ ಭಾಗ ವಂತೆ ವಂತೆ ಏರ್ ದ್, ಲಕ್ ದ್ ಉಂತುದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಗಟ್ಟೊಲಾಂಡ್!

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಲಕ್‌ಡ್ ಉಂತಿನ ಬೆರಿಕ್ ಪರಿಸರೊಟು ಸುಮಾರ್ ಬದಲಾವಣೆಲಾಂಡ್. ಕುಡಲ ಸೇರ್ ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡ್‌ಡ್ ಬೂರುನ ಬರ್ಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಎಚ್ಚಿಂಡ್. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಸುದೆಕುಲು ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪರತ್‌ದ್ ಅರಬಿ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್ ಸೇರಿಯ. ನೇತ್ರಾವತಿ ಗುರುಪುರ ಸುದೆಕುಲು, ಮೂಡಾಯಿ ದಿಕ್‌ಗ್ ಪರತ್‌ದ್ ಬಂಗಾಳ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸೇರಿಯಾ.

ಅದಗ ಭೂಮಿಡ್ ಮನುಷ್ಯೆ ನನಲಾ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿಚೆ. ಅಂದಾಜಿ ಇರ್ವ ಲಕ್ಷ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ಆದಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಉಗಮ ಆಂಡ್. ಅಂಚಿ ವಿಕಾಸವಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮುಪ್ಪು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ಅಲೆಮಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನಾಯೆ, ಆಪ್ತಿಕಾ ಖಂಡೊಡ್ ಬೇತೆ ಖಂಡೊಲೆಗ್ ವಲಸೆ ಪೋಯಿನಾಯೆ, ಅಂದಾಜಿ ಪತ್ತ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ವಿಕಾಸವಾದ್, ಕೃಷಿ ಆರಂಭ ಮಲ್ತ್ ಇಂದ್ ತೆರಿಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಉಗಮದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಡ್ ಸುತ್ತದ ಭೂ ಪರಿಸರೊಟು ಏತೊ ವರ್ಷಲೆನ ಮುಟ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಲು ಆವೊಂದು ಬತ್ತಾ. ಉಂದೆಕ್ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ ಕುಡಲದ ಭೂಚರಿತ್ರೆನ್ ಪಿರಾವಲೋಕನ ಮಲ್ಪುನಗ ತೆರಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ ಇನ್ನಗ ಕೆಲವು ಭೂಭಾಗೊಲು ಮಿತ್ತ್ ಎಪ್ಪರವಾದ್ ಕೆಲವುಭಾಗೊಲು ತಿತ್ ಜತ್ತ್ ಪೋತಿನೆಕ್ ನಿದರ್ಶನೊಲು ತಿಕ್ಕುವಾ. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ಕದ್ರಿದ ಉದ್ಯಾನವನ ಪದವು ಪ್ರದೇಶದ ಭೂಮಿ ಎಪ್ಪರವಾಯಿನೆಕ್ ಆಯಿಡ್ ಬೊಕ ಕದ್ರಿ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಡ್ ಪರತಿನೆಕ್ ಪುರಾವೆಲು ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕುಡಲದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಗೊಲೆಡ್ ವಿಭಿನ್ನ ಬದಲಾವಣೆಲು ಆತಿನ ಉಂಡು.

ಗುರುಪುರ ಸುದೆ ಪರಪುನ ದಿಕ್‌ಲೆನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿನೆಕ್ ಏತೊ ಬದಲಾವಣೆಲು, ಪರಿಣಾಮೊಲು ಒರಿದ್ ಪೋತಾ. ಉದಾಹರಣೆಗ್, ತಿರುವೈಲ್‌ದ ಕೆತ್ತಿಕಲ್‌ದಲ್ಲ ಇಂಚೊಗು ಕೆಲವು ವರ್ಷೊಡ್ಚಿ ಭೂಕುಸಿತೊಲು ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನೆನ್ ನಿಕುಲು ತೂದಿಪ್ಪರೆ ಯಾವು. ಮರಿಯಲೊಡು ಗುರುಪುರ ಸುದೆಚ್ ಬೊಳ್ಳ ಬನ್ನಗ, ನೀರ್ ಸುಲಭೊಡು ಪರತ್ ಪೋವರೆ ಆವಂದೆ, ಸುದೆ ಪ್ರಾಚೀನೊಡು ಪರತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಸುದೆಕಣಿವೆ, ಬೊಕ ಭೂಮಿದ ಬಿರುಕಲೆಗ್ ನೆಲತ್ತ ಅಡಿಟ್ಟಿ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಸೇಡಿಮಣ್ಣ್ ಪದರೊಡು ಪರಪರೆ ಆವಂದೆ, ಕೆತ್ತಿಕಲ್‌ದ ಗುಡ್ಡೆ ಜರಿಯುವುನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ತಿರುವೈಲ್ ಗ್ರಾಮದ ಪುದರ್ ತಿರ್ ದಿನ ವೊಯಿಲ್/ಸುದೆನ್ ನೆನಪು ಮಲ್ಪುಂಡು.

ತುಳುವರೆಗ್ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಬರೆದೀಪಿನ ರೂಡಿ ಇತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಂಚಾದ್ ಇತಿಹಾಸೊಡು ತುಳು ಲಿಪಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮರ್ಪಕವಾದ್ ಬುಳಿಯಿಚಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ಕುಡಲದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಬರೆದೀತ್‌ಚೆರ್ಲಾ, ಭೂವಿಜ್ಞಾನದ ಲಭ್ಯ ದಾಖಲೆಲೆಗ್ ಪೂರಕವಾದ್, ನಂಮ ಜನ ದೀತಿನ ಊರುಲೆನ ಪುದರುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಇತಿಹಾಸದ ಸತ್ಯಕತೆ ಪಣ್ಣ. ದುಂಬು ಆದ್‌ಪೋತಿನ ಆಂಡ ಪುರಾಣದಂಚ ತೋಜುನ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಣರೆಗಾತ್ರ, ಈ ದಿಕ್‌ಲೆಡ್ ನನಾತ್ ಸಂಶೋಧನೆಲು ಆವೊಡಾತೆ.

ಡಾ.ಬಿ.ಎಂ.ರವೀಂದ್ರ

ತುಳು : 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ'

ಒಂಜಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ

"ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಕಾಲೊಡ್ಡು ಪತ್‌ದ್, ಇಂಚಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಹಾಕೃತಿಕುಲೆನ್ನಾ ಸೇರಿಸಾದ್, ವಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆ ಪಡೆತೀಜಿ, ಪನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಟೀಕೆ, ನಕರಾತ್ಮಕವಾಯಿನ ಸಮಾದಾನ ಮಾತ್ರ ಕೊರು... ಕಾಲೊನು ದಾಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂತುನಗ, ಆ ಕಾಲೊಡು ವಾವೊಂಜಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ಸಾದ್ಯ ಆತ್‌ಂಡಾ, ಅವ್ವೇ ರೀತಿದ ಪ್ರಚೋದನೆ ಇತ್ತೆ ಸಾದ್ಯ ಆವಂದೆ ಪೋವು... ಸಾಹಿತ್ಯದ ಏತೋ ಅಂಶೊಲು ಕಾಲೊನು ಮೀರ್‌ ಉಂತುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಪಿನ ಉಂಡು. ಉಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಲಾ ಅಂದ್" (ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಹಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಟೀಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಕರಾತ್ಮಕ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿತು..... ಕಾಲವನ್ನು ದಾಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂದಾಗ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತೋ ಅಂಥದ್ದೇ ಪ್ರಚೋದನೆ, ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು..... ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಶಗಳು ಕಾಲವನ್ನು ಮೀರಿ ಉಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ; ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವೂ ಹೌದು." ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಮಾಜ ನಿಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ -ಪು. 45-46 ಲೇ:ಎನ್. ಎಸ್. ರಾಮ ಪ್ರಸಾದ್)

ಈ ಹೇಳಿಕೆಡ್- ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಕೇವಲ ಆಕಾಲದ ರಚನೇ ಅತ್ತಂದೆ, ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯೊಲೆಗ್ ಮೂಲು ಸ್ಥಾನ ಉಪ್ಪುಂಡು; ದಾಯೆ ಪಂಡ, ಐಟ್‌ಲಾ ಕಾಲೊನು ಮೀರ್‌ ಉಂತುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗ್ ಉಂಡು ಪನ್ನಿನ ಅಂಶ, ನಂಕ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬುಡು 'ಕಾವ್ಯವಾಚನ'ದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಪ್ಪುನಗ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯನ್ ಮುಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ ಆವೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಕನ್ನಡ ರಂಗ ಭೂಮಿಡಲಾ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕೊಲು ಒಂಜಿ ಪ್ರಬಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ರೀತಿಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿನ್ ಹೆಚ್ಚಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಉಂದು ಮಾತ ಕಡಿಮೆ ಆವೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಸಿನೇಮಾದ ಮುಖಾಂತರ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಭಾವಲಾ ಇತ್ತೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಆವೊಂದು ಪೋಪಿನೆಚ್ಚಾತ್ರ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಲು, ಕತೆಕುಲು ಚಲಾವಣೆಗ್ ಬರಂದಿನ ನಾಣ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ, ಸಾಮಾನ್ಯನ್ ಮುಟ್ಟುಂದೆನೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಸೇರ್ ಪೋತ.

ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಧಿಕಾಲೊಡು ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವಿರ್, ಪುರಾಣದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರದ ಕತೆನ್ ಸಾಂಗತ್ಯ ಧಾಟಿಡ್ ತುಳುಟು ಬರೆದ್ ಸಾಮಾನ್ಯಗಲಾ ಮುಟ್ಟಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೆರ್. ಯಾನ್, 'ಸಾಮಾನ್ಯ' ಸಬ್ಬೊನು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪಿನ ದಾಯೆಪಂಡ, ಕನ್ನಡದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ, ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಬಾಸೆದ ಶೈಲಿಡ್ ದೂರ ಉಂತುದು ಆಳ್ವಿರ್ ಸರಳ, ಸುಲಭ ರೀತಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊನು ಎಂಚ ಪಣಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡಾ, ಆತ್ ರೀತಿಡ್, ಛಂದಸ್ಸದ ಕೈಬುಡಂದೆ, ಮಾತೆರೆಗಲಾ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಹಾಡುಗಬ್ಬೊನು ಮುಡೆತೆರ್. ನೆಕ್ ಆಧಾರ, ರಾಘವಾಂಕ ಕವಿನ ಕನ್ನಡ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯ'. ರಾಘವಾಂಕೆ, ಷಟ್ಪದಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ ಸುರುಮಲ್ಪಿನಾಯೆ ಅತ್ತಾಂಡಲಾ ಈ ಪರಂಪರೆಗ್ ಗಟ್ಟಿ ತಾದಿ ತೋಜಾದ್, ವೀರಶೈವ ಕವಿಕ್‌ಲೆಡ್ ಅಗ್ರ ಪಂಕ್ತಿ ಪಡೆವೊಂದಿನಾಯೆ. ಆಯನ ತಮ್ಮಲೆ , ಹರಿಹರ ಕವಿ, 'ರಗಳೆ'ದ ಪ್ರಕಾರೊನು ಕನ್ನಡೊಗು ಕಂತೆಡ, ಐಟ್ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿನ ಷಟ್ಪದಿನ ಮೂಲ ಸೂತ್ರೊನು ಪೆಜಿದ್ ' ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ' ಪನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯದ ರೀತಿನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪಿನ ರಾಘವಾಂಕೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರದ ಕತೆನೇ ದಾಯೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪೆ ಪನ್ನಿನೆಕ್, ಒಂಜಿ ಕಾರಣ, ಈ ಕತೆ, ಜನೊಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ದುಂಬೇ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ್ ಇತ್ತೆಂಡ್; ಗೊತ್ತು ಇತ್ತಿನ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗೊನು ನನಲಾತ್ ಪೋರ್ಲು ಮಲ್ತಾದ್ ಪಂಡಂಡ ತನ್‌ಕಲಾ ಕೀರ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ಆಯೆ ಎಣ್ಣೆ ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು.

ಆಂಡ, ಛಂದಸ್‌ಸ್‌ನ ಪೋರ್ಲು ಮಲ್ತಂಡ ಮಾತ್ರ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಾವ್ಯ ಆಪುಜಿಂದ್ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತಿನ ರಾಘವಾಂಕೆ-ರಸ, ಕಾವ್ಯದ ಜೀವ, ಭಾವ ಉಡಲ್, ಅರ್ಥ ಕಾವ್ಯದ ಅಂಗಾಂಗ, ಶಬ್ದದ ಸಾಂಗತ್ಯನೇ ನುಡಿ, ಅಲಂಕಾರ ತುತ್ತತ್ತ, ಸುಲಕ್ಷಣನೇ ಲಕ್ಷಣ, ಕೊರತೆದಾಂತಿನ ಶಬ್ದ ಒಂಧನೇ ಕಾವ್ಯದ ಪೆಚ್ಚೆ; ಸೌಕುಮಾರ್ಯನೇ ಜೀವತಂತು - ಇಂಚಿ "ವಾರ್ಧಕದ ಮೂಲ ಲಲಿತರಗಳೆಡ್ ; (ವಾರ್ಧಕದ 1,2,4,5 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ) (ರಸಜೀವ, ಭಾವವೊಡಲ್, ಅರ್ಥ ಅವಯವ, ಶಬ್ದ ವಿಸರವೇ ನುಡಿ ಅಲಂಕಾರವೇ ತೊಡಿಗಿ; ಸುಲಕ್ಷಣವೆ ಲಕ್ಷಣ, ವಿಮಳ ಪದನ್ಯಾಸ ಡೆ, ರೀತಿ, ಸುಕುಮಾರತೆಗಳು ಕಾವ್ಯಜೀವಾಳ) ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣೊನು ಪಂಡೊಂದೆ; ಅಂಚೆನೇ ನಡತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕನ್ನಡ, ಈ ರಡ್ಡೆ ಬಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಕವಿ ತಾನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ 'ಉಭಯಕವಿ ಕಮಲ ರವಿ ' ಇಂದ್‌ದ್ ತನನ್ ತಾನೇ ಪುಗರೊಂದೆ, ಉಂದು ಆತ್ಮಸ್ತುತೀಂದ್ ಎಣ್ಣೆಂಡಲಾ, ಆಯನ ಕಾವ್ಯೊನು ಮನನ ಮಲ್ತಿ ನಾಕ್‌ಲೆಗ್ ಉಂದು ಸತ್ಯಂದ್ ತೆರಿವು.

ಋಗ್ವೇದೊಡು 'ಋತ' ಪನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸತ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ನ್ಯಾಯ, ಉಂದು ಸೇರ್ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಭವ್ಯ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಲು ಉಂಡುಂದು ದಾರ್ಶನಿಕೆಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕವಿ -ಕಾವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಲಾ ಈ ರಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿಗ್ ಬದ್ಡೆ ಆಯಿನವು ಇಂದ್‌ದ್ ನಮ ಗೆನಿತಡ 'ಸತ್ಯನೇ ದೇವರ್' ಪನ್ನಿನೆಕ್ಯೆಲಾ ಅರ್ಥ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕನ್ನಡ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದ ಉಲಿಲೆಲ್ ಸತ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಕಾತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ, ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ ' ನನಲೊಂತೆ ದುಂಬು ಪೋದು ಪಾರಣಿಕವಾಯಿನ ಕತೆಕ್ ವರ್ತಮಾನದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಹೊಂದುಲೆಕ್ ಸೇರಿಸಾವೊಂದು, ವಾಸ್ತವೊನು ಕಟ್ಟೊಂದು ಉಪ್ಪುಲೆಕ್ಯನೇ ಶೋಧಕಾರ್ಯಲಾ ನಡಪಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಯಿನ ಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಒವ್ವೇ ರಚನೆಗ್ ನವೀನ ಆಯಾಮ ಕೊರ್ಪಿನವು ಪೊಸ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ವಾ ಪ್ರಭಾವ ತನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತೆಂಡಲಾ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿನ 'ಕವಿಕಾಣ್'ನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಯೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಅಪಗ ಮೂಲದ ವಿಷಯೊಲು ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಕಕ್ಷೆಡ್, 'ಚಿಂತನ-ಮಂಥನ' ಪಡೆವೊಂದು ಕಾವ್ಯೊಡು ಪೊಸತನದ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ರಾಘವಾಂಕನ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ', ಭಕ್ತಿಕಾವ್ಯಲಾ ಅಂದ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆಯೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ, ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಭಕ್ತಿ ಚಳವಳಿ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ. ಕವಿ, 'ಹಂಪೆಯರಸನ' ಪರಮ ಭಕ್ತಿ. ಆಂಡ, ಪರಮ ವ್ಯಷ್ಟವೆ ಆದ್‌ತ್ತಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕತೆ ಆಯಗ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಯಿನಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೆಂದೇ ನಮ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪೊಡ್ ಮಿಕ್ಕಿನ ಗುಣ ಜಗತ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜೆಂದೇ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಪೂರಾ ದೇವಕಾರ್ಯಂದ್ ಆಯಗ್ ತೋಜಿಂಡ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್‌ಲಾ ಈ ಅಂಶೊಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊರ್ತೆರ್. ತಾನ್ ತುಳುವೆ ಪನ್ನಿನೆಲ್ಲಾ ಆರ್ ಮದತ್ತೆಚೆರ್. ಉಂದು ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ತೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಕಾವ್ಯೊಡು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತನ್ನ ರುಜು ಪಾಡುನ ಕೆಲಸಲಾ ಆರ್ ಮಲ್ತೆರ್, ಪೊಸತ್ತೆದ ಚೋರ್ಣ ಕಟ್‌ದೆರ್. "ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ಷಣೊಕುಲೆಡ್ ಕವಿ ಆಧಾರ ಕೃತಿನ 'ನವೀಕರಣ' ಮಲ್ತೆದ್ ತನ್ನ ರುಜು ಪಾಡುವೆ" (ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ, ಆಧಾರಕೃತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ" - ಟಿ. ಆರೆಸ್ ಶರ್ಮ - ಕಿಟಕಿ ಕನ್ನಡಿಯಾದಾಗ ಪು. ೧೨೩) ಪನ್ನಿನ ಪಾತೆರ ಮೂಲು ಸತ್ಯಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ಉದಾರ್ಮಲೆನ್ ದುಂಬುಗು ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡು.

ಉಂದು ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪಂಡ. ಮೂಲ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ, ಮಾತೃ ವಂಶೀಯ ಪದ್ಧತಿಗ್ ಸ್ಥಾನ ಇಜ್ಜೆ. ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೊಕ್ಕ ವಂಶ ಪರಂಪರೆಡೇ ಬರ್ಪಿನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಹಕ್ಕ್, ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ಸಂದಿನವು. ಕಾವ್ಯ ಉಂದೆನ್ ಮೀರ್ಡ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಜಿ. ತುಳು ಕಾವ್ಯಲಾ ಈ ಇತಿ-ಮಿತಿನ್ ಕಾತೊನೊಡೇ ಅಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ 'ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಿಡಿತ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಧಾನ ಗುಣ'.

ತುಳು 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೋ' - ನೆಟ್ ಮಾತ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಸರಸ್ವತಿಗ್, ಗಣಪತಿಗ್, ಗುರುಹಿರಿಯರೆಗ್, ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮನ ಪಾದೊಗು ಸುರುಟು ಕವಿ ವಂದನೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಐಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯೋದ್ಯೆಡ್ ರಾಜ್ಯ ಆಲೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಗುಣಗಾನ ಮಲ್ಪುನ ಪದೊಕುಲು ಉಂಡು. ತುಳುವೆರೆ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ 'ಉಳ್ಳಾಲ್ಡಿ' ಅಂಚೆನೇ ನಂಬುದಿನ ದೈವೊಲೆಗ್ ಉಂಡು - ಉಂದು ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ನವೀಕರಣ.

"ಸಾರದಪ್ಪೆಗ್ ಮದವೂರುದ ಗಣಪಗ್"

ಊರುದುಳ್ಳಾಲ್ಡಿಗ್ ಯಾನ್"

ಈ ತುಳು ನಾಡ್ ದೈವೊದೇಬೆರೆಗಿತ್ತೆ'

ಪಾರಿ ಪರಕೆ ಪಂಡೊನುಂದು"

ಇಂಚ ಕೈಮುಗ್ಗೊಂದು, ಪೆಗಲರಸುನ ವಂಸೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ, ಸೂರ್ಯ ತೇಜಸ್, ಕಡಲ ಗಂಭೀರ, ವಾಯುಸಕ್ತಿದ ಪ್ರತಿರೂಪ ಆಯಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಅರಸು, ರತಿನ ದಿನಾಸ್, ಸಿರಿನ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಬರವುದಪ್ಪೆನ ಬುದ್ಧಿ ಪತಿರುತೆ, ರಾಜನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ಚಂದ್ರಮತಿ, 'ವಂಸದ ಬೂರುಗು ತೆಗ್ಲೆ ಪುಟಲೆಕ್ಕಂತಿ' ಯುವರಾಜೆ, ಮೊಕುಲು ಅಯೋದ್ಯೆದ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತು ಪಂಡ್ ದ್ ಕವಿ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೂಲದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊಡು ತೋಜುನ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿನ ವರ್ಣನೆ ಮೂಲು ಇಚ್ಚೆಡಲಾ ಸಮಗ್ರವಾಯಿನ ಚಿತ್ರೊನು ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತ್ಂಡ್ ಪನ್ನೊಲಿ.

ರಡ್ಡನೆ ಅಧ್ಯಾಯೊಡು, ದೇವಸಬೆಟ್ ನಡತ್ತಿನ ವಶಿಷ್ಠ - ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೆನ ಸಂವಾದೊಗು ಆಳ್ವೆರ್ ಮೂಲು 'ಪಂತೊ' ಪಂಡ್ ದ್ ಪುದರ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇರುವೆರ್ಲ ಪಂತ ಪಾಡೊನುನ ವಿಷಯ ಮೂಲು ಇತ್ಂಡಲಾ ಕಾವ್ಯ ಸೊಗಸುನು ಸಂವಾದ ಶೈಲಿಡೇ, ಅವು ಬಜೀ ಪಾತೆರಕತೆ ಅತ್, ಬಲಿಷ್ಠವಾಯಿನ ರಡ್ಡ್ ಗಿಡ್ಡೆಲು ಕಾಳಗ ಮಲ್ಪುನಗ ನಡುಟತ್ತಿನ ಗಿಡ ಮರೊಕುಲು ಎಂಚಿ ಒರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡುಂದು ರಾಘವಾಂಕ ಕವಿ ಪನ್ನಿನ ಪಾತೆರೊಡು ಬಡಪಾಯಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಗ್ ಅಪಾಯ ಉಂಡುಂದು ಸೂಚನೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಅಬ್ಬರದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಆಳ್ವೆರ್ ದಾಯೆ ಬುಡ್ತೆರ್ಂಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಅಂಚೆನೇ ದೇವ ಸಬೆ, ದೇವೇಂದ್ರ, ಸಮೇತ ಪೆರ್ಚೆಕಟ್ ದ್ ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಪುನಗ ದೈರ್ಯೊಡು ಉಂತುಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗ್ ಸವಾಲ್ ಪಾಡುನ ನಾರದನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಲಾ ಮೂಲು ಇಚ್ಚಿ. ಇರುವೆರ್ ಮುನಿಕ್ಲೆಡ್ ಏರೆಗ್ ಪಂಡ್ಂಡಲಾ ಪಕ್ಕ ಕಟಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡುಂದು ಎನ್ನುನ ಇಂದ್ರನೇ ಬಾಯಿ ಜತ್ತ್ ದ್ "ಈರೆನ ಪಂತೊ ಎಂಚಿನ ಇಸ್ವಾಮಿತ್ರರೆ ಈ ಸಬೆಟೀರಿತ್ತೆ ಪನ್ಲೆ"- ಇಂದ್ ದ್ ಕೇನುನವು, ಆ ಸಂದರ್ಭೊಗು , ಇಂದ್ರನ ಮನಸ್ಸಿತಿಗ್ ಹೊಂದುಜಿ. ಬದಲಾವಣೆ, ಸ್ವಂತಿಕೆ ಉಂದು ಮಾತ ಕವಿಕ್ ಬೋಡು, ಆಂಡ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ , ಸಂದೇಹ ಪುಟ್ಟುಂದಿಲೆಕ್ಕಲಾ ತೂಪಿನವು ಕವಿ ಕರ್ಮನೇ ಆದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ದುಡಿಪಾಯಿನ ಪೊರ್ಲುನು ಮಾತ್ರ ಮೂಲು ಮೆಚ್ಚೊಡೇ. ದೇವೇಂದ್ರ, ಸುರೂಟು ತನಡ ಕೇನಂದೆ ವಶಿಷ್ಠನ್ ಪಾತೆರ್ಪಾಯಿನ ಬೆಂಗ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗ್, ಈ ಕೋಪೊಗು ಮೂಜಿ ಕಾರಣಂದ್ ಪನ್ನಗ

"ತನಡ ದುಂಬೊತ್ತ ಕೇನಂದ್ ಒಂಜಿ"

ಮುನಿ ವಸಿಸ್ಕಡ ಪುರಿ ರಡ್ಡ್"

ಒಯಿಟ್ಲೆ ಕೊರತೆನ್ ನಾಡುವ ಗುಣ ಮೂಜಿ

ಪಿರಿ ಕಾಯಿ ನಂಚಿನೆ ಆಂಡ್"

ಕನ್ನಡದ 'ಮುಪ್ಪುರಿನ್ ಮೂಲು ಪಿರಿ (ಪುರಿ?) ಕಾಯಿನಂಚಂದ್ ಪಂತಿನವು 'ದೇಸಿ' ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಕ್"

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ದೇವ ಸಬೆನ್ ಬುಡ್ಡು ಪೋಪಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದ ತೀವ್ರತೆನ್ ರಾಘವಾಂಕನ ಪದ್ ಜೋಡನೆ ಕೆಟ್ ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ

ಒಂಜಿ ಭಯಂಕರ ಚಿತ್ರ. ಮೂಲ, ಗಂಡದ ತೂ ಮಾಜಿ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕೆ ನೀರಸ ಸಬ್ಬೊಲೆಡ್ ಮಸ್‌ಕಾಪುಂಡು-

'ಆಜೊಪಾಡ್‌ದ್ ಇಸ್ಪಾಮಿತ್ರನೆ ಕೋಪೊಡು

ದೇವ ಸಬೆನ್ ಬುಡ್ಡು ಪೋಯೆ'

ಪನ್ನೆಕ್ಯಲಾ "ಸಿಡಿಲು ಮರಿ ಗರ್ಜಿಸುವಂತೆ" ಇಂದ್‌ದ್ ಹೋಲಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನ್‌ಕ್ಯಲಾ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಅಧ್ಯಾಯೊನು ಮುಗಿಪುನ ಅಮಸರೊಡು ಇಂಚಿನ ಪೋರ್ನುಡ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯಮಯ ಶೈಲಿ, ತುಳುಕು ಬರಂದೆ ಪೋಂಡು. ಆಳ್ವೆರೆಗ್ ಉಂದು ಸಾದ್ಯ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಏತ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಆರ್ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿನ ವರ್ಣನೆಲೆನ್ ಬುಡ್ಡುಚೆರ್ ಉದಾ:

"ತೇಚಿಡುಪ್ಪುಲ ಪನ್ನ್ ಸೂರ್ಯಡ, ಸುಡ್ಪುನ

ಈ ಸುಡ್ಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಗ್ಗಿಡ"

ರಾವಂದೆ ಉಂತುಲ ಮಂದಾರೊಗಿರಿ ಪನ್ನ್

ಯಾನ್ ಪನೊಡೊ ಕೇನ್ ಮೂರ್ಕ"

ಇಂಚುಪ್ಪನಗ ಸಂದರ್ಬೊಗು ಕುಂದಣ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊನು ಆರ್ ಮದತ್ತಿನಾಂಡಲಾ ಎಂಚೆ?

ಬೋಂಚೆಗ್ ಕಾಡ್‌ಗ್‌ಪೋಯಿನ ಅರಸು ವಶಿಷ್ಠನ ಆಶ್ರಮೊಗು ಪೋಪೆ. ಸೂರ್ಯಕುಲದ ಗುರುಕು ವಂದನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ತತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಆಶ್ರಮೊಗು ಪೋವಡಂದ್ ಗುರು ಎಚ್ಚರದ ಪಾತೆರ ಪನ್ನೆ, ಆಂಡಲಾ ಮಾಯಾಪಂಜಿನ್ ಬೆರಿಪತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಅರಸು ಪೊಗ್ಗಿ ನಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಆಶ್ರಮೊಗೇ, ಪೋಡಿಗಡೇ ಕಣ್ಣಾಬಾಡ್‌ದ್ ಒದಗಿನ ನಿದ್ರೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕೆಟ್ಟ ಕನ ಕಟ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಗುರು ಪಾತೆರೊನು ಮೀರಿನ ದೋಸ ಉಂದು ಪಂಡ್‌ದ್, ವಾ ಕಾರಣೊಗುಲಾ ಸತ್ಯ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ರಾಣಿ ನೆಚೊನುವಲ್. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ಆಳ್ವೆರ್ ಮೂಲ ಕನ್ನಡೊನು ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ನು ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕೆ ತುಳು ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಚಿತ್ರಮಯವಾದ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್-

ಉದಾ: "ಮಣಿತ ಮಂಟಮೆಡಿತ್ತಿ ಕಮ್ಮೊ ಬಂಗಾರ್‌ದ

ಮುಗುಳಿ ಮಾತೆನ್ ರಟ್ಟಿದಾದ್

ಎನನ್ ಪೀಟೊಡು ದೊಯ್ತ್ ಪಾಡ್ಕೆಗ ಒಂಜಿ

ಕರಿ ಕಕ್ಕೆ ಲೆತ್ತೆನ ಕೇನ್"

ಮೂಲು 'ಕರಿಕಕ್ಕೆ' ಸಬ್ಬೊಡು ವಿಶೇಷ ದಾದ ಉಂಡುಂದು ಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಆವಂದ್. ಕಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪೇ ಆದುಪ್ಪುನಗ ಕುಡೊಂಜಿ ವಿಶೇಷದ ಅಗತ್ಯ ದಾದ ಉಂಡು ಪನ್ನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲಾ ಉಂಡಾವು. ತುಳುಟು 'ಮಂಡೆ ಕಕ್ಕೆ' ಪನ್ನಿನ ಕರಿ ಕಪ್ಪುದ ಮಲ್ಲಗಾತ್ರದ ಕಕ್ಕೆ ಉಂಡು. ಅವು ಕರೆಂಡ ಕೆಟ್ಟ ಸಕುಂದ್ ತುಳುವೆರ್ ನಂಬುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮೂಲು ಸಂದರ್ಬೊಗು ಉಚಿತವಾಯಿನ ಸಬ್ಬಪ್ರಯೋಗ ಆತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ನಮ ಎನ್ನೊಡು.

ರಾಘವಾಂಕ ಕವಿ ಬಡಕಾಯಿದ ಗಂಗಿನ್ ತುಂಗಭದ್ರಗ್ ಕಣತ್‌ದ್ ವಶಿಷ್ಠ ಆಶ್ರಮೊನು ಅವು ಉಂತಾದೆ. ಆಳ್ವೆರ್ ಈ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ಚೆರ್ ತಪ್ಪು ಆತ್‌ಚಿ ಪನ್ನೆಡ್ ಮೆಲ್ಲ ಜಾರೊಂದೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ ಈ ಪದ್ವೊನು ತೂಲೆ,

"ಗೌತಮಾರಣ್ಣೊಡು ದಂಡಕಾರಣ್ಣೊಡು

ಆ ಗುಹಾರಣ್ಣೊಲೆ ಮಾತ

ದೇರ್ ದೇರ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಎತ್ತೇರ್ ಪುಣ್ಣೊದ

ವಾಸಿಸ್ಸೆರಾಸ್ರಮೊದಾಡೆ"

ಕುಕ್ಕುದ ದಯಿಕುಲು ಮಾತ್ರ ಈ ಅರಣ್ಯೊಡುಲ ಇತ್ತ. ಉಂದು ಕವಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಮಲ್ದ್ ಕಡಪುಡಿನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಚಂಡಾಲ ಸ್ತ್ರೀಯೆರ್ಂದ್ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಪಣ್ಣುಜಿ. ಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಡ್ ತಿರ್ತಕಲ್ ಮುಟ್ಟೆರಾವಂದ್ ಪೊಣ್ಣುಲು - ಇಂಚ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥ ಮಾತ್ರ ಮೂಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು, ಸಂವಾದಲಾ ಅರ್ತದಿಂಚಿದೇ ನಡದ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಬದಲಾವಣೆ ಪಂಡ, ರಾಜೆ ಹಾಕಂದೆ, ಮಂತ್ರಿಡ ಪನ್ನಿನವು, ಕಾಲಪ್ರಜ್ಞೆ ಅನುಸಾರವಾದ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಹಾಕ್ದ್ ದಂಡನೆ ಮಲ್ಪುನ ರಾಜನೀತಿ ಅತ್. ಅಂಚಂದ್ ಅರಸು ಮಂತ್ರಿಡ ಪನ್ನೆ -

"ಊರೂರು ತಿಗೊಂದು ಪಂಡೊಂದೆ ಬತ್ತದ್

ಈರೆನ ಮರ್ಯಾದಿ ದೆಪ್ಪೊ

ಈತ್ ಪನ್ನಗ ರಾಜೆ ಕೋಪೊಡು ಮಂತ್ರಿಡ

ನಾಲ್ಕಲ್ ಪಾಡ್ಲಂದ್ ಪಂಡೆ"

ಪೆಟ್ಟ ಪಾಡುನ ಕೆಲಸ ದಂಡನಾಯಕಗ್, ಆಂಡ ಕಾಡ್ ಅರಸುನ ಒಟ್ಟುಡು ಆಯೆ ಇಚ್ಚೆ, ಮಂತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನಿ, ಹಾಕುನ ಕೆಲಸ ಆಯಗೇ ಬತ್ತಂಡ್. ತುಳುತ ಮಟ್ಟೆಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡಿ ಬದಲಾವಣೆ.

ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆದ ಮೂಲಕ ಉಂಡಾಯಿನ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಉಚ್ಚವರ್ಣದಕುಲು, ಅಡ್ಡ್ ತಿರ್ತಕದ ವರ್ಣದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಮದ್ದೆ ಆವೊಲಿಂಂದ್ ಸ್ಯಾಂದ ಪುರಾಣೊಡು (11ನೆ ಶತಕೊಡ್ ಬೊಕ್ಕದ) ಇತ್ತಿನೆನ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗ್ರಂಥ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ದಂಡ್. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕಡಪುಡಿನ ಚಂಡಾಲ ಕನ್ನಿಕೆಲು ಮದ್ದೆದ ಆಸೆನ್ ಪಂಡೊನುನ ಉದ್ಧಟತನಂದ್ ಮೂಲು ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಎಕ ಪತ್ನಿ ವ್ರತಸ್ತಂದ್ ಮಾತ್ರ ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಪರಿಹಾರ ಪನೊಲಿ.

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆನ್, ಅಕೇರಿಗ್ ತನನ್ ಮಾರುನ ಪ್ರಸಂಗೊನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ತಂಡ, ಆದಿಕಾಲದ 'ಗಣ' ಪದ್ಧತಿಡ್, 'ಗುಲಾಮ' ಪಂಗಡ ಇತ್ತಂಡ್ಂದ್ ತೆರಿವುಂಡು. ಲಡಾಯಿಡ್ ಕೈದ್ ಮಲ್ತಿ ನಕಾಲೆನ್ ಕೆರ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಕ್ರಮೇಣ ನಾಶ ಆವೊಂದು ಪೊಡು ಅಕಾಲೆನ್ ಊಳಿಗದಕುಲುಂದು ಮಲ್ತಿ ನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಸುರುವಾಂಡ್.

'ಕ್ರಮ -ವಿಕ್ರಮ' ಪನ್ನಿನ ವಿನಿಮಯದ ಕ್ರಮಲಾ ಆ ಕಾಲದವು. 'ಗುಲಾಮಗಿರಿ' ಪೊಂಜೇವಲೆನ್, ಮಾರುನ, ಬಾಡಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತಂಡ್ಂದ್ ಪನ್ನಿನೆಕಾಲಾ ಆದಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಡುಲ ಕವಿ ಉಂದೆನ್ ಸೂಚ್ಯವಾದ್ ಪಣ್ಣೆರ್, ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಮದ್ದೆ ಆಪಿನೆಟ್ಟ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತಕ ಇಚ್ಚೆಂದ್ ಪನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯ -

"ಮನಸ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಬತ್ತನೆಂಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಪುನ

ಸರಿಯತ್ತ ರಾಜಧರ್ಮೊಡುಲ"

ಇಂಚಂದ್ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಗ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಣ್ಣೆರ್

ರಾಣಿ, ಬೊಕ್ಕ ಮಗನ್ ಮಾರುನ ಸಂದಬೊರ್ಡು, ಮಾರ್ಕೆರೆ

ಒತ್ತಾಸೆ ಮಲ್ಪುನಾಲ್ ಚಂದ್ರಮತಿ-

"ಪೊಕ್ಕಡೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಕುಲ್ಕರ್ಡೆ

ಮಲ್ತಿಸಾಲೊನು ಬೂಟುನೆಂಚೆ

ಲಕ್ಲೆ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಇತ್ತೆನೆ ಮಾರ್ದ್

ತಿಕ್ಕನೇನಲ ಕೊರ್ಲೆ ರುಸಿಕ"

ಆ ಕಾಲೊಡು ನರಮಾನ್ಯನ ಮಾರಾಟಲಾ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಂಡ್ ಪನ್ನಿನೆಕ್ ಉಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಮೂಲೊಡಿತ್ತಿನ ಮಹತ್ವದ

ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶನೇ ಉಂದು. ಕರ್ಲ್ ಕತ್ತರುನ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶೋಗು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಆದ್ರ್ತನ, ಯಾವಂದ್‌ಂದ್ ಪನೊಡಾವುಂಡು. ತಪ್ಪು ಕವಿನ ಅತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಗುಣ ಧರ್ಮ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಮಾತ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಹೊಂದುಂಡುಂದು ಪನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡೊಗು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದ್ದೆಯಿ ಉಂಡು, ತುಳು, ಮೈದು ಬಾಸೆ, ಪರಪುನ ನೀರ್‌ಗ್ ರಡ್ಡ್ ಗುಣ ಉಪ್ಪುಂಡು, ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲ್ ಎದುರಾನಗ ಐತ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಲಾಗ್ಗುನ ಸಾಮರ್ಥಿಗ್ ಒಂಜಾಂಡ, ಪರವು ತಾದಿನ್ ಬದಲಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಗೌಜಿ ಗಲಾಟೆ ಲಕ್ಕಾವಂದೆ ಸಾಗುನವು ರಡ್ಡನೇ ಗುಣ, ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಅಬ್ಬರ ಸಲ್ಲಂದ್, ಅಂಚಾಯಿ ನೆಡ್ ಐತ ಪೊರ್ಲು ಐಕ್, ನೆತ್ತಪೊರ್ಲು ನೆಕ್.

ಆಳ್ವೆರೆಗ್ ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾವ್ಯ ಅದಾರ. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರ್ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ) ಪಂಡಿಲೆಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ 1+1=2, ಈತೇ ಅತ್ತ್ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಮಂಥರೆ+ಕೈಕೇಯಿ, ಸೇರಿನವ್ವ ಪರಿಣಾಮ ನಾಲತ್ತ್, ಎಡ್ಡತ್ತ್, ಪತ್ತ್. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರಾಟ್ ರೂಪನೇ ಉಂದು. ಉಂದೆನ್ ರಾಘವಾಂಕೆಲಾ ತರೀದ್, ಆಳ್ವೆರೆಲಾ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟೋಣೊಗು ಕೇವಲ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಇಟ್ಟಿಗೆ ದೀದ್ ಗೋಡೆ ಮಾತ್ರ ಏರಾದಿನತ್ತ್, ಒಟ್ಟು ಸೌಧದ ರಚನೆಡ್ ಆರೆನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜುಂಡು " ಕಾವ್ಯರ್ಥಗಳಂ ಭಿದ್ರಿಸದ ಭಾಷೆ" ಇಂದ್‌ಂದ್ ಬಾಸೆದ ಮಹತ್ವೊನು ರಾಘವಾಂಕೆ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆ ಆಳ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉಂದು ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ಕಾವ್ಯದ ವಿಷಯೊಡು ದಾಲ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪಂದೆ, ಓಲು ಸಾಧ್ಯನಾ ಅವ್ವ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಂತಿಕೆನ್ ದಿಂಜಾದ್, ತುಳುಕು ಜಪುಡಾಯೆರ್ ಕಾವ್ಯದ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಬಾಸೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ನನೊಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಕನಪಿನ ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಒಂಜಿ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಪಂಡ ರಾಘವಾಂಕನ ಸಂವಾದ ಶೈಲಿ, ನಾಟಕೀಯತೆ, ಉಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಆಯೆ ಕೊರ್ತಿನ ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಒಂಜೇ ಪದ್ಯೊಡು ಆಜಿ ಕಿರುನುಡಿ ಸಂವಾದೊನು ಆಯೆ ಕೊರ್ತೆ. ಆಳ್ವೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಬುಡ್ಡೆರ್. ತುಳುಕುಲಾ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಬೈದೊಂಡ ರಸಿಕೆರ್ ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ್ ಆತು.

ಒಂಜಿ ಮಾತ್ರ ನಿಜ, ಕಾವ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಪಂಡ, ವಿಷಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಲಯೊಡು ಐತ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯಲಾ ಮಲ್ತೊಡಾವುಂಡು. ಅದಾರ ದೀವೊಂದು ಬರೆಯಿನವ್ವ ವಿಷಯ ಆತ್ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಆದುಪ್ಪಜಿ, ತನ್ನ ತನನೇ ಗೆನಿಪೊಡಾಯಿನ ಮೂಲು ಬಾಸೆಲಾ ಪೂರಕಾಂಶ ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ ಒಂಜಿ ವಿಷಯದ ಕೃತಿಯೆ ಪನೊಡು.

ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ ತುಳು ಕಜಿನೆದ ಬೀಗದತ್ತೆದ್, ಏತೋ ನುಡಿಗಟ್ಟುಲು ಗಾದೆಲು, ಉಂದೆನ್ ಅಲ್ಪಲ್ಲ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತೆದ್ ಕಾವ್ಯಕನ್ನಿಕೆನ್ ಪೊರ್ಲುಮಲ್ದೆರ್. ಉದಾ: ತಿಗಲೆಡ್ ಬಜಿಲೆಡ್ಡಿ ಸವೊ, ಗಡ್ಡಕಿಂಬುನು, ನಾಯಿಗ್ ದಾಯೆ ನಾರಂಗಾ ದುಪ್ಪಡ್, ಲಗಡಿ ದತ್ತ, ಕಣ್ಣಡ್ ಕಿಟಿ ರಟ್ಟುನ , ಬುದ್ದಿಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡುನು, ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋನಗನಾಯಿಡ ಕೇನ್ನೆರೋ, ನರಮಾನಿ ಸೈನಗ ಸಾಲ ಸೈಯ್ಯಂದ್ ಪಜಿಮೀನ್ ತುಚಿಲೆಕ್, ಬಚ್ಚೀನ ಆನೆ ಗೂಡ್ನ ಪೊಗ್ಗೆರೆಗುಂಡು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಂಚನೇ ಆಯಿನಾತ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ತುಳು ಸಬೊಲೆನ್‌ಲಾ ಆರ್ ಕಟ್‌ದರ್ ಉದಾ: ಗೋಣೆರ್, ಸುಡ್ಡಿರಿ, ಪೊರುದೇವೆರ್, ಕೀರಿಕುಟ್ಟುನು. ಸಿಮ್ಮೊ (ತುಳುಟು ಬಲಿಪೆ ಪನ್ನಿನ ಸಬ್ಬಲಾ ಉಂಡು) ಅಮ್ಮೇರ್ ಸೀಂತ್ರಿ, ನಾಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

" ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದರ ಕವಿಗಳ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮಾತು ಸಚೆಯಿಲ್ಲ (ಅ.ನ.ಕೃ. - 'ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ') ಇಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಪೀಳಿಗೆನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬರಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಲಾ ಆಸೆ.

ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ

ಐರಾವತೋದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿಸುತ್ತು

ಕೆಲವು ಪೋಸ ಸಂಶೋಧನೆಲು ಪರಾ ಗ್ರಹಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆ, ತೀರ್ಮಾನೋಲೆನ್ ಅಡಿಯೆ ಆಡಾದ್ ಅವೆನ್ ಪೊಸರೀತಿದ್ ಪೊಳಿತ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಒತ್ತಾಯೊ ಮನ್ನುವೊ. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಹಾಭಾರತೊ ಪರಿಚಯ ಆದಾನಗುಂದುವೇ ರೀತಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಏತೆಂದ್ ತೆರಿಯೊನ್ನರ ಮಹಾಭಾರತೊ ಕೊರ್ಪುನ ಬೊಲ್ಪು ಆತೀತತ್. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಕನ್ನಡದ ಮಲ್ತಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಋಣೊ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊಗು ಏತೆಂದ್ ಪನ್ನುನೆನಾ ತೆರಿಯೊಲ್ಪಾಪುಂಡು. ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಕಾಲೊದ ತೇರಿನ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಒಯ್ತದ್ ವಿದ್ಯಾಂಸೆರ್ ಒಡ್ಕೊ ಉಂತಾಯಿನ ಗಡು, ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊದ ಆನೆ ಆಧಾರೊಡ್ಕಾವರ ಒಂತ ಪಿರ ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುನೇಚತ್ತಾಯೆರ್ ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ದುಂಬೇ ಪನ್ನೆರ್ ಈತಲಾ ಅತ್ತಾಂದೆ ಮಹಾ ಭಾರತೊ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ್ ತುಳುವ ಮಂಡಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಕೆಲಸೊ ಕೊರಿಯೆರೆ ತಾಕತ್ ಇತ್ತಿನ ಕೃತಿ. ಐಯ್ತಲಾ ಐನನೇ ಸಂದಿಗ್ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವೊ ಇತ್ತಿನವು ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಆ ಸಂದಿ ಮಂಡೆಗ್ ಕುಂಯ್ ದೀಯಿನ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಬಿಚ್ಚಿ ದೀಪುನವು ಈ ಬರಾವುದ ಉದ್ದೇಶೊ ಈ ಹೆಳೆಟ್ ಬೇತೆಲಾ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತಿಯರೆ ಉಂಡು.

ಐರಾವತೊ-ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ : ಇನಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದಿತ್ತಿನ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊಡು ಐರಾವತ ನೋಂಪಿನ ಕತೆ ಇಚ್ಚಿ. ಅವು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆ ಬರೆಯಿನವತ್ ಪನ್ನಿ ಗ್ರಹಿಕೆಡ್ ಆಯಿನ್ ಬೇತನೇ ದೀತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಒಂತೆ ವರ್ಸೊ ದುಂಬು ಈ ಭಾಗೊ ಆದಿ ಪರ್ವೊಡೇ ಸೇರ್ಪಿತ್ಂಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಗಮಕ ವಿದ್ಯಾನ್ ಬಿಂದೂರಾಯರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಸಾರೋದ್ಧಾರ'ಪನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಪರಾ ಬೂಕುಡು ಈ ಭಾಗೊದೊಲಾ ಸಾರಸಂಗತಿಲೆನ್ ಕೊರಿನ ತೂಂಡ ಆರೆಗ್ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿ ಬೇತೆಂದೇ ತೋಜಿಚ್ಚಿಂ ಪನ್ನೊಲಿಯಾಪುಡು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಕರ್ನಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿನ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ ದುಂಬು ಐರಾವತೊಲಾ ಆದಿಪರ್ವೊದ ಅಂಗೊವಾದೇ ಪ್ರಕಟ ಆವೊಂದಿತ್ಂಡ್ ತೋಜುಂಡು. ಐರಾವತ ಪ್ರಸಂಗೊ ಆದಿಪರ್ವದನೆ ಅಂಗೊ ಪನ್ನುನೆನ್ ಅರುಣಾಬ್ಬೆಲಾ ಒಪ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ತೋಜುಂಡು ಆಯಿನ ಕಾವ್ಯೊಡು ಅವು ಐನನೇ ಸಂದಿಟ್ ಉದಿತ್ ಬತ್ತ್ ದ್ಂಡು. ಐರಾವತೊ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕೃತಿದ್ ಪನ್ನುನೆಕ್ ಅರುಣಾಬ್ಬೆ ಒಂಜಿಮಲ್ಪ ಆಧಾರಾತ್ ಉಂತುಬೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಬರೆಯರೆ ದುಂಬು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆ ಅಂಗಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿ ಕಳ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿಂದ್ ಪನ್ನೊಲಿ. ಭಾಷೆ ಔಲೊಲು ಅಳ್ಳಿ ಅಳ್ಳಿ ಆದ್ ಬಿಗಿ ಇಚ್ಚಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮೀರಿದ ವರ್ಣನೆಲು ಮುಖ್ಯ ಕಥೆಕ್ ಅಪಗಪಗ ಎಡೆಕ್ಕಾರ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೃಷ್ಣಪಾರಮ್ ವರ್ಣನೆ. ಕಾವ್ಯೊದ ಒಟ್ಟಿಂದೊನು ಹಾಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಕಥಾ ಸಂವಿಧಾನ. (ಕಾರವರ್ ಆಡೆಗ್ ನೋಂಪಿಗ್ ಲೆಪ್ಪೆರ್ ನಾಲ್ ಜನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪೋಪೆರ್, ಐರಾವತ ವರ್ಣನೆದ ಅತಿರೇಕಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂವೊಲಿ) ಮಂಜರಿ ದಿಂಜ ತೋಜಿಬರ್ಪುನ ರೂಪಕದ ಬಳಕೆ ಮೂಲ ಇಚ್ಚೇ ಇಚ್ಚಿ ಉಂದು ಮಾತ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಕಾರಣ. ಐರಾವತ ನೋಂಪಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಅತ್ಂಡ್ ಆಯಿನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿ ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠೆರ್ನಾ ಪಂಡಿಚೆರ್. ಕನ್ನಡ ಭಾರತೋದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಿಡ್ಕಾ ಬುಡ್ಡಾ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿ ತೋಜೆರೆ ಅಯ್ತು ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊಗ್ಗು ಕಾರಣವಾದುಪ್ಪೊಡು.

ಐರಾವತೊ- ತುಳುಭಾರತೊ: ಕನ್ನಡ ಐರಾವತೊನು ಆಧಾರವಾದ್ ದೀದ್ ಅರುಣಾಬ್ಬೆ ಆಯಿನ್ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ ಮಲ್ತದೆ. ಸುಮಾರ್ ನುಪ್ಪೊ ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಕನ್ನಡದ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪು ಭಾಮಿನಿಲೆ ಭಾವೊ ಅಂಚನೇ ತುಳುಕ್ ಜತ್ತ್ದ್ಂಡ್, ಕನ್ನಡಲಾ ತುಳುಲಾ ಮೂಲು ಕೈಕ್ ಪತ್ತ್ದ್ ಪೋಪ. ಮೂಜಿ ಸಂದಿಕ್ಲೆಡಾದ್ ಸುಮಾರ್ ಐನೂತ ಐವ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಗ್ಲೆಡ್ ಪರ್ಬಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯೊದ ಕತೆನ್ ಒಂಜಿಸಂದಿತ ನೂತ ಪದಿನ್ಯೆನ್ ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಅಡೆಕೊ ಮಲ್ತಿ ಅರುಣಾಬ್ಬೆ ಕೆಲವು ದಿಕ್ಲೆಡ್ ಭಾವಾನುವಾದೊ, ಕೆಲವು ದಿಕ್ಲೆಡ್ ಸಂಗ್ರಹೊ, ಕೆಲವು ಭಾಗೊ ಸ್ವಂತವಾದ್ - ಇಂಚ ತುಳುಟ್ ಕೊಂಡತ್ತ್ದೆ. ತುಳುಭಾರತೊದ ಐನನೇ ಸಂದಿ ಕನ್ನಡ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿದ ಕಿನ್ನಿಡಾಲ ಅತ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೊಗಡ್, ಭಂದಸ್, ಹದೊಕ್ಕು ರೆಸೊದಿಂಜಾದ್ ಕತೆ ಪನ್ನಿ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ, ಔಚಿತ್ಯ ತೆರಿದ್ ಮಲ್ಪುಪಿ ವರ್ಣನೆಲು, ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿದ ಅಮಲ್ ಏರಂದೆ ಕತೆತ್ ಓಡೊನು ಒಚ್ಚಿದ್ ಕರೆ ಒಂದಾವುನ ಬಿಸಾಡಿಗಿ - ಈ ಮಾತ ಕಾರಣೊಲೆಗ್ ನಮ ಕುರುಡಾಯೆರೆ ಬಲ್ಪಿ. ಐರಾವತೊನು ಆತೊಂಚಿ ಸಂಬ್ರವೊಡು ಬರ್ಪಾದ್ ಆಯಿನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತಿ ವಿವರೊಡು ಕಲ್ಪಕತೆದ ವೈಭವೊಯಾವಂದ್, ಕೊರಿ ದಾನೊಲೆ ವೈವಿಧ್ಯೊ ಆವಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಗಾರಿಕೆ

ಆವಡ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್, ಬತ್ತಿ ಐರಾವತೊ ಪಿರಪೋನಗದ ವರ್ಣನೆಡ್ ತೋಜಾ ಯಿನ ಕುರೆ (Misericliness) - ಈ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ ಐರಾವತೊ ನೋಂಪಿದ ಎತ್ತರ ತುಳುಕ್ಕು ಸಾಧ್ಯಾತಿಜೀಂದ್ ಪನೊಡು. ಆಂಡಲಾ ಐನನೇ ಸಂದಿಗ್ ವಿಶೇಷ ಆರೈಕೆ ಸಂದ್‌ದ್‌ಂದ್ ಪನ್ನುನವು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ನಾಲನೇ ಸಂದಿದ ಮುಕ್ತಾಯೊಡೇ ಈ ಸಂದಿದ ಕತೆಕ್ಕ್ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಲ್ ಎಂಟ್ಲ್ ಎಡ್ಲೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಡ್ ಬುಳಿಪ್ಪಾದ್‌ಂದ್.

1. ಸುರುತ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊದ ಐನನೇ ಸಂಧಿತ ಪದ್ಯೊಲೆನ. ರಡ್ಡನೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡೊದಕ್ಲ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ, ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿ 'ಐರಾವತ ನೋಂಪಿ' (ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ. 1974)ದವು. 26-48 (ಒಂದನೇ ಸಂಧಿ); 30-51; 32-56; 37-59; 38-62; 39-69; 40-73; 44-13(ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ); ರಿಂದ69-230ರಿಂದ 235; 75,77

- 108, 113 (ಮೂರನೇ ಸಂಧಿ); 80 - 62; 82 -21, 23; 90,91-55 ರಿಂದ 60

1. ಸಂದಿ ಸುರುವಾಪುನ ರೀತಿ, ಮುಕ್ತಾಯೊದ ಕ್ರಮೊ, ಸಂದಿನ ಒಟ್ಟು ಗಾತ್ರೊ-ಂದು ಮಾತ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಂದಿನ ವಿಶೇಷ ಗೌರವನೇ ತೋಜಾಪೊ. ಈ ವಿಶೇಷ ಆರೈಕೆಗ್ ಕಾರಣ ದಾನೆ? ಕನ್ನಡೊಡು ಬತ್ತಿನೆನ್ ತಾನ್ ಪನೊಡು ಪನ್ನಿ ಅನುಕರಣ ಬುದ್ಧಿಯಾ? ತುಳುವೆರಡ್ಲಾ ಈ ನೋಂಪಿ ದಾಲಾ ಆಚರಣೆಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡಾ? ಅಯಿನ ವಿವರ ತನ್ನ ಕಾವೊಡು ಕೊರ್ಪುಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪನಾ? - ವಿಚಾರ ಮನೊಡು. ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬನಲಾ ಒಂಜಿ 'ಐರಾವತ ಪ್ರಸಂಗ' ಉಂಡು. ಮುದ್ದಣೆ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಕಾವೊ ಬರೆತೆಂದ್ ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ಪಣ್ಣೆರ್.

ತುಳು ಕಾವೊದ್ಲೇಶೊ : ಕನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣೊ, ಮಹಾಭಾರತೊ, ಭಾಗವತೊ, ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ ಇಂಚಿ ಕಾವೊಲೆನ್ ಗಮಕಿಲುಲಾ ಬಕ್ತೆರಾ ವರ್ಷೊದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳೆಡ್, ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶೊಲೆಗಾದ್ ಪಾರಾಯಣ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಮಾತೆರಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವು. ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ಆಟಿ ಸೋಣ ತಿಂಗಳೆಡ್ ತುಳು ಪುರಾಣ ಕಾವೊಲೆನ್ ಪಾರಾಯಣ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಇತ್ತ್ದುಪೊಡು. ನಂಕ್ ಇತ್ತ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತುಳು ಭಾಗವತೊ, ಮಹಾಭಾರತೊ, ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, (ರಾಮಾಯಣೊಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂದ್‌ಗೆ) - ಕಾವೊಲು ಅಂಚಿಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಬೊಲ್ಪು ಬೀರೊಂದುಲ್ಲೊ. ಈ ಕಾವೊಲು ಓದ್ಪರೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಲಾ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಸುತ್ತಲಾ/ ಎದ್, ಕುಲ್ಪಾದ್ 'ವಾಂಚನ' ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವು. ಅಖೇರಿಗ್ ಪನ್ನಿನ ಫಲಶ್ರುತಿಲಾಂದುವೇ ಸಂಗತಿನ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಣ್ಣೊಪ್ಪಿ, "ರಾಯ ಕೇಳಲನೀ ಕಥೆ ಮನ ಭಕ್ತಿಟಾಸ್ಪುದ್ ಸ್ತೋಪಿನಿಸ್ ಶ್ರೀಯ ಸೌಖ್ಯೊದ ಯಶಸ್ ಶೋಭನೊ ಸಂಪದೊಂಕುಳು ಸೇರುವೋ ಪ್ರೀಯೊಮಚ್ಚುತ ಕೇಪಳಾಯಟ ಹರ್ಷಿತ್ ತುಣಿ ಸ್ಪಷ್ಟೆರ್ ಸೇರು ಅಂತ್ಯತೆನಾಯೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಟೊಡ ಕೂಡುವೆ ನಿಶ್ಚಯಂ" 5-115 ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಈ ಕಥೆನ್ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕೊವಾದ್ ನೆನೆತ್ತನಾಯಗ್ (ಕೇಂಡಿ ನಾಯಗ್) ಶ್ರೀ ಸೌಖ್ಯೊ ಯಶಸ್ಸ ಮಂಗಳೊ ಸಂಪತ್ತ ಸೇರುವತ್ತಾಂದೆ ಅಚ್ಚುತಗ್ ಆಯಟ ಏಪೊಳ್ಳಾ ಸಂತೋಸೊಲಾ ಸಂತೃಪ್ತಿಲಾ ಉಪ್ಪು ತನ್ನ ಅಂತ್ಯೊಕಾಲೊಡು ಆಯೆ ಶ್ರೀಹರಿನೇ ಕೂಡುವೆ (ಸಾಯುಜ್ಯೊ) ಪನ್ನಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಉಂಡು ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಇರ್ವತ್ತನಾಲನೇ ಸಂದಿದ ಇರ್ವತ್ತೊಂಬನೇ ಪದ್ಯೊಡು ಉಪ್ಪಿನ ಫಲಶ್ರುತಿಂದು "ಈ ಪದೊಂಕುಳೆ ಪಂಡ ಕೇಂಡ ಪರಿತಿ ಮಾನಿತಿ ಜಂತುವಿನ ತಾಪೊ ಚೆಟ್ಸ್ವ್ ರೂಪೊ ವರ್ಧಿತ್ ಕೋಪೊ ಮಚ್ಚೆರೊ ವರ್ಜಿತ್ ಶ್ರೀಪತಿ ಪ್ರಿಯೆಯಾಸ್ಸನೇಕ ಸುಖಾನುಭೊಂಕುಳೆ ಭೋಗಿತ್ ದೀಪೊತಂದೊ ವಿರಾಜಿತಚ್ಚುತಟೊಡ ಕೂಡವೆ ಮಿತ್ತ್‌ಕ್" 24-29.

ಈ ಕಾವೊಲೆನ್ ಪನ್ನುನೆ, ಕೇನುನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನೆ, ಗೌರವಿಸಾವುನೆ - ವಾಒಂಜಿ ಜಂತುಕು ಕೂಡ ತಾಪೊ ಇಚ್ಚಾಂದಾವೆರೆ, ರೂಪೊ ಹೆಚ್ಚೆರೆ. 2. ಸೂಲೆ ಪಳುಂತುಳು ಕಾವ್ಯ. ಪು. 25 - ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ ಮಧುಮತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು - 2001

ಕೋಪೊ ಮತ್ತರೊಲು ಇಚ್ಚಾಂದಾವೆರೆಲಾ ಶ್ರೀಪತಿಕ್ ಪ್ರಿಯವಾದ್ ಅನೇಕ ಸುಖ ಭೋಗೊಂಕುಲೆನ್ ಭೋಗಿಪ್ಪೆರಲಾ, ದೀಪೊದ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ್ ಬೆಳಗ್‌ದ್ ಅಚ್ಚುತಡ ಒಡ್ಲೊ ಕೂಡ್ಲೆರಲಾ - ಸಾಧ್ಯಮಲ್ತ್ ಕೊರು ಕಾವೊನು ಕೇವಲ ರೆಸೊಆಸ್ಪಾದನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಮಾತ್ರ ಓದಂದೆ ಬಗವಂತನ್ ಸೇರುನ ಉಪಾಧಿಯಾದ್‌ಲಾ ತರಿಯೊನೊಡು - ಪನ್ನಿನ ವಿಷಯ ಬಾರಿ ಪ್ರಧಾನವಾಪೊಡು.

ತುಳು ಐರಾವತಭಾಗೊಡು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೊಗಸ್ : ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊಡ್ಲೆ ಬೇತೆನೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊಲಾ ಇತ್ತಿ ಕಾವೊ ಪನ್ನುನವು ಮಾತೆರಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿ ಸಂಗತಿ. ಅರುಣಾಬ್ಬನ ಕಾವೊ ನಿಲೈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣೆ ದ

ಕಮ್ಮನ ಉಂಡು. ಗಜನೋಂಪಿದ ಬಾಗೊಡ್ಲ ನೆಕ್, ಏಡ್ಲೆ ಉದಾರ್ಲೆಲು ತಿಕ್ಕುವೊ. ಐಟ್ ಕೆಲವೆನ್ ತುಕ:

ತುಳುವೆರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡು ವಾ ಒಂಜಿ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯೊಗ್ಗಾ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ್ ದುಂಬುದೀದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮನ್ನುಪಿ ಕ್ರಮ ಅವು ಈ ಸಂದಿತ ಸುರೂಟೇ ಉಂಡು. ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸರಸ್ವತಿ ಕನ್ನಡ ಐರಾವತೊಡು ವೀರನಾರಾಯಣ್, ವೇದವ್ಯಾಸೆರ್, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇಂಚ.

ಗಾಂಧಾರಿ ಕಳಮಣ್ಣ್ ಆನೆನ್ ಮಲ್ತಾದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಜೋಕ್ಲು ಕೊರವೆರ್ ಬೋಡಾಪಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮನ್ತೊರ್ಪೆರ್. ಪೂಜೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಅಟ್ಟಣೆದ ವಿವರೊಲೆಡ್ ಒಂಡಿ ವರ್ಣನೆಂದು-

ಕಣಿಕೋ ಕಡಲೇ ಅಡಿಯೇ ಬಜಿಲ್ ಪೊರಿ ಬೊಂಡೊ ಮನೇಕೊ (5-13) ಈ ತಿನಸಲು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ವೇ. ಬಜಿಲ್ ಪೊರಿ ಬೊಂಡೊ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಟ್ತ್ ತಿನಂದಿನ ತುಳುವೆ ಏರ್?

ಗಾಂಧಾರಿ ವಧೂಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಕೂಟೊಂದು ಅಂದಣೊಡು ಪೋನಗ ಇತ್ತಿನ ವಾದ್ಯವೈವಿದ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಲೆ -

ಉಡುಡಕ್ಕೆ, ಉಡುಕ್ಕೆ, ದಕ್ಕೆ, ಪಟಹ, ಪಟುಭೇರಿ, ನಡ್ವಾದ್ಯೊ, ಕೈಮಣಿ ತಾಳೊ, ಇರೆತಾಳೊಂದೆನ್ (5-16) ಮಾತ ನಾಗಮಂಡಲ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆ ಜಾತ್ರಲೆಡ್ ಮಾತೊರ್ಪಾ ತೂತೆರ್.

ಆನೆತ ಸೊಂಡಿಲ್ ಕಾಣಿಕೆದ ಪಣವು ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತಿ ಪೊರ್ಪಣ ವೀರೊಲಾ ತುಲುನಾಡ್ ಕ್ರಮೊಕ್ಲೆ ಅನು ವಾದೇ ಉಂಡು. (5-17; 5-102)

ಇಂದ್ರನ ಓಲೆನ್ ಖೇಚರೆ ಕೊಂಡತ್ತಾದ್ ಅರ್ಜುನನ ಕೈಕ್, ಕೊರವನಗ ಆಯೆ ಅಯಿನ್ ತನ್ನ ಸೇನವನ ಕೈಕ್ ಕೊರವ ಓದುಂದ್ ಪಂಡೆಗೆ (5-59) ಸೇನವನ ಕೈಕ್ ಕೊರವ ಓದಾವುನ ಕ್ರಮ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತನವೇ. ಇಂದ್ರನ ಐರಾವತ ಭೂಮಿಗ್ ಜತ್ತ ನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಉರುಳು ಬಂಡಿಡ್ ಉಂತಾದ್ ನೂಕ್ಕೆರ್ಗೆ! (5-80)

ಹಸ್ತಿನಾವತಿಕ್ ಐರಾವತ ಜತ್ತಿನ ಸಂಭವೊ ಒಂಜಿ ಜಾತ್ರದ ಪ್ರತೀತಿ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುಂಡು-

'ಉತ್ತಮ ಕೊಡಿಯೇರೋಸ್ತ್ ಬಹುತೋರಣಂಕುಳ ನಿಲ್ಲೊಸ್ತ್ ಕಸ್ತುರೀ ಪನಿನೀರ್ ಕುಂಕುಮೊಂಟಾದ ಚಾರಿತ್ ಭೂತಳೊ' (5-83) ಕೊಡಿ ಏರುನೆ, ತೋರಣ ಕಟ್ಟುಣೆ ತುಲುನಾಡ್ ಸಾಧಾರ್ಣ ದೃಶ್ಯೊ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭೊಲೆಡ್ ನೆಲನ್ ಪೊರ್ಪೊಡು ಸಾರಣೆ ಮನ್ತಾದ್ ಸುಣ್ಣೊ ಬಣ್ಣೊ ಕೊರ್ಪಾವುನ ಕ್ರಮೊ ಇತ್ತಿಲಾ ಉಂಡುಂದೆನ್ ಅರುಣಾಬ್ಬೆ ಪೊರ್ಪೊಡೆ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತದೆ.

ಐರಾವತೊನು ಜಪ್ಪಿನ ಸಂತೋಸೊಡು ಅಪ್ಪೆ ಕುಂತಿ ಅರ್ಜುನನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಲೆತ್ತಾದ್ ಇಂಚ ಪನ್ನಳ್ "ಎನ ಬಂಜೆಟುಟ್ ಸ್ಪುದಿಯೀತಿ ನಡೆಯಾ*** ಸ್ವಗೊಂಟಪ ಮಾತಾ ಮನುಜಾಧಿಪ ಸರ್ವೊಲಾ ಸಾಧಿಪಿಲಾ ನಿನತ್ ತ್ತಣಸ್ತಾಂದ್ ವಿನಯೊಂತವ ಕುಂತಿ ಮಗಾಂದುಳೆತ್ಸ ಬಹುಮಾನಿತೆರೇರಾ" (5-86)

ಈ ಎನ್ನ ಬಂಜೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನವು ಸಫಲಾಂಡ್, ನಿನತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಮಾತ ಈ ಸಾಧಿಪ್ಪುಲಾಂದ್, ಪಂಡ್ ಪೀತಿ ಉರ್ಕೆಡ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತಿನತ್ತಾಂದೆ ಮೋಕೆಡ್ ಮಗಾಂದ್ ಲೆತ್ತಾದ್ ಹೆಚ್ಚ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತಲ್ಗೆ3

ಭೀಷ್ಮ - ದ್ರೋಣೆ ವಿದುರೆರ್ ಐರಾವತೊನು ತೂಯೆರೆ ಪೋದು ಪುಡವಾಡ್ ಅರಿತ್ತ ಕಾಳದಕ್ಕಾದ್ ಗೌರ ವಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಅತ್ತಾಂದೆ ದುಡಿ, ಮದ್ದೊಳಿ, ಭೇರಿ, ಪದೆ, ಮುಟಸ್, ಪಟಹಾಂದ್ ಇತ್ತಿನ ವಾದ್ಯೊಲು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕಟಾಹೊನು ನಡೆಗಾಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಶಬ್ದ ಮಲ್ತೊಗೆ. ಈ ವಾದ್ಯೊಲೆನ್ ಪಣ್ಣಿಗಲಾ ಅರುಣಾಬ್ಬನ ಎದುರು ತುಳುನಾಡ್ ವಾದ್ಯೊಲೆ ತೋಜಿದುಪ್ಪೊಡು. (5-97)

ಕುಂತಿ ಐರಾವತೊನು ಏರ್ವೆರ್ ಹಸ್ತಿನಾಪುರೊತೆ ಬಲಿಬತ್ತಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆನೆಡ್ ಜತ್ತಾದ್ ಅಂದಣಮೇರ್ವೆರ್ 'ಹರಿಣಲೋಚನೆಯರ ಮನೇ ತುಳಿಯಾಯೆರಂಚೆಂದ್ ವರ್ಣಿಸಾಪೆ ಅರುಣಾಬ್ಬೆ (5-110) ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ದೇವೆರೆ ರಥೋತ್ಸವೊ ಮಾತ ಆಯಿನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವರ್ ಉಳೆಯಿ ಆಪುಣೆ ನೆಂದು ನೆನಪು ಮಲ್ತೊರ್ಪೊಡು

ಕತೆನ್ ಪಂಡೊಂದು ಪಂಡೊಂದು ತನ್ನುಳೆಗೆ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್, ವಸ್ತುಲೆನ್ ವರ್ಣನೆ ಮನ್ನುನಗ ಕೇನುನಕ್ಕೆ ಗ್ಗ ಕತೆಟ್ ಒಂಜಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ ತನ್ಯತೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಕವಿಕ್ಲಾ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಉಂಡು. ಆ ಉದ್ದೇಶೊನು ಅರುಣಾಬ್ಬೆ ಪೊರ್ಪೊಡೆ ಈಡೇರ್ಪಾದೆಂದ್ ಈ ಭಾಗೊಲಾ ತೋಜೊಕೊರ್ಪೊಡು.

3. 'ಈರ್ ಮಗಾಂದ್ ಲೆತ್ತನೆಡ್ವಾವರ ಚಲ, ಚಾಗೊ, ಪರಾಕ್ರಮೊ, ಕಲಿತನೊ ಕುಲೊ-ಮಾತ ಎನ್ನ ಮೈಟ್ಪೆ ಸೇರ್ವೆರ್, ಈರೆ ಕರುಣೆಡ್ವಾವರ' - ಎಂದ್ ಪಂಪನ ಕರ್ಣ ಕುಂತಿಡ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೆ ನೆನಪಾಪುಂಡು (9-80)

ಕಾವ್ಯೋದ ಭಂದಸ್ಸಾ:

ತುಳುಟ್ತ್ಯೆ ಬೆನ್ನಿಮನ್ನಿನ ಕವಿಕ್ತು ಮಾತೆರೆಗ್ಗಾ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಿಂದರಿಕೆ ಇತ್ತಿನವು ತೋಜಿದ್ ಬಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ಅಕ್ಲ ಅರೆತ್ತ್ ಪರೆರ್. ಆಂಡ ತುಳು ಕಾವ್ಯೋಲೆನ ಭಂದಸ್ಸಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತೋಲೆನತ್ತಾಂಡ ತುಳು ಜಾನಪದ ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಸೊರ್ಕುಡು ಬುಳಿಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸೊ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಪನ್ನುನವು ಎಡ್ಡೆ ಕೆಬಿಕ್ಲೆನವುಲಾ ಬಿರೆಲ್ದೊಲಾ ಕೆಲಸ, ಕಣ್ಣ್ ದ ಕೆಲಸತ್ತ್, ಪದ್ಯೊಲು ಓದ್ಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವತ್ತ್, ಪಣಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವು , ಒವ್ವೇ ಪದ್ಯೊಗು ಲಯೊ ಅಪ್ಪೆ, ವಿಷಯೊನು ಪ್ರಾಕ್ ದ ಭಂದಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಲ್ಲ್ಯಾ ಇನಿತ್ತ ಸೇಡಿಯಾಪು, ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದ್ಲಾಯೆರ್ -ಏರ್ಲ್ಯಾ ಒಪ್ಪೆರ್. ಪದ್ಯ ದ ಲಯೊ ಮೂಜಿ ಮಾತ್ರಡ್ಲೆ ಐನ್ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟಂದ್ ಒಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಜಿಮಾತ್ರ ಎಣ್ಣೊ ಮಾತ್ರ ದ ಲಯಕ್ಕುಳ್ಳಾ ಉಲ್ಲೊಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ತೆರಿನಕ್ಲ ಪನ್ನೆರ್. ರೂಪಕೊಗು ಆಜಿ, ಏಕೊಗು ಎಣ್ಣೊ, ತ್ರಿವುಡೆಗ್ ಪದನಾಲ್.... ಅಕ್ಲೆನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ.

ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊದ ಐನನೇ ಸಂಧಿಡ್ ಕೆಲವು ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ತಾಳೊ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಆಪುಂಡು. ಅಂಶಪಟ್ಟಿ ದಿಲೆನ್ ರೂಪಕೊಡ್ ಪಣಿಯರಾಪುಂಡು. ತೋಟಕಜನೊಂದು ಪಣಿನ ವೃತ್ತೋಲೆನ್ ಮಾತ ಏಕತಾಳೊಡು ಪಣಿಯರಾಪುಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ಪದಿಮೂಜಿ, ಪದಿನ್ನೆನ್, ಪದಿನಾಜಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದ್ಯೊಲು ನಲ್ಲ, ನಲ್ಲತ್ತೊಂಜಿ, ಐವತ್ತನಾಲ್, ಐವತ್ತೆನ್ ಇಂಚಿ ಪದ್ಯೊಲು ಮಾರವಿ ಓಕೊಡು ಸರಿ ಬರ್ಪ. ಒಂಜಿ, ನಲ್ಲತ್ತೆಣ್ಣು , ನಲ್ಲತ್ತೊರ್‌ಮ್ಪು, ಎಲ್ಲತ್ತೊಜಿ ಈ ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೇಲು ತ್ರಿವುಡೆಡ್ ಪೊರ್ಲು ಪಣಿಯರಾಪುಂಡು . ಈ ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕಾರಣ ಪಂಡ ದುಂಬೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಲ್ಲಿಲೆಕ ಈ ಕಾವ್ಯೊಲು ಓದಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವತ್ತ್, ಪಣಿಯೆರೆ/ ವಾಚನಮಲ್ಲಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವು ಅಯ್ಯ ಲಯಕ್ಕೊನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಪಣೊಡು. ಅಪಗನೇ ಆಯಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊ ಕೆಬಿದಿಂಜುನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಭಂದೋಪ್ರಕಾರೊದ, ಲಯೊನು ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಮರ್ಪ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ನಮ ಕವಿಕ್ತು ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆನಗ ಮಾತ್ರ ಗೆಣೆತೊಂದು 'ಯಮಾತಾರಾಜಭಾನಾಂದ್' ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡೊಂದು ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆತಿಚ್ಚೆರ್. ಅಂಚಿ ಬರೆತುಂಡ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಲು ಕಂಠಪತ್ರದ ಉಲುಹುಗಡದಗ್ಗಲೆಕೆಡ್ ಬರೆಯರೆ ತೀರ್ಪು ವಾಂದ್ ಜಾನಪದ ಪದೊಕ್ತು ಪುಟ್ಟಿನೆ ಎಂಚಿ?

ತಾಳಲಯೊಕ್ತು ಒತ್ತ್‌ದೇ ಪೋಪುನ ತುಳು ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ಬೇರ್‌ನ್ ತುಳು ಸಂದಿಲೆಡ್ಲಾ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ಲಾ ಹುಡುಕ್‌ದ್ ಪತ್ತೊಡು ಮಳಿಯಾಳ ಶಿಷ್ಯ ಕಾವ್ಯೊ "ನಾಡೋಡಿ ಪಾಟ್" ಲೆನಲಾ ಪೊಣ್ಣೊನಕ್ಲೆ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಒಚ್ಚೆದ್ ಮಾಣಾನಗ, ಕಾಂಡ ಪನ್ನಿ ಉದಯರಾಗೋ, ಮದ್ದೆಲೆ ಸಂದಭೊಡು ಪನ್ನಿನ ಪದ್ಯೊಲು, ದೇವೆರೆ ಭಜನೆಂದೆನ ಮಾತ ಧಾಟಿಲೆನ್ನ, ಭಂದಸ್ಸಾನ್ಲಾ ತೂಪುನ ಎಡ್ಡೆ.

ತುಳು-ಮಳಿಯಾಳ ಸಾಹಚರೊ:

ತುಳು ಸಂದಿಲೆನಾವಡ್ ಕಾವ್ಯೋಲೆನಾವಡ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಗ ಒಂಜಾತ್ ಶಬ್ದೊಲು ಮಳಿಯಾಳಿಡ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗೊಡಿತ್ತಿನವೆನ್ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಸಾಮ್ಯ ದಾನೆಡ್ಲಾವರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನುನವು ಮಂಡೆ ಕೆರೆಪ್ಪೊಡಾಯಿ ಸಂಗತಿ. ಕಾಸರಗೋಡುದ ವಿಷ್ಣುತುಂಗಡ್ಲಾ ಒಡಿಪುದ ಅರುಣಾಬ್ಬಡ್ಲಾ ಈ ರೀತಿದ ಶಬ್ದೊಲು ಧಾರಾಳ ತಿಕ್ಕೊ ಮಹಾಭಾರತೊದ ಐನನೇ ಸಂಧಿಡ್ಲಾ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆನ್ ತೂಕೆ:4

- ಭಕ್ತೊಂಕುಳಿನೀ ಚಾರ್ತ್(7)- ಭಕ್ತಂಜೊನ್ನ ಚಾರ್ತ್
- ಕಳಿಮಣ್ಣ್ ಪಲರಾ (10)- ಕಳಿಮಣ್ಣ್ ಪಲರುಂ
- ಪೊರಿ (13)- ಪೊರಿ ಕೈಮಣಿ (16)- ಕೈಮಣಿ
- ಮಾತಾವೇ (34)- ಮಾತಾವೇ
- ವನಜಾಕ್ಷಿ ಮಗಟೊಡ (35)-ವನಜಾಕ್ಷಿ ಮಗನೋಡ್
- ಮೂಳಂತೆ (47)- ಮೂಳಾದೆ ದಾಸಿಮಾರ್ಕುಳುಟೊಡನೆ (50)- ದಾಸಿ ಮಾರ್ಕುಳುಡೆ ಕೂಡೆ
- ಚಮತಿತ್ತಿ (75)- ಚಮಂಞರುನ್ನ ಚಾಪೋರ್ತ್ (75)- ಚಾರ್ತಿಟ್ತ್
- ಮನಂತುಣಿ ಸ್ತುತಿ ಮಾನಿಪ್ಪೆರ್ (85)- ಮನಂತುಣಿಂಞಾದಿ ಮಾನಿಕ್ತುನ್ನು ಕೇಡಾಕವಡ (90)- ಕೇಡಾಕವೇಂಡ
- ಆವೇಲೆಟ್(98)-

ಆವೇಲಯಿನ್ ಕಾಳಕೇಶಿನಿಯಾಯ ತನ್ನೆ (112)- ಕಾಳಕೇಶಿನಿಯಾಯ ತನ್ನೆ.

ಈ ಕೊರ್ರ ಉದಾರ್ಲೆಡ್ ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಸಾಮ್ಯೊಡ್ಲಾ ತುಳು-ಮಾಳಿಯಾಳ ಸಾಮ್ಯನೇ ಎಚ್ಚ ತೋಜುಂಡು. ಬಹುಮಾನೊ ಪನ್ನಿ ಶಬ್ದೊ ಗೌರವೊ ಪನ್ನಿ ಅರ್ಥೊಡು ಮಳಿಯಾಳೆಡ್ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ ಅರ್ಥೊಡು ತುಳುಟ್ಟು (5-86, 5-97) ಬಳಕೆ ಆತ್ಂಡ್.

ಈ ಸಂಬಂಧೊಗು ಕಾರಣವಾಯಿನ ಸಾಹಚರೊನು ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ವಿವೇಚನೆ ಮನ್ನನ ಕೆಲಸೊ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಲ್ತೊಡು.

ಮಳಿಯಾಳಿಗ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ 'ಮಣಿಪ್ರವಾಳೊ'ದ ರೀತಿಲಾ ಕೆಲಕೆಲವು ದಿಕ್ಕ್ಡ್ ತುಳುಟ್ಟಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಮಾಹಾಭಾರತೊ 1-49; 1-70; 1-82; 1-96.... ಇಂಚೆ ಸುಮಾರ್ ಭಾಗಲೆಡ್ ನನಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ತುಳು ಮಳಿಯಾಳ ಸಾಹಚರೊಗು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸಾಧ್ಯತೆಲು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪ.

1. ತುಳು ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಳಿಯಾಳಿ ರಾಜ್ಯೊದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಪೂಜೆಗಾದ್ ಪೋತು ಅವ್ಲ ಉಂತ್ಯೆರ್. ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಅಕ್ಕಿನ ಭಾಷೆದ ಪ್ರಭಾವೊ ಮಳಿಯಾಳಿಡ್ ಆದುವ್ಲ.

2. ಅಕ್ಕಿನ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಮಾಳಿಯಾಳಿದಲಾ ಪ್ರಭಾವ ಆಯೆರ

3. ಸುರುಟು ಕೊರ್ರನವು ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಶಬ್ದೊಲು, ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರ್ರನವು ಮಳಿಯಾಳಿಡ್ ಆ ಶಬ್ದೊಲು ಇನಿ ಎಂಚ ಪ್ರಯೋಗೊಡುಲ್ಲ ಪನ್ನಿನವು. ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು.

4. ಪ್ರಾಕ್ಡ್ ಬಳಕೆಯಾವೊಂದಿತ್ತಿ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಟ್ಟಾ ಮಳಿಯಾಳೊಡ್ಲಾ ಒಂಚೇರೀತಿ ಉಪಯೋಗೊಡ್ಲೆಡ್ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ತುಳುಟ್ಟಿ ಬಳಕೆ ತತ್ತ್ಂಡ್, ಮಳಿಯಾಳೊಡು ಮುಂದುವರಿದೇ ಬಳಕೆಡ್ಲೆಡ್. ಕಾಲ ಸಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬಳತ್ಲೊಂದು ಬತ್ತಿ ಮಳಿಯಾಳಿಡ್ ಆ ಶಬ್ದೊಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಳಕೆಡ್ ಉಂತ್ಲೊ, ಬಾಡೊಂದು ಬತ್ತಿ ತುಳುಡ್ಲಾ ಆ ಶಬ್ದೊಲು ಉದುರೊಂದು ಬತ್ಲೊಂದು ಪನ್ನಿನವೇ ಹೆಚ್ಚ ಸರೀಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಬಚ್ಚಿದ್ ಪೋಯಿನ ತುಳು:

ಸಮ್ಯದ್ಲವಾದ್ ಬಳತ್ಲೊಂದಿತ್ತಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ದಾಯೆಗ್ ಬಚ್ಚೆರ ಸುರು ಆಂಡ್ಂದ್ ತೆರಿಯೊನುನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೆಲವು ಊಹೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ರಾಜಕೀಯವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಅರಸುಲೆ ದಾಳಿ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸುಲೆ ಕಾಲೊಡ್ಲೇ ಸುರುವಾಂಡ್. ಹರಿಹರ ರಾಯನ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ (1336-1350) ಇಂಚೆ ತುಳುನಾಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಅರಸುಲೆ ಬಿಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಂಡ್ಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಕೆಳದಿ, ಇಕ್ಕೇರಿ, ಹೈದರ್, ಟಿಪ್ಪು-ಅಕ್ಕಿಡ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಂದೆನ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂದ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಹಾರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆದ್ ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಬುಳೆ ಬುಳೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಮಾತ ಕನ್ನಡ ಪಸಲ್ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್ ಇಲ್ಲಾಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತುಳು ದೆಂಗ್ಡ್ ಕುಲ್ಲಂಡ್. ನಿಧಿತ್ತ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಕಮ್ಮಪಾಡ್ಲವು ಉಂಡುಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿನಿನೇ ಇತ್ತೆ ಅತ್ತಾ?

ತುಳುತ್ತ್ ಪಂಚಾಂಗೊ ಗಟ್ಟಿಉಂಡು. ಗೋಡೆ ಮಾಡ್ ಒಂತೆ ಸರಿಮನ್ದ್ ಸಾರಣಿ ಆವೊಡು ತುಳುವೆರ್ ತನ್ನೆ ಪಿರಿಯಾಕ್ಲ ಬುಡ್ಲ ಪೋಯಿನ ಆಸ್ತಿ ಬದ್ಕನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ನೊಡು. ಹಡ್ಲ ಬೂರಿ ಕಂಡೊಲೆ ಕರೆ ಮುರೆ ಕಾಡ್ ಕಜವು ಕಡ್ಲೆಡ್ ಎಡ್ಲೆ ಬಿದೆ ಬಿತ್ತೊಡು. ಏಪೊಗ್ಲಾ ಅಳಿ ಇಚ್ಚಿ ಪನ್ನಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪರಿಪ್ಪು ಉಂತ್ಲೊಂದುಡು. ನೀರ್ ಪೂರ ಆಚ್ಚರೆ ದುಂಬು ಅಯಿನ್ ಪತ್ತ್ ದೀವೊಡು. ಐನ ಸತ್ಯೊಡು ನನ ದುಂಬುದ ಪರ್ಬೊಲು ಆವೊಡು. ಮಾಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ನೋಂಪಿಗ್ ತುಳುವೆರ್ ತಯಾರಾವೊಡು . ಐರಾವತೊನು ಜಪ್ಪಾಯರ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿ ಅರ್ಜುನೆರ್ ಬೋಡು. ಅರ್ಜುನೆನ್ ಪೆದ್ದೆಡ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲಿ ಕುಂತಿಲು ಬೋಡು, ತಯಾರ್ ಮಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣೆರ್ ಬೋಡು. ತುಳುವೆರ್ ತೂದ ರೆಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚೊಂದು ರಾವೆರೆ ತಯಾರಾವೊಡು.

ಡಾ. ಕಮಲಾಕ್ಷಿ. ಕೆ.

ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು ಓಲುಂಡು?

ಧರ್ಮದ ಮರ್ಗಿಲುಲು ನಾನಾ ನಮುನಿ. ದೇವೆರ್ ಪನ್ನಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಧರ್ಮ. ಭೂಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ನರಮನಿ ಬದ್‌ಕನ್ ಬಾಳೊಡ್‌ನ್ನಿ ಧರ್ಮ. ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ಸೃಷ್ಟಿ ಜೀವಿಲಾ ಮಾನ್ಯ ಬದ್‌ಕನ್ ಪೂರಕವಾಯಿನವು. ಅವೆಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಬದ್‌ಕನ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪು ಉಪಕಾರ ಪಡೆವೊನುದುನ್ನಿ ಧರ್ಮ. ಬಡವಗ್-ಬಲ್ಲಿದೆ ದಾನ ಕೊರೊಡುನ್ನಿನ ಧರ್ಮ. ಜಾತಿ ನೀತಿ ಒಪ್ ಏತೇ ಉಪ್ಪಡ್; ಒಂಜಿ ಭೂಮಿಡ್ ಒಂಜೆ ನೀರ್ ಗಾಳಿ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಡ್ ಬದುಕುನ ಜೀವರಾಶಿಲೆನ್ ತನ್ನಲ್ಯನೆ ಅವು ಪನ್ನಿ ವಿಶಾಲಮನಸ್ಸದ ವಿವೇಚನಾ ಧರ್ಮ; ಕುಟುಮ ಪಂಡ ವಂಶವಾಹಿ; ಉಂದು ಉದ್ಧಾರ ಆಂಡ, ಊರು ಉದ್ಧಾರ ಪನ್ನಿ ಕುಟುಮ ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ ಏಳಿಗೆ ಆಂಡ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆ ಪನ್ನಿ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಧರ್ಮ, ಇತ್ತಿನೆನ್ ಪಟ್‌ದ್ ತಿನ್ನಿ ಸಮಾನತಾ ಧರ್ಮ, ಪರೋಪಕಾರ ಧರ್ಮ, ಒಟ್ಟುಡು ಪರಪೀಡನೆ ಮಲ್ಪಂದಿ ಆಹಿಂಸಾಧರ್ಮ, ಪುಟ್ಟು-ಸಾವುದ ಬಗೆಕ್ ನಮ ಬನ್ನಗ ದಾದ ಕಂತ್‌ದ ಪೋನಾಗ ದಾದ ಕೊನೊಪ, ಪನ್ನಿ ವಿಚಾರೊಡು ಅರ್ಥತೆರಿಪಿ ಧರ್ಮ, ಈ ರಡ್ಡೆತ್ತ ನಡುಟು ನಂಕ್ ದೇವೆರ್, ಪ್ರಕೃತಿ, ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಗುರು ಅಂಚನೆ ಸಮಾಜ ಕೊರ್ತಿನೆನ್ ಪಿರಸಂದಾದ್ ಋಣಮುಕ್ತರಾಪಿ ನೆಂಚಿ ಪನ್ನಿ ಮಾನವತಾ ಧರ್ಮ! ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಕ ಧರ್ಮೋಲೆ ಸಾರದ ಬೊಲ್ಪುನು ಉರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕೆರ್ ನಂಕ್ ತಾದಿ ತುಡರಾತೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ಡಿಂಚಿಲಾ ತೆರಿಯಿನಕುಲು ಆ ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುದ ಸಾನಾದಿಗ್ಗೆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಅನುಭವದ ಪೊಸ ಪೊಸ ಉತ್ಪತ್ತಿದ ಎಣ್ಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಆ ದೀಪ ತೆಕ್ಕಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಕಾತೊಂದ್ ಬೈದರ್.

ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುದ ಪ್ರಕಾಶೊಗ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪವಿತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಧರ್ಮ ಬುಲೆಯಿ ಪರ್ತಿಡ ಬತ್ತಿ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ನಿ ಅಂತಸ್ಸದ ಪೆರ್ಮರತ ತಾಯಿ ಬೇರ್ ಪಾತಾಳೊಡು, ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡಿ ಪಚ್ಚೆತೆಗ್ ಬಾನೊಡು, ಎಗ್ಗೆಲು ದೇಶದ ಉದ್ದಗೆಲೊಡು ಪರಡ್‌ದಿತ್ತಿ ಪೆರ್ಮರತ ಎಚ್ಚಿ ಪಚ್ಚಿತಿರಿ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು, ದೇವೆರ್, ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಈ ಮೂಜಿ ತತ್ತ್ವ ಬಿರ್‌ದ್ ಅರಳಿ ಪುರ್ಪದ ಕಮ್ಮೆನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಂಡು ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್, ಉಂದೆನ್ ವಿಶ್ವನೇ ಒಪ್ಪಿದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನಿನಲಾ ಆತೇ ಸತ್ಯ! ಇಂಚಿ ತತ್ತ್ವ ಸತ್ತ್ವೊಲೆನ್ ಕಡಲ್‌ದ್ ಆಂಬೆಗಲಾ ದಾಟವುನ ವಾಹನ ಶಕ್ತಿ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಯೋಗ, ಧ್ಯಾನ, ಬೊಕ್ಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಗಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಕ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಈಗ ಗಂಡುಗಲೆ ಪುಟ್ಟುದು ಬುಲೆಯಿ ನಾಡಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ನಿನ ಪೆರ್ಮದ ಸಂಗತಿ. ಈತಾಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿ ದಾಖಲೆ, ಸ್ಥಾನ, ಮಾನ ನನ್ನಾ ತಿಕ್ಕೊದಿಚಿ ಪನ್ನಿನ ಬಾರೀ ಬೇಚಾರ್ಡ್ ಸಂಗತಿ.

ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು:

ಬೊಲ್ಪು ಕತ್ತಲೆಡ್ "ಪ್ರಕಾಶ" ದೆಡೆಕ್ ಕೊನೊಪಿ ಬೊಲ್ಪು. ಅಚ್ಚಾನದ ಇರ್ಲೆಡ್ "ಚ್ಚಾನದ" ಪಗಲೆದ ಗೇನ ಕೊರ್ಪಿ ಬೊಲ್ಪು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಡ್ "ನಂಬಿಕೆ" ಪನ್ನಿ ದೇವರೆ ಕೈತಡೆ ಕೊನೊಪಿ ಬೊಲ್ಪು. ನಮ್ಮ ಚಿತ್ತಪನ್ನಿ ಉಗ್ರಾಣೊಡು. ಚಿಂತೆ ಪನ್ನಿ ಕತ್ತಲೆಕುಲ್ಲುದು ಸೈತಾನೆ ನಾಟ್ಯಮಲ್ಲುನಗ ಆಯನ್ ಗಿಡಪ್ಪೆರೆ ಸಹಾಯ ಕೊರ್ಪಿ "ವಿವೇಕದ" ಬೊಲ್ಪು. ನಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಪೀಳಿಗೆದ ಎಲ್ಲೆದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾತ್ರ ಇನಿ ನಮಮಲ್ಲು ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯಗಾತ್ರ ಬೆಳಗುನ ಚಿಂತನೆದ ಬೊಲ್ಪುಲೇ ಮುಂತಾಯಿ ಪಾಕ ಬೊಲ್ಪುಲು ಉಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೂಲನೇ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮದ ನನೊಂಜಿ ಮೋನೆ ಭಕ್ತಿ. ಒಂಚೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಬೆಸೆದ್ ಮೂಜಿ ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಬೆಳಗೆರೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವ-ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಪಂಚಾಂಗೊಡ್ಡು ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಮಾತ್ರ ೨೧ ನೇ

ಶತಮಾನೊಡ್ಡಾ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗ, ಮಾನವಧರ್ಮ ನೆನಲಾಮಾಜಂದೆ ಒರಿತ್ಂಡ್, ಈ ದಿಸೆಟ್ಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಮುತಾಲಿಕೆಡುಂಡುನ್ನಿನ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯನೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕಾದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಯಿ ದೇವತಾ ಮತಧರ್ಮ, ದೈವತಾ ಮತಧರ್ಮೊಡ್ಲಾ ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು ನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದಗೆಲೊಗ್ ಪಸೆರೊಂದುಂಡು.

ದೀಪೋಲೆ ಬಗೆ ಬಣ್ಣ :

ಕತ್ತಲೆ ಗಿಡಪ್ಪೆರೆ ಚಿಮಿಣು ಲಾಟನ್ ಲ್ಯಾಂಪು ದೊಂದಿ ತೂಟೆ ಮುಂತಾಯಿನವು ಮಾನ್ಯಗ್ ಅಗತ್ಯ ಆಂಡ ದೇವರೆಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾದೀದ್ ನಮ್ಮ ದೇನದ ಬತ್ತಿದ ಕರಿದೆತ್‌ದ್ ಶುಭ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರುಂದು ದೇವರೆಡ ನಟೊನ್ನಗ ಪೊತ್ತಾವು ಬೊಲ್ಪುಗ್ ನಿನೆ ದಾಪ ತಿಪುಲೆ ಕಾಲ್‌ದೀಪ ನಂದಾ ದೀಪ ಸಾನಾದಿಗೆ ಗೋಪುರ ದೀಪ ಸರಮಾಲೆದೀಪ ಕಂಚಿಲ್‌ಪಾಲೆ ಕೋಲ್ತರಿ ದೂಪುಂಡಿ ನೀಲಾಂಜನ ಮುಂತಾಯಿ ಪುದರ್‌ದ ದೀಪೋಲೊಡ್ ಬೊಲ್ಪು ಕಬ್ಬಾಂಡ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದ ಪರ್ಬೊಡು ಗೊಡು ದೀಪೋ ಆಕಾಶ ದೀಪ ಅಮಾಸೆಡ್ ಅಮಾಸೆಮುಟ ದೇವರೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಾನೊಗ್ ಏರಾವ. ದೇವರೆಗ್ ಉಚ್ಚಯ ಆನಗ ದೇವರೆಗ್ಲಾ ತಾದಿ ಬೊಲ್ಪು ಪನ್ನಿಲೆಕ್ಕೊ ದೀಟಿಗೆ ಹಿಲಾಲ್ ಕೈಬಳಕ್ ಹಚ್ಚಡ ಲಕ್ಷ ದೀಪ ಸಾಲ್ ದೀಪ ಬೆಳಗಾವುನತ್ತಂದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ರಥೋತ್ಸವದ ಕಾಲಾವಧಿ ಜಾತ್ರದ ರಾತ್ರಿ ತೇರ್‌ದಗ ತೇರ್‌ದಿತ್ತಿ ದೇವರೆಗಾತ್ರ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪುದ ಜನಕುಲು ತೂಟೆ ಪೊತ್ತಾಯಿ ದೊಂದಿಡ್ ಹಾಕೊನುನ [ಹಕ್ಕುನ] ತೂಟೆದಾರನ್ನಿ ಗೊಬ್ಬು ನಾನಾ ಬಗೆ ಬಣ್ಣ ಸದ್ಡ್ ಗದ್ದಲದ ವಜನ ಸುಡ್ಡಿನ್‌ಲ [ಬೆಡಿಮರ್ಡ್ ಪಟಾಕಿ] ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪರಂಪರೆಯಾದುಂಡು.

ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಧರ್ಮ ಅಳಿಯಂದೆ ಬರಿಯೊಡಾಂಡ ಐಟ್ ಭಯ-ಭಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯ, ಅಂಚಿನೇ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ವಾ ಧರ್ಮಲಾ "ಕುರುಡುಧರ್ಮ" ಪಂಡ ಬೊಲ್ಪುದ ಬದಲಾಗ್ ಕತ್ತಲೆನೇ ಕೊರ್ಪಿ ಅಪಾಯ ಉಂಡು ನೆಕ್ಕಾತ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ಮಲ್ತದಿ ಉಪಾಯ ಉಂಡ ನಾಡ್‌ದೇ ಆವಡ್ ಕಾಡ್‌ಡೇ ಆವಡ್; ಬೊಟ್ಟುಡಾವಡ್ ಬೆಟ್ಟೊಡಾವಡ್, ಕುಮೇರ್‌ಡಾವಡ್ ಬೈಲ್‌ಡಾವಡ್ ಪ್ರತೀಗ್ರಾಮೊಡು ಆಜಿ ಮೂಜಿ ಅತ್ತಂಡ ಒಂಚೊಂಚಾಂಡಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗುಡಿ ಗೋಪುರೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಡೇಪರ್ ಡೈಪೊಲೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತದ್ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ನೇಮ ಜಾತ್ರೆನ್ನಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟೊಲೆನ್ ಚಾರಿಮಲ್ತೆರ್ ಸುಲಲಿತವಾಯಿ ಜನಜೀವನೊಗ್ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗತನ್ನೆ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಕೊರ್ತೀತಾದಿತುಡರೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು ಪರಂಪರೆಯಾದ್ ಬತ್ತದ್‌ಂಡ್, ಯುಗ ನಂಗಲಾ ಒರಿವುಂಡು ಬೆಳಗುಂಡು!

ಆಸ್ತಿ ಕತೆ-ನಾಸ್ತಿ ಕತೆ:

ಎಂಕಲ್ ಬಾಲ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡು ಓಲುತ್ತೊಂಡಲಾ ನಾಸ್ತಿ ಕತೆ ತರೆದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ದೇವರ್ ದಿಂಡರ್ ಪನ್ನಿನ ತರ್ಕ ಅಜ್ಜಾನ, ವಿಜ್ಞಾನನೇ ನಿಜವಾಯಿ ಜ್ಞಾನ, ಅವಾದ್ ದೇವರಿತ್ತೆರ್ಲಾ ತೂಯಿನಕುಲೆರ್ ಏತ್ ಪುದರ್ ಏತ್ ರೂಪು ಉಂದು ಪೂರ ಕಟ್ಟ್ ಕಥೆ ಪನ್ನಿಮೊಂಡು ವಾದನೇ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಂಡ್ ನೆಕ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕೊಡ್ಡ ವೇದ ವಿಜ್ಞಾನೊ ಜನ ಜನಿತ ಆಪೊಡು. ದೇವರೆನ ಮುಟ್ಟು ಮಾನ್ಯನ್ ಕೊನೊಪಿ ಸಂಕು ಪಂಡ ವೇದಲ ಕೈಸಾಂಗ್ ಕೊರ್ಪು ಲೆತ್ತೊಂಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಗುರು ಆಚಾರ್ಯವಿಲ ವೈದಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನೊಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಜಗತ್ತೆದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತೆಲು ಆದಿ ಮಾತೆ. ಲರ್ ಸೃಷ್ಟಿಗಾತ್ರ ಈಶ್ವರನ್ ತನ್ನ ಶರೀರದ ಅರ್ಧ ಭಾಗೊಡು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಲ್ ಅಪಗ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನ ಆವಿರ್ಭಾವ ಆಂಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೃಷ್ಟಿ ವೈಶಾಲ್ಯೊ ಗಾತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಾಯೆರ್ ಶಿವಶಿವನಾಯೆರ್, ಆದಿ ಮಾಯೆ ಜಗದಾದಿ ದೇವಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತೀಲಾಯಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿಮಲ್ತಲ್, ಅಕಲೆಗ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಈ ಮೂಜಿ ಬೇಲೆನ್‌ಪಟ್ಟಾದ್ ಕೊರಿಯಲ್; ಬ್ರಹ್ಮ ಸುರುಟೊ ಸೃಷ್ಟಿಮಲ್ತಿ

ಶಾರದೆದೇವೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯೋಗ್ತೋಡಗಿಯೆ, ಸ್ಥಿತ ಕಾರ್ಯದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಿ. ಅಣು ರೇಣು ತೃಣ ಕಾಷ್ಠೋಡಲಾ ಉಲ್ಲೆ. ಜಗತ್ ಇಡೀ ಈಶ್ವರ ಮಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕಾರಕೆ ಪೂರ ಶಿವೆ ಒರಿಯೆ ಪುರುಷೆ ಆಯೆ ಒರಿಯೆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿರೂಪ ತಳಿಯಿನಿ, ಬರ್ತಿಯೇ ಜಗಜ್ಜ ಜನಿ ಆಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಪನ್ನಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಯಾದ್ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಪುರುಷರ ಬುಡದಿ ಆಯಿ ಪ್ರಕೃತಿ! ಇಂಚಿ ಪುರುಣಾ ಪಾಕ ಕಥೆ ವಿಷಯೊಲು ಕೆಲವೆರೆನ್ ದಿಕ್ಯ ತಪ್ಪಾವುನು ಸಾಜನೇ, "ಸೃಷ್ಟಿರಹಸ್ಯ ನಿಗೂಢ" ಪನ್ನಿ ಪಾತೆರೊಡೇ ನಮ್ಮ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಸರ್ಗ ಸಜೀವ ಸೃಷ್ಟಿ ವೈಚಿತ್ಯ ರೂಪ ರೇಖೆ ಬಣ್ಣ ವಿನ್ಯಾಸ ಬುಡ್ಡಾದನೇರ್? ಈ ನಿಗೂಢನೇ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಿ ದೇವರ್ ಪನ್ನಿ ಉತ್ತರ ಆದಿಪ್ಪು.

ದೇವರೆಗ್ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಯೆ? ಕೆಲವೆರೆನ ಉಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೆಟ್ಟೆಲಾ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆಟ್ ಬೋಡು. ಪನೊಲಿ. ದಾಯೆಂದ್ ಅಶರೀರಿ, ಅಗೋಚರ ಆಯಿ ಭಗವಂತನ ರೂಪ-ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನ ಫಡವೆರೆ ಏಕಾಗ್ರತೆದ ಧ್ಯಾನೋಗಾತ್ರ "ದೇವರ್" ಪನ್ನಿ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುಡು ಮನಸ್ಸನ್ ಉಂತಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಆತ್ಮಾನಂದೋಗಾತ್ರ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ ಬೋಡು. ಉಂದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ತತ್ವದ ಜ್ಞಾನ ಪಡವೆರೆ ಮೊಟ್ಟುಲಾ ಅಂದ್. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲೊಡಾಪಿ ಪೂಜೆದ ಗಂಟೆ-ಮಣಿತ ಶಬ್ದ ನೆರೆಕರೆತ ಜನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸೆಡ್ ದೇವರೆ ನೆನಪು ಕೊಪುಂಡು ಭಕ್ತರೆ ಕೈಕ್ಕು ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುವ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡಾಪಿ ಮಹಾ ಪೂಜೆದಗ ಬೊಟ್ಟು ಡೈಂ ಡೈಂ ಮಣಿಕ್ಕು ಶಬ್ದ ಮಲ್ಪ ಘಂಟಾ ಮಣುಕ್ಕು ಕೊಂಬು ವಾಲಗ ನಗಾರಿ ದಿಡುಂಬು ಚೆಂಡೆ ಪಟಾವು ತಾಳ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ್ತ ಭೇರೀರವ ಕೇನುನಾತ್ ದೂರದ ಜನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸೆಡ ಕಣ್ಣೆಲೆಗ್ ಆದೇವರ್ ಪೂಜೆ ತೋಜಿದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಪೂಜೆ ಆವೊಂದುಂಡುಂ ಭಕ್ತಿಡ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಸುಗಿತೊನುವೆರ್. ಉಂದು ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುದ ಪ್ರಸರಣನೇ ಅತ್ತೆ?

ಅಂಚಿನೇ ಕುಟುಂಬ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಪ್ಪು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಇಲ್ಲೊ ಇಲ್ಲೊ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮೊಡ್ ಪಸೆರ್ದ್ ಗ್ರಾಮೊಡ್ ತಾಲೂಕು ತಾಲೂಕುಡ್ ರಾಜ್ಯೊ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಪರಡುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಆಸ್ತಿಕತೆ ಆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತಿಜಿ. ಇತ್ತೆ ಪಿರಪ ಆಸ್ತಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚೊಂದುಂಡು. ಪನ್ನಿನೆಕ್ಯ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಕುಲು ಕಟ್ಟಿಡ ಕಟ್ಟು ಇಂಚಿನಿಯರೆನಕ್ಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪು ವಿಜ್ಞಾನಿಲುಲಾ ದೇವರೆನ್ ನಂಬುವೆರ್ ಪನ್ನಿನ ಒತ್ತಾಸೆಯಾದುಂಡು. ಮಾತ್ರ ಅತ್ ಎತೋ ಪುರಾಕ್ ದ ಪಾಳು ಬೂರ್ದಿತ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆಂಡ್. ಏತೋ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆ ನವೀಕರಣ ಅಷ್ಟ ಬಂಧ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೋತ್ಸವ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಮಾತಾ ನಾಡ್‌ದ ಜನತೆ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಡ್ ತನು ಮನ-ಧನತ ಸೇವೆ ಸಾಕಾರ ಕೊರ್ಪಿನತ್ತಂದೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತರೆದರ್ತಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಗ್ಲಾ ಆತೇ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ತೊಜಪಾದ್ ನಂಬುಗೆ ನಡಪಳಿಕೆನ್ ಮೆರೆ ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ನಮ್ಮ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ನಿಲೆ ಉಂತಾದಿ ದೇವರೆಗುಡಿಕ್ಲೆ ದೈವದ ಗುಡಿಕ್ಲೆ ದೇವರ್ ದೈವೊಲು ನಾಗನೊಕುಲು ಮಾತ ತನ್ನೆ ಕಾರ್ಣೆಕೊನು ವಿಶ್ವೋಡೊರ್ಮೆ ಪಸೆರೊಂದುಲ್ಲ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್ ನಾಡ್ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೈಮೆನ್ ಪಸೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಅಂಚಾದ್ ಅನುಕೂಲ, ದೇಕಿ ಇತ್ತಿ ಆಸ್ತಿಕೆರ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ದೈವ ದೇವರೆ ಗುಡಿ, ಸ್ಥಾನೊಲೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಗ್ರಂಥರೂಪೊಡು ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್‌ದೀಯೆರ್ ನಮ್ಮ ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಅವ್ ಗಂಧ ಸಾಲೆ ಬಾರ್‌ದ ಕದಿಕೆ ಆಪಿನೆಕ್ಯ ಅನುಮಾನ ಇಚ್ಚಿ .

ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಲು:

ನಾಡ್, ನುಡಿ, ಧರ್ಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ ನಾಡಜನತೆದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ; ಹಳ್ಳಿದ ಜನತೆನ್ ತಲಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ್ ಉನ್ನತಿದೆದ್ ಕೊನೊಪಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೈಂಕರ್ಯೊಗು ಮುಡಿಪಾತಿ ಏತೋ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಏತೋ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಲು ನಮ್ಮ ತುಳುವಪ್ಪೆನ

ಬಂಗಾರ್ ಬಾಲೆಲು ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪುನ ನಂಕ್‌ಪೆರ್ಮೆನೇ ಸೈ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ವಿದ್ಯೆ-ಬುದ್ಧಿ. ನೆಕ್ಕ್ ಪಂಚಾಂಗ ಓದಿ-ಬರವು. ನೆಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟಡ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ. ಈ ವಿಷಯೊಡಲಾ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ ಕುಡ್ಡ ಕಾರ್ಲ ಸುಳ್ಳದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಶಾಶ್ವತ ಅರ್ಜುನ ನಂದಾದೀಪೋಲೆನ್ ಉರಿಪಾದ್ ಆಬೊಲ್ಪುಡು ಗೇನೊಡು ಬೆಳಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜವನ್ಯರ್ ವಿಶ್ವದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಡ್ಲಾ ಚದರ್‌ದುಲ್ಲೆರ್ ಕಾಲಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಕ್ ತಕ್ಕಪಾಯಿ ಆಧುನಿಕ ಸ್ತರತ ವಿದ್ಯೆ ಪದವಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಉದ್ಯೋಗ ಉದ್ಯಮ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ್ ನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆಗ್ ರಂಗ್ ದಿಂಜಾದೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯವಲಯೊಡು ಕರ್ನಾಟಕದ 7ಜನ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಸಸ್ತಿ ಪಡೆತಿನ ಅಂಚನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರೋಲೆಡ್ ಅಹಿಂಸಾಧರ್ಮಸಾರ , ಶಾಂತಿ ಸಂದೇಶ ಬಿತ್ತರಮಲ್ಪುನ ಬಾಹು ಬಲಿ ಭಗವಾನ್ ನಿಲೆಉಂತುದಿನಂಚಿ ಪಾಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊಲುಲ್ಲ ಆಳರಸೆರ್ ಇತಿಹಾಸ ಐತಿಹ್ಯೊಲು ಬೊಕ್ಕೊಂಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬೊಲ್ಪುಲು ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಮಹತ್ವ ಸಾರುಂಡು!

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ತಾದಿ ತುಡರ್:

ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡ್, 1982ಟ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಕಾಲ್ ಶತಮಾನದ ತಡ್ಡದ ಬಾಕಿಲ್ ಮುಟಾದಿ ಈ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆಯೋಜನೆಡ್ ಪುಟ್‌ದಿ ಪಾಕ ಎಗ್ಗೆಲು ಐಟ್ ಬುದ್ಧಿ ಪೂ ಕಾಯಿ ಪಂದ್‌ಕಲು ಅಸಂಖ್ಯಾತ! ಸುರುಟೇ ದೀತಿ ಗೋಪುರ ದೀಪೋಲೆಗ್ ದೀಪಪೊತ್ತಾವೆರ್ ಗಾತ್ರ ದತ್ತ ಬಿತ್ತೊಂದು ಪರ್ತಿ ಬುಲೆವೊಂದು, ಬತ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂದು ನಿಷ್ಠೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪನ್ನಿಗಾಣೊಡ್ಲಾ ಶ್ರಮ ಪನ್ನಿ ಎಣ್ಣೆದತ್ತೆದ್, ಮಾರ್‌ದ್ ಸುತ್ತು ಅಂಕಣಂಕಣೊಗ್ಲಾ ಜ್ಞಾನದ ಬೊಲ್ಪು ದೀದ್ ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮೊಲೆಡ್ಲಾ ಇತ್ತಿಕತ್ತಲೆ [ಅಜ್ಞಾನದ]ನ್ ಗಿಡಾವೊಂದು ದುರ್‌ವ್ಯಸನ ನಿ ಕೇದಾನ್ ದೆಕ್ಕೊಂದು, ಬಡತನ, ಸೋಮಾರಿತನ ಪನ್ನಿ ಕಜವು ಕಡ್ಡಿಲೆನ್, ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿಲೆನ್ ದೆಕ್ಕೊಂದು] ದುಃಖಿಲೆ ಮೋನೆಡ್ ಸಂತೋಸುನ್ ತೂಪಿರೀತಿಡ್ ತಾನ್ ಐಸಿರ ಪಡೆಪಿ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ತಾನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತೆ ತನ್ನ ಕುಟುಮದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆನ್ ದೆತೊಂದು ಜನಕ್ಕು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಮತ ಸಹಕಾರ ದೊಟ್ಟುಗೆ ನಡಪ್ಪು ನಿರಂತರ "ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞ" "ಜನಸೇವೆಡ್ ಜನಾರ್ಥನನ ಸೇವೆ" ಸಮಾಜೊಗ್ ಉರಿಪಾಯಿ ಶಾಂತಿನೆಕ್ಕು ಅಖಂಡವಾದ್ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸೊಂದುಂಡು. ಈ ಬೊಲ್ಪುದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿ "ಮಾನವತಾ ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು" ಆಬಾಲ ವೃದ್ಧರೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ತನ್ನ ಕಿರಣೊನ್ ನೀಟ್‌ದಿನ ಸರ್ವವಿದಿತ.

ಸತ್ಯ ಪನೊಡಾಂಡ ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುದ ಬಗೆಕಾವಡ್, ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಬಲ್ಮದ ಬಗೆಕೇ ಆವಡ್, ಎಂಕ್ಲೆನ ಪೂಜ್ಯಖಾವಂದರೆನ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತನೆದ ಬಗೆಕಾವಡ್ ಬರೆಪಿ ಗೇನದ ಬೊಲ್ಪು; ದೇಕಿ; ಎಂಕಿಜ್ಜಿ ಆಂಡ ಬರೆಪಿ ಮನಸ್ ಶುದ್ಧ ಉಂಡು. ಕಾಕಜಿ ಶುಭ್ರಂಡು. ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪು ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಎಚ್ಚ ಉಂಡುಖಂಡಿತ! ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆರೊಟ್ಟುಗೆ ಒಂಚೇ ಕಂಠ ಸಿರಿಟ್ "ತುಳುಭಾಷೆಗ್ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆ ಸರಕಾರೊಡ್ಲಾ ತಿಕ್ಕೊಡುಂದು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಂದಾಗ ಅತ್ತೇ, ಅದಗ ಭಕ್ತಿದ ಬೊಲ್ಪು ಮದಿಪುಕೊರು.

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್.

ತುಳುವೆರೆ ಎದುರುಪ್ಪುನ ಸವಾಲ್

ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸೇರ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುಅಪ್ಪೆನ ಜೋಕುಲು ಮಲ್ತೊಡಾಯಿನ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ 'ಲಡಾಯಿ' ಭಾರಿ ನಿಧಾನಗತಿಟ್ ಸಾಗೊಂದುಂಡ್. ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರುಡಾಡ್, ತುಳುವ ಸೀಮೆಡಾಡ್ ಈ 'ಲಡಾಯಿ'ದ ತೂತ್ತ ಕಿಟಿ ನನಲಾ ಅರೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಕತ್ತಲೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪುನ ತೂಟಿ ಸರಿಯಾದ್ ಪೊತ್ತೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಆಯಿತ ಬೊಲ್ಪು ಊರಿಡೀ ಪಸೆರೊಂದಿಜ್ಜಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡು ತುಳು ಪಂಡ ದಾದ, ಅಯಿಕ್ಕುಪ್ಪುನ ಬಿಲೆ, ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾವೊಡು. ಬುಡಂದೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತಾದ್, ಅಯಿಜಿಡ ಹೋರಾಟದ ಸಾದಿ ಪತೆದಾಂಡಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ ಗೆಲ್ತಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ ಮಲ್ಪುನ ಋಣ ತುಳು ಜವನೆರೆಗ್ ಉಂಡು.

ತುಳು ಸೀಮೆದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕೆರ್, ಸಾಹಿತಿಲು, ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆದಕುಲು ಈ ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊರ್‌ಂಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ, ಧನಂಜಯಕುಮಾರ್, ಸಾಹಿತಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ, ಏರ್ಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅಳ್ಳ ಮೊಕುಲು ಮಾತಾ ಈ ವಿಷಯೊಡು ಭಾರಿ ಪುಣೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡಲಾ ನೆತ್ತ ಪಿರೇಜನ ದಾಲಾ ತೋಜುಜಿ.

ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಸೆಲೆನ್ನಾ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಎಡ್ಡನೇ ಅಂಕೊಡು ಸೇರ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಅಯಿತಾ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಬಂಜ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ದುಂಬು ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ, ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕನಲೆಕ್ ಬೆಗರ್‌ಸೀಂಟ್‌ದ ಬೆನೊಡಾಯಿನ ಪೂರ್ತು ಇತ್ತೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಮುಡಾಯಿ ಘಟ್ಟದ ಬರಿಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲಬರಿಮುಟ್ಟಿ, ಬಡಕಾಯಿ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ತುದೆಡ್ಡ್ ತೆನ್ನಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತುದೆ ಮುಟ್ಟಿ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು. ಮುಲ್ತ ಜನೊಕ್ಕುಲು ದೇಸ-ಪರದೇಸೊಡ್ಡಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಕುಲೆನೊಟ್ಟುಗು ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪಸೆರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ನಮ್ಮ ಈ ಪೋರ್ಲು ಬಾಸೆನ್ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ತೊಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸುರುಕ್ಕು ನಮನೇ ಗೌರವ ಕೊರೊಡು, ನಮ ಅವೆಕ್ ಬಿಲೆ ಕೊರುಡು. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ನಮಕ್ಕೇ ಅಭಿಮಾನ ಇಚ್ಚಾಂದೆ ಪೊಂಡ, ಬೇತೆ ಏರ್ ಬಿಲೆ ಕೊರುವೆರ್? ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ನಮ್ಮ ಪರ್ಬ-ಪರ್ವೊಲೆನ್, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಓಲಿತ್ತೆಂಡಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ತೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಬಿಲೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ನೇಮ-ನಡಾವಳಿಲೆಡ್ ಬದಲಾವಣೆದ ಗಾಳಿ ಬೀಜಿದ್‌ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಮದಿರೆಂಗಿ ದೀಪಿನೆಕ್ ಪಾಡ್ಡನ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ನಡಪುಂಡು, ಆಂಡ ಬ್ರೇಕ್, ಡಿಸ್ಕೋ ಡ್ಯಾನ್ಸ್, ಇಜ್ಜಿಡ ಅಪುಜಿ. ಕೋಲೊಗು ಸಿನಿಮಾ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಪಾಡಿಜಿಡ ವೇಷದಕುಲು ನಲಿಪುಜೆರ್. ಸಾವುದ ಇಲ್ಲಡ್ 'ಉಲಯಿ ಲೆಪ್ಪುನೆಕ್ಕ್' ಅಮಲ್‌ದ ಮಸ್ತುಲು ಇಜ್ಜಿಡ ಐಕ್ ಬಿಲೆನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲುಲಾ ದಿನೊರ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಕಿ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಟೊಲೆನ್ ಇಂಚೊಗು ಮೂಜೇ ಗಂಟೆದುಲಾಯಿ ಮುಗಿಪೊಡಾಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. 'ಕೋಲನಾ... ನಮ್ಮ ಕೋಲನೇ ಎಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್' ಪನ್ನಿನಾತ್ ಬೆಸರ್ ನಮ್ಮ ಕಲೆಗಾತ್‌ಂಡ್. ಕಂಬಳನಾ... ಏರ್ ಎರ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ತೂಪೆರ್.

ಪೇಂಟೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಟ್ಯೂಷನ್ ಕೊರ್ಪಾಡಾಯಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಅಕುಲ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಎತ್ ತೆರಿವೆರ್, ಓಡೆಮುಟ್ಟಿ ಒರಿಪಾವರ್ ಪನ್ನಿನ ಪೋಡಿಗದ ಬಳ್ಳಿ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡು.

ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತುಳು: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡೇ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಕಲೆನ್ ನಾಡ್ಯರೆ ಭಾರಿ ಬಂಜ ಬರೊಡಾಯಿನ ಈ ಕಾಲೊಡು, ತುಳು ಪಾತೆರುನಕಲೆನ್ ನಾಡುನಾಂಡಲಾ ಎಂಚೆ? ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಟ್ಟಿ ಸೇರ್ಪೆಗ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಉಂಡತ್ತೆ ಅಪ್ಪೇ ಮಲ್ಪ ಪುಣ್. ಬೆಂಗಳೂರುದ ಜನಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಂಡ ನೈಸರ್‌ಗ್‌ದ ಇರೆ ಮುಟ್ಟಿಲೆಕ್

ಮಲ್ಲುವೆರ್. ಅಕುಲು ತಮಿಳು, ತೆಲುಗುನಾಂಡಲಾ ಒರೊಗು ಪಾತೆರೆರ್, ಕೇನೆರ್, ಆಂಡಾ ತುಳು ಬಾಸೆನತ್. ತುಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದವೇ ಬಾಸೆ ಪನ್ನಿನಾತ್‌ಲಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಉಪ್ಪಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಲುವೆರ್.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಕುಸೆಲ್ದಾ ಬಾಸೆ, Funny language, ನಮ್ಮ ಪಾತೆರುನಗ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದ್ ಪಾತೆರುವತ್ತೇ ಅವ್ವೆನ್ ತೂವನಗನೇ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಕೇನೆರೆ ಆಪುಜಿ. ತುಳುಟ್ತ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥಲಾ ಉಂಡು, ಕುಸೆಲ್ದ ಅರ್ಥಲಾ ಉಂಡು, ತೆಲ್ತೆಲ್ದಾದೇ ಪಾತೆರುನ ಈ ಬಾಸೆನ್ ಕೇನಿನ ಕೆಲವೆರ್ 'ದಾದನಾ ತಮಾಸೆ ಮಲ್ಲುವೆರ್'; ಪಂಡ್‌ದೆ ಎನ್ನುವೆರ್. ಅವೆನ್ ತಡೆಯರೆ ತೀರಂದಿನಕುಲು ತುಳು ಭಾಷೆ ಪಾತೆರುನಕಲೆನ್ ದುರುದುರು ತೂಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲು ಮಾತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೋಲೆಡ್‌ಲಾ, ಮಾತಾ ಜಾಗ್‌ಲೆಡ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಪುದರ್ ಕನದಿನೆಡ್ಡಾವರ, ನಮ ಪುದರ್-ಗದರ್‌ನ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಲು ಒಪ್ಪಿಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನೊಕುಲೇ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬಿಲೆ ಕೊರಿಯರೆ ದುಂಬುಪಿರ ತೂವನಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕುವು ಸೊಲಬ ಆತ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮೂರ್ತಿ : ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುವ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿನ ಮೂರ್ತಿನ ರಾಜಧಾನಿಡ್‌ಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ನಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸನೆ. ಆಂಡಾ ಅವು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಅದೇ ಒಂದಿಂಡ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪಂಡ ಏರ್, ನಾಡ್‌ಗಾದ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಲಡಾಯಿ ಏತ್ ಭಿಸಾರ್‌ದಿಗದವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಡುಂದಾಂಡ, ಸುರೂಕು ಆರೆನ ಪ್ರತಿಮೆ ಉಂತಾವೊಡು. ಬೆಂಗಳೂರು ಟೌನ್‌ಹಾಲ್‌ದ ಬಲತ್ತ ಭಾಗೊಡು ಅಯಿಕ್ಕಾದೆ ಜಾಗೆ ತೋಜಾಂದ್‌ಂಡ್. ಆಂಚನೇ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪುದರ್ ದೀವೊಡು ಪಂಡ್‌ದಲಾ ಒತ್ತಾಯ ಉಂಡು.

ಕಚ್ಚಾಕಟ್ಟಿಳೆ : ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೆರೆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಪ್ಪೆ ಒಂಜಿ ಕಚ್ಚಾಕಟ್ಟಿಳೆನ್ ನಮ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಪಗಾಂಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದುಂಬುದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅವೆನ್ ತೆರಿಪಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿಡಲಾ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿನೆನ್ ಆಂಡಲಾ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಬಿಸು ಪರ್ಬ, ಪುದ್ದರ್ ವಣಸ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಲೆನ್ ಒರಿಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಇಲ್ಲಗ್ ಕೊರಲ್ ಕಟ್ಟುನ, ತಡ್ಡಗ್ ಪೂ ಪಾಡುನ, ಅಷ್ಟಮಿದ ರಾತ್ರಗ್ ಸೇಮೆದಡ್ಡೆ ಮಲ್ಲುನ, ಬಿನ್ನರೆಗ್ ನೀರ್ ತೆಲ್ಲವು, ರುಟ್ಟಿ-ಕೋರಿ ಮಲ್ಲುವು ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ನಮ್ಮ ಪೊಂಚೋವುಲು ಮಾತಾ ಒರಿತೊಂದು ಬರೊಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಲರೆ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು ಎರಿಯಾಯಿನಕ್ಕೆಡ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ಪಾಡ್ಡನ, ಸೋಬಾನೆ, ಭಜನೆದ ಪದಕುಲು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ನೆನೆಪು ಶಕ್ತಿಡ್ ಮದತ್ ಪೋವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ತೂವೊನೊಡು. ಈ ಮಾತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ನಡಪುಡಾವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವು ನಮ್ಮ ಎದುರುಡ್ಡೆ ಮಾಜಿದ್ ಪೋವಂದ್.

ಈ ಮಾತಾ ಬೇಡಿಕೆದ ಪಿರವುಡು ತುಳು ಕೂಟ, ತುಳುವೆರೆಕುಲು, ತುಳುವೆರೆ ಚಾವಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಘ ಅತ್ತಾಂದೆ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಲು ಪುಣೆವೊಂದುಲ್ಲ. ನಮ ಕೇನಿನ ಪೂರ ತಿಕ್ಕೊಡುಂದಾಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸೇರಿನ ಮಾತಾ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಪ್ಪೆ, ಒಂಜೇ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಡಿಟ್ 'ಲಡಾಯಿ'ಗ್ ದುಂಬು ಪೋವುಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರ್ಪ್ಪಾ "ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಸೇರಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು, ಅವ್ವೇ ಎನ್ನ ಸುರೂತ್ತ ಕೆಲಸಾಂದ್" ಪಂತೆರ್. ಒಗ್ಗಟ್ಟೆಡ್ ಬಲಉಂಡು ಪನ್ನಿನ ಪಾತೆರೊದಲೆಕ್ಕ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಇತ್ತಿನ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೊಲಾ ಒಂಜಾಂಡ ನಮಕ್, ಬೋಡಿತ್ತಿನೆನ್ ಪಡೆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರೆನ ಎದುರುಡಿತ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕು.

ಯಶೋಧರ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ಚನಿಲ್‌ದ ಬೇಲೆ.

ರಾಮಾಯಣೊದ ಪೂರ್ತುಡು ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ಕತೆ. ರಾವಣೆ ಸೀತಾ ದೇವಿನ್ ಲಂಕೆಗ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಕೊನೊದಿಪ್ಪುವೆ. ಸುಗ್ರೀವೆ ಇನ್ನಿನ ಮಂಗರನ ರಾಜೆ ರಾಮಗ್ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುವೆ. ಲಂಕೆಗ್ ಪೋಪಿನ ತಾದಿಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಡಲ್. ಆಯಿನ್ ಕಡತ್‌ದ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಸಂಕ, ಆವೊಡಾತೆ. ಸರಿ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೂವಂದೆ ಅವುಲು ಸೇರಿನ ಸುಗ್ರೀವನ ಕಡೆತ ಮಾತಾ ಮಂಗರ್, ಕರಡಿಲು ಕೂಡುದು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತರ್. ಮಹಾಶಕ್ತಿವಂತರಾಯಿನ ಅಕುಲು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪರ್ವತೊ, ಗುಡ್ಡೆಲೆನೇ ಕನ್ನೆಡ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ದಿಂಜಾವರ್, ಅಕುಲೆನ ಮಾತೆರನಲಾ ಮೈ ಮನಸ್ಸೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಯೋಜನೆ, ಯೋಜನೆ ಒಂಜಿ. ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸಂಕೊ ಕಟ್ಟುನಿ. ಅಕುಲು ಅಪಗ ಕಡಲ್‌ದ ನಿಲೆ, ಸೆಲೆನ್ ಅಂದಾಂಜಿ ಪಾಡ್‌ಜೇರ್, ಏತೊ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸೊ ನಡತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೊಂಡ್.

ಮೊಕುಲು ಇಂಚ ಪೊರುಂಬನೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಚನಿಲ್ ದೂರೊದ್ನು ತೂಂಡ್. "ಭೇ!.... ಮೊಕುಲು ಈತ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ನೆಗ್ ಯಾನ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಉಂತುದು ತೂಪಿನಿದಾದಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ಸೀದಾ ಪೋದು ಕಡಲ್‌ಡ್ ಒರೊ ಮುರ್ಕುದು ಬರಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಪೊರೆಲ್‌ದ್ ಸೀದಾ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುನ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೈ ಕುಡ್ತೊಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಮೈ ಟಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಚಿಮಿಟ ಪೊಯ್ಯೆ ಆವುಲು ಬೂರುಂಡು. ಬಾಕಿದ ಚನಿಲ್‌ಲು ಇಂಚನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂದ್ ರಾಮ ದೇವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸಂತೋಸೊ ಆಪುಂಡು. ಚನಿಲ್‌ಲು ಬೆಂದಿನ ಬೇಲೆ ಶಾಶ್ವತೊ ಆಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಇಚಾರೊ ಪನಿಯೆರಗಾತ್ಲೊ ತ್ರೇತಾಯುಗೊತ ಕತೆನ್ ಮೂಲು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅನಿ ರಾವಣನ ಲಂಕೆಗ್ ದಾಂಟಿಯೆರ ಒಂಜಿ ಸೇತುಬಂಧ ಆವೊಡಾಂಡ್ ಇನಿ ನವೊ ಒಂಜಿ ಸೇತು ಬಂಧ ಕಟ್ಟೊಡಾಪುಂಡು! ಅವು ದಾದಾ ಪನ್ನೆ ?!

ನಮನ್ ಒರುಂಬ ತಿಂಗೊಲು ತುಂಬುದು ತಾಂಗ್‌ನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಪ್ಪೆನ ಮೊಟ್ಟೆಲ್‌ದ್ ತನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲೆಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಮಾತೆರನಲಾ ಆರೊಭಾರೊನು ತಾಂಗೊನ್ನ ಈ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಸ್ವರ್ಗೊದಲಾ ಮಿಗಿತೆಗೆ. ಅವವೆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ನಮೊ ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆನ್‌ಲಾ ಸೇರಿಸವೊಡಾಪುಂಡು. ಭಾಷೆ ಇನ್ನಿನವು ನಮ ಈ ಭೂಮಿಡ್ ಜನೊ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಸುಲು ಉಂತುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರತೀ ಒಂಜೊಂಜಿ ಉಡಲ್‌ದ ನಡೆ ನುಡಿ ಕುಲೆನ್ ನೆಗತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನವು. ಈ ಮಣ್ಣೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಒಪ್ಪವೆ ಜಾತಿದ ಬಾಲೆ ಸುರುಕು ಉಸುಲು ದೆಪ್ಪಿನಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನು. ನಮ್ಮ ತುಳುಭಾಷೆ ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಡ್ ಒಂಜಿ ಅಂದ್‌ಗೆ! ಅಂಡ ಸಂವಿಧಾನೊದ ರಿನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊ ಇನ್ನಿನ ಭಾಷೆದ ಕುಟುಂಬೊಗು ಸೇರ್‌ಜಿಗಿ! ಎನ್ನಿನಗ ಏತ್ ಬೇಜಾರ್ ಆವಂದ್? ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಐನ್ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತೊಂಡ ಆಯಿಟ್ ನಾಲ್ವೆರೆಗ್ ಪಾಲ್ ಕೊರ್ಪು ಒರಿಯಗ್ ಕೊರಂದೆ ಉಪ್ಪಿನವು ನ್ಯಾಯೊನೆ?! ಉಂದುವೆ ನ್ಯಾಯೊ ಇಚಾರೊನೇ ತುಳುವಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸೆಗ್ ಏಪೊಲಾ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪುವಲ್.

ನಮ್ಮ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಭಾಷೆ ದಿಲ್ಲೆಡ್ ಉಪ್ಪಿನ ಭಾಷೆಲೆನ ಕುಟುಂಬೊಗು ಸೇರಂದೆ ಆಲ್ ನೆಲೆದಾಂತಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಆತಲ್, ಬಿಲೆದಾಂತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆತಲ್. ಆಯಿನ್ ಇಚಾರೊಡೇ ನಮೊ ಇತ್ತೆ. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಕುಟುಂಬೊದಕುಲೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಪಾದ್ ಈ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಭಾಷೆಲೆ ಕುಟುಂಬೊಗು ತುಳು ಭಾಷೆ ಒಂಜಿ ಏಲ್ಪೊಗು ಏರಂದೆ ಪೋಂಡ ಎಲ್ಲೆದಾನಿಗ್ ಆಲೆನ ಜೋಕುಲಾಯಿನ ನಮೊ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟೊ ನಷ್ಟೊ ಅನುಭವಿಸವೊಡಾವು.

ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಆಯಿನ್‌ವೇ ಆಯಿನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸೊ ಉಂಡು, ಇಸ್ತಾರೊ ಉಂಡು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರೊ ಆಚರಣೆ ಪೂರಾ ಉಂಡು. ಅಂಡಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆ ಈತಿನೇಟಲಾ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊದ ಭಾಷೆ ಆದೆ ಒರಿತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ, ಉಂದು ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರೊದ ಸಂಗತಿ. ಇಂಚ ಆಪಿನೆಕ್ ನಮೊ ಮಸ್ತ್ ಕಾರಣೊಲೆನ್ ಕೊರೊಲಿ, ಆಯಿಟ್ ನಮಕ್ ದಾದಾಲಾ ಪ್ಪಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಆಪಿನ ಪೂರಾ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು, ನೆನ ದುಂಬು ದಾನೇಂದ್?!

ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ರಿನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಿಸಯೆರ ನಮ ನೆಕ್ ದುಂಬು ದಾದಾಲಾ ಪೊರುಂಬದ್‌ಜಾನಾ? ಈ ಇಚಾರೊಡು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಬೊಲೆಯಿನ ಆಲೆನಮೇ ಜೋಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಬೈದರ್, ಪ್ರಯತ್ನೊ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆವುಲವುಲು ತುಳುವೆರ್ ಪೂರಾ ಒಟ್ಟುರೆ ತುಳುಕೂಟೊ, ತುಳು ಸಂಘೊ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದಂಚಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಪುಟ್ಟೊಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ಂಡ್.

ನಮೋ ಮುಖ್ಯೋಡಾಯಿನ ಜಾಗೆಗೆ ನಮೋ ಮುಖ್ಯುಜೊ ಅವು ದಾನೆ? ಕುಡಕುಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುಂಡು ನಮಡ ದಾದಾನಾ ಒಡಕ್ ಉಂಡೋಂದ್ ಆಪುಂಡತ್ತೆ? ಅಂದ್, ನಮೋ ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಒಂತೆ ಅಗ್ಗೊಡೇ ತೂಪಾಂದ್ ಆಪುಂಡು. ತಮಿಳುದಕುಲು, ತೆಲುಗುದಕುಲು, ಮಲಯಾಳಿದಕುಲು, ಪೂರಾ ಅಕುಲಕುಲೆನ ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ತೋಜಾವುನ ಅಭಿಮಾನೊ ಪಿರ್ತಿ ತೂಂಡ ನಮಕ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜೊಡು. ಅಕುಲು ಅಪ್ಪೆಭಾಷೆಗಾತ್ಲೊ ತನುಕುಲೆನ ಜೀವೊ ಕೊರಿಯೆರಲಾ ತಯಾರ್ ಆದಲ್ಲೆರ್. ಜಾಗ್ ಇತ್ತಿನವುಲು ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ ಬಿತ್ತ್ ಬಿತ್ತ್ದ್ ಬೊಲೆಪಾವೆರ್.

ಉಂದು ಪುಗರುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಅಕುಲು ಒರಿಪಾದ್, ಬೊಲೆಪಾವುನ ರೀತಿ ಅಂಚ ಉಂಡು. ಈ ಇಚಾರೊಡು ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ಭಾರಿ ಪಿರಾವುಲ್ಲ. ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸುರೂಕು ನಮಕ್ ಉಡಲ್ದ್ ಪಿರ್ತಿ ಪುಟ್ಟೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ಬೇತೆ ಅತ್ತ್, ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಯಾವುನ ಭಾಷೆ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್. ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಬಾಕಿದ ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ಪಿಯೆರ ಬಲ್ಲಿ. ನಮೋ ಮಲ್ಪಿನ ಸುರೂತಾ ಬೇಲೆನ ಉಂದು ಆದುಪ್ಪಡ್.

"ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ರಿನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಿಸಯೆರ ಆತ್ ಸುಲಭ ಇಚ್ಚೆಪ್ಪ. ಸ್ವಂತೊ ಲಿಪಿ ದಾಂತಿನ ಭಾಷೆನ್ ಅಂಚ ಪೂರಾ ಸೇರಿಸಯೆರ ಆಪುಜಿ" ಉಂದು ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮೊಕೆ ದಾಂತಿನಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬರ್ದಿನ ಸಮರ್ಥನೆ. ನಮೋ ಮೂಲೇ ತತ್ತ್ದಾನಿ. ತುಳುಕ್ ಸೊಂತ ಲಿಪಿಲಾ ಉಂಡು. ಮೈ ಪೂರಾ ಚಂಡಿ ಆಪುಂಡೊಂದ್ ಪೋಡಿಗ್ ಉಪ್ಪಿನಾಯಗ್ ಮೀಯೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಸ್ವಂತೊ ಲಿಪಿದಾಂತಿನ ಬೇತೆ ಏತ್ ಭಾಷೆ ರಿನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ದಾಜಿ? ಒಂಜಿ ಕೋಟಿಗ್ಲಾ ಮಿಗಿತೆದ್ ಜನೊಕುಲು ಪಾತೆರುನ, ವ್ಯವಹಾರೊ ಮಲ್ಪಿನ ತುಳು ಭಾಷೆ ನನಲಾ ಸೇರ್ಜಿ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ದುರ್ಡೆವಂದೇ ಪನೊಡಾತೆ!

ನಮೋ ಮೂಲು ಸಂತೋಸೊಡು ಪನ್ನಿನ ಇಚಾರೊ ಪಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ರಿನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಿಸವುನ ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಯೊ ನೆಕ್ಯ ದುಂಬೆ ಕಟ್ವೊಡೊ. ಪಾಯೊ ಗಟ್ಟಿ ಆತ್ಂಡ್ ಪಾಯೊನು ಏರಿಸವೊಂದು ಪೋದು ಕಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ಒರಿತಾನಿ, ಬೇಲೆ ಆವೊಂದುಂಡು, ಬೇಲೆ ಒಂತೆ ಮೆಲ್ಲ ಆವೊಂದುಂಡು, ಆಯಿಕ್ಲಾ ಕಾರಣೊ ಉಂಡು. ಈ ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಯೊ ಸುರು ಮಲ್ಪಿನ ಕೆಲವು ಮೇಸ್ತೀನಕುಲು ಕರಿದ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಪ್ಪಿನ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ಆವೊಂದುಂಡು, ಸಯಿರೊದ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದೊಂದುಂಡು. ಆ ಅನುಭವಿನಕುಲು ಈ ಪೂರ್ತುಗು ಬೆಚ್ಚಿನತ್ತೆರ್ದ್ ಜವನೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್ದ್ ಈ ಬೇಲೆ ಪಟ್ಟೊಡು. ಆಂಡ ಆ ಪುದೆನ್ ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಜಾವೆರ ಬಲ್ಲಿ.

ಮೂಲು ಇತ್ತೆ ಕಿನ್ನ ಜವನ ಜೋಕುಲು ದಾದಾ ಮಲ್ಪೊಡು ?

ಸುರುಕು ಉಡಲ್ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಬದಲಾಯಿನ ಕಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದುಪ್ಪಿನ ಜವನೆರೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸೊನು ಎಂಚ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಾವೊಲೊಂದ್ ಇನ್ನಿನ ಕುಸೆಲ್ ನಾಡೊಲಿ. ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಭಾಷೆದ ತೆರವಾಡ್ಗ್ ಪೊಗ್ಗಾವುನಂಚಿನ ಬೇಲೆ ಮಾಮಾಲ್ ಸಾಧನೆಲಾ ಅಂದ್. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಪುಣ್ಯೊದ ಬೇಲೆಲಾ ಅಂದ್. ಈ ಬೇಲೆ ಆವೊಂಡಾಂಡ ನಮಡ ತಪಸ್ಸ್ದ ಮನಸ್ಸೆ ಬೋಡು. ಸಂಯಮೊ, ತನ್ನೊಕೆದೊಟ್ಟುಗೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ತೆಲವಂದಿನ ಛಲೊಲಾ ಬೋಡು.

ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನಕುಲೆನ ಉಡಲ್ದ್-ಮನಸ್ಸೆಗ್ ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಅಪಿಲೆಕ ಪಿನಾಪಾದ್ ಕೊರೊಡು ನಮಕ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ದ ಮೋಕೆ ಪಿರ್ತಿ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ್ ನಮೋ ಅಕುಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ 'ಓಲೆ ಅಭಿಯಾನೊ' ದಂಚಿನ ದಾಖಲೆಡ್ಲಾ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಇಂಚಿನ ಪೂರಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆಂಡ 'ಪತ್ತ್ ಕಲ್ಲ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ದಾಂಡಲಾ ನೋಟೊ' ನಾಮ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ದಿಲ್ಲಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮಣೆ ತಿಕು.

ರಾಮಾಯಣೊದ ಸೇತು ಬಂಧೊ ಆನಗ ಚನಿಲ್ ಅವುಲು ಇತ್ತಿನ ಏರ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್ಚೇರ್. ಅವುವೇ ಮನಸ್ಸೆ ಏರ್ದ್ ಕೆಲಸೊಗು ಬೈದ್ಂಡ್. ಅವು ಆಯಿನ ಉಡಲ್ದ್ ಬೈದಿನ ಯೋಚನೆ. ಅಂಚಿನ ಮೂಲು ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಹಕ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಂಡಾಂಡ ತುಳುವೆರೆನಕುಲೆನ ಉಡಲ್ದುಲಯಿಡ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಪುಟ್ಟೊಡು. ತಂಕೊ ಒಸರೊಡು, ಅಂಚಾಂಡ ಮೂಲು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಸಂಕೊ ಅಪಿನೆಟ್ ಸಂಸಯ ಇಚ್ಚೆ.

ವಿಷ್ಣು ಗುಪ್ತ ಪುಣಜ

ತುಳು ನಾಡ್‌ಗ್ ಆಧಾರವಾದುಪ್ಪಿನ ಜಾಗಲೆ ಪುದರ್‌ಲು

ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊ, ಕಟ್ ಕಟ್‌ಲೆಡ್ ಇಸೆಸೊವಾದುಪ್ಪಿನ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನ ಕಡಲ ಕರೆತ ನಂಕ್. ಒಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿನ ನಾಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅವ್ವೇತೋ ಮಂದಿ ತುಳುನಾಡ್ ಬೋಡ್‌ಂದ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷಡ್ಲಿಂಚಿ ಪುನವೊಂದುಲ್ಲೇರ್. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಡನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾವೊಡುಂದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೇರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಬಾರಕೂರುಡ್ಲೆ, ತೆನ್ನಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಿ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರದೇಶೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ನಿನಯಿಕ್ ಮಸ್ತ್ ಆಧಾರೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆ ಆಧಾರೊಲೆಡ್ ಜಾಗೆಗ್ ದೀತಿನ ಪುದರ್‌ಲುಲಾ ಒಂಜಿ.

1956 ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಲು ರಚನೆ ಆನಗ್ ಇತ್ತೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯೊಗು ಸೇರ್‌ದಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ, ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಭಾಗ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ನಿನಯಿಕ್ ಮುಲ್ಕು ಇತ್ತೆಲಾ ಮಸ್ತ್ ಆಧಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನಯಿಡ್ಲಾವರನೇ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಸೇರೊಡ್ಲಿತ್ತಿ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಕೇರಳದ ಪಾಲಾತ್‌ಂದ್ ಇತ್ತೆ ಮಲೆಯಾಳ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಭಾವ ತುಳುತ ಮಿತ್ ಬೂರುಂಡು ಆಂಚ ಎಚ್ಚಿನ ಊರುಲೆನ, ಜಾಗಲೆನ ಪುದರ್ ತುಳುತ ಸವುದೊಡೆ ಒರಿದುಂಡು.

ಬೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್ ಬಿಲೆಕೊರ್ಡು ಪುದರ್ ದೀಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಮುಲ್ಕು ತುಳುವೆರೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪರಿಸರೊನು ಒಪ್ಪಿನ ಆಚರಣೆಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಅಡ್ಲ, ಬೈಲ್, ಪದವು, ಪಡ್ಲು, ಕುಮೇರ್, ಕಟ್ಟೆ ಇಂಚಿ ಮಸ್ತ್ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣೊಗು ಅನುಸಾರವಾದ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ರೀತಿ ಪುದರ್‌ಲು ಕಾಸರಗೋಡು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಗ್ ಬಳಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಅಡ್ಲತ ಬೈಲ್, ಅಡ್ಲ ಸ್ಥಲ, ಅಜ್ಜಿನಡ್ಲ, ಅಜ್ಜನಡ್ಲ, ಬದಿಯಡ್ಲ, ಪೆರಿಯಡ್ಲ, ಪೆಲತ ಕಟ್ಟೆ, ಕುಕ್ಕದ ಕಟ್ಟೆ, ಬೀಜದ ಕಟ್ಟೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರುಲ್ ಉಂಡು. ಮೈಗಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಪುದಾರುಲು ಪಂಜಿಬಲ್ಲೆ, ಪಂಜಿಕಲ್, ಕೋರಿಕಂಡ, ಮಗೇರ್, ಉಂದು ಇತ್ತೆಲಾ ಅಂಚನೆ ಒರಿದುಂಡು. ಕುಕ್ಕದ ಕಟ್ಟೆನ್ 'ಮಾವಿನ ಕಟ್ಟೆಂದ್' ಕನ್ನಡೊಗು ಮಲ್ತಿನಂಚಿ 'ಪಂಜಿಕಲ್'ನ್ 'ಹಂದಿಕಲ್ಲುಂದ್' ಮಲ್ಪಂದೆ ಉಪ್ಪಿನವು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯೊಂದು ಪನೊಲಿ. 'ಪಂಜಿಕಲ್' ಪನ್ನಿ ಪುದರ್ ಕಾಸರಗೋಡು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೆಲವು ಜಾಗಲೆಗ್ ಉಂಡು. ಬೋಂಚಿ ದೇರ್‌ದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮೈಗೊಲೆನ್ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾಗೆಡ್ ಅಜಕ್ಕಳ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನಯಿಡ್ಲಾವರ 'ಅಜಕ್ಕಳ ಮೂಲೆ' ಪನ್ನಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತುದುಂಡು. ದಿಕ್ ಸಂಬಂಧವಾದ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ದೀಪಿನ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಕ್ಲೆಡಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್, ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಮೂಲೆ ಪಡ್ಲೊಯಿ ಮೂಲೆ, ಮಿತ್ತಡ್ಲ, ತಿರ್ತಕುಮೇರ್ ಪನ್ನಿ ಪುದರುಲು ಬೈದ್‌ಂದ್. ಪೆಲತಾಚೆ, ಬೇಂಗತಡ್ಲ ವಳಚ್ಚಿಲ್, ಸೂರಿಕುಮೇರ್, ಪೊಸ್ತಾಲ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರುಲು ತುಳು ತವೆ, ಅಡೂರು ಪನ್ನಿ ಊರುಗು ದುಂಬುಡು 'ಉಡೂರು' ಪನ್ನಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅರ್ಜುನನ ಭಕ್ತಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಶಿವೆಲಾ, ಅರ್ಜುನೆಲಾ ಉಡೂರದಿನ ಪಂಡ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನಗ್ ಪುರಲೆನ ಊರು ಪನ್ನಿ ಐತಿಹ್ಯ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆಲಾ ಅಲ್ಲ ಪೋಸ್ತ್ ಆಫೀಸ್‌ಗ್ ಉಡೂರುಂದೆ ಪುದರ್. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ್ ಕನ್ನಡದ ಪುದರ್‌ಲಾಯಿನ ಬಂದಡ್ಲ, ಬೇಡಡ್ಲ ಪನ್ನಿನವು

ಬಳಕೆಗೆ ಬತ್ತಂಡ್‌ಂದ್ ಮುಲ್ತ ಜನಕುಲನ ನಂಬಿಗೆ. ಕುಡೇಲ್, ಪೆರಡೇಲ್, ಪಡೀಲ್ ಉಂದು ಮಾತ ತುಳುತ ಶಬ್ದೋನ ಗುಡ್ಡೆ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆಲೆನ್ ಗರ್ತ್‌ದ್ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಜಾಗೆಗ್, ಪೊಸಕಂಡ, ಪನ್ನಿ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಕುಟೊಂಬು ಬತ್ತಿ ಕುಲ್ಲುನಾಡೆಗ್ ಪೊಸ ಒಕ್ಕಲ್ ಇಂಚಿ ಪುದರಾಂಡ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಯರೆ ಕಷ್ಟ ಆಯಿನ ಜಾಗೆಗ್ 'ಕುರುಡಪದವು' ಪನ್ನಿ ಪುದರ್ ದೀತ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಈ ಈರೀತಿದ ಪುದರ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ರಡ್ಡ್ ಊರುಡು ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಪಡ್ತೆ ಗ್ರಾಮದ 'ಕುರುಡಪದವು' ವಾಣೀನಗರಂದ್ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಸಂಬಂಧವಾದ್ ಜವನಿಗುಡ್ಡೆ, ಕಲ್‌ಗುಡ್ಡೆ, ಬಾವುಟಗುಡ್ಡೆ, ದುರ್ಗದ ಗುಡ್ಡೆ ಇಂಚಿ ಪುದರ್‌ಲಾಂಡ್, ಎಡನೀರ್, ಮದೂರು, ಕಾವು, ಉಂದು ಮೂಲತಃ ತುಳುತ ಶಬ್ದೋಲೆ 'ಪಾಡಿ' ಪನ್ನಿ ಶಬ್ದೋನುಲ ತುಳುಟು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕುದ್ರೆಪ್ಪಾಡಿ, ಮಾಯಿಪ್ಪಾಡಿ, ತಲಪಾಡಿ, ಕಜಂಪಾಡಿ, ಕನ್ನಪಾಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರ್‌ಲು ಉಂಡು. ತಲಪಾಡಿ ಪನ್ನಿ ಜಾಗೆ ಬಂಟ್ವಾಳದ್ ಕೆ ತಲ್ಪಲಾ ಉಂಡು. ಪಿಲಿಯೂರು, ಪಿಲಿ ಬಾಂಚಾರ್, ಪಿಲಿಯಡ್ಡ, ಉಂದುಮಾತ ತುಳುವೆರ್ ದೀತಿನ ಪುದರುಲೆ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಮೂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪ್ರದೇಶೋಲೆನ, ತಲಕುಲೆ ಪುದರ್‌ನ್ ತೂಂಡ ಖಂಡಿತ್‌ವಾದ್ ಮಸ್ತ್ ವಿಷಯೊಲು ಬೊಳ್ಳುಗು ಬರು.

ನಾಗರೀಕತೆ ಬುಳಿಯಿನಲೆಕ್ಕನೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ ಪರ ದೇಶದ, ಪರ ರಾಜ್ಯೋದ, ಪರಬಾಸೆದ ಪ್ರಭಾವ ಬೂರೊಂದುಂಡ್. ಕೆಲವು ಊರುಲೆನ ಪುದರ್ ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆಗ್ ಅನುವಾದ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಪೆಲತ ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತಿನವು 'ಪಿಲಂಕಟ್ಟಿ' ಆತ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ಕಂಡೊ ಪೋದು 'ಪುದಿಯ ಕಂಡ' ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಕೆಲವು ಜಾಗೆಲು ಹಿದಾಯತ್ ನಗರ, ಗಾಂಧಿನಗರ, ನೆಕರೂ ನಗರ ಸುಭಾಷ್ ನಗರಂದ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ರಾಜಕೀಯದ ಗಾಳಿ ಇಡೆಗ್‌ಲಾ ಬೀಜ್‌ದ್ ದುಂಬುದ ಪುದರ್‌ಲು ಮಾಯ ಆವೊಂದುಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರೋಗು ಬೋಡಾದ್ ಬಲಿದಾನ ಆಯಿನಕ್ಕೆ ನೆಂಪುಗು ಈ ರೀತಿದ ಪುದರುಲು ದೀತಿನವು ಆದ್ ಇತ್‌ಂಡಲಾ, ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷೊಡ್ಡು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಜಾಗೆಲೆ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಮರತ್ ಬುಡ್ಡಿನವು ಸರಿಯತ್. ತುಳುವೆರೆನ ಮಾಂತ ಆಚರಣೆಲು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಂಡಾಲ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವು, ಪುದರ್ ದೀತಿನ ಪದ್ಧತಿಲ ಉಂದೆಕ್ ಪೂರಕವಾದುಂಡು. ಅಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಣ್ಣೆಗ್, ತನ್ನುಲೆ ಪರಿಸರೊಗು ಮನ್ನಣೆ, ಬಿಲೆಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಅಂಚಾದ್ ವಾ ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಪುದರ್ ದೀಯರೆ ಪೋತುಚೆರ್ ದೈವ ದೇವೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತಿನಯಿಡ್ಡಾವರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪುದರುಲು ಪ್ರಚಲಿತವಾದುಂಡು ಕಡಪು ಕರಿಯ 'ಕನ್ನಲೆಗುಂಡಿ' ಕಲ್ಲುಟಿ ಅಡ್ಡ, ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರುಲುಂಡ್.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ನಿನೆ ಪಂಡ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾಗೆಲೆ ಪುದರ್‌ಲೆಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಅವು ನನದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು. ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿಯೊರಿ ತುಳುವನ ಆದುಂಡು.

ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ತೆ

ತುಳುವೆರ್ ಬಿಸೆರ್ ಎಂಚ ಆಯೆರ್?

ಒಡೆ ಪೋಂಡಲ, ಏರೆಡ್ಲ ಕೇಂಡಲ, ಮಾತ ಬಾಯಿಡ್ ಒಂಚೆ ಪಾತೆರೋ ಅವು ದಾನೇಂದ್ ಪಂಡ "ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ತೊಂಡಲ ವಾ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೊಂಡಲ, ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿನ ನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್, ಪುದರ್ ಕೇಂಡಿನ ಜನೊಕ್ಕು ತುಳುವೆರ್ ನಾಕುಲು". ನಮ ಅತ್ತ್, ಬೇತೆ ಊರುಡು ನಾಲ್ ಬಾಯಿ ಪಣ್ಣು "ಬಿಸೆರ್‌ಪ್ಪಾ ಬಿಸೆರ್, ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕುಲು ಬಿಸೆರ್".

ಈ ಪಾತೆರೊಡು ಸತ್ಯಾಂಶ ಉಂಡು. ಇಚ್ಚಾಂಡ ಅಕ್ಲ ಅಂಚ ಪನಯೆರ್. "ಇಲ್ಲಾದ ಬುಡೆದಿ ಪೊರ್ಲತ್, ಪಿತ್ತಿಲ್ಲ ದೈ ಮದರ್ತ್" ಪನ್ನಿ ಪಾತೆರೊಡ ಲೆಕ್ಕೊ, ಊರುಡು ಇಪ್ಪನ್ನಗ, ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಪೆರ್ಮೆ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯಾಂದ್. ಪರಊರುಡು ಪೋನಗ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲ ನಮ್ಮ ಕರ್ಲೊದ ನೆಂಪಾವುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ಊರುಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ ಪರೂರುಡ್ಲ ಎಡ್ಲ ಪುದರ್ ಕೇಂಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ವಾ ಊರುಗು ಪೊಂಡಲ ಎಡ್ಲ ವಕೀಲರ್ ಬೋಡೆ? ಆರ್ ಊರುದಾರ್. ಎಡ್ಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೋಡೆ? ಆರ್ ಊರುದಾರ್. ಎಡ್ಲ ಹೋಟೆಲ್ ಅವು ಊರುದವು. ಎಡ್ಲ ಅಡಿಗದಾಕ್ಲ, ಅಕ್ಲ ಊರುದಾಕ್ಲ.

ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲು ಇಪ್ಪನ್ನಿ ನಮ ಊರುಡು. ಉಡುಪಿ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಟೀಲ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇಂಚ ಒಂಚೆ ರಡ್ಲೆ? ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್. ಜೈನರೆನ ಗೋಮಟೇಶ್ವರೆ, ಸಾವಿರಕಂಬದ ಬಸದಿ ಇಪ್ಪನ್ನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಇಗರ್ಜಿಲು, ಪಳ್ಳಿಲು ಮಾತಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೆ, ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಡು, ನಮ್ಮ ಊರುಡು ನಲಿಕೆ, ಗೊಬ್ಬುಲು, ಕೋರಿಕಟ್ಟ, ಗೋಣೆರೆ ಕಂಬಳ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ನೇಮೊಲು, ಜಾತ್ರಲು, ಆಟ, ಕೂಟ, ಆಯನ, -ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರೊಲು. ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕ್ರೀಡೆ, ಇಂಚ ಮಾತ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲ ನಮ ಊರುಡಕಲು ಪುದರ್ ಮಲ್ತೆರ್ 5 ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಲು ಸುರು ಆಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, 7 ಮೆಡಿಕ್‌ಲ್ ಕಾಲೇಜುಲು ಇಪ್ಪನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹುಷ ದೇಶೊಡೆ ಬೇತೆ ಒಲ್ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು, ಸುರುತ್ತ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರು ಆಯಿನೆ ಕುಡ್ಲೆಡ್. ಖಾಸಗೀ ವಲಯೊಡು ಸುರುತ್ತ ಮೆಡಿಕ್‌ಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಶುರು ಆಯಿನೆ ಮಣಿಪಾಲೊಡು.

ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ಈತೊಂಚಿ ಬಿಸೆರ್ ಆಯರೆ ದಾನೆ ಕಾರಣೊಂದ್ ವಿಚಾರಿಪ್ಪರೆ ಪೋಂಡ ತುಳುವೆರೆಡ ಇಪ್ಪನ್ನ ಕೆಲವೊಂಚಿ ವಿಶೇಷತಲು, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಲು ಗೋಚರಿಪುಂಡು, ಮುಖ್ಯವಾದ್

1) ತುಳುವೆರ್ ಉದ್ಯಮ ಶೀಲೆರ್: ತುಳುವೆರ್ ಮನಿಷ್ಪಾಂಡೆ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ದಾನಾಂಡಲ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದೆ ಇಪ್ಪೆರ್. ಸಮಯ ಹಾಲ್ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಶ್ರಮ ಜೀವಿಲ್. ಎಡ್ಲೆ ಬೆನುವೆರ್ ಐಡ್ನಾಯೆರೆ ಜೀವನೊಡು ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತೆರ್, ದುಂಬುಬತ್ತೆರ್.

2) ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೆರ್: "ಬರೆ ಪನ್ನಾಡೆಗೆ ಬರುವೆರ್ ಕೊರೆ ಪನ್ನಾಯಗ್ ಕೊರುವೆರ್" ತನನ್ ನಂಬನಾಯಗ್ ತಿಗಲೆಡೆ ತಾದಿ ಕೊರುವೆರ್. ಜೀವಪೋಂಡಲ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊ ಒರಿಪ್ಪಾವೆರ್ ಊರುದಾಗ್ಲೆನ್ ನಂಬುವೆರ್ ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ನಂಬಿಗಸ್ಸೆರ್.

3) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ಸಾಹಸಿಕ್ಲ: ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಬುಡ್ಡು ವಾ ಊರುಗು ಬೋಂಡಲ ಪೋವೆರ್ ಪೋದು ಬೆನ್ನೆರ್, ಎಡ್ಲ ಪುದರ್ ಕೇಣ್ಣೆರ್. ಈ ಧೈರ್ಯ ಈ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ತುಳುವೆರೆಡ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಬೇತೆ ಊರುದಾಕ್ಲೆಡ ಇಜ್ಜಿ ಅಯಿಡ್ವಾವರೆನೆ, ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್ ಪರ ಊರುಲೆಡ ಇಪ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೋಟೆಲುಳು, ಉದ್ದಿಮೆಲು, ಮಾತ ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲನವು ಪನ್ನಿನ ಪಾತೆರೊನೆ ಇಂದೆಕ್ಲ ಸಾಕ್ಲಿ.

4) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ಹೊಂದೊನುವೆರ್: ಒಡೆ ಪೋಂಡಲ, ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ಲ ಆ ಊರುಡ ಜನಕ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದೊನುವೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸೊನು ಗಳಿಸ್ಸಾವೆರ್. ತಂಕ್ಲೆ ಎಡ್ಲ ಪಾತೆರೊಡು, ಸಾಂಚಿ ವರ್ತನೆಡ್, ಮಾತರೆನ್ನ ಗೆಂದುವೆರ್.

5) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಆಶಾವಾದಿಲು: ಜೀವನೊಡು ತಾನ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರೊಡೊಂದು ಪನ್ನನ ಆಸೆ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ತುಳುವನ ನೆತ್ತರಾಡೇ ಉಂಡು. ಹೋಟೇಲ್‌ಡ್ ಮೂಲೆ ಆದ್‌ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರಿನಾಯಗ್ ಹೋಟೇಲ್ ಮೇನೇಜರ್ ಆಪ್ತನ ಆಸೆ. ಮೇನೇಜರ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಸ್ಕಂತ ಹೋಟೇಲ್ ದೆಪ್ಪನ ಆಸೆ. ಇಂಚ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ದುಂಬು ಬರೊಡೊಂದು ಪನ್ನನ ಆಸೆ. ಅಯಿಡ್ಲಾವರೆನೆ ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಜೀವನೊಡು ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತರ್.

6) ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷೊಂದು ಪಂಡ, ನಮ ಊರುಡು, ಜಾತಿ ಮತ ಬೇಧ ಇಪ್ಪಾಂದೆ, ಮಾತೆರ್ಲ ಬಿಸೇರ್‌ನಾಕ್ತು. ಅಕ್ಲೆನಾಕ್ಲೆನ ಕಸುಬುಡು ಎಡ್ಲೆ ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿನಾಕುಲು ತುಳುವೆಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ವೆಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಒಂಜಿ ಜಾತಿ ಸೂಚಕ ಪದ ಅತ್ತ್. ಅವು ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ, ಗುಣ ಸೂಚಕ ಪದ, ಸ್ವಭಾವ ಸೂಚಕ ಪದ, ಸ್ವಭಾವೊಡೆ, ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಪರಿಶ್ರಮಿಲ್, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರ್, ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ್. ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪಡಾದ್ ಬೆನುವರ್, ಪತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಬುಡಾಯೆರ್ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರ್ ಐಕೆ, " ಏರ್ ತುಳುವೆ?" ಂದ್ ಪಂಡ ಏರೆ ಮಂಡೆಡ್, ಚುರುಕ್ಕಾಯಿನ ಬುದ್ಧಿ ಉಂಡೋ, ಏರೆ ಮೋಣೆಡ್, ಮಾಜಾಂದಿ, ಮದಪ್ಪಾಂದಿ, ತೆಲಿಕೆ ಉಂಡೋ ಏರೆ ಕೈಡ್ ಆವಾಂದಿ ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಿಯೋ, ಏರೆ ಕಾರ್ಲ್ ಪೋವಾಂದಿ ಊರು ಇಜ್ಜಿಯೋ, ಆಯೆನ ತುಳುವೆ. ಈ ಬಿಸ್ನಾತಿಗೆ ಕಾರಣೊ ನಮ ಊರುದ ನೀರ್‌ದ ಗುಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣ.

7) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಅಡಿಗಡ್ಲ ಭಾರೀದುಂಬು. ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲ್ ಚಂದ್ರ ಲೋಕೊಡುಲ ಶುರು ಆಪುಂಡುಗೆ ನಮ ಊರುದ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್, ಉಣಾಸ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನವು. ಊರುದ ಅಂಬೊಡೆ ಪತ್ತೊಡೆ, ಸೂಲೆಗಾಳಿ ಸುಕುನುಂಡೆ, ಬಂಗುಡೆ ಬೂತಾಯಿ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಹೋಳಿಗೆ ಭಾರಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾವು ನಮೂರ್ಲ ಉರ್ಪೆಲ್ಲ ಗಂಜಿ, ಕೋರಿರೊಟ್ಟಿ, ನೀರ್‌ದೋಸೆ ಮಾತ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲು, ಐಕೆ ಗಟ್ಟಿದ ಮಿತ್ತ್‌ದಕ್ಕು ಪಂಡರ್‌ಗೆ "ತುಪ್ಪದಶನ ಉಂಬಲೆ ತುಳುನಾಡಿಂಗೆ ಹೋಯೆಕ್ಕು".

8) ತುಳುವೆರೆನ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರೊಲ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು. ಬಿನ್ನೆರ್‌ನಾಕ್ಲೆನ್ ಎದೊನುನ ರೀತಿ ಅಕ್ಲೆಣ್ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿ-ಮಾತ ಭಾರೀ ಪೋರ್ಲು ಭಾರಿ ನೈಜೊ. ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ತ್ ಇಜ್ಜಿ.

9) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಿಯೆರ್ಲ್, ತೆಲ್ತೊಂದು ತೆಲ್ತೊಂದು ಬೇಲೆ ಬೆನ್ನೆರ್. ಏರೆಗ್ಗೆ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ತಿಳಿ ಹಾಸ್ಯ ಬೆರೆಸ್ಸಾದ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ತುಳುವೆಂದ ಪಂಡ ಮ್ಪುದುಂದ್ ಅರ್ಥ.

10) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಕಲಾ ಪ್ರಿಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲೋಪಾಸಕೆರ್ ಐಡ್ಲಾವರೆನೆ, ತುಳುನಾಡ್ ಕಲೆಕ್ಲೆ ಬೀಡ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ನಾಡ್.

11) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತೆರ್‌ನಾಕ್ಲೆಂದು ಬೇತೆ ಪನ್ನನ ಬೋಡಿ ಪ್ರತಿ ವರುಷದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಡ್, ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ದುಂಬು ಪನ್ನವೆ ಉದೆಂಕ್ ಸಾಕ್ಲಿ.

12) ತುಳುವೆರ್‌ನಾಕ್ತು ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯೆರ್. ನಮ ಊರುಡು, ಮಾತ ಜಾತಿ ಮತ, ಧರ್ಮೊದಾಕ್ತು ಪ್ರೀತಿಡ್ ಉಪ್ಪನಾವೆಂಕ್ ಸಾಕ್ಲಿ.

ಉಂದು ಮಾತ ನಮ ಹಿರಿಯೆರ್‌ನಾಕ್ಲೆ ನಂಕ್ ಪಾಡ್‌ಕೊರಿನ ಸಾದಿಡ್ಲಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ಲಾವರೆ, ನಮ, ಊರುದ ಎಡ್ಲೆ ಪುದಾರ್‌ನ ಹಾಲ್ ಮಲ್ಪಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತರೆ ದೆರ್ತ್ತಾದ್ ನಡೆಪ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಡು, ತರೆ ಬಗ್ಗಾವುನ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ಲ ನಮ ತುಳು ಅಪ್ಪನ ತರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೋರ್ಲು ಪೂ ಆಕೊ. ಪೂ ಆವರೆ ಆಯಿಜ್ಯಂಡಲ, ಪಂತಿ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ!

ಡಾ. ಕೆ.ಪಿ. ಪುತ್ತೂರಾಯ

ಗಗ್ಗರೊ

ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಮಾಕಾಳಿಗ್ ಧರ್ಮನೇಮ.

ಒಸೊಗೊರ ಪತ್ತನಾಚೆಕ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊ ದುಂಬಪ್ಪ ದರ್ಮನೇಮ ನಡತ್ ಬರ್ಪಿನವು ರೂಡಿ. ಕೈತ್ತಲ್ ಕನ್ಯಾನೊ, ಕರೋಪಾಡಿ-ಕೇಪು, ಇಚ್ಚೆಲ್-ಅಳಕೆ, ಪೆರುವಾಯಿ ಈ ಐನಾಜಿ ಧರ್ಮದಕ್ ಅತ್ತಾಂದೇ ಪರವೂರು ದಕ್ಲಾ ಮಸ್ ಜನೊ ಸೇರುನ, ಪರಕೆ ಬೂರುನ -"ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಧರ್ಮ ನೇಮಂದೇ" ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಚಾತ್ರೆ. ಪೆದ್ದಂದಿ ಪೊಂಜಿನಕ್ ಪೊದು ಬರಂದ ಒರಿದಿನ ಪೊಣ್ಣ ಸಂಸಾರೊ, ಪುರು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊದ ನಿವಾರಣೆಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನಕ್ಲೇ ಎಚ್ಚಿಗ್.

ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ "ಮಾಕಾಳಿ" ಆತ್ ಕಲೆ-ಕಾರ್ಸಿಗೊ ಇತ್ತಿ ದೈವಾಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರ್ದ ನಂಬೊಲ್ಲೆ. ಮೂಲು ಒಸೊಗ್ಗಾ ನೇಮ ಕಟ್ಟುನ ಮುದರಗ್ ಪಕ್ವವಾತೊ ಆದ್ ಮುರ ಮುರಾನಿ ಚೆತ್ತಿನವ್ಲೇ ಆತೆ. ಇಯೊಡು ನೇಮ ಕಟ್ಟುನೆಡ್ಲ, ಆಯೆ ನೇಮದಾನಿ ಮುಟ್ಟು ಬದ್ಕುವೆಂದ್ ನಂಬಿಗ್ ಇಚ್ಚೆ. ಮುದರನ ಇವರ್ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಗ್ ಮಾಂಕು, ಮರ್ದ್-ಮಾಯೊಂದು ಅಮ್ಮಿ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಜಮ್ನಾದ ಇಲ್ಲಡೇ ಉಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಯ ಮಗ್ ಸೀನೆ ಅಣ್ಣಡ ಸರಿ ಪೋವಂದೇ ಮದ್ದೆ ಆಯಿನ ಮಗ್‌ರನ ವರ್ಸೊನೇ ಇಲ್ಲೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ತಾದ್ ಒಂತೆ ದೂರೊ ಕುಲ್ಲದೆ.

ಮಾಂಕು ನೇಮಕಟ್ಟುನೆಚ್ಚೆ ಬಿರೈ ಅಂದಾಂಡಲಾ ಆಯಿನ 'ಗುಣೊ ಮಾನೊ' ಎಡ್ಲೆ ಇಚ್ಚೆಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರ್ದಕ್ಕೆಗ್ ಎಡ್ಲೆನೊ ತೆರಿವು. ಮಾಂಕು ಮುಟ್ಟು ಪರ್ಡ್-ದಿನ ನಿಚ್ಚೊ ಏರೇರಡ ತಡಿತ್ತೊಂದು ಪೆದಂಬು ಪಾರುನ ಮಾಂಕುಗು-ಕರಿ ಒಸೊ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಕಂಡೊಡೇ ಮಿತ್ತ ಬರೆತ್ತ ವಾಸು ಶೆಟ್ ಪೊಲಿ ಪಾಡ್ಲದರ್‌ಗೆ! ಮದರೆ ಬತ್ತಾದ್ ದಮ್ಮಯ್ಯ ದಕ್ಕಯ್ಯಾಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿನೆಡ್ಲಾವರೊ ಗಲಾಟೆ ಜೋರಾತಿಜಿಗ್. ಆಂಡಾ ಮಾಂಕುನ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕನೇ -ಪರ್ದೆಗೊಂಜಿ-ಬಿರಿನಗೊಂಜಿ.

ತನ್ನ ಅಜಲ್‌ಡತ್ತಾಂದೇ ಪರ ವೂರುಗುಲಾ ನೇಮಕಟ್ಟೆರೆ ಪೋಪಿನ ಮೆಗ್ಗೆ ಸೀನಡ ಮಾಂಕುಗು ದುಂಬೇ ಪಗ್ಗೆ. "ನೇಮ ತೂವೊಡು ಸೀನನಂದ್ ಅಕ್ಲ ಮುಕ್ಲ ಪಾತರುನ ಕೇಂಡ ಮಾಂಕುಗು ಪಿತ್ತೊ ನೆತ್ತಿಗೇರು!

"ಆಯೆ ದಾನೇ ಬೂತೊನು ತುಂಬೊಂದೆನಾ? ಆತ್ ಬೂತೊ ಆಯೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಬಲಿ ಬರ್ಪಂಡಾ..."?ಡಂದ್ ಮಗ್‌ರುತ್ತರ ಕೊರೈ. ಅಂಚಾದ್ ಮಾಂಕುನೆದರ್ ಸೀನನ ಪುದರ್ ಏರ್ನಾ ದೆಪ್ಪುಚೆರ್. ಪೋಡಿದತ್ "ಜೋರು ಪೀಕ್ ಕಲ್ ದಕ್ಕುನಿ ದಾಯೇ.....ನಂದ್.

ಪೊತ್ತಿ ಸೂಕು ಎಣ್ಣೆ ಮೈತಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಈ ಸರ್ತಿ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಧರ್ಮ ನೇಮೊಗು ಕುದಿ ಮಲ್ಪುನಾನಿ ಮಾಂಕುನ್ನಾ, ಸೀ ನನ್ನಾ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಒಟ್ಟುಗು ಲೆಪ್ಪಾಯರ್, ತನ್ನಡ್ಲ ದುಂಬೇ ಪೋದು ಗುತ್ತಿದ ಜಾಲ್ ಕೋಡಿಡ್ ಕುಲ್ಲದ ಬಚ್ಚೆರೆ ತಿನ್ನುನ ಮೆಗ್ಗನ್ ತೂದುಲಾ ತೂವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಬತ್ತಿನ ಮಾಂಕು.....

"ಉಲ್ಲಾಯೆ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡರ್ಲೇ....."ಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೆ.

" ಪತ್ತನಾಜೆ ಮುಟ್ಟು ಬತ್ತಂಡತ್ತಾ ಮಾಂಕೋ..... ಧರ್ಮನೇಮೋಗು ಕುದಿ ಮಲ್ತೆರಿತ್ತಾದ್. ಒಸೊಲಾ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪುನ ನಿನ್ನಮ್ಮೆಗ್ ಇಯೊಡು ಬಲ್ಪತ್ತಾ.....? ಅಂಚೆ ಲೆಪ್ಪಾಯೇ..... ಸೀನೆ ಮಗ್ಗೆ, ಈ ಪಲಯೆ ನಿಕ್ಕು ಇರ್ವರ್ನಾ ನೇಮೊಡು ಭಿರ್ಸರೆದ್ ಎಂಕ್ ಎಡೇನೊ ತೆರಿವು. ಆಂಡಾ...."ಪಾತೆರೊನು ಅರ್ಧೊಡುಂತಾದ್ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಮಾಂಕುನ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್.

ಮಾಂಕುಲಾ ಸೇನೆಲಾ ಒರೈಗೊರಿ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೊಂಡೆರ್. ಏರ್ನಾ ದಮ್ಮು ದೆತ್ತಚೆರ್. ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಕುಡ ಪಂಡೆರ್.

"ಗೆರೆಮ್ಮೊದ ನಾಲಿಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರ್, ಮಾಗಣೆ ಪತ್ತ ಮಂದೆಲೆ ಮನಸ್ಸೆಡ್ ವತ್ಸಾಸಿ ಏರೊಮೇರೊ ಉಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ಈ ಕಟ್ಟೊಡು, ಕುಡ ಕೆಲವೆರ್ ನಿನ್ನ ಮಗ್ಗೆ ಆವೊಡುಂದು ಪನ್ನೆರ್. ಇಂಚೆ ಮಾತಾ ಉಂಡುಂದಾಂಡ ಎಲ್ಲಂಜಿ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ ಕೈಲ್ ಕೊಪ್ಪುನಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಗೆರೆಮ್ಮೊದ ಪತ್ತಮಂದೆ ಸೇರ್ಲೆ 'ಪೂ' ಕಟ್ಲಾದ ಪಾಡ್ಲ ನೇಮೊ ಕಟ್ಟರೆ 'ಜನೊ' ಏರಾವೊಂದು ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೊಡು. ದೈವ ಏರೆನ ಕೈ ಪತ್ತವಳ್‌ಂದ್ ಆಳೆಗ್ ಬುಡ್ಲವು -ಎಂಚೆ ಆವಂದಾ.....?ಂದ್ ಪಂಡ್ ಮುಗಿತ್ತೆರ್.

ಪಲಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಕಿರಿಯಾಯೆ ಮಾಕಾಳಿಯಪ್ಪೆನ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪುನವು ಸರಿಯತ್ತೆಂದ್ ಸೀನೆ ಪಂಡೆಂಡಲಾ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಒತ್ತೊನುಚೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ "ಗುತ್ತು ಬಾರಗೆದಕ್ಲ ಎಂಚೆ ಮದಿಪ್ಪುವರೊ ಅಂಚನೇ ಆವಡೆಂದ್ ಪಂಡೆದ್

ಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಜತ್ತಿನ ಮಾಂಕುಗು "ಉಂದು ಪೂರ ಸೀನನ ಕಿತಾಪತಿಯೇ"ಂದ್ ಸಂಸಯೊ. ಆನಿ ಗಡಂಗ್‌ದಲ್ತ್ ಮೆಗ್ಗುಗ್ ಸಾಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಮಾಂಕು ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಉಂತುದುಲಾ ಸೀನಗ್ ಕೇನು ಲೆಕ್ಕೊ ನೆರೊಂದೇ ಇತ್ತೆ.

ಕೈಲ್ ಕೊಪ್ಪುನಾನಿ ಕಾಂಡೆ ನಾಲಗುತ್ತು ಬಾರಾಗೆರ್, ಗುರ್ಕಾರ್, ಮಾಗಣೆ ಪತ್ತ ಮಂದೆ ಇಂಚ ಆಪಾಪುನಕ್ಕು ಮಾತ ಸೇರ್ದ ಕೈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆಗ್ಗ ಪಲಯನ ಪುದರ್‌ಡ್ "ಪೂ" ಕಟ್ಪಾದ್ ನೀರ್ಗ ಪಾಡ್ಯೆರ್. (ದೈವದ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಕೆರಮ್ಮೊ ದುಂಬು ಇತ್ತಂಡು) ಮೆಗ್ಗಿ ಸೀನನ ಪೂ ಕರೆಕ್ಕ್ ಬೇಗ ಒಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಸೀನೆ ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಮಾಕಾಳಿಗ್ ನೇಮ ಕಟ್ಟೊಲಿಂದ್ ದೈವದ ಒಪ್ಪಿಗಿಂದ್ ಪಿಂದರ್. ಬಂಗಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಸೀನನ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಮಾಂಕುಗು ನಂಜಿ ಪಗರಿ ಕಂತೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.....!

ಮಾಂಕು ದಿನ ನಿಚ್ಚೊ ಬಯ್ಯಡ್ ಪರ್ತ್ ಬತ್ತಾದ್ ಸೀನಗ್ ಕೇನುನ ಲೆಕ್ಕ ನೆರೈರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. "ಎನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಪಾಲ್ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಪಲಯೆ ಯಾನ್ ಜೂವೊಡಿಪ್ಪುನಗ ಮೆಗ್ಗುಗಂಚ ಮಾಗಣೆ ಬಳಿ ಕೊರ್ತೆರ್.....? ಗುತ್ತಿನಾರ್ಡ್ ಅಮ್ಮನವ್ವಾ ಬಳಿ.....? ಇಂಚ್ಚೆ ಮೂಜಿ ಕಾಸ್‌ದಾಯೆ ಗುತ್ತಿನಾರ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೇನೊ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ದು ಎನ್ನ ಬೊಡೆದ್ಚಿ ಜೋಕ್ಲೆ ನುಪ್ಪು ದೆಪ್ಪಾಯೆ. ದುಂಬು ಬತ್ತಿನ ಕೆಬಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಕೊಂಬು ಮಲ್ತೆಂಡಾ....? ಆಯೆ ಎಂಚ ಎಲ್ಲಂಜಿ ನೇಮ ಕಟ್ಟುವೆ ತೂಪೆ ಆಯೆನ ಕರ್ ದೊರಿಪ್ಪಂದಿತ್ತಂಡ ಯಾನ್ ಮುದರನ ಮಗ ಅತ್ತ...." ಅಂಚ ಇಂಚ ಲಂಡ್‌ಪಸ್ಕಾಂದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ನೆರೆಯೆ.

ಸೀನೆ ಪಲಯನ ನೆರಡೆ ಕೇಂದ್ "ಪೂರ ಬಿರಿನಗ ಸರಿ ಆವು"ಂದು ಎನ್ನೆಂಡಲಾ ಕುಡ ದಿನೋಲ ಉಂದ್ವೇ ರಾಗ ಆಂಡ್. ಆನಿ ಚಾವಡಿನ ಬಾಕಿಲ್ಲ "ಧರ್ಮನೇಮ". ಕಾಂಡೆಡ್ಡೇ ಸೀನೆ ಆಯನ ಕೂಟು ಕುಟುಮೊ ದಕ್ಕು ಪೂರ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಕಂಡೊಡು ಸೇರ್ ನೇಮೊಗು ಬೋಡಿತ್ತಿ ಪೂ-ಪುಂಡಾಯೊ ತಿರಿ ಪಂಬೆದ ಬೇಲೆ, ಅಣಿ-ಬಲ ಇಂಚ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.....

ಪೂರ್ತು ಬಯ್ಯ ಆಂಡ್.

ಜನಮಾನಿ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಕಂಡೊಡು ಸೇರೈರೆ ಸುರು ವಾಂಡ್ ಬ್ಯಾಂಡ್-ವಾದ್ಯೊ, ಕೊಂಬು-ಕದಿನೊ ದಕ್ಕು ತನ್ಕುಲೆ ಬೇಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಚಾವಡಿ ಬಂಡಾರೊ ಕೊಡಿಯಡಿಕ್ಕ ಜತ್ತಂಡ್. ಮಾನ್ಯದೆಚ್ಚಿಡ್ ಬಂಡಾರೊ ಕೇರ್‌ದಾಂಡ್.

ಪಡಿಯಿರಿ ಪತ್ತೆರೆ ಸೀನಗ್ ಮಾಗಣೆದ ಮದಿಪ್ಪಾಂಡ್.

ಅಪಗನೇ ನೆಂಪಾಯಿನಿ ಸೀನಗ್ ಗಗ್ಗರ ಕನಯೆರೆ ಮರತ್ತೆನವ್ವು! ಸತ್ಯ ಪನ್ಪುಂಡ ಸೀನಡ ಸೊಂತೊದ ಗಗ್ಗರೊ ಇಚ್ಚಾಂಡ್. ಆಯೆ ಪಿದಯಿ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ ಪೋಪುಂಡ ತನ್ನ ಪೊದೈರೆನಲ್ಲೊ ಅತ್ತಂಡ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಗಗ್ಗರೊನೊ ಒರೊಕ್ಕು ಕೇಂದ್ ಕನತೊಂದಿತ್ತೆ. ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಧರ್ಮನೇಮೊಗು ಏಪಲ ಕೋಪುನ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಗಗ್ಗರೊ ಉಪ್ಪುನಗ 'ಪೊದೈರೆಗ್ ದೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು' ಪಾಡುನಿ ದಾಯೇಂದ್ ಎನ್ನಿಡ್ ಕನತ್ತಿಯಿಚ್ಚೆ ಇತ್ತೆ ಗಗ್ಗರನೇ ಕನತ್ತೆ ಜಿಂದಾನಗ ಸೀನಗ್ ಮನಸ್ಸೊಡೊಂತೆ ಅಪ್ಪಾಂಡ್

"ಗಗ್ಗರೊ ಏರಾ ಕನತ್ತೆ ಜರಾ' ಒರೊ ಏರಾಂಡ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಪೋದು ಅಣ್ಣಡ ಕೇಂದ್ ಕನಲೆ, ಅಣ್ಣೆಲ ಬತ್ತಿಯಿಚಿ ಬೇಗ ಬರಡ್ ಮೂಲು ಪಡಿಯಿರಿ ಪತ್ತೆರಾಂಡ್ ಗೇಂದ್ ಪನ್ನೆ"ಂದ್ ಅಮಸರ ಮಲ್ತೆ. ಏರೋ ಇರ್ವೆರ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಸೂಟೆ ಪತ್ತೊಂದು ಮಾಂಕುನಿಲ್ಲೆ ಬಲಿತ್ತೆರ್.

"ಗಗ್ಗರೊ ಬೋಡಾಂಡ ಆಯೆನೇ ಬರಡ್ ಆಯೆಡೊಂತೆ ಪಾತೆರೆರೆ ಉಂಡು ಮೂಲು ಅಮ್ಮೆರೆಗ್" ಜೂವ ಒಯ್ಯುಂಡು"ಗೇಂದ್ ಪನ್ನೆ"ಂದ್ ಬತ್ತಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸುಳ್ಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ ಮಾಂಕು.

ಸೀನಗ್ ಇಸಯೋ ತೆರಿನಗ ಒಂತೆ ಚಳಿ ಆಂಡ್! ಪಡಿಯಿರಿ ದೊಟ್ಟುಗು ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಳು ಪತ್ತೆದಾತ್‌ಂಡ್. ಮೀಯೆರೆ ಪಿದಡಿನಾಯೆ ತಾನೊರಿಯೆನೇ ಸೂಟೆ ಪತ್ತೊಂದು ಮಾಂಕುನಿಲ್ಲೆ ಬತ್ತೆ. ಅಮ್ಮೆರ್ ಇನಿಯೆ ಪಿರಣೊ ಬುಡಿಯೆರೆ ನೇಮ ಅರ್ಧೋಡೇ ಉಂತೊಡೇ. ಕಡ್ಡಿ ಕೈಲ್ ಒರಿ ಪುಂಡೇ....ಂದ ಎನ್ನಿಡ್ "ಸ್ವಾಮೀ ಮಾಕಾಳಿದಾರೆ....." ಇನಿ ಕಂತಿ ಪೂರ್ತು ಉದಿಪನ ಮುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಕುಂದೆಲಾವಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಕಾತೊನ್ನಾ"ಂದ್ ಕೈ ಮುಗ್ಗೊಂದು ಬೀಸ ಬೀಸ ಬತ್ತೆ.

ಟೈಟ್ ಪರ್ತ್ ಬೊಡೆದ್ಚಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ನೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಾಂಕುನ ದೊಂಡೆ ಮಿತ್ತ ಸಾದಿಗೇ ಕೇನ್ನೆಗ್ "ಬಚಾವು! ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ದಾಲಾ ಆತ್‌ಜೇಂದ್ ದೈರೊಡು ಜಾಲ್ ಜತ್ತೆ. ಮಾಂಕು ಉಂದ್ವೇ ಸಮಯೊನು ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಯೆನೇ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ ತನ್ನ ಸೊಂಟೊಡಿತ್ತಿನ ಅರ್ಧ ಮಡಿಪ್ಪುದ ಬೀಸತ್ತಿನ್ ಬುಡ್ಡಾದ್ " ಗಗ್ಗರೊ ಬೋಡಾಂಬೆ ನಿಕ್ಕಾಂದ್ ಪಂಡಿನಾಯೆನೇ ಸೀನನ ಬಂಜಿಗ್, ಅಲ್ಲೆಗ್, ತಿಗಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಾಡೆ ಪೂರ ಕುತ್ಯೆ! ಸೀನೆ ನೆತ್ತೆರೆ ಮಡುಟ್ಟು ಮಗ್‌ರೈ! ಬುಡ್ಡಾಯೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಮಾಂಕುನ ಬೊಡೆದ್ಚಿಗ್ ಮಗ ಶೇಖರನ ಕೈಕ್ಕಲಾ ಆಡೆ ಈಡೇಂದ್ ಪೆಚ್ಚಾಂಡ್.....

"ಸೀನೆ ಚಾಲ್ಡ್ ಪೋರಲ್ಡ ಪಿರಣೊ ಬುಡ್ಯೆ!!!"

ಸುದ್ದಿ ಒಂಜಿ ಚಣೊಟ್ಟೇ ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ನೇಮದಾಡೆ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಕೂಡಿ ಜನಮಾನಿ ಗುತ್ತು ಮಾಗಣೆದಕ್ಕು ಪೂರ ರಚ್ಚಾಪಚ್ಚಾ ಆದ್ ಮಾಂಕು ನಿಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತರ್! ಮಾಂಕು ಕತ್ತಳೆಗ್ ಅಡೆಂಗ್ ತಪ್ಪಾಯಿ! ನೆತ್ತರ್ ತೂದು ಮತಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಮಾಂಕುನ ಬೊಡೆದ್ದಿ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಮಗ್ಗರ್ ದಿತ್ತಳ್ ! ಮಾಂಕುನ ಮಗೆ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕ್ಕು ಸಿದ್ಡಮ್ಮೆರೆನ ಪೂಣ ತೂದು ಅರಿಯೊ ಮುರಿಯೊ ಬುಲಿತ್ತೊಂದಿತ್ತ.

ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಇಟ್ಟೆಲ್ಲ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷನ್ಸ್ ಪೋನು ಮಲ್ತರ್ ತನಿಖೆ ನಡತ್ಂಡ್. ಮಾಂಕುನು ಊರೊರೆ ನಾಡ್ಯರ್. ಗಂಟೆ ರಾತ್ರೆದ ಪದಾರಾಡ್ ಕರಿಂಡ್ ನೇಮ ಬಂಡಾರ ಅಡೆಗೇ ಒರಿಂಡ್! ಗುತ್ತು ಮಾಗಣೆ, ಗುರಾರ್ ಪತ್ತ ಮಂದೆ ಬಂಡಾರೊ ದೆದಾರ ಕೈ ಮುಗ್ಗರ್!

"ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಕಾಳಪ್ಪೆ.....ಪದ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಸಮ ಆಯಿನ ದೈವ ಈ ಗಗ್ಗರೊದ ಏತ್ಡ್ ನಿನ್ನ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪುನ ಸೀನನ್ ಆಯಿನ ಪಲಯೆ ಮಾಂಕು ಇನಿ ಕುತ್ತುದು ಕೆರೈ. ಇನಿ ಎಂಕ್ಕು ಕೂಡಿ ಗುತ್ತು ಗೆರೆಮ್ಮೊ ಮಾಗಣೆ ಪತ್ತ ಮಂದೆ ಒಟ್ಟಾದ್ ಕೈಲ್ ಕೈ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ ನೇಮದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತದಿತ್ತೊ. ಅಂಡ ಮಾಂಕುಡ್ತಾದ್ ಇನಿತ್ತ ನಿನ್ನ ನೇಮೊ ನೆರಿ ಉಂತೊಡಾಂಡ್. ಉಂದ್ ಸೋಲೊ ಗೇಲೋ ಆವಂದೇ ನಿಕ್ ಪರ್ವೊ ಕೊರಯೊ ಪೂ ನೀರ್ ದೀವಯೊ ನಿನ್ನ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಗೊ ಉಂಡೂದಾಂಡ ಗೆನ್ದದ್ ಎನ್ನ ದಿನತ್ತ ಉಲಾಯಿ ಪಡಿ ಕೊರನಾ ಅವ್ವ ಎನ್ನ ದಿನೊಟ್ಟು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಗೋಚರ ಆವೊಡುಸ್ವಾಮಿ.....ಮಿ!ಂದ್ ನೆಲಕ್ಕೆ ದರಿತ್ತರ್.

ನೇಮ ನಡತ್ ಜಿ!

ದಿನೊ ಮೂಜಿ ಕರಿಂಡ್. ಮಾಂಕುನ ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಲೆನಾನಿ ಮಾಂಕುನ ಪೂಣ ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಕೆದುಟ್ಟು ನೀಂದೊಂದಿತ್ತಂಡ್!

ಮಾಂಕುನ ಮಗೆ ಶೇಖರ ಟಿ.ಸಿ.ಹೆಚ್. ಮುಗಿತ್ತದ್ ಇಯೊಡುಗು ಒಂಜಿ ಒಸೊ ಆಂಡ್. ಮುತ್ತೆಸೊ ಕಳೆವೊಂದಿ ಮಾಂಕುನ ಬೊಡೆದ್ದಿ ಕಮಲ ಏರೆರೆನ ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತದ್ ಮಗಕ್ಕೆ ಕೆಲಸೊ ಒಂಜಿ ಆವೊಡೊಂದು ಪುಣೆವೊಂದಿತ್ತಳ್. ಒಸೊ ಒಂಜಿ ಮಗ್ಗರಂಡ್. ಬೇಷಡ್ ಪತ್ತ ಪೋನಗ ಪತ್ತನಾಜೆ ಇಯೊಡುಲಾ ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ನೇಮೊಗು ಕುಡಿ ಆಂಡ್. ಆನಿಯೇ "ಈ ಸರ್ತಿ ಕಟ್ಟೆರೆ ಏರ್ಂದ್" ಗುತ್ತಿನಕ್ಕೆಗ್ ನೆಂಪಾಯಿನಿ. ಸೀನಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗ್ಗಲ್, ಮಾಂಕುಗು ಶೇಖರ ಒರಿ ಮಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು, ಜೋಕ್ಕು ಶೇಖರ ಕಲ್ತಿನಾಯೆ ನೇಮ ಕಟ್ಟಿಯೆಂದ್ ಊರ್ದಾ ಕೆಲವು ಬುದ್ಯಂತರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ.

"ಅಜಲ್ದ ನಲಿಕ್ಕೆದಾಯೆ ಏತ ಕಲ್ತೆಂಡಲಾ ಕಾರ್ಲ ಪಾಳೆ-ಗಗ್ಗರೊ ಅಕುಲೇ ಕೋಪೊಡತ್ತಾಂಡೆ, ನಂಕಾಪುಂಡಾ...."ಂದರ್ ಗುತ್ತಿನಾರ್.

ಕೈಲ್ ಕೊಯ್ಯೆರೆ ದುಂಬುನಾನಿ ಶೇಖರನ್ ಗುತ್ತುಗು ಲೆಪ್ಪಾಯಿರ್

"ದನಿಕ್ಕುಲು ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡರ್ ಗೇ...."ಂದೇ ಶೇಖರ

ಅಂದ್ ಯಾ....ಶೇಖರ, ಎಲ್ಲಂಜಿ ಶುಕ್ರಾರೊ ನಮ್ಮ ಚಾವಡಿ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಧರ್ಮನೇಮ. ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ ಈತನೇಟ ಪರವೂರುದಕ್ಕೆನ್ ಲೆತ್ತದ್ ಜಿ. ಪರವೆ ಪಂಬದೆ ರ್ಲಕ್ಕೆಗ್ ಮುಲ್ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಏರೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪನೆಡ್ಡ್ "ಊರ್ದ ಮಾಯಾದಿ"ಗ್ ಈ ಉಲ್ಲತ್ತ.....?ಆನಿ ಒರ ಬಲಿಮ್ಮೆಡ್ಲಾ ಮುದರನ ಕುಟುಮ್ಮೊದಕ್ಕೇ ಕಟ್ಟೊಡೊಂದು ತೋಚಿದ್ಂಡ್ ಅಂಚೆ ನಿನನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆ. ಈ ಸರ್ತಿದ ನೇಮೊನು ನಡಪ್ಪೊಡೊ"ಂದು ಪಂಡರ್.

"ಎಂಕ್ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ 'ಪೊಲಬು' ಯಾವಂದ್ ದನಿಕ್ಕೆ.....ಎನಡ್ಡ್ ಆವಂದ್....."ಂದ್ ಒಂತ ತರ ತಗ್ಗಾದ್ ಪಂಡೆ ಶೇಖರ.

"ಪೊಲಬು ದಾಯೆಗ್ಯಾ.....? ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟುನೆನ್ ತೂತುಜನಾ..?ಈ ದಾಲಾ ಎಲ್ಯ ಜವನೆ ಅತ್ತ. ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋತಂದತ್ತಾ....?ತೊಂದರೆಯಿಜ್ಜಿ.....ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಗತ್ತಡೇ ಪಂಡರ್.

"ಎನಡ್ಡ್ ಆವಂದ್. ಏರಾಂಡ್ ಪರವೂರುದಕ್ಕೆಗ್ ಕೊರೈ.....". "ಪರವೂರುದಕ್ಕೆಗ್ ಕೊರಿಯರೆ ಈ ಪನೊಡಾ...ನಿನಡ್ಡ್ ಆಪುಂಡಾ ಇಚ್ಚಾ.....ಂದ್ ಪಣ್....." ಗುತ್ತಿದಾರ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಗಡ್ಡೆ ಪಂಡರ್.

"ಎಂಕ್ ಆವಂದ್.....ಎಂಕ್.....ಆನಿ ಒಂಜಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗು ಪೋವೊಡು....."

"ಐನ್ ಕ್ಯಾನಲ್ ಮಲ್ಪು"

ಛೇ.....! ಅವ್ವ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಧನಿಕ್ಕೆ. ಶೇಖರನ ದನಿ ಬಿಗುವಾಂಡ್. "ನಿಕ್ಕೆ ವಾಚಾಟೊದ ನೇಮ ಕಟ್ಟುನ

ಬೇರ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಡಿ. "ವಾಚಾಟೊ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜತ್ತ ಇಯೊಡು....."ಮಾಗಣೆದಾರ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಕೊರ್ "ಹ್ನಾ.....! ಇಜ್ಜಿ.... ಸಮ ಇತ್ತೆ ಪೂ ಕಟ್ಕೊದ್ ಪಾಡ್ಕೊರೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಜನ ಇಜ್ಜಿ ತೋಜೋಡು. ಎಂಕ್ನಾ ಒರಿ ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲಯೆ ಇತ್ತುದುಂಡ ದೈವಗೇರಾವೊಂದು ಪೂ ಕಟ್ಕೊದ್ ಪಾಡ್ಕೊ ಎಂಕ್ಲೆ ಉಲಾಯಿ ಪಗತ್ತೆ ಕೊಲಿಕ್ಕಿ ಕಂತಾದುವಯಿರಾ ಊರ್ದ ಪತ್ತ ಮಂದೆ.....? ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲೆ ನಿಕ್ಲೆ ಪಾತೆರ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತಾದ್ ಯಾನ್ ಕಟ್ಟೆಂಡ ದೈವೊಗು ಸಮ ಆವಾ.....? ಎಲ್ಲೆ ಸರಿ ಆವಂದೇ ದೋಸ ಬತ್ತಂಡಾ ಎನ್ನ ಬದಲ್ಗ್ ನಿಕ್ಲು ತರೆ ಕೊರ್ಪಿರಾ.....? ಪನ್ನೆ ಧನಿಕ್ಕಿ.....? ದಾಯೆ ಮನಿಪುಜರ್.....? "ಯಾನ್ ಜೂವ ಪೋಂಡಲಾ ಸರಿ, ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಂದೇ ನಟ್ಟಿ ತಿರ್ಗೊಂಡಲಾ ಅವು ನೇಮ ಕಟ್ಟಯೆ. ಎನ್ನ ಕಾರ್ ಪಾಳೆ ಕೋಪಯೆ ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟಯೆ"

"ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟೆರೆ ನಿನಡ ಇತ್ತೆಂಡತ್ತಾ....? ಕೋಡಿಡ್ ಕುಲ್ವಿನ ದೇವು ಗೌಡೆರ್ ಲಕ್ಕಾದುಂತುದು ಪಂಡೆರ್."ಗಗ್ಗರೊನು ಎನ್ನವುಲು ಇಂಬ್ಬನ ಅಪ್ಪೆ ಅಡವು ದೀದ್ ತಿಂಗಲೊಂಜಾಂಡ್!"

"ಅಂದ್.....ಎನ್ನಪ್ಪೆ ದೀತಿನಿ.... ಯಾನ್ ಕಡಪ್ಪುಡಿ ನಿ" ಮೂಲು ನೇಮ ಕಟ್ಟುನಗ ದೀಪುನ ಗಗ್ಗರೊನು ಈ ಎಂಚ ಅಡವು ದೀಯೆ? ಊರ್ದ ಪತ್ತ ಮಂದೆಗ್ ಅವೆನ್ ಕೇನುನ ಹಕ್ಕು ಉಂಡೊಂದು ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಯಾ" ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಒಂತೆ ಚೋರುಡೇ ಪಂಡೆರ್.

"ಖಂಡಿತ ಗೊತ್ತುಂಡು ದನಿಕ್ಕಿ. ಅಂಡಾ ಅವು ಎನ್ನಜ್ಜೆರ್ ಬೆಂದಾದೇ ಮೈಪಾಯಿ ಗಗ್ಗರೊ. ನಿಕ್ಲು ಮಾಗಣೆ ದಕ್ಕು ಕೊರಿನವತ್ತೆ. ಎಂಕ್ನಾ ಎಡ್ಡೇನೊ ನೆಂಪು ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಉಪ್ಪುನಗ "ಒರ್ದ ಬಾರ್ಗ್ ಕಲೆಂಜೆ "ನಲಿತ್ತಾದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಬಾರ್ ಮಾರ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಗಗ್ಗರ ಮೈಪಾದ್ ಕನತ್ತಿನವು ನಿಕ್ಲು ಊರ್ದಕ್ಕು ಕೊರ್ತಿನವತ್ತೆ. ಗಗ್ಗರೊನು ಕೇನುನ ಹಕ್ಕು ಗುತ್ತಿಗ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ.....ಮಾಗಣೆಗ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪೋಡ್ಕೊಂಡ ಪಂಡೆ ಶೇಖರೆ.

"ಶೇಖರಾ! ಈ ಗುತ್ತಿಲ್ಲಾ ಜಾಲ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲ! ಈ ಕಲ್ತಿನಾಯಿ ಅದುವು, ಗಗ್ಗರೊನು ಎಂಕ್ನು ಪತ್ತ ಮಂದೆ ಸೇರ್ ಬುಡ್ಡಾವೋ.....ನಿಕ್ಲೆ ಎಲ್ಲಂಜಿ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ ತೀರ್ವ..... ಆವಂದಾ ಪಣ್." ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಕಣ್ ಮಲೆದ್ ಪಂಡೆರ್.

"ಯಾನ್ ಸುರೂಟೇ ಪನ್ನೆ -ನನಲಾ ಪನ್ನೆ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆರೆ ಎನಡ್ ಬಲ್ಲಿ, ನಿಕ್ಲು ಎನ್ನ ಗಗ್ಗರೊನು ಬುಡ್ಡಾವುನ ಅವಶ್ಯಕತೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ". ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಲಕ್ಕು ದುಂತೆರ್.....

"ಶೇಖರಾ ಈ ನೇಮ ಕಟ್ಟುಜಂಡ ಎಂಕ್ನು ಈ ಒಸೊಲಾ ನೇಮ ಉಂತವೊಡಾವುಂಡು. ಅಂಚ ಅಂಡಾ ಅವು ನಿನ್ನಮೇಲ್ದ ಒರಿನಂದಾವು! ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಮುತ್ತು ಜೊಕೆ!"

"ಆಂಡ್ ಧನಿಕ್ಕಿ..... ಎನ್ನ ಸಂಸಾರ ಮುತ್ತುಂಡ ಊರುಗು ನಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತೆದೊಂದಾಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಮಲ್ತೆಯಿಜಿ ನೇಮ ಕಟ್ಟೆಂದ ದೋಸ ತಟ್ಟಡ್ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ನೇಮ ಮಾತ್ರಾ ಕಟ್ಟುಜೀ"ಂದ್ ಕಡಾಕಡಿ ಪಂಡೆದ್ ಶೇಖರೆ ಪಿಚಿರೆ.

ಉಪ ಸಂಹಾರೊ

ಶೇಖರೆ ಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಜಾಲ್ಡ್ ಪಿಚಿರೆಗನೇ "ನಲಿಕ್ಕಿದಾಯನ ಹಾಂಕಾರೊ ತೂಲೇ.....ಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಜಾಲ್ಡ್ ಪೆದಂಬು ಪಾತೆರ್ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಬರ್ಕೊತ್ತು ಅವಯೆ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕೊಂಡಲಾ ಆಯೆಗ್ ಅವು ದಕ್ಕಂದ್. ಆಯನ ಸಂಸಾರೊ ಮುತ್ತು ಎನ್ನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ಬೂರಿನ ಪಾತೆರೊ ಇನಿಮುಟ್ಟು ಮಣ್ಣಾ ತಿಜಿ. ಗೆನ್ತ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊಟ್ಟು ಈ ಮಣ್ಣ್ ಆಯೆಗ್ ತುಚ್ಚು!" ಇಂಚ ನೆಲಕ್ಕೆ ದರಿತ್ತೆರ್. ಶೇಖರೆ ಅವೆನ್ ಕೇಂದ್ಲಾ ಕೇನಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ.

ಇಂಟರ್ವ್ಯೂ ಡು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸಾಯಿನ ಶೇಖರನ್ ಕೈತ್ತಲ್ಲ ಪೆರುವಾಯಿ ಶಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ತೆ ಕೆಲಸೊ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ತಿಂಗೊಲ್ಲ ಸುರೂತ ಸಂಬಳೊ ಕೈಕ್ಲೆ ತಿಕ್ಕಿನಾಯೀ ಗೌಡೆಡ ಅಡವು ದೀತಿ ಗಗ್ಗರೊನು ಬುಡ್ಡಾದ್ ಕನ ಬತ್ತೆ. ಗಗ್ಗರೊ ಶೇಖರೆ ಈ ಒಸೊಲಾ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ 'ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೆರೆ ಪೋಪಿನಾಯೆ ಇಂಚೋಗು ತಿಕ್ಕಿ.

ತೂಟಿದಾರ

ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಮ್ಮನೆ ಊರುಡು ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇನಸ್ಥಾನೊ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನವು. ವರ್ಷಗೂರ ಸುಗ್ಗಿದ ಪುಣ್ಯಮೆಗ್ ಅಲ್ಲದ ಚಾತ್ರೆ ಚಾತ್ರೆ ಸಮಯೊಡು ನಡಪಿನ ತೂಟಿದಾರ ಗೊಬ್ಬುದ ಪೊರು ತೂವರೆ ಊರು ಪರವೂರುದ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಸೇರುವರ್ ಆನಿದವು ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ದಿನ, ತೂಟಿದಾರ ಗೊಬ್ಬುಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿ ಜವನೆರ್ ಐನ್ ದಿನೊದಿಂಚಿ ಶುದ್ಧಾಚಾರೊಡು ಕುಲ್ಲುದೆರ್. ಗೊಬ್ಬುದ ದಿನೊತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಲಕ್ಕಾದ್, ತರೆ ಮೆಯಿಕ್ ಚಂಡೀರ್ ಮೀದ್, ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ದೇವಿಗ್ ಪೂಜೆ ಸಲಿಸಾದ್, ಬಯ್ಯದ ಗೊಬ್ಬುಗು ತಯಾರಾಯೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಎದುರುದ ಬೊಟ್ಟು ಕಂಡೊಡು ತೂಟಿದಾರ ನೊಬ್ಬುಗು ಅಟ್ಟಣೆ ನಡತ್ದಾಂದ್ ಕಂಡೊದ ನಡುಟ್ಟು ಪೊಡಿ ಮಡಲ್ ತೆಪುಲಿಗೆ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ಲೆರ್. ಪೂರ್ತು ಕಂತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಊರುದ ಗುರಿಕಾರ ಅಂಗಣೊಗು ಬತ್ತೆ, ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ತಯಾರ್ ಆತರಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ರಡ್ಡ್ ಕಡತ ಜವನೆರ್ ಎದರ್‌ಕೆದರ್ ಸಾಲಾದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ಈ ಗೊಬ್ಬುಡು ತಂಕಲೇ ಗೆಂದುನ ಆಸೆದ ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ ಆಕಲೆನ ಮೋನೆಡ್ ಮಿಂಚೊಂದುಂಡು. ಅಂಡ ಅವು ತೆಡಿಲ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿ ಮಿಂಚಿದ ಲೆಕ್ಕ ಮೋನೆ ತೋಚಾದ ಮಾಯ ಆಪುಂಡು ಪನ್ನಿ ಸತ್ಯೊನು ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡೆ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರುಂಡು.

ಆ ಊರುದ ಗುರಿಕಾರ ರಾಮಣ್ಣೆ. ಆಯೆನ ಪಾತೆರ ಪಂಡ ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟುದ ಲೆಕ್ಕ. ಆಯೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆ ಮೊಡು. ಆವೊಂದಿತ್ತಾಂದ್. ಆಯನ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಳ್ ರಮಾ. ತಿರ್ತ ದೀಂಡ ಪಿಜಿನ್ ಕೊನೊವು ಮಿತ್ತಾ ದೀಂಡ ಕಕ್ಕೆ ಕೊನೊವು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಭಾರೀ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ತಾಂಕಿನ ಪೊಣ್ಣು. ಅಂಚಿನ ಪೊಣ್ಣು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಪಾತೆರ ಓಲು ಕೇನುವಳ್? ಪಿದಯಿಡ್ ಎಲಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಊರುಗು ಗುರಿಕಾರ ಆದ್ ಮಾಂತಾ ಜನೊಕುಲು ತನ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ತರೆ ತಗ್ಗಾವುಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಾಂದಲಾ ತನ್ನ ಮಗಳ್ ಆಯನ ಪಾತೆರ ಕೇನುನಲತ್ತಾ.

ಗುರಿಕಾರನ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಡ್ ದೂಮಣ್ಣೆ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯನ ಮಗೆ ರವಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟಾದ ಹುಡುಗೆ. ರಮಾಗ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ ಮಲ್ತೆ. ದೂಮಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಚಾಕರಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಮಗನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆ. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೋಡು ರಮಾ ರವಿ ಒಟ್ಟುಗು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮದ್ದೆದ ಆಟೊಡು ಅಕಲೇ ಕಂಡನಿ ಬುಡದಿ ರವಿನ್ ಬುಡುದು ರಮಾ ಇತ್ತಿಜೊಲು. ಏಪಾಂಡಲಾ ದೂಮಣ್ಣೆ ರವಿನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿಜೆಂಡ, ರಮಾ ಇಲ್ಲಲ್ ರಂಪಾಟ ಮಲ್ತಾದ್ ದೂಮಣ್ಣೆ ಪಿರ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ರವಿನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್

ರವಿನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿಯರ ದೂಮಣ್ಣೆಗ್ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ತಾಕತ್ತಲಾ ಇತ್ತಿಜಿ ರಮಾನ ಒತ್ತಾಯೋಗು ರಾಮಣ್ಣೆ ದೂಮಣ್ಣೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರವಿನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರಿಸಾಯೆ ಅಕಲ್ ಒಟ್ಟುಗು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಾದಿಡ್ ಲೆಕ್ಕನ ಪೂ ಪಂದಾನ ಕೊಯ್ತೊಂದು ತಿನೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಅಕಲೆನವು ಪೊರ್ಲ ಕಂಟಾದ ಜೋಡಿಯಾದಿತ್ತಾಂದ್ ಎಲ್ಯ ಶಾಲೆಡ್ ಓದುದಾದ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಾಗು ಬನ್ನಗ ದೂಮಣ್ಣೆ ರವಿಗ್ ಶಾಲೆ ಯಾರು ಪಂಡೆ. ಅಂಡ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಕಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ರವಿಗ್ ಬೊಕ್ಕೊಲಾ ಕಲ್ತೊಡು ಪನ್ನಿ ಆಸೆ. ತನ್ನ ಆಸೆನ ರಮಾಡ ಪಂಡೆ ಆಳ್ ತನ್ನ ಪೊಪ್ಪಡ ಪಂಡ್‌ದ ರವಿನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಾಗು ಕಡಪುಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಲು ಆಳೆಗಲಾ ಆಯನ್ ಒಂಜಿ ಗಳೆಗಲಾ ಬುಡ್ಡಪ್ಪರ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಜಿ.

ಹೈಸ್ಕೂಲಾಗ್ ಬನ್ನಗ ರಮಾ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೋವು ಆಯಳ್. ಇಲ್ಲಲ್ ನನ ರವಿನೊಟ್ಟುಗು ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬೊಡ್ಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾಕೀತ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಡ ಆಳ್ ಪಾತೆರ ಕೇನುನಾಳತ್ತಾ. ರವಿಲಾ ಗುರಿಕಾರನ ಕೋಪ ತೆರಿಡ್ ಆಳೆಗ್ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪಂಡೆ. ಅಂಡ ಆಳ್ ವರೆನ ಪಾತೆರಲಾ ಕೇನುಜಲ್. ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕನೆ ರವಿ ನೊಟ್ಟುಗು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆವೆನ್ ತೂಯಿನ ಊರುದ ಜನೊಕುಲು ಒಂಜೊಂಚೆ ಕಥೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಊರುಗು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪನ್ನಿನ ಗುರಿಕಾರನ ಮಗಳ್ ಅಂಚತ್ತ ಇಂಚತ್ತ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ರಾಮಣ್ಣನ ಕೆಬಿಕಲಾ ಬೂರುಂಡು, ಆಯೆ ಇರ್ವೆರಗಲಾ ಬುದ್ಧಿವಾದಪಂಡೆ. ರವಿ ಪೋಡಿಗಡ್ ತರೆ ತಗ್ಗಯೆ ಅಂಡ ರಮಾ ಕೇನೊಡತ್ತಾ?

ರಮಾ -ರವಿನ್ ದೂರ ಮಲ್ತೊಡಾಂಡ ರಮಾನ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಕಡಪುಡಂದೆ ಇಲ್ಲಲೆ ಕುಲ್ಯಾವುನ ಎಡ್ಡೆವ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಂಡ ಅವು ಆಯನ ಮರ್ಯಾದೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆ ಸಂಕಲ್ಪೊ ನಿಜ ಆಪಿನ ಪೋಡಿಗಿ, ಎಂಚಲಾ ಆವಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಳೆನ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಕಡ ಪುಡಿಯೇ ರವಿಲಾ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಲೇಜ್ ಮುಗಿದ್

ರವಿ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರಿಯೆ. ರಮಾ ಇಲ್ಲಲೇ ಕುಲ್ಕಲ್ ಆಳೆಗ್ ಆಯನ ಬುಡ್ಡಿಪುರ ಆವೊಂದಿತ್ತಿಜಿ ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್ಲ್ ಮದ್ದೆ ಆಪುನ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತರ್.

ರವಿ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರೊನು ದೂಮಣ್ಣಗ್ ಪನ್ನಗ್ ಆಯಗ್ ಪೋಡಿಗ್, ಬೇಜಾರ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಂಡ್. ಗುರಿಕಾರನ ಕೋಪ ಎಂಚಿನವು ಪಂಡ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಆಯೆ, ಈ ವಿಷಯ ಗುರಿಕಾರಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ ತನ್ನ ತರೆ ಒರಿಯಂದ್ ಪನ್ನಿ ಪೋಡಿಗ್ಡೆ ನಡ್ಗರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ ಅವೆತೊಟ್ಟುಗು ರಮಾ ರವಿ ಜೋಡಿನ ದೂರ ಮಲ್ಪುನ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಂದೆ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್ ನಿಲಿಕೆ ನೀರ್ ಬತ್ತಂಡ್ ತನ್ನ ದುಃಖೊನು ನುಂಗೊಂದು ರವಿಗ್ ಸಮಾಧಾನೊದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆ. ಮದ್ದೆ ದ ವಿಷಯ ಬುಡುದು, ರಮಾನ್ ಮರೆಪರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪು ಪಂಡೆ ರವಿ ಆ ಪಾತೆರ ಕೇನುನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಇತ್ತಿಜೆ.

ರಮಾ ರಾಮಣ್ಣಡ ತಂಕಲ್ ಮದ್ದೆ ದ ವಿಷಯ ಪನ್ನಗ್ ಆಯಗ್ ಆಕಾಸೊನೆ ಪೊಲಿದ್ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಕೋಪೊಲಾ ಬೇಜಾರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಂಡ್. ರಮಾನ ನಿರ್ಧಾರ ತಪ್ಪು ತನ್ನ ಚಾಕರಿದಾಯನ ಮಗನ್ ಆಳ್ ಮದ್ದೆ ಆಪುನ ತಂಕಲ್ ಸ್ಥಾನಮಾನೊಗು ಕಡಿಮೆ ಪಂಡೆ. ಆಳೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ತೂದು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ರವಿನ್ ಮರತ್ಬುಡ್ಡಾ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ್ ರಮಾ ಆಯನ ಪಾತೆರ ಓಲು ಕೇನುವಳ್ "ಮೋಕೆಗ್ ಬಡವೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಪನ್ನಿ ಬೇದ ಉಂಡಾ? ಅವು ಉಡಲ್ಡಾ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಅಂಚ ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತಿನ ಎಂಕಲ್ ಮೋಕೆನ್ ಎಂಚ ಕರ್ತಂದ್ ದಕ್ಕುನಿ? ದುಂಬುಡು ಅರಸು ಬಾಳೆಲು ತಂಕಲ್ ಚಾಕರಿದಕ್ಲೆನೇ ಮದ್ದೆ ಆತಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಇಚ್ಚಾ? ಅಂಚಾಂಡ ಯಾನ್ ದಾಯೆಗ್ ರವಿನ್ ಮದ್ದೆ ಆವರೆ ಬಲ್ಲೆ? ರವಿ ಎಂಕ್ ವಾ ವಿಷಯೊಡು ಕಡಿಮೆ ಉಲ್ಲೆ? ಆಸ್ತಿ ಬದ್ಡಾಕ್ ಏತ್ ದಿನ ಉಪ್ಪುಂಡು? ನಮ ಸೈನಗ್ ಆವೆನ್ ಕೊನೊದು ಪೋಪನಾ? ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆ ಪಾತೆರೊಗು ನಮ ದಾಯೆ ಕೆಬಿ ಕೊರೊಡು? ನಮಕ್ಕೊಂಜಿ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಉಂಡು. ಅವೆತ ಪ್ರಕಾರ ನಡತೆಂಡ ಯಾರು....?

ರಮಾನ ಪಾತೆರೊಲು ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿಜಿ, ಆಳೆಗ್ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪನ್ನಿನ ನೀರ್ ದ ಮಿತ್ತ್ ಓಮ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಪಂಡ್ ತೆರಿನ ಗುರಿಕಾರ ರಾಮಣ್ಣೆ ಸೀದಾ ದೂಮಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಇರೈರೆಗ್ಲಾ ಜೋರು ಮಲ್ತೆ ರವಿ ನನ ಮಿತ್ತ್ ರಮಾನ ಒಟ್ಟುಗು ತಿರ್ಗಂಡ ಕೈಕಾರ್ ಒರಿಯಂದ್ ಪಂಡ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊರಿಯೆ. ಪೋಡಿಗ್ಡೆ ಆಯನ ಪಾತೆರೊಗು ಅಕ್ಲ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾಯೆರ್. ರವಿ ರಮಾದ್ ದೂರ ಒರಿಯರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ ಆಂಡ ರಮಾನೇ ಆಯನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೊಲು. ಆಳೆನ್ ಉಂತಾವರೆ ಗುರಿಕಾರಗ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿಜಿ

ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಚಾತ್ರ ಕೈತಲ್ ಬನ್ನಗ, ರಾಮಣ್ಣನ ಮನಸ್ಡ್ ಒಂಜಿ ಬೊಡ್ಡಾಂದಿ ಯೋಚನೆ ಪೊಗ್ಗುಂಡು ಅವ್ವೆ ಆನಿ ನಡಪುನ ತೂಟಿದಾರ ಗೊಬ್ಬುಡು ರವಿನ ಜೀವೊಗು ತೂಟಿ ದೀಪುನ. ಅಂಚ ಮಲ್ತಂಡ ತನ್ನ ಅನ್ಯಾಯೊ ಊರುಗು ಗೊತ್ತಾವಂದೆ, ಮರ್ಯಾದೆ ಒರಿಪುಂಡು, ರಮಾನ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ತೂದು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ತಂಡ ಇತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು ಪನ್ನಿ ಯೋಚನೆ ಆಯನವು. ಯೋಚನೆ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತಡಮಲ್ಪಂದೆ ತಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಡಾದ್ ವಿಷಯ ಪಂಡೆ.

ಇರೈರ್ ಜನನೆರ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಪತ್ತೊಂದು ರವಿನ ಗುಂಪುಡು ಉಂತೊಡು ಗೊಬ್ಬು, ಸುರು ಆಪಿಲೆಕ್ಕನೇ ರವಿನ ಮೈಕ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಪಾಡೋಡು ಒರಿನಕ್ಲ್ ಎದುರು ಗುಂಪುಡು ಉಂತುಂದು ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ತೂಟಿ ದಕ್ಕೊಡು ಪಂಡೆ. ತೂಟಿದಾರೊಡು ರವಿ ತೂಟೆಡ್ ಪೊತ್ ಪೋಯೆಗೆ...ಸುದ್ದಿ ಆಂಡ್. ಕೇಂಡಿನ ರಮಾನ ಉಡಲ್ಗ್ ತೆರಿಂಡ್ ಪಾರ್ ಬಿತ್ತಿನ ಆಳ್ ಸೀದಾ ಪೋದು ರವಿನ್ ಆಲಾದ್ ಪತ್ತೊಲು. ಜನೊಕುಲು ತೂಪಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಳೆಗಲಾ ತೂ ಪತ್ತೆಡ್ ಇರೈರಲಾ ಪೊತ್ತೊಂದು ಕರ್ಂಡ್ ಪೋಯೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ಜನೊಕುಲು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಆಂಡ ಕಾಲ ಇಕರಿರದಾತ್ಂಡ್ ಇರೈರಲಾ ಈ ಲೋಕ ಬುಡುದು ಪರಲೋಕ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್.

ದಾನೊ ಎನ್ನಿದ್ ಮಲ್ತಿ ಗುರಿಕಾರನ ಕೆಲಸ ದಾನೊ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಜೀವೊನು ಬಲಿ ದೆತೊಂಡೆ ತನ್ನ ವಂಶೋದ ಪುದರ್ಗಾದ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯನ ಜೀವೊಗು ತೂಟಿ ದೀವರೆ ಪೋದು, ತನ್ನ ವಂಶೋಗು ತಾನೇ ತೂಟಿ ದೀಯೆ. ಒರಿತೊಡಾಯಿನ ಮರ್ಯಾದೆಲಾ ಪೋಂಡು ಜನೊಕುಲು ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಥೆ ಬೊಕ್ಕೊಲಾ ಎಚ್ಚಾಂಡ್ ತೂಟಿದ ಬೊಳ್ಳು ಸಾದಿ ತೋಜಾವರೆ ಮಾತ್ರ ಬೋಡು ತಾದಿಗ್ ಅಡ್ಡ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಅತ್ತೆ ಪನ್ನಿ ಸತ್ಯ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತಂಡ್.

ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್, ಅಂಡಿಂಜೆ

ಪರಕೆದ ತೆತ್ತಿ

ಮುನ್ನೂತ್ವೆವ ರೂಪ್ಪೆರಡ್ಡ್ ವಾರ್....ಮುನ್ನೂತ್ವೆವ ರಡ್ಡ್ ನೇ ವಾರ್.....ಏರಾಂಡ ಇತ್ತ್ಂಡ ಪನ್ನೆ. ಕಡೇತ ಲೆಪ್ಪು..... ಕೋರಿತೆತ್ತಿ ಮುನ್ನೂತ್ವೆವ ರೂಪ್ಪೆ ರಡ್ಡ್ ನೇ ವಾರ್. ಉಂದು ಇನಿತ ಕಡೇತ ವಾರ್.....ಮುನ್ನೂ....." ಏಲಂ ಲೆಪ್ಪುನಾರನ ಸರೊ ಕೆಬಿ ಕೆಪ್ಪಾದ್ ಬುಡ್ಪುಂಡಾ ಪನ್ನಿಲೆಕ ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್ಲಾ ಕೆಬಿತಂಡೆಗ್ ಒತ್ತು ಪತ್ತದ್ ಉಂತೊಂದಿನ ಇಸುಬು ತನ್ನ ಉಡಲುಲಾಯಿದ ಸಂಕಡೊನು ಮರಪ್ಪಾರೆಗಾದ್ ಒಂಜಿ ಬೀಡಿನಾಂಡಲಾ ಒಯಿಪ್ಪುಗನಾ ಪನ್ನಿಲೆಕ ಅಂಗಿದ ಕಿಸೆಕ್ ಕೈ ಪಾಡಿನಾಯಿ "ಏರಾಂಡಲಾ ತೂಯೆರಾ ದಾನ್ನಾ" ಪನ್ನಿ ಸೆಕ್ಯಡ್ ರಪ್ಪಾಂದ್ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತುಡು ಉಂತುದಿನ ಜನಕ್ಕೆನಂಚಿ ತೂಯೆ. ಏಲಮುದ ಗೊಜಿಡ್ ಬೂರ್ದಿನಕುಲೇರಾಲಾ ಇಸುಬುನು ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಡಿ ಒಯಿಪೆರೆನಾ ಬೀಡಿ ಒಯಿಪೆರೆನಾ ಕೊದಿ ಆಯಿನ ಪ್ರಾಯದಕುಲು ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಡಾ ಇಸುಬುಗು ಅಂಚಿ ಏಲಮು ಬುಡ್ಪು ಪೋಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಆತ್ ಜಿ. ಕಡೇತ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ತನ್ನೊಂಜಿ ಅವುಕಾಸ ತಿಕ್ಕು ಪಂಡ್ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್ಡ್ ಕಾತಿನಯೆ ಏಲಮು ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತೆತ್ತಿ ಕೈಚಾರೊಂದುಂಡು ಪನ್ನಿ ಉಸುಲು ಸಂಕಡೊಡು ಉಲತ್ತ ಉಲಯಿಡೇ ಕುಸ್ಸಿಯೆ.

ಕರಿನ ಮೂಜಿ ದಿನೊಟು ಮಿತ್ತಬೊಟ್ಟುದ ಪಲ್ಲಿಡ್ "ಬದ್ರ್ ಪಾಟ್ "ದ ಗೊಜಿ. ದೂರದ ಕೇರಳೊಡ್ಪು ಬಯ್ಯಿನ ವಿದ್ಯಾಂಸೆರ್ ಭಾರೀ ರಾಗೊಡು ಬದ್ರ್ ಪಾಟ್ ಪಂಡೊಂದು ಅಯಿತ ಅರ್ಥೊನುಲಾ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರತಿ ವರ್ಸಲಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ -ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಕತೆನೇ ಆಂಡಲಾ ಜನಮಂದೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಡ್ ನಿರೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕರಿದ್ ಇನಿಕಾನಗ ಕಡೆತ ಮೂಜಿನೇ ದಿನ. ಅಂಚಾದ್ ಜನ ಸೇರ್ದನಲಾ ಜಾಸ್ತಿಯೆ. ಆನಿ ಆನಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿತಲ ಆಯಿನೇ ಪರಕೆದ ರೂಪೊಡು ಬಯ್ಯಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಕೂಟೊಡೇ ಏಲಮ್ ಮಲ್ಪುನ ರಿವಾಜಿ ಮೂಲಂಡು. ಪರಕೇಂದ್ ಪಂಡಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಸ್ತು ದಾಲಾ ಅತ್. ಪೊಸತ್ ಪಲ ಬತ್ತಿನ ಬೊಂಡತಾರಾಯಿ, ಪೆಲಕಾಯಿ ಅವತ್ತಂಡ ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯೊಲೆಗ್ ಪಂಡೊಂಡಿನ ಪರಕೆಲು ಅಯಿಟ್ ಕೋರಿ ತೆತ್ತಿಲಾ ಉಂಡು. ಭಾರೀ ಕಾರ್ನಿಕದ ಮಿತ್ತಬೊಟ್ಟು ಪಲ್ಲಿಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂಡ ಎನ್ನಿಲವು ಕೂಡ್ಪು ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ನಿ ನಂಬಿಕೆ.

ಇಂಚ ಪರಕೇಂದ್ ಬತ್ತಿ ವಸ್ತುಲೆನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನೀಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗದೇ ಬತ್ತಿನಿ ಈ ಉಪಾಯ. ಪತ್ತೆರೆ ಎದುರುಡು ಆಯಿಕ್ಲೆನ್ ಏಲಂ ಮಲ್ತಂಡ ಪಲ್ಲಿದ ಕರ್ಚಿಗ್ ಒಂತೆ. ದುಡ್ಪು ಜಮೆ ಆಯಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಆಪುಂಡು. ಅವತ್ತಾಂದೆ ಇಂಚ ಏಲಮುಡು ದೆತೊನುನಕ್ಕೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಧಾನಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚ ಈ ಕ್ರಮ ನಡತೊಂದು ಬೈದಂಡ್ ಚೋದ್ಯ ದಾನೇಂದ್ ಪಂಡ ಮೂಲು ಉಂಡಾಪಿನ ಉಮೇದ್. ನಾಲ್ಕೆನ್ ಎಕರೆ ತಾರೆತೋಟ ಇತ್ತಿನ ಉಸ್ತಾನಾ ಬ್ಯಾರಿ ಈ ಏಲಮುಡು ಒಂಜಿ ಬೊಂಡೊನು ಐನೂದು ರುಪಾಯಿಗ್ ದೆತೊಂದಿನ ಉಂಡು. ಅರೆಡ್ಡ್ ತಾನ್ ದಾನೆ ಕಮ್ಮಿ ಪನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ನಡುಬೈಲೆದ ಉಸ್ತಾನಾಕ ಒಂಜಿ ಪೆಲಕಾಯಿಗ್ ಏಳ್ಳೊಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ಏಲಮ್ ಗೆಂದ್ ದಿತ್ತೆರ್. ಕರಿನ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊತ ಏಲಮುಡು ಕಮ್ಮಿಗ್ ಏಲಮಾತಿನ ವಸ್ತು ಪಂಡ ಕೋರಿದ ತೆತ್ತಿ ಮಾತ್ರ. ಸುರೂತ ದಿನ ಇತ್ತಿನ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವತ್ತೆನ್ ತೆತ್ತಿನ್ ಒಟ್ಟು ಏಲಂ ಮಲ್ತಿನಪಗ ಏರಿನಿ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ರಡ್ಡ್ ನೇ ದಿನ ಒಂಬ ತೆತ್ತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಇರ್ವ ರುಪೈಗ್ ಏರಾ ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿತ ಮೂಜಿನೇ ದಿನೊಟು ತೆತ್ತಿನ್ ತಾನೇ ದೆತೊನೊಡುಂದ್ ಉಮೇದ್ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಇಸುಬು ಒಂಜೇ ದಮ್ಮುಗು ಏರಿನ ತೆತ್ತಿದ ಬಿಲೆನ್ ತೂದು ಅಜಪ್ಪಯೆ. ಉಡಲ್ ಮೂಲೆಡ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಬೇನೆ ಇಡಿ ಜೀವೊಗು ಪರಡಿಲೆಕ್ಕಾದ್ ಮೋನೆ ಕಂತ ಪಾಡಿಯೆ. ಮನಸ್ಸುದುಲಾಯಿಡೇ "ಯಾರಬ್ಬೇ, ಗುಲಾಬಿಯಕ್ಕುಗ್ ಎಂಚಿ

ಮೋನೆ ತೋಜಾವಡ್ "ಪನ್ನಿ ಬೇಜಾರ್ ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಂತೆರ್ ಸುರುವಾಂಡ್.

ಯೂಸುಪ್ಪು ಪನ್ನಿನವು ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮ ದೀತಿನ ಪ್ರದರ್ಂದಾಂಡಲಾ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇಸುಬು ಆಯಿನಾಯೆ ಇಡೀ ಬಂಟ್ವಾಲೋಗೇ ಪರಿಚಯ ಇತ್ನಯೆ. ಆಯೆ ಗುಜಿರಿ ಪೆಚ್ಚೊಂದು ಪೋವಂದಿ ಊರಿಜ್ಜಿ. ಅಂಡಾ ಕತ್ತಲೆ ಆಯಿಕೂಡ್ಲೆ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಕಳೆಯೆರೆ ಮಿತ್ತಬೊಟ್ಟುಡು ಆಯಗೊಂಜಿ ಗುಡ್ಡಿಲಿತ್ಂಡ್. ಗುಡ್ಡಿಲ್ ಪಂಡ ಗುಡ್ಡಿಲೆ. ಸತ್ಯಾದಿಗೆ ಆಯಿನ ಇಸುಬುಗುಜಿರಿಡ್ ಸಂಪೊಲ್ತಿನವು ಕಡಿಮೆ. ಅಂಡಾ ಆಯನ ಎಡ್ಲೆಪ್ಪುಡ್ ಆಯಗ್ ಊರುಡೊಂಜಿ ವಿಶ್ವಾಸ -ಮರ್ಯಾದಿ ಇತ್ಂಡ್. ಆಯನೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಗುಜಿರಿ ಪೆಚ್ಚೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಯನ ದೋಸ್ತಿ ಅವುದ್ರಾಮೆ ಇತ್ತೆ ಕುಡ್ಲೆಡೊಂಜಿ ಸ್ವಂತ ಅಂಗಡಿ ಮಲ್ತ್ದ್ ಕಾರ್ಡ್ ತಿರ್ಗೊಂದುಲ್ಲೆ. ದಗಲ್ಪಾಜಿಡ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ ದುಡ್ಡುಡು ಏಳೆನ್ಮ ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ್ ತೋಟ ದೆತೊಂದು. ಮಲ್ಲ ಬಂಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಾದೆ. ಅಂಡ ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಬಂದಿನ ಇಂಬೆ ಪತ್ತ್ ಸೆನ್ಸ ಜಾಗ್ ದೆತೊಂದು ಕೈ ಖಾಲಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಲ್ಲ ಮುಲ್ಲಡ್ ಕಂಗ್-ತಲಕೆ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ದ್ ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡಿಲ್ ಕಟ್ಟೊಂದೆ.

ಗುಲಾಬಿ ಇಸುಬುನ ನಿರಕರೆತ ಪೊಂಚೊವು ಆಯನ ಪಾಸಡಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಗೋಪಾಲನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಲ್. ಈ ಗೋಪಾಲನಲ ಇಸುಬುನಲ ವಾ ನಮುನೆದ ಚೆಳಾಯಿಪಾಡ್ ಪಂಡ್ ದ್ ಲೋಕೋಗೇ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಯಗ್ ಕೊಲ್ಪುಂಡ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಬೇನೆ ಇಂಬ್ಯನ ಬಡವುಗು ಆಯನ ಬಂಜಿಗದ ಪುರಿ ಮೊರೆಡು! ಇಸುಬುನ ಅಪ್ಪೆ ಬೀಪಾತುಮ್ಮ ಏಪೊಲ ಪನೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್ "ಉಂದು ರಡ್ಡ್ಲಾ ಒಂಜೀ ಬಂಜಿಡ್ ಕೊಡಿಪೊಡಿತ್ತಿನವೊಂದು" ಅನಿಡ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟೊಗುಲಾ ಇಂಬ್ಯನ ಪೆರ್ನಾಲ್ಗ್ ಆಯಗ್ಲಾ ಪೊಸ ಅಂಗಿದ ಮರ್ಜಿ. ಮುನೋಡು ಒರ ಅಷ್ಟೆಮಿದ ಮನದಾನಿ ಮಸುರು ಕುಡಿಕೆದ ಚಾರುನ ಕಂಗ್ ಮಿತ್ತರೆಂದ್ ಇಸುಬುನು ಗೋಪಾನೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಆಲೆನ ರಾಮಾಯಣ ಪಂಡ್ ದ್ ಮುಗಿವುನತ್. ಮೊಕ್ಕೆ ಸೀಕ್-ಸಂಕಡ, ಬೇನೆ-ಬೇಜಾರ್, ಉರ್ಕು ಉಲ್ಪಾಸ ಮಾತೆತ್ತಾ ಸಮಪಾಲ್. ಸಂದರ್ಪುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಗೋಪಾಲಗ್ ಸುರೂ ಮದ್ದೆ ಆವೊಡಾಂಡ್.

ಮದ್ದೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮೊಕ್ಕೆ ಚೋಡಿ ಬಂದಾವೊಂದು ಮಸ್ತ್ ಜನಕ್ ಸೆಕ್ಕ್ ಇತ್ಂಡ್. ಅಂಡಾ ಗೋಪಾಲನ ಕೈ ಪತ್ತೆ ಬತ್ತಿನ ಗುಲಾಬಿ ಮೊಕ್ಕೆ ದೋಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಬಂದೊನು ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಲ್. ಇಸುಬು ಗುಲಾಬಿನ್ "ದಾದಾ" ಪಂಡ್ ಲೆತ್ತೆ. ಅಲೆಗ್ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮಂಜಲ್ ಸೀಕ್ಡ್ ತೀರ್ ಪೋಯಿನ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನ ಮೆಗೈ ಸಂಕರನ ಸುದ್ರೂಪವಾದ್ ಇಸುಬು ತೋಜಿ ಬತ್ತೆ. ಮೊಕ್ಕೆ ನಡುಟು ಗುಟ್ಟು ಸಂಗತೀಂದ್ ಒವುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಪೆದಿಲ್ಲದ ಗಂಜಿಗ್. ಇಪೆದಿಲ್ಲದ ಉಪ್ಪು.

ಗುಲಾಬಿನ್ ಕೈ ಪತ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೋಪಾಲನ ಬದ್ ಕಾದ ತಾದಿಲಾ ಸುದಾರ್ದಾಂಡ್. ಹಳ್ಳಿದ ಪೊನ್ನೇ ಆವೊಡು, ಪಾಪದಕ್ಕೆ ಮಗಳೇ ಆವೊಡು ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಈ ಸಂದಾನ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಿ ಗುಜಿರಿಡ ಇಸುಬುವೆ. ಊರುರು ತಿರ್ಗುನಾಯಡ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಪೆಚ್ಚೊನು ನಕುಲು ಸಾರಜನ. ತೂದು ಅರ್ತಗುರ್ತ ಆಯಿನೆಡ್ವಾವರ ಗೋಪಾಲಗ್ ಪಂತಿನ ಪೊನ್ನೊಂದು ಇಸುಬು ಎನ್ನಿನವು ನಿಜವೇ ಆದ್ ಪೋಂಡು ಗಾಂಡ್ ಗೌಜಿದಾಂತೆ ಮದ್ದೆ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಸುಖ ಸಂತೋಸುಡು ದಿನ ಕರಿಡ್ ವರ್ಷ ಕರಿಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಗುಲಾಬಿಗ್ ನೀರ್ ಉಂತುಂಡು.

ಗೋಪಾನಲ ಕಾರ್ ನೆಲಟುಂತಂದ್. ತಾನ್ ಅಮ್ಮೆ ಆವೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ನಿ ಉಲ್ಪಾಸಡು ಮೈ ಇರ್ಮೆನ. ಅಂಡಾ ದಿಕ್ಕ್ ದೆಸೆ ದಾಂತಿನ ತಾನ್ ಇಂಬಲೆ ಪೇತ್ ದ ಜಬಾದಾರಿನ್ ಎಂಚ ತುಂಬೊನಡ್ ಪನ್ನಿನವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚದ ಸಂಗತಿ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನ ಗುಲಾಬಿಗ್ಲಾ ಲೆತ್ತೆ ಕೇನುನ ಮುಟ್ಟದಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚಾಂದ್ ಒಂಬ್ ತಿಂಗೊಲು ಆರೈಕೆ ಮಲ್ತ್ದ್ ತುಂಬುದಿ ದುನ್ನೊನು ಬೂಮಿಗ್ ಜಾಪುನ ಕೆಲಸೊಗು ದುಂಬುಪಿರ ತೂಯೆರೆ ಆಪುಂಡಾ!

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಉಬೆಸಂಕಡದ ಗಳಿಗೆಡ್ ಧೈರ್ಯದ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿನಿ ಉಂದುವೇ ಇಸುಬುನ ಅಪ್ಪೆ ಬೀಪಾತು ಬ್ಯಾರ್ಲಿ. "ಈ ದಾಲ ಪೋಡ್ಡಡ ಮಗಾ, ನಮ ನಂಬಿನ ದೇವೆರ್ ಕೈ ಬುಡಾಯೆರ್. ಗುಲಾಬಿನ ಜಬದಾರಿ ಎಂಕುಪ್ಪಡ್" ಪಂಡೆರ್.

ಬೀಪಾತುಮ್ಮನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಗೋಪಾಲಗ್ ಆನೆದ ಬಲ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಟ್ ಗುಲಾಬಿನ ಬಯಕೆ ಬವನೆ ದಾದ ಉಂಡಾ ಆಯಿನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೆರೆ ಉಮೇದ್ ದುಂಬುಂತಿಯೆ. ಆಂಡಾ ಬಡಸ್ತನೊಟೇ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಗುಲಾಬಿಗ್ ಅಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಆಸೆಲು ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಾತ್ರ "ಎಂಕ್ ಜೀಗುಜ್ಜೆದ ಕಜಿಪು ತಿನೊಡುಂದು ಬಾರಿ ಆಶೆ ಆತ್ಂಡ್ ಓಲಾಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಾಂಡ ಕನಲೆ" ಪಂಡೆಲ್. ಬುಡೆದಿನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಗೋಪಾಲಗ್ ತೆಲೈ ಬತ್ತಂಡ್. "ಆತೆನಾ...ಎಲ್ಲೆನೇ ಕನಪೆ"ಪಂಡೆ.

ಎಲ್ಲೆನೇ ಕನಪೇಂದ್ ಪಂಡಿನಿ ಅಂದ್. ಆಂಡಾ ಕೆಲವು ದಿನೊಕ್ಕೆಡ್ ಕುರಿದ್ ಪೋಪಿನಾತ್ ಬುಲೆವುನ ಜೀಗಜ್ಜೆ ಆನಿದ ದಿನೊಕಾನಗ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಓಲು ಕೇಂಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಊರುರು ತಿರ್ಗ್ ಬೇಜಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಗೋಪಾಲನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತಿನಿ ಇಸುಬುವೆ, "ಇಂದೆಕ್ ಮಾತ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪುನಿ ದಾಯೆ ಮಾರಾಯೆ. ಎಲ್ಲೆ ಎಂಕ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋಯರೆ ಉಂಡು. ಅವುಲು ಮಾರ್ಕಟ್ಡ್ ಏಪೊಲ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಕನಪೆ" ಪಂಡ್ ಗುಲಾಬಿನಲಾ ಗೋಪಾಲನ್ಲಾ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೆ.

ಮೊಕುಲೊಂಜಿ ಎನ್ನಿಂಡ ದೇವೆರ್ ಬರೆತಿನವು ಬೇತೆನೆ. ಅವ್ವೇ ದಿನ ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಕಾನಗ ನಾಲ್ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಗುಲಾಬಿ ಬಂಜಿ ಬೇನೇಂದ್ ಮುರೊಡಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಬೇನೇಂದ್ ಪಂಡ ಅಂಚಿಂಚಿನ ಬೇನೆ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿನ ಬೀಪಾತು ಬ್ಯಾರ್ಲಿನ ಅನುಭವಲಾ ಯಾರಂದೆ ಪೋಂಡು. ಕಾಂಡೆ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗಾನಗ ಗುಲಾಬಿನ ಮೈಯಿಡ್ಲೆ ಮಾತ ಜತ್ತೊಪ್ಪೇಂಡು. ಗೋಪಾಲನ ಕನ ಮಾತ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಓಕುಳಿಯಾದ್ ಗುಲಾಬಿನ ಕಾರಸಂದ್ ಪರತ್ಂಡ್. ಪೋಣ್ಣ ಒರಿನನೇ ಮಲ್ತಾಂದಾನಗ ಇಸುಬುನ ಉಡಲ್ಗ್ ಬಿಸತ್ತಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಗುಲಾಬಿನ ಜೀಗುಜ್ಜೆದ ಆಶೆ ತೀರಂದೆನೇ ಇಂಚಾಯಿನಾ ದಾನ್ ಪನ್ನಿ ಅಲಚನೆ ಆಯನ ತರೆಟ್

ದಿನ ಕರಿಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಮಗ್ಗೊಂಜಿ ವರ್ಸದ ಗಡುಟು ಗುಲಾಬಿ ಪಿರ ಬಂಜಿನಾಲ್. ಪಿರ ತೆಗ್ಲೆಲ್ಲಂತಿನ ಪೂತ ದೈತಲೆಕ ಗೋಪಾಲನ ಮೋನೆಡ್ ಐಸಿರದ ತೆಲಿಕೆ. ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗನೇ ಕರಿ ವರ್ಸೊದ ನೆನೆಪುದ ಮುಳ್ಳುಕಂತೊಂದೇ ಇತ್ತಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾಯಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೆ ಆದಂತಿನ ಇಸುಬು ತಿಂಗೊಲು ತಿಂಗೊಲು ಬಂಟಾಲ್ದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ 'ಚಕಪ್' ಮಲ್ತೆರೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಪಂಡೆ. ಸುರೂಕು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಾನ್ಲಾ ಪೋಯೆ. ಬೀಪಾತುಮ್ಮ ಅಪಗಪಗ ಬತ್ತೆ-ಪೋ-ವೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿಂಚ ಪನ್ನಗ ಗುಲಾಬಿಗ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲು.

"ಈ ತಿಂಗೊಲೊಂದು ಪಂಡೆಂಡ ಸಾಧಾರಣದ ತಿಂಗೊಲತ್ತೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಮ್ಮದ್ ನೆಬಿ ಪುಟ್ಟುದಿನ ತಿಂಗೊಲು. ಪಲ್ಲಿಡ್ ಮೂಜಿದಿನ "ಬುದ್ರಪಾಟ್" ಉಂಡು ಅವೆನ್ ಬಕ್ರಿದ್ ಕೇಂಡೆಂಡ ಎಡ್ಡೆಗೆ ". ಪಂಡೆರ್ ಬೀಪಾತು ಬ್ಯಾರ್ಲಿ. "ನಂಕ್ ದಾನೇವೊಡು ಉಮ್ಮಾ, ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲಂಡಲಾ ಪೋರ್ಲಡೇ ಕೇನುಂಡು. ಕರಿನ ವರ್ಸ ಸರೀ ಕೇನೆರೆನೇ ಆತ್ಬಿ. ಈ ಸರ್ತಿ ಕೇನೊಡೆ" ಗುಲಾಬಿನ ಪಾತೆರೊಗು ಗೋಪಾಲೆಲಾ ಹೂಂಗುಟ್ಟಿಯೆ.

ಆ ದಿನಲಾ ಬತ್ತಂಡ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಪತ್ತೆ ಬಕ್ರರ್ ದೂರೊಡುತ್ತಿನ ಪಲ್ಲಿದ ಎದುರುದ ಮೈದಾನ್ಡ್ ಮಲ್ಲ ದೊಂಪ ಪಾಡ್ಲೆ ಸಿಂಗರಿತೆದರ್. ತಾದಿದ ಉದ್ದೊಗು ಜಗಮಗ ಲೈಟುಲು. ರಾತ್ರೆ ಎನ್ನ ಒಂಬ ಗಂಟೆಗ್ ಬದ್ ಪಾಟ್ ಸುರು. ಆಯಿಕ್ಂದೇ ಬೈದಿನ ಕೇರಳದಾರನ ಆ ಸ್ವರಾಂದ್ ಪಂಡ ಸ್ವರನೇ. ಆ ಪದ, ಆ ಪಾತೆರದ ಪೋರ್ಲು ಬೊಕ್ಕೊರ ಬೊಕ್ಕೊರ

ಕೇನುನಂಚಿನವು. ಅಂಚಾಯಿನೆಟ್ ಮಿತ್ರ ಬೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲದ್ದ ಪೋಯಿನ ಜನ ನಿರೆದರ್,

ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭಡೇ ಜನಮಾನಿ ತನ್ನೆಲೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖೊಕು ಪಂಡೊಂದಿನ ಪರಕೆಲೆನ್ ಬೂಟೊಂದಿತ್ತರ್. ಅಂಚ ಬತ್ತಿನ ವಸ್ತಲೆನ್ ಮಾತ ಬದ್ರಪಾಟ್ ಮುಗಿಯಿನೇ ಏಲಂ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತರ್. ಜನ ಮಾನಿಲೆ ಉಮೇದ್ ಪಲ್ಲಿಗ್ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ಲಾ ಜಮೆ ಆವೊಂದು ಇತ್ತಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಬದ್ರಪಾಟ್ ಪನ್ನಿನ ಕೇರಳದ ಪಂಡಿತ್ತರ್ ತಾನೇ ಎದುರುಂತುದು ಆ ಏಲಮ್ಮನು ನಡಪ್ಪಾದ್ ಕೊರೈರೆ ಸುರು ಮಲ್ತರ್. ಅರೆನ ಪಾತೆರದ ದೇಕಿಗ್ ಮರ್ಲಾದ್ ಆಜಿ ರುಪಾಯಿದ ಬೊಂಡೊನು ಆಜಿನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ದೆತೊನೆರೆಲಾ ತಯಾರಿತ್ತರ್.

ಇಸುಬು ದಿನೋಲ ಬದ್ರ ಪಾಟ್ ಕೇನೆರೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ ಆಂಡಾ ಇನಿತ ಮೂಜಿನೇ ದಿನ ಆಯೆ ಪಲ್ಲಿಗ್ ಬತ್ತಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ಕಾರಣ ಇತ್ತಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಟು ಪಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ಅಲ್ಲ ನಡತಿನ ಕತೆನ್ ಮಾತ ಗೋಪಾಲನ ಇಲ್ಲಲ್ ಪನಂದೆ ಕರಿಯಂದೆ. ಇಂಚ ಪನ್ನಿಗ ಈ ಏಲಮ್ಮದ ಕತೆನ್ಲಾ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಗುಲಾಬಿಲಾ ಕನ್ನರಲ್ತಾದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಅವುಲು ಪರಕೆಗ್ ಬೈದಿನ ತೆತ್ತಿಲಾ ಏಲಮಾವುಂಡು ; ಅವುಲಾ ಕಮ್ಮಿಗ್ ಪೋಪಿನ ತೆತ್ತಿ ಮಾತ್ರಂದ್ ಪಂಡಿನ ಕೇಂದ್ ಅಲೆಗೊಂಚಿ ಪೊಸ ಬಯಕೆ ಮೂಡ್ತು ಬತ್ತಂಡ್. ಅಂಚ ಪರಕೆದ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನ ತೆತ್ತಿನ್ ತಾನ್ ತಿಂದಂಡಾ ತನ್ನ ಬಂಜಿಡುಪ್ಪು ಬಾಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಗ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು, ದೇವೆರೆ ಆಸೀರ್ವಾದ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ನಿ ಆಲಚನೆ ಅಲೆ ತರೊಟ್ ಎಂಚ ಪೊಗ್ಗುಂಡಾ ದಾನ್ನ ! ಅವೆನ್ ಬಾಯಿ ಬುಡುದು ಪಂಡ್‌ದೇ ಬುಡಿಯಲ್. ಗೋಪಾಲೆ ಇಸುಬುನ ಮೋನೆ ತೂಯಿನೇ ದಾದೆಕಾ ದಾನ್ನ ಆಯೆಗ್ ಕರಿವರ್ಸೊದ ಜೀಗುಜ್ಜೆದ ನೆನೆಪಾಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಅಂಚಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮನಸ್ಸೆಡೇ ಎನ್ನಿದ್ "ಅಯಿಕ್ ದಾನೆ ಆವೊಡಕ್ಕಾ, ಎಲ್ಲೆದ ಏಲಮುಡು ಯಾನ್ ತೆತ್ತಿ ದೆತೊನುವೆ ಪಂಡೆ.

ಇಸುಬು ಬುಡುಲುಡಲ್ಡ್ ಈ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿನಿ ಸಮನೆ; ಆಂಡಾ ಪಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ! ಉಂದು ಕಡೇತ ದಿನ. ಪರಕೇಂದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಸ್ತುಲು ಮಾತ ಮಸ್ತ್ ಬತ್ತದಿತ್ತಂಡಲಾ ಕೋರಿ ತೆತ್ತಿ ಬೈದಿನಿ ಒಂಚೆ ! ಮಾಲೊಟ್ಟುದ ಮಮ್ಮದಾಕನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಒಂಜರೆ ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ಏರೋ ಸಂದಾಯಿನ ಪರಕೆ ಅವು. ಆಂಡಾ ಏಲಮುದ ದೊಂಪೊಡು ಅಯಿಕ್ಕಿತ್ತೆ ಮುನ್ನೂತ್ತೆವ ರುಪಾಯಿ ಬಿಲೆ!

ಒಂಜಿ ಕೋರಿ ತೆತ್ತಿಗ್ ಮುನ್ನೂತ್ತೆವ ರುಪಾಯಿ ಬಿಲೆ ? ಇಸುಬುಗು ಕಣ್ಣ್ ಕತ್ತಲೆ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಆಯನ ಕಿಸೆಟ್ ಕಾಸ್ ಇತ್ತಂಡ್. ತನ್ನ ಜೀವದ ದೋಸ್ತಿ ಗೋಪಾಲಗಾದ್, ಆಯನ ಬುಡೆದಿ, ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಅಕ್ಕ ಗುಲಾಬಿಗಾದ್ ಆತ್ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತೆರೆ ಆಯೆ ಪಿರ ಜಾರುನಯೆ ಅತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆ ಕೂಟೊಡು ಅಯೆಗ್ ದಮ್ಮು ದೆಪ್ಪೆರೆ ಅವ್ಯಾಸ ಆಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕೊಡೆ ? ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾಸ್‌ದಕುಲೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಾಲ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುದ ಲೆಕ್ಕ ರುಪಾಯಿಗ್ ರುಪಾಯಿ ಏರಾವೊಂದೇ ಏರಾವುನಿ ಪಂಡ ಲೋಕ ದಾನೆ ಪನಂದ್ ! ಅವುಲಾ ಕಡೆಕ್ ಮುನ್ನೂತ್ತೆವ ರೂಪೆಗ್ ಏರಾದ್ ಉಂತುದಿನಿ ಊರುಗೇ ಸಿರಿಮಂತರಾಯಿನ ಹಾಮಾದಾಜಿ ಸಾಯಿಬೆರ್!

ದಾನೆ ಮಲ್ಲಡ್? ಊರುದ ಜನಕ್ಕೆಗ್ ತನ್ನಲಾ ಗೋಪಾಲನಲಾ ದೋಸ್ತಿತ್ತದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೀ ಕಣ್ಣ್. ಇತ್ತೆ ಹಾಮದಾಚಾರ್‌ನ್ ಎದುರು ಪಾಡ್ ಏಲಮುಗುಂತುದು ತೆತ್ತಿನ್ ಗುಲಾಬಿ ಅಕ್ಕಗ್ ಕೊರಿನ ವಿಸಯ ಗೊತ್ತಾದ್ ಪೋಂಡ ಲೋಕ ದಾನೆ ಪನಂದ್? ಅಂಚಾಂದ್ ಒರ್ತಿ ಬಂಜಿನಾಲೆ ಬಯಕೆನ್ ತೀರ್ಪಾಯೆರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ತಾನ್ ಇತ್ತಾದ್ ದಾನೆ ಪೊಜನ? ಅವು ಅಲ್ಲಾಹು ಮೆಚ್ಚುನ ಕಾರ್ಯನಾ? ಹಾಮದಾಚಾರ್‌ಗ್ ವಿಸಯ ಇಂಚಿಂಚಾಂದ್ ಎಲ್ಲೆ ಪಂಡಂಡ ಸೈ. ಇಂಚ

ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಇಸುಬು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ ಮಲ್ತುನಗ ಏಲಮು ಕಡೇತ ಗಳಿಗೆಗ್ ಬತ್ತ ಇದಾತ್ಂಡ್. "ಕೋರಿ ತೆತ್ತಿ ಮುನ್ನೂತ್ವೆವ ರುಪಾಯಿ ಮೂಜನೇ "ಂದ್ ಪನ್ನಿನೇಡ್ತುಂಬೇ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕಾದುಂತುದು ಏರ್ ಸ್ವರೊಟು " ಮುನ್ನೂತ್ವೆ ಅಜಿಪ ರುಪಾಯಿ"ಪಂಡೆ.

ನಿರೆಯಿನ ಸಭೆ ಒರಾನೆ ತಡಿಲಾಕಿಲೆಕ್ಕಾದ್ ಸ್ವರ ಬತ್ತಿನಂಚಿ ತಿರ್ಗಂಡ್. ಹಾಮದಾಚಾರ್ ಅಜಪ್ಪಾದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತೆರ್. ಒರ್ಮಲಾ ಗುಜು ಗುಜು ಸಬ್ಬ. ಒಂಜಾತ್ ಪೂರ್ತು ದಾನೆ ಆದ್ ಪೋಂಡೊಂದು ಏರೆಗ್ನಾ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. "ಏರ್ ಏರ್ " ಪಂಡ್ ಒರಿಯಡ್ಲೊರಿಯಗ್ ಒಂಜಾತ್ ಜನ ಕೇನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. "ಗುಜಿರಿ ಇಸುಬು " ಗೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿನೇ ಇಂಬ್ಯಗ್ ದಾನೆ ಪೋಕಾಲಾಂದ್ ಮೂಂಕುಗ್ ಬಿರೆಲ್ ದೀಯೆರ್. ಈತಾನಗ ಒರಾನೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿಲೆಕ ಏಲಮು ಪಿರ ಸುರುಮಾಂಡ್ "ಮುನ್ನೂತ್ವೆ ಅಜಿಪ ರುಪಾಯಿ. ಒಂಜಿ ವಾರ್...."ಹಾಮದಾಚಾರ್ಗ್ ದಾನೆ ತೋಜಿಂಡಾ ದಾನ್. ನನ ಏರ್ಲಾ ದಮ್ಮ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ನಿ ತೆಕ್ಕೊಡು "ಒಂಜಿ ಸಾರ್"ಪಂಡೆರ್! ಜನಮಾನಿ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂಂಡು. "ಉಂದಪ್ಪ ಪಾತೆರೆ ಪಂಡಿನ ಜನ ಇಸುಬುನ ಬಾಯಿಡ್ ದಾಲಾ ಶಬ್ದ ಬರ್ಪುಂಡಾ ಪನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ಇಂಚಿಗೊರ ತಿರ್ಗಂಡ್. ತರೆಕೊಂಚಿ ಪಾತೆರೆ. ಒಂಜಾತ್ ಪೂರ್ತು ತನ್ನಲಯಿಡೇ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತೆದುಂತಿನ ಇಸುಬು ರಪಕ್ಕಾಂದ್ ಸಭೆತ ನಡುಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆ.

ಪಿದಾಯಿ ಗಾಳಿ ತಂಪಿತ್ತಂಡ್. ಬಾನ ನಿಲ್ಚೆ ಬೊಲ್ಚಿ ಲಕ್ಕಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಇಸುಬು ಸೀದ ಮಾಲೊಟ್ಟುದ ಮಮ್ಮದಾಕನ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೊಗ್ಗಿನಯೆ "ಪತ್ತೆ ತೆತ್ತಿ ಕೊರ್ದೆ ಮಮ್ಮದಾಕಾ" ಪಂಡೆ. ಅಂಗಡಿದಾರ್ ಕಟ್ತಾದ್ ಕೊರಿನ ತೆತ್ತಿ ಪತೊಂದು ಇಲ್ಲದ ತಾದಿಗ್ ತಿರ್ಗಿಯೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋನಗ ಬಾಕಿಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಪೆದಿಲ್ಲಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್ಂಡ್ ನೆನೆಪಾದ್ ಗೋಪಾಲನ ಇಲ್ಲದ ತಡಮೆ ದಾಂಟಿಯೆ.

ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ದ ಉದ್ದೊಗು ಉಂತಿ ಇಸುಬುನ ತೂದು ಗುಲಾಬಿ ಲಕ್ಕಾದ್ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಬತ್ತಲ್. "ಉಲಯಿ ಬಲ ಇಸುಬು, ಪಲ್ಲಿದ ಪಾಟ್ ಇಡೆಗ್ಲಾಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಇನಿ ಈ ಪೋತಿಜನಾ?" ಕೇಂಡಲ್. ಪೊನ್ನನ ತೆತ್ತಿದ ಆಸೆ ಮರತೇ ಪೋತುಂಡು. ಉಸುಕು ದಮ್ಮ ದೆಪ್ಪಂದಿ ಇಸುಬು ತೆತ್ತಿದ ಕಟ್ತಾನ್ ಗುಲಾಬಿನ ಕೈಟ್ ದೀಯೆ. "ಅಕ್ಕಾ, ತೆತ್ತಿದ ಕಜಿಪು ಎಂಚಾವೊಡು ಗೊತ್ತುಂಡೆ ? ಎಲ್ಲೆ ಮೂಲೇ ವನಸ್ ಮಲ್ತುನು. ಆವಂದೆ ಉಮ್ಮಾ "ಪಂಡ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ. "ಈ ಸರ್ತಿ ವಾ ಕಷ್ಟಲಾ ಆವಂದೆ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಪೆದ್ದುದ್ ಎನ್ನ ಕೈಕೊಂಚಿ ಪೋಣ್ಣ ಬಾಲೆನ್ ಕೊರೊಡು. ಅಲ್ಲಾನ ಪುದರ್ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ವರ್ಷದ ಬದ್ರಪಾಟ್‌ದಪಗ ಪಲ್ಲಿಂಗ್ ನೂದು ತೆತ್ತಿ ಯಾನ್ ಕೊರ್ಪೆ"

ಮಗನ ಪಾತೆರೆ ಕೇಂದ್ ಬೀಪಾತು ಬ್ಯಾರ್ಡಿಗ್ ಪೇರ್ ಪರಿನ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. "ಆವಡ್ ಮಗ. ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೆ ಪಂಡ. ನಮ ನಮ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಇತ್ತಂಡ ಅವು ದೇವೆರೆಗ್ ಇಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಈ ಪಲ್ಲಿ ಉಂದು ಮಾತ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನೊಗು ಮಾತ್ರ. ಇತ್ತಿನಕುಲು ಪರಕೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕುಲು ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಡು ಉನುಂಗಲ್ ಮನ್ನಾಗ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಡಾದ್ ಜೀವ ಕಳೆ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುನ ಅಲ್ಲಾಹುಗು ನಮ್ಮ ರಡ್ಡ್ ಗುಡ್ಡಿಲ್ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡಾ ಪನಗೆ. ಇಸುಬು ಕನತಿನ ತೆತ್ತಿ ಪರಕೆದನಾ ಪನವುದನಾ ಪನ್ನಿನೆಡ್ಡ್ ಕನತ್ ಕೊರೊಡು ಪನ್ನಿ ಅಯನ ಮನಸ್ ಉಂಡು ತೂಲ, ಅವು ಮಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಟ್ ದಾದಾ ಉಂಡು ಪನ್. ಪೂರಾ ಆ ದೇವೆರ್ ಬರೆಯಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು ..."ಬೀಪಾತು ಬ್ಯಾರ್ಡಿ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ಇಸುಬುನ ಕುಸುಕುದಿ ಮನಸ್ ಬಿರಿಯೊಂದು ಬತ್ತಂಡ್. ಗುಲಾಬಿ ತೆತ್ತಿದ ಕಟ್ತಾನ್ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಕೊನೊ ಪೊದು ಎತ್ತರೊಡು ಕಟ್ತಾದಿನ ಬಲೊಟು ದೀಯೆಲ್. ಅಲೆ ಉಡಲ್ಡಾಲಾ ತಲೆನದ ತಂಪು.

ಅಪ್ಪೆಮನಸ್ ಬಂಗಾರ್

'ಅಟಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ಇನಿ ಬೇಗನೇ ಮುಗೀಂಡ್. ನನ ಸುಸೀಲನ ಇಲ್ಲಗಾಂಡಲಾ ಪೋದು ಬರ್ಕ. ಪದ್ಧಕ್ಕೆಗ್ ಎಂಚಲಾ ಉಷಾರಿಜ್ಜಿಗ್. ಅರೆನಾಲಾ ತೂದ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಕಾಪುಂಡ್' ಜೋಕುಲೆನ್ ಇಲ್ಲಡೇ ಬುಡ್‌ದ್ ಸುಸೀಲನ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಕಾರ್ ದೀಯೆ. ರಡ್ ಪೆಜ್ಜದ ತಾದಿ . ಅಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್‌ದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಚಾವಡಿಡ್ ಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಇತ್ತರ್ ಎನನ್ ತೂದ್ ಬಾಯಂಗ್ ತಲ್‌ತರ್‌ಡಲಾ ಯಾಪದ ಗೆಲಾವು ಅರೆ ಮೋನೆಡ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿಜಿ.

"ಬಲ, ಮಗ ಬಲ, ಈ ಬರಾಂದೆ ಬಾರಿ ಸಮಾಯಾಂಡತ್ತದೇ. ಈತ್ ಕೈತಲಿತ್ತಂಡಲಾ ಇನಿ ನಿಕ್ ಈ ಪರಬುನ್ ತೂವೊಡುಂದ್ ಮನಸಾಂಡದ ಬಾಲೆ" ಪಂಡೆರಾರ್ ರಡ್ ಬಾಲೆಲೆನ ಅಪ್ಪೆಯಾನ್ ಎನನೆ 'ಬಾಲೆ'ಪಣ್ಣೆರತ್ತಂದ್ ಎಂಕ್ ತಲಿಕೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

"ದಾದ ಮಲ್ಪುನ್ ಪಣ್ಣೆ, ಬೇಲೆದ ಮದ್ಯೊಡ್ ಪುರುಸೊತ್ತಾವೊಡತ್ತೆ. ಇನಿ ಬೇಲೆಗಂಚಲಾ ರಜಾ. ಅಟಲ್‌ದ ಬೇಲೆಲಾ ಬೇಗ ಮುಗೀಂಡ್ ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚಿ ಬರಿಯೆರೆಗಾಂಡ್. ಪಣ್ಣೆಕ್ಕೆ ಈರೆಗೆ ಉಷಾರಿತ್ತಜಿಂದ್ ದೀಪು ಪಣ್ಣೊಂದಿತ್ತೆ ಎಂಚಿ ಉಲ್ಲರ್"?

"ಇತ್ತೆ ಒಂತೆ ಉಷಾರಾಂಡ್ ಮಗ, ಅವುಪ್ಪಡ್, ಈ ಊರ್‌ಗ್ ಪೋವೆರೆಗೇ? ಯಾಪ ಮಗ" ಕಣ್ಣರತ್‌ದ್ ಕೇಂಡಾರ್.

"ಊರ್‌ಗ್ ಪೋವುಡುಂದೇ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ ರಜ ಪಾಡ್ಲೆ ಬರ್ಪಿ ಸೋಮಾರ ಪಿಡಾಡೊಡು" ಅಪ್ಪನೇ ಉಲಾಯಿಡ್ಲೆ ಸಸೀಲ ಬತ್ತೊಲ್.

"ಓ ಸುಮಿತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರೀ ಅಪರೂಪೊದ ಜನ. ಇನಿ ನೆಂಪಾಂಡ ಇರೆಗ್ ಎಂಕುಲೆನ".

"ನೆಂಪಾವಂದೆ ದಾನಿ ಸುಸೀಲ . ಬರಿಯೆರೆಗ್ ಪುರುಸೊತ್ತಾವುಜಿ ಆತೆ". ಯಾನ್ ಸುಸೀಲದ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೆ ಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಉಲಾಯಿ ಸೇರಿಯೆರ್.

"ಸುಮಿತ್ರಕ್ಕೆ, ಈರೆಂಚಲಾ ಊರ್‌ಗ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲರ್ ಅಂಚಿನೇ ಎಂಕಲಪ್ಪೆನ್‌ಲಾ ಲೆತೊಂದು ಪೋಲೆ. ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್‌ಡ್ಲಿಂಜಿ ಊರ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ, ಊರ್‌ಗ್ ಪೋಪೆಂದ್ ಒಂಚೇ ರಗಲೆ ಅರೆನ. ಎನ್ನ ಕಂಡನಿ ದುಂಬೇ ಲಾಸ್ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡುಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿತ ಮಿತ್ಯಗ್ ಮರೆನೊಂಜಿ ಚೊರೆ ಎಂಕ್ ಸಾಕ್ ಸಾಕಾಂಡ್ ಮಾರಾಯ್. ಒರ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಶಾಂತನ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆ." ಸುಸೀಲ ಎನ್ನ ಕೈಪತೊಂದು ಕೇನೊಂಡೊಲ್. ಅಲೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ ಆಪುಂಜಿದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಎನ್ನ ನಾಲಯಿ ಮಗ್‌ರಾಜಿ.

"ಅರೆಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪಣ್ಣೆ" ಯಾನ್ ಪಂಡೆ.

"ಸೇಕರಣ್ಣನ್ ಒಪ್ಪಾವುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನವು ಸುಮಿತ್ರಕ್ಕೆ. ಯಾನೆ ಊರ್‌ಗ್ ಬುಡ್ಲೆ ಬರೋಲಿತ್ತಂಡ್ ಆಂಡಾ ಮೆರೆನ್ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಒರಿಯನೇ ಎಂಚ ಬುಡ್‌ದ್ ಪೋಪಿನಿ ಪಣ್ಣೆ. ಎನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂತೆ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನ್‌ಲೆ. ಆಪುಂಜಿದ್ ಮಾತ್ರ ಪಣ್ಣೆ".

ಆಲೆನ ಪಾತೆರೊಡ್‌ಲಾ ಸತ್ಯ ಉಂಡ್. ಆಲೆನ ಕಂಡನಿ ಸತೀಶ್, ವ್ಯಾಪಾರೊಡ್ ನಷ್ಟ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಪರಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರಂದ್ ಎನ್ನಾರಲಾ ಪಣ್ಣೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಂಕುಲ್ ಆತ್ಮ ಪೋರ್ತು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಂಡಲಾ ಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆಚೆರ್. ಜೈದಿಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಮಣಿತಾಜಿ.
"ನನ ಬರ್ರೆ ಸುಸೀಲ ಪೋರ್ತಾಂಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲ್ತೆಡ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ.

ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋನಗ ಪೋರ್ತು ಸುಮಾರಾದಿತ್ತಂಡ್. ಮೇರ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ದೀಪ್ಪು, ರಮ್ಮಿ ಪುಸ್ತಕೊಡು ದಾದನಾ
ಗೀಚೊಂದಿತ್ತೆರ್.

"ಓಡೆ ಪೋದಿತ್ತಂಡ್ ಸವಾರಿ?" ಅರೆನ ಗತ್‌ದ ಸ್ವರೊ ಯಾಪಲಾ ಅಂಚಿ ಕೇನುನಾರ್ ಅತ್ತೆ. ಕುಶಾಲ್‌ಗ್ ಕೇನ್ನುಪ್ಪೊಡು.

"ಸವಾರಿ ಪೋವೆರೆ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಭೂತ ಅತ್ತಾಯೆ" ಮೋನೆ ಉದ್ದ ಮಲ್ತಪಂಡೆ. ಅರೆನ ತೆಲೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಮುಟುಂಡ್.

"ಭೂತ, ಕುಲೆ ಪೂರಾ ಉಪ್ಪುನು ಊರುಡ್ ಮಾರಾಯಿ. ಈ ಮೈಸೂರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ್ ನಿನ್ನಂಚಿನ ಉದ್ದ ತರೆತ
ಕುರ್ಪಲ್ ಭೂತೊಲ್ ಮಾತ್ರ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಪುಚ್ಚಿ ಒಯಿಪೆರೆ ಕೈ ದುಂಬು ಕನತೆರ್, ಅರೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಂದಿಲೆಕ್ ಯಾನ್
ಪಕ್ಕನೆ ಉಲಾಯಿ ಸೇರಿಯೆ.

ಬಯ್ಯದ ಉನಸಾದ್ ಚೆಪ್ಪೆರೆ ಅಟ್ಟನೆ ಆನಗ ಸುಮಿತ್ರ ಪಂಡಿನ ವಿಸಯ ಅರೆಡ ಪಂಡೆ.

"ಲೆತೊಂದು ಪೋದ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಬರ್ರಿನೆಕ್ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಾ ಸುರೂಕೆ ಉಪ್ಪಾರುಪ್ಪಂದಿನಾರ್. ತಾದಿಡ್ ದಾಲಾ
ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡಾ?" ಅರೆನ ಪಾತೆರೊಲಾ ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನವೆ. ಯಾನ್ ಮನಿತಾಜಿ.

"ಸುಮಿತ್ರಾ, ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಕುಲಕುಲೆನ ಉಲಾಯಿಡೆ ದಾದನೋ ಕಚಿಪಿಚಿ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಪೋಯಿ ತಿಂಗೊಲು
ಶಾಂತ ಬತ್ತೆದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್‌ಡಿತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡ್‌ಗ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೆದ್ ದೊಂಡೆ ಗೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನ ನಿಕ್ಕೆ ನೆಂಪುಜ್ಜಿ?
ಆದೊಡ್ಡ್‌ನ್ ಮೊಕುಲೇ ಉಲಾಯಿ ಫಾಡ್‌ದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲೆನ ಗುಮಾನಿ. ಅವ್ವೇ ನಿಜ ಆದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು ಅಕುಲೆಗೇ
ಊರ್‌ಗ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಬರಿಯರೆ ಮುಕ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕೇ ದಾಂತಿನ ಕಾರಣೊ ಕೊರ್ಡ್ ನಿನಡ ದಾಂಟವೆರೆ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆರ್".

"ಅಪೆಗಾಂಡ ಸುಸೀಲಗ್ ದಾದ ಪೇನ್ನಿಯೆ?"

"ಅವು ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ನೆರೆಕರೆ ನಿಷ್ಟುರ ಮಲ್ತೊಂಬಿನಿ ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ ಲೆತೊಂದು ಪೋ ಈ ದಾನಿ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊಂದ್
ಪೋವೊಡುಂದ್ ಇಜ್ಜತ್ತೆ". ನಿರ್ಧಾರೊನ್ ಎಂಕೇ ಬುಡ್‌ದ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚೆತ್ತೆರ್.

ಎನ್ನ ಮನಸ್ ಸುಸೀಲ ಮೈಸೂರ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸುರೂತ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ನೆನೆತೊಂದುಂಡು ಮೈಸೂರ್‌ದಂಚಿನ ಊರ್‌ಡ್
ತುಳುಜನೊಕುಲು ಉಪ್ಪುನು ಭಾರಿ ಅಪರೊಪೊ. ಆಂಡಾ ಎನ್ನ ಅದೃಷ್ಟನೋ ದಾನ್ ಸುಸೀಲ, ಸತೀಶೆರ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸದ
ಪಿರಾವು ಎಂಕುಲಿತ್ತಿನ ಎದುರ್‌ದ ಬೀದಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆನ ಪರಿಚೆಯೊಆಂಡ್. ಅಕುಲೆಲಾ ತುಳುಜನೊಕುಲು, ಹೆಬ್ಬಿ
ಅಕುಲೆನ ಊರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಅಡೆಗ್ ಬರ್ರಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ ಇಡೆಗ್, ಇಡೆಗ್ ಬರ್ರಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಬರ್ರಿನಾತ್
ರಡ್ಡ್ ಇಲ್ಲದ ವಿಶ್ವಾಸೊ ಬುಲೆಂಡ್. ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಮಗಲೆಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆ ಸೇರಿಯೆರ್ ಸುಸೀಲನ
ಮಗನೊಟ್ಟುಗ್ ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆಲಾ ಅರೆನೇ 'ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ ಅಪಗ ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಮಾಮಿನವೇ ನೆಂಪು.

ಪುಟಕೊಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನಾಲ್ ಯಾನ್. ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಮೋಕೆ, ಪಲಯಡ್‌ಲೆನಾ ಕೊಂಡಾಡೊಡು ಬುಲೆಯಿನ
ಎಂಕ್ ಅಪ್ಪೆನ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಮಿಲ್ಲಡ್ ತಿಕ್ಕುಂಡ್. ಎನ್ನ ಮಾಮಿ ಬಂಗಾರ್ ಮನಸೊದ ಪೊಂಚೋವು. ಮಗಲೆಲೆಕ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್.
ಆಂಡಾ ಆ ಭಾಗೋಲಾ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಜಾಸ್ತಿ ದಿನ ಒರಿಯಿಚಿ ಅರೆನ್ನಾ ಕಳೆವೊಂಡೆ ಅಂಚಾದ್ ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಜ್ಜಿನ

ಮೋಕೆ ತಿಕ್ಕಂಡ್ ಪಂಡಾಂಡ ಅವು ಪದ್ದಕ್ಕೆಡನೇ ಅರೆನ ಈ ಪಿರ್ತಿಗ್ ವಿಶ್ವಾಸೋಗ್ ಬಲೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆಗಾವ? ಊರ್ಗ್ ಪೋವೆರೆಗ್ ಆತ್ ಆಸೆದುಪ್ಪುನ ಅರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿಜಿಡ ಎಂಚಾ? "ಊರ್ಗ್ ಪೋವೆರೆ ಯಾಪ ಮಗಾ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಆಸೆಡ್ ಕಣ್ಣರತ್ ಕೇಂಡಿನ ತೂನಗ ಅರೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಬರಿಯೆರೆ ಮನಸ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಆವಡ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿ. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಜತೆ ತಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಕಾಂಡೆನೇ ಪೋದ್ ಸುಸೀಲಡ ಪನೊಡು. ಯಾನ್ ಮೆರೆನಂಚಿ ತಿರ್ಗನಗ ಆರ್ ನಿದ್ರೆಗ್ ಚುರ್‌ದಾತ್‌ಂಡ್.

ಊರ್ಗ್ ಪಿದಾಡುನ ದಿನ ನಿಘಂಟಾಂಡ್. ಸತೀಶೆರ್ ಮಾಮಿನ್ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಸ್‌ಸ್ತಾಂಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಸುಶೀಲನ ಪತ್ತೆನೆ ಇಜ್ಜೆ ಸತೀಶೆರ್ ಬಸ್‌ಚಾರ್ಜನ್ ಎನ್ನ ಕೈಕ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. "ಯಾನ್ ನನ ಬರ್ರೆ ಸೇಕರಣ್ಣ, ಅಂಗಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಲೇಟಾಂಡ್ ಬಸ್ ಬರ್‌ನ ಮುಟ ಈರುಪ್ಪುವರತ್ತೆ" ಮೇರೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಮಾಮಿಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರಲಾ ಪಾತೆರಂದೆ ಪಿರತಿರ್‌ಗಂದೆ ಪೋಯೆರ್. 'ಮಾಮಿ ಅತ್ತ್ ಆರ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರೆನ್ ಮೇನತ್ತೆ ಮಲ್ತೊಂದು ತಿರುಗೊಂದಿತ್ತಿ ನರಮಾನಿ ಈ ಜನನಾ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕೊರಾ ಚೋದ್ಯ ಆಂಡ್.

"ಸುಮಿತ್ರಾ, ಓಲಾ ಲೆಕ್ಕ ತತ್ತೊಂದುಂಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಈ ಉಷಾರಾದ್ ಉಪ್ಪುಲ. ಪದ್ದಕ್ಕೆನ್ ಶಾಂತನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಈ ಉಡುಪಿಗ್ ಪೋಲಾ. ದಾಂತಿನ ರಗಲೆನ್ ನಿನ್ನ ತರೆಮಿತ್ತೆ ಪಾಡೊನೊಡ್ಡಿ." ಆರ್ ದಾಯೆಗ್ ಅಂಚ ಪಂಡೆರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಅಂದಾಚಾಜಿ. ಅಪಗನೇ ಬಸ್ ಬತ್ತೆಂಡ್. "ಊರ್ಗ್ ಮುಟಕೊಡ್ಲೆ ಪೋನ್ ಮಲ್ತುಲಾ" ಅರೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ ತರೆ ಆದಾದ್ ಬಸ್ ಮಿತ್ತಯೆ. ಪದ್ದಕ್ಕೆ ಎನಡ್ಲೆ ದುಂಬೇ ಕಂಡೀ ಬರೀತ ಸೀಟ್ ಪಸ್‌ದ್ ಕುಲ್ಪಾತ್‌ಂಡ್. ಕಡಪುಡೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಮರ್ಮಾಯೆ ಮೊನೆ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪೋಯಿಸ್ಕೆ ಅರೆಗೊಂತೆ ಬೇಚಾರಾಯಿನಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್

ಯಾಪಲಾ ಚೋಕುಲೆನ್ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ ಕಟೊಂದೇ ಊರ್ಗ್ ಪಿದಾಡುನ ಎಂಕ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಚೋಕುಲೆನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡುನ ಪಣ್ಣಗ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಬೇಚಾರ್. ನಾಗ ತನು ಬಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾವಿರ ಕಾರಣೊಲು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಚೋಕುಲೆಗ್ ರಜ ಉಪ್ಪುನಗ ದೀವೆರೆಗಾತಂದಾ? ಪೋಯಿಜಿಡಾ ಅಪ್ಪಗ್ ಬೇಚಾರಾಪುಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೇರೇ ಅತ್ತೆ. ಯನನಂಚಿ ಪಿದಾಡ್ಪಯಿಸಿ. ಪಿರ ಬರಿಯೆರೆ ಏತ್‌ದಿನ ಆಪುಂಡಾ ದಾನ? ಅದಮುಟ ಮೇರೆಂಚಿ ಚೋಕುಲೆನ್ ತೂವೊಂಬೆರಾ? ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಉಸ್‌ಲು ಬುಡ್‌ದ್ ಪದ್ದಕ್ಕೆನ್ ತೂಯೆ.

ಯಾಪಲಾ ಬಾಯಿ ನಿಲೈ ಪಾತೆರುನಾರ್ ಇನಿ ಮಾರ್ಲೇಮಿದ ಗೊಂಬೆಲಕ್ಕ ಕುದೊಂದೆರ್. ಊರ್ಗ್ ಪೋಪಿನ್ಯಾ ಪಂದ್ ನೋಕಲೆ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನರೆನ ಮೋನೆಡ್ ವಾ ಗೆಲಾವುಲಾ ತೋಜಿಜಿ. ಸೊಡ್ವುಗ್ ಕೈ ಊಂದ್‌ದ್ ಬಸ್ಸದ ಮಾಡ್‌ನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಲಕ್ಕದ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೆಂಪು ನರೊಕುಲೆನ್ ತೂದ್ ಅರೆನ್ ಪಾತೆರ್‌ಪಾವೆರೆ ಮನಸಾಜಿ. ಉಪ್ಪಡ್, ಆರಾದೆ ಪಾತೆರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊತ್ತ ಕುಲ್ಲಿಯೆ.

ಬಸ್ಸ ಚಾರ್ಮಾಡಿ ಫಾಟಿದ ತಿರ್ಗಸ್‌ಡ್ ತಿರ್ಗನಗ ಜೀವ ತಲ್ಮೆನ ಆಂಡ್. ಅಪಗನೇ ಅಪಗನೇ ಕೇಂಡಿನ ಸ್ವರೋ - ಅವು ಪದ್ದಕ್ಕೆನವೇ ಆಂಡಲಾ ಯಾಪದಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅರೆನಂಚಿ ತಿರ್ಗಿಯೆ. "ಚೋಕುಲು, ದಾಯೆ ಈ ಚೋಕುಲು, ಬೊಡ್ಡಿ, ಎಂಕೇರಲಾ ಬೊಡ್ಡಿ" ಸೀಟ್‌ಗೊರೆಗ್‌ದ್ ನಿದ್ರೆಗ್ ಜಾರಿನ ಅರೆನ ಕನೊತ ಪಾತೆರೊಲು.

ಅರೆನ ನಿಸಲ್‌ಡ್ ಬೆಗರ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಅಪಗನೇ ನಿದ್ರೆಡ್ ಎಚ್ಚರಾಂಡರೆಗ್. ತಿಗಲೆನ್ ಆಮುಕ್‌ದ ಪತೊಂದು ಒದ್ದಾಡಿಯೆರ್. ಅರೆನ ಈ ಚರ್ಮ ತೂದ್ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗ್ ಸುರುವಾಂಡ್. "ದಾದಾಂಡ್ ಪದ್ದಕ್ಕೆ" ಪಂಡ್‌ದರೆನ್ ಆರಾದ್

ಪತ್ತಿಯ. ದುಂಬು ಪಿರಾವುದ ಸೀಟದ ಕೆಲ ಜವಾನೆರ್ ನಿಲ್ಕ ತೂಯೆರ್. "ನೀರ್-ನೀರ್ ಕೊರ್ ಮಗ" ಮೆಲ್ಲ ದನಿದತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಬ್ಯಾಗ್ಡ್ ಇತ್ತಿನ ನೀರ್ ದ ಬಾಟಲ್ ದೆವ್ವನಗ ಪದ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈ ಬೇಲೊಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾತ್ರ ದತ್ತೆರ್. ಉಡಲ್ ಗ್ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಗೆಲುವಾಯೆರ್. ಎನ್ನ ಪುಗಲೆಗೇ ಒರೆಗ್ ದ ಮೇಲ್ ಉಸ್ಲೆ ದೆವ್ವೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಲೆರ್.

'ಉಸಾರುಪ್ಪಂದಿನರೆನ್ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆದ್ ತಪ್ಪು ಮಲ್ಲೆನಾ? ಈ ಕಾಡ್ ದ ಮದ್ಯೊಡ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡಾ? ಓ ದೇವಾ ಅಂಚಾವಂದೆ ಉಪ್ಪಡ್.' ಮೆರೆನಾ ಈ ಚರ್ಯೆ ತೂನಗ ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಮಾಮಿನ ಕಡೇತ ದಿನೊಕುಲು ಕಣ್ಣೆದುರು ಬತ್ತಿಲಕ್ಕಾಂಡ್. 'ಮಾಮಿ'ಲಾ ಇಂಚೆನೇ ತಿಗಲೆ ಬೇನೆ ಪಂಡ್ ದ್ ಪಗಲ್-ರಾತ್ರೆ ಒದ್ದಾಡ್ ದ್ ಕಡೇಕ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರಿಯೆರ್. ಎಂಕೇ ಗೊತ್ತಾವಂದಿಲೆಕ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿಂಡ್. "ಈ ದಾಯೆಗಪ್ಪೆ ಬುಲಿಪ್ಪನ್? ಈತ್ ಬೇಗ ಸೈಪಿನ ಜೀವ ಅತ್ತ ಉಂದ್" ನಿಧಾನೊಡ್ ಪಂಡೆರಾರ್.

"ಪದಕ್ಕ ಯಾಪೋಡ್ ದಿಂಜಾ ಉಂಡು ಇರೆಗ್ ಈ ತಿಗಲೆ ಬೇನೆ, ಸುಸೀಲ ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಎನಡ ದಾಲಾ ಪಣ್ಣುಜೊಲಸು. ಸುರೂಕೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಂಡ ಯಾನ್ ಇರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೆರೆಗ್ ಒತ್ತೊಂದಯೆ ಅತ್ತ್, ಇರೆನ್ ಈ ಸ್ಥಿತೀಟ್ ಕಡಪುಡೆರೆ ಅಲೆಗ್ ಮನಸಾಂಡ ಎಂಚ ಬತ್ತೆಂಡ್"

"ಉಂದು ಮಾತಾ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ ಮಗ. ಆರ್ ಸೈತಿಕೊಡ್ಕೆ ಯಾನ್ ಲಾ ಅರೆನ ಬೆರಿಯೇ ಪೋತೊಡು ಈ ಬಂಜ, ಈ ಬೇನೆ ಎನ್ನ ಪಗೆನಕೆಲೆಗಲಾ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಸುಮಿತ್ರಾ, ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಸೈಪಿ ಕಾಲೋಗ್ ರಡ್ಡ್ ಪುಂಡಿ ನುಪ್ಪು ಪಾಡೆರೆ ದುಂಬು ಪಿರಾ ತೂವೊಂದಲ್ಲೆರ್." ಸೇಂಕ್ ಸೇಂಕ್ ದ ಮೇಲುಸಿರ್ ದೆತ್ತೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನರೆನ್ ತೂದ್ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗ್ ಸುರುಮಾಂಡ್.

"ಮಸ್ತ ಪಾತೆರ್ ದ್ ಆಯಸ ಮಲ್ಲೊನೊಡ್ಕಿ. ಪಂಡ್ ದ್ ಅರೆನ್ ಸೀಟ್ ಗ್ ಒರೆಗಯೆ. ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜದ್ ಎನ್ನಂಚಿ ತೂಯೆರ್,

"ಸುಮಿತ್ರಾ, ಈ ಏರಾ ದಾನೆ? ಎಂಕ್ ವಾ ಸಂಮೊಂದಾಲಾ ಅತ್ತೆ. ಆಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಒದ್ದಾಡುನ ತೂವೆರೆ ನಿಕ್ ಆಪುಜಿ. ಆಂಡಾ ಎನ್ನ ಜೋಕುಲು ಯಾನ್ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಸೈತೆಡಲಾ ಎನ್ನ ಪೂದಾಟೊಂದು ಪೋವೆರೆಲಾ ಪಿರಪೋಪಿನಗಲ್ ಅತ್ತೆ." "ಅಂಚ ಮಾತ ಪಣೊಡ್ಕಿ ಅವು ಪೂರಾ ಇರೆನ ಭ್ರಮೆ. ಸುಸೀಲ, ಸತೀಶೆರ್ ಇರೆನ್ ಏತ್ ಪೋರ್ಲುಡು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್."

"ಇಜ್ಜಿ ಸುಮಿತ್ರಾ, ಅವು ಪೂರಾ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಮೆಚ್ಚುವುನ ನಾಟಕೊ ಸತೀಶ್ ಎನನ್ ಈ ಊರ್ ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತಿನಿ ಎನ್ನ ದೊಡ್ಡು ದ ಆಸೆಗ್. ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸುರೂಕು ಎಂಕಲಾ ಈ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಟ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಆಯನ ಬಣ್ಣ ದ ಪಾತೆರೊಗ್ ಮರ್ರಾದ್ ಅ ದುಡ್ಡನ್ ಸುಸೀಲನ ಪುದರ್ ಗ ಮಲ್ಲೆ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಕೈ ಕಾಲಿ. ಐಕೇ ಎನನಂಚಿ ನೂಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮರ್ ಮಾಯೆ ಮಗೆ ಅವೆರೆ ಸಾಧ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ ಆಂಡಾ ಮಗಲೆಗೇ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಡ್ಡಾಂಡ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ವಾದಾ ಮಲ್ಲೊಡು ?" ಕಣ್ಣನೀರ್ ಪಾಡ್ ಎತೇಟ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿ ಅರೆನ್ ಎಂಚ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಲೊಡ್ ಪಂಡ್ ದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಜಿ. ದುಂಬು ಪಿರಾವುದ ಸೀಟ್ ದ ಜನೊಕುಲು ಗಳಿಗೆಗೊರಾ ಎಂಕುಲೆನಂಚಿ ನಿಲ್ಕದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬಸ್ ಆಗುಂಬೆದ ಕಡೇತ ತಿರ್ಗಸ್ಡ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಹೆಬ್ಬಿ ಸ್ವಾಂಡ್ಡ್ ಶಾಂತನ ಇಲ್ಲಗ್ ಮಸ್ತ್ ದೂರ ಇಜ್ಜಿ. ಒರ ಪದ್ದಕ್ಕೆನ್ ಅರೆನಿಲ್ಲಗ್ ಮುಟ್ಟಾಂಡ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ತಾದಿ ಪತ್ತೊಲಿ.

"ಶಾಂತಗ್ ಪೋನ್ ಮಲ್ಲರೆ ಪದ್ದಕ್ಕೆ? ಶಾಂತ ಬಸ್ ಸ್ವಾಂಡ್ಡ್ ಬರುವಲತ್ತೆ?" ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊಗ್ ಆರ್ ಉತ್ತರನೇ ಕೊರ್ಚೆರ್.

ಗಂಟಿ ನಾಲರೆ. ಬಸ್ ಹೆಬ್ಬಿದ ಸ್ವಾಂಡ್ಡ್ ಉಂತುಂಡ್. ಬಸ್ ಸ್ವಾಂಡ್ಡ್ ಒಂತೆ ದೂರ ಬತ್ತೆ. "ಕೋಡೆ ಶಾಂತಗ್

ಫೋನ್ ಮಲ್ಲಿತ್ತೆ. 'ಈ ಊರ್‌ಗ್ ಬತ್ತಡ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪಯಿಂದ್ ಪಂಡಲ್, ಯಾನ್ ಅಲೆನ ಕೈತಲ್ ಪೋಪುಜಿ.' ಪಂಡಲ್.

ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಮೈತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ದಾದ ಪಣೋಡು? ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಗೊತ್ತಾಜಿ. ದಾಂತಿನ ರಗಲೆ ಎನ್ನ ತರೆಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡತ್ತಾ? ನನ ಮೇರೆನ್ ಓಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನಿ? ಕಂಗಾಲಾದ್ ಪೋಯೆ.

"ಸುಮಿತ್ರಾ, ಈ ದಾಲಾ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ನನ ನಿಕ್ ಯಾನ್ ಉಪದ್ರ ಕೊರಯೆ ಈ ದಾಲಾ ಎತೆ ದಾಂತೆ ಉಡುಪಿಗ್ ಪಿದಾಡ್. ದೇವರೆ ಬೇಲೆಗ್ ಪಿದಾಡ್. ಆ ದೇವರ್ ನಿಕ್, ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರೊಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪಡ್" ಕಣ್ಣುಬಾಯಿ ಬುಡ್ಡ್ ಅರೆನೇ ತೂಯೆ.

"ಸುಮಿತ್ರಾ, ಕಡೆಕಾಲೊಗ್ ಯಾನ್ ಏರೆನಲಾ ಅಂಗ್ಗ್ ಬೂರೆರೆಗ್ ಬಲ್ಲಿಂದ್. ಎನ್ನಾರ್ ಇಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡು ಎನ್ನ ಪುದರ್‌ಗ್ ಮಲ್ತ್ ದೀದ್ ಪೋಯೆರ್. ಇಲ್ಲನ್ ಶಾಂತನ ಪುದರ್‌ಗ್ ಮಲ್ತಿನೈಕ್ ಸುಸೀಲ ದೊಡ್ಡುನ್ ತನ್ನ ಪುದರ್‌ಗ್ ಮಲ್ತೊಂದಲ್. ಇತ್ತೆ ಶಾಂತಗ್ ಆ ದೊಡ್ಡುಡ್ಲಾ ಪಾಲ್ ಬೋಡುಗೆ. "ಸೊತ್ತು ಬಂಗಾರ್ ಪೂರಾ ಅಲೇಗೇ ದಿಂಚಾದತ್ತಾ? ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಕೈತಲ್ ಬರೊಡ್ಚಿ, ಅಲ್ಲೇ ಕುಲ್ಲುಲ" ಪಂಡ್ ಶಾಂತ ಪಣ್ಣಲ್. ಈಯೆ ಪಣ್‌ಮಗ, ಎನ್ನ ಪುದರ್‌ಡಿತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡು ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ಲಕ್ಕ. ಊರ್‌ದ ಇಲ್ಲ ಜಾಗ್‌ದ ಬಿಲೆಲಾ ಸುಮಾರಾದ್ ಆತೆ ಉಪ್ಪು ಒರಿಯುಗ್ ಒಂತೆ ನನೊರಿಯುಗ್ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಪಟ್ಟಿಯೆರೆ ಎನಡಾವ ಪಣ್! ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗೇ ಯಾನ್ ಬೇದೊ ಮಲ್ತನಾ? ಎನ್ನ ದೊಡ್ಡುಗ್ ಬಿಲೆ ಉಂಡು. ಆ ಇಲ್ಲ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಬಿಲೆ ಉಂಡು ಆಂಡಾ ಈ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಿಲೆನೇ ಇಚ್ಚೆ?" ಯಾನ್ ದಾದ ಪಣೋಡು? ಆ ಎರಿ ಜೀವೊಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಪಣಿಯೆರೆ ಎನಡಾಜಿ.

"ಯಾಪ ಅಕುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜಿಂಡಾ ಅದಗನೇ ಯಾನ್‌ಲಾ ತೀರ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತೆ. ಎಂಕಲ್ ಅಕುಲಾನ ಅಂಗ್ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪೂರಾ ಮಲ್ತಾತ್ಂಡ್. ಅಕುಲ್ ಎಂಚನೆ ಉಪ್ಪಡ್, ಎಡ್ಡೆಡ್ ಉಪ್ಪಡ್. ಸುಮಿತ್ರಾ, ಈತ್ ಪೂರಾ ಎನ್ನ ಬಂಜ ಬೇನೆನ್ ನಿನಡ ಪಣ್ಣೊಂದಿನಿ ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ್ ದೂರೆರೆಗತ್ತ್ ಮಗ. ಎನ್ನ ಮನಸ್ ಹಗುರ ಮಲ್ಪೊನ್ರೆ." ಕಣ್ಣೊರೆಸ್‌ದ್ ದುಂಬು ನಡತೆರ್.

"ಅಪಗಾಂಡ ... ಈರ್... ಓಡೆಗ್.... ಪೋಪೆರ್?" ಈ ರಸ್ತೆಡೇ ಒಂತೆ ದುಂಬು ಪೋಯಿ ಅಪಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕುಂಡ್" ದುಂಬು ಪೋಯೆರಾರ್.

ಆ ರಸ್ತೆದ ಮೂಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ "ಈಶ್ವರೀಯ ಅಬಲಾಶ್ರಮ"ದ ಎದುರು ಬತ್ತದ್ ಉಂತಿಯ. ಗೇಟ್ ದೆತ್ತದೇ ಇತ್ತಂಡ್.

"ತೂಯನ ಮಗ, ಯಾನ್ ಬರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆತ್ತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೆಗ್ ಫೋನ್ ಮಲ್ಲಿತ್ತೆ. ಏಕೆ ತೋಜೊಡು. ಗೇಟ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತದೇ ದೀತೆರ್. ಮೈಸೂರ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡ್‌ದ್ ದುಂಬು ಈ ಪರಬುನ್ ತೂವೆರೆ ಬರ್ಪತ್ತಾ ಮಗ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಆ ಆಶ್ರಮೊದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಒರಿ ಜತನೊಡು ಅರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆ.

ಜೋಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ನಮ್ಮದಿ ಅರೆಗ್ ಆಶ್ರಮೊಡಾಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಂಡ್‌ದ್ ಬಯಕ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಬಸ್ಸುಸ್ಕಾಂಡ್‌ದಂಚಿ ಕಾರ್‌ದೀಯೆ 'ಅಪ್ಪೆಮನಸ್ ಬಂಗಾರ' ಪಣ್ಣಿನ ಪದ ದೂರೊಡೊಲ್ಲಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಂಡ್.

ಸುನೀತಾ. ಎಸ್, ಕರಂಬಳ್ಳಿ

ಧರ್ಮ ತತ್ತ್ವಂಡ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪಂದ್

ಪದ್ಮ ಪದ್ಮೆಡ್ ಒರ್ಸದ ಮದ್ಮಲ್ ಪೋಣ್ಣು. ಆಲ್ಪ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್ ಅಪ್ಪಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪುದರ್ ಐತು.

ಐತು ಬಾರೀ ಬೆನ್ನುನಾಯೆ. ಅಂಚೆನೇ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಜುನ ಬುಡ್ಡುನಾಯೆ. ಅಪ್ಪಿಲಾ ಅವೇ ತತ್ತ್ವದಾಲ್. ಕಂಡು ದಗ್ಲೆಜಿ ಅಕ್ಲೆ ದಾಲ ಇಚ್ಚೆ. ಮರ್ಯಾದಿ ಪಂಡ ಕೊಟ್ಟುಡು ಕಡ್ತಾದ್ ಪುಡಯಿಡ್ ತುಂಬುನವತ್ತ್. ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಬೆನೊಡು. ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ತಿನೊಡು. ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಬದೊಡುಂದ್ ಪನ್ನೊಂದು, ಅಂಚೆನೇ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು.

ಮೊಕುಲ್ ಕೊಂಡಡದ ಮಗಲ್ ಪದ್ಮೆ. ಒರ್ಸ ಪದ್ಮೆ ಕರಿಯೊಂದು ಬತ್ತೆಂಡಲಾ ಬತ್ತಿ ಪೊದುಕ್ಕುಲೆನ್ ಪೂರಾ ಪಿರ ಬುಡ್ಡು, ಅಪ್ಪಿನ ಪಲಯನ ಮಗೆ ವಾಸುಗೆ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ದರ್. ರಡ್ಡ್ ಕೋಡಿಡಕ್ಲೆಲಾ ಅವೆ ಆಸೆ

ಆಂಡ ವಾಸುಗು ಒರ್ತಿ ಪಲಿ ಉಲ್ಲೊಲು. ಅಲೆಗ್ ಆವಂದೆ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಮಾತೆರಗ್ಲಾ ಉಂದೇ ಎತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮೊಕುಲ್ ಮದ್ಮೆ ಪಿರನೇ ಒರಿಂಡ್. ದಾದ ದೋಷಂದೇ ಗೊತ್ತಿಚ್ಚೆ. ಪನಂದಿ ಪರಕಲು ಉಪ್ಪಂದ್. ಸುತ್ತಂದಿ ಗುಡಿ-ಗುಂಡಾರೊಲು ಉಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡ ಅಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ ಅಣ್ಲಾ ಬತ್ತಿಜಿ.

ವಾಸು ಕೆಲವು ಒರ್ಸೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಡುಲ್ಲೆ. ಪಲಿಗಾಪಿ ಆಣ್ ನಾಡ್ ನಾಡ್ಡ್ ಆಯನ ಆಲಿ ಬಚ್ಚಿಂಡ್ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆ ಮದ್ಮೆ ಆಪೊಡುಂದ್. ಪಿರಪೋನಗ ಬಜೀ ಕೈಟ್ ಒರಿಯೆ ಪೋಪೆ. ಕಾಲಿ ಪದ್ಮನ ನೆನೆಪುಡು ಮಾತ್ರ, ಒರ್ಸಕಟ್ಟೆ ಇಂಚೆನೇ ಆಂಡ್.

ಈ ಸರ್ತಿ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್ ಊರುಗು ಬತ್ತೆ. ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಬಜೀ ಕೈಟ್ ಪಿರ ಪೋವರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಪದ್ಮನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಒಟ್ಟುಗೇ ಲೆತೊಂದೇ ಪೋಡುಂದ್. ಆಂಡ. . .? ಎನ್ನಿನ ಪೂರಾ ಎನ್ನಿಲೆಕೆ ಆಪುಂಡುಂದಾಂಡ ಲೋಕೊಡು ದಾದ ಮಾತಾ ಆದ್ ಪೋತು!

ವಾಸು ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬನ್ನಗಲ ಪದ್ಮಗ್ಂದ್ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಉಡುಗಿರ ಕಂತ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಯೆ ಬತ್ತೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿ ಸತ್ತ್ಗ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೆದೊಲು. ಆಲ್ ಬತ್‌ದಿತ್ತಿಚೊಲ್ ಇಂಚೆನೇ ಪೆಟೆಗೆ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ದಕ್ದ್ ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಲ್ಪೆದ್. ಸಮ್ಮಂದದ ಉಲಯಿಡ್ಡೇ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಏರ್ಪಲಾ ದಾಲಾ ತಕರಾರಿಚ್ಚೆಂದೆ ಇಂಚೆನೇ ನಡತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಎಲ್ಲೊಂಚಿಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತಿನಕುಲು. ಎಂಚಲಾ ನನ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನಕುಲು ಏರ್ಪಲಾ ದಾಲಾ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಚೆರ್. ಆಂಡಾ?

ವಾಸು ಈ ಸರ್ತಿ ಊರುಗು ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಪದ್ಮನ್ ಇಲ್ಲ್ ಒರ್ಮೆ ನಾಡ್‌ದ್, ಓಲ್ಲಾದಾಂತಿನ ತೂದು ಆಯೆನೇ ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೆ. ಅಂಚಿಡ್ ಪದ್ಮೆ ಇಂಚೆ ಬರ್ಪುನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾದ್, ಮೊಕುಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿದಾಡಿಯೊಲು.

ಆಯನ ಇಲ್ಲಗ್ಲ, ಮೋಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ಲ ಅರ್ಧ ಪರ್ಲಾಂಗ್ ತಾದಿ. ಕಂಡ, ಪಾಡಿದ ನಡುಟು ಓಣೆ ಒರ್‌ಕುಂದ್ ನಡತ್ತ್ ಪೋರೆ ಪದ್ಮಾಜಿ ತಾದಿಲು. ಮೋಲು ಒಂಜಿ ತಾದಿಯೆ ಅಂಚಿ ಪೋನಗ, ಆಯೆ ಕುಡೊಂಜಿ ತಾದಿಯೆ ಪೋಯೆ. ದಾಯೆಗಾ ರಡ್ಡ್ ಜನತಲ ತಾದಿ ತತ್ತೆಂಡ್.

ಪದ್ಮೆ ವಾಸುನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬತ್‌ದ್ ಇಡೀ ಇಲ್ಲ್ ನಾಡುವೊಲು ಆಯನ ಪಲಿ ಪನ್ನೊಲು, ಆಯೆ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಪೆಟೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ ಅಲ್ಲದಕ್‌ದಲಾ ನಿಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗೇ ಪೋಯೆ. ನಿಕ್ಲೆ ತಿಕ್ಕಿಚೆನಾ? ಅಪಂಡ ನಿನ್ನಲ ಆಯನಲ ತಾದಿ ತತ್ತೆಂಡೊಡೊಂದ್ ತೆಲ್ಲುವೊಲು.

ಪದ್ಮ ಆಯನ ಕೋಣೆಗೆ ಪೋದು ಆಯನ ಪೆಟಿಗೆ ಪೂರಾ ಬುಡ್ಡದ್ ನಾಡುವೊಲು. ಪೆಟಿಗೆದ ಅಡೀಟ್ ಒಂಜಿ ಕರಂಡಿಗೆಡ್ ಬಂಗಾರ್ಡ್ ಬುಮುಕಿಲ ಬೆಂಡಲೆಲ ತೂಯೆಲು. ಕುಶಿ ಆಂಡ್. ಅವು ಅಲೆಗೇ ಕನದಿನಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಯನೇ ಕೊರಡ್ಂದ್ ಅವೆನ್ ಅಲ್ಪನೇ ಇಲ್ತೆಲೆಕನೇ ದೀದ್. ಆಯೆ ನನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೋದು ಕಾಪುವೆ ಪಂಡ್ಂದ್. ಅಕಲ್ ಪಂಡ್ಂದ್ ಇಲ್ಲದ ತಾದಿ ಪತ್ತಿಯೊಲು. ತಾದಿಯೆ ಪೋನಗ ಮನಸ್ಡೇ ಎನ್ನೊವೊಲು, ಯಾನ್ ಇಂಚಿಡ್ ಪೋನಗ, ಆಯೆ ಕುಡ ಅಂಚಿಡ್ ಪೋರೆ ಉಂಡಾ ದಾನೆಂದ್ ನಾಲೊರ್ಮೆಲ ಎಕ್ಕಲೊಂದು ಪೋನಗ, ಪಾಡಿದ ನಡುಟು ನೇರೊಲ್ಲ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ ಕುಸುಮಡ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ತೋಜುಂಡು. ತೂದು ಮೊಲೆಗ್ ಜುಮಾದಿ ಭೂತೊಗು ಚೊಂಬು ತೋಚಾಯಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಕೋಪೊಡು ಚೋರುಡೆ ಕಲ್ಯಾನ್ ವಾಸುನು ಲೆಪ್ಪುವೊಲು. ಮೊಕುಲು ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಒರ ಅಲ್ಯಾನ್ ಬೂರಿಯೆರ್. ವಾಸು ಪದ್ಮ ಲೆತ್ತಿನಡೆ ಪಾರಿಯೆ. ಕುಸುಮ ಮೋನೆ ಪೀಂಟಾವೊಂದು ಪೋಯೆಲು.

ವಾಸು ಪದ್ಮನ್ ತೂದು ಕುಸೀಟ್ ತೆಲೊಂದು ಪಾರ್ಲೇ ಬತ್ತೆಡ, ಮೋಲು ಮುಸುಂಟು ಕಪ್ಪು ಮಲ್ತಾದ್ ಆಯನ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಲೇಂದ್ ತೂದು, "ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಇಲ್ಲ್ ಎತ್ತೊಡ್ಡ ದುಂಬೇ ಆ ಕುರ್ತೆಲ್ ಕುಸುಮಡ ಪಾತೆರೆ ಉಂತುದತ್ತಾ? ನಿಕ್ಯ ಚೊರಾಂಡಲ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಉಂಡಾ? ನಿಕ್ಯ ಆನಿಡ್ಡಿಂಚಿ ಸಾರ್ ಸಾರ್ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ ಈ ಓಲು ಕೇನುವಾ. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಈ ಇಂಚಿನೇ ಉಪ್ಪುನಾಯೆಂದ್ ಆಂಡ. ನಿನ್ನ ಚಾಳಿ ಮುಂದರ್ಲ. ಈತ್ಲೆಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ನಂಬುದು ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ನನ ನಿನ್ನಲ, ಎನ್ನಲ ತಾದಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಂಡ್ಂದ್ ಪದ್ಮ ಕೋಪೊಡು ಪೋಪುನಲೆನ್ ವಾಸು ಕೈಟ್ ಪತ್ಂದ್ ಉಂತದೀದ್ ಪನ್ನೆ.

"ಪದ್ಮ್ಲ, ಯಾನ್ ಅಲೆಡ ಪಾತೆರೊಡುಂದು ಬಯ್ಲಿಂಜಿ. ನಿಕ್ಯ ಇಲ್ಯಗ್ ಬನ್ನಗ ತಾದಿಯೆ ತಿಕ್ಕಿನಾಲ್ ಏಪ ಬಯ್ಲಿಂಜಿದ್ ಕೇಂಡ್ಂದ್ ಒಂಚೊರು ಪಾತೆರಿಯೊಲು ಆತೇ. ಆತಾನಗ ಈ ಬತ್ತೆ"ಪನ್ನೆ

ಪದ್ಮಗ್ ಕುಡ ಕೋಪಬರ್ಬುಂಡು, ಬೆಚ್ಚಿ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ, "ಕುಸುಮನ್ ದಾಯೆ ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಆತ್ ಹಲ್ಯೆಮಲ್ಲವರ್! ಆಲ್ ಕುರ್ತೆಲ್ ಆಂಡ ಅವು ಆಲ್ಪನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಅಲ್ಲ ಪಾತೆರಿನಕುಲ ಹಲ್ಯೆ ಆವೊಡುಂದ್ ದಾಲ ಇಚ್ಚಿ. ಅಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣತ್ತೆ ಅಲೆಗ್ಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬದ್ಕೊಡುಂದ್ ಆಸೆ ಇಚ್ಚಿ. ಕುಸುಮನ್ ಯಾನ್ ಇನಿ ಸುರೂ ತೂಯಿನಿ ಅತ್. ನಮ ಮೂವೆರ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಡ್ಡಿಂಚಿ ಒಟ್ಟುಗೇ ಗೊಬೊಂದಿತ್ತಿ ನಕುಲತ್ತೆ. ಕುಸುಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಎನ್ನಿನಾತ್ ಹಾಳ್ ಪೊಣ್ಣತ್ತೆ "ಂದ್ ಪನ್ನೆ.

ಆ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಪದ್ಮಗ್ ಉರಿನಡೆ ಉಪ್ಪು ತಾಗಿಯಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ವ್ಯಂಗೊಡು ಪನ್ನೊಲು, "ಅಲ್ಲ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಪಾತೆರಿಸತ್ ಗ್ ಏತ್ ಪಾಪಪುಣ್ಯ ತೋಜಿಂಡತ ನಿಕ್ಯ! ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಕೆನೆ ಬಲೆಕ್ಯ ಪಾಡೊನುನು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತುಗು ಏತ್ ಒರ್ಸೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಜಪಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೊಲುಂದ್ ನಿಕ್ಯ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು? ಅಲೆಗಾಲ, ಪಲಿಯೆಲ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದಕುಲ ಮೊಲೆಗ್ ದುಂಬು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ಪರೆ ತಯಾರಿಚ್ಚೆರ್. ನಿಕ್ಯಲಾ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ನಿನ್ನ ಪಲಿನ್ ಬುಡ್ಡು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ಪರೆ ತಯಾರಿಚ್ಚೆರ್. ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಬದ್ಕುನಕುಲು. ನಿಕ್ಯ ಮಾತೆರ್ಲ ನಡುಟು ಯಾನ್? ನಿನ್ನ ಪಲಿಗ್ ನನ ಏಪ ಮದ್ದೆ! ಅವು ಈ ಜಲೊಡು ಕನ !ಎನನಂತೂ ನಿನ್ನ ಪಲಿಗಾವಂದೆ, ನಿಕ್ಯ ಮದ್ದೆ ಮಲ್ಪರೆ, ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ತಯಾರಿಚ್ಚೆರ್ ಆ ಕುಸುಮ ಕೊಡಿಕಾರ್ಡ್ ನೆಲೊಂದುಲೊಲು ನಿನ್ನನ್ ಮದ್ದೆ ಆವರೆ. ನಿಕ್ಯಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಜೋಡಿ. ಅಲೆನ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ನಿನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಸುಖೊಟು ಬದ್ಕುವು. ಇಂಚಿ ಕಂಡ್ -ಕಂಡ್ಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಲೊಟ್ಟುಗು ನಿನ್ನ ಗೊಬ್ಬಾಟ ದಾಯೆ? ಪುಚ್ಚಿ ಕಂಡ್ಂದ್ ಪೇರ್ ಪರಿಲೆಕ!" ಪಂಡ್ಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಪಿರ ಲೆರ್ಗ್ ತೂವಂದೆ ಬೀಸ -ಬೀಸ ಪೋಪೊಲು.

ಕಣ್ಣ್ಲೆಡ್ ತೂವಂದಿನ! ಕೈಟ್ ಪತ್ತಂದಿನ! ವಾಸುನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಎಂಚಾವು ಪನಿ? ಆಯೆ ಊರುಗು ಬನ್ನಗ ಎನ್ನೊಂದು ಬಯ್ಯಿನಿ ದಾದ? ಮೂಲು ಆಯಿನಿ ದಾದ ? ಆಯೆ ರಾತ್ರೆ -ಪಗಲ್ ನಿತ್ಯ ನೆನೆತೊಂದು, ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಪದ್ವು ಮೋಲೆನಾ? ಆಯಗ್, ಕನನಾ-ನಿಜಾನಾಂದ್ ತೆರಿಯಿಜಿ. ಕಣ್ಣ್ಲೆ ದೀಯಿನ ಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಇಚ್ಚಾ? ಅತ್ತ್ ತಾನ್ ಪುಟ್ಟಿಗಳಿಗೆನೇ ಸರಿ ಇಚ್ಚಾ? ಮಂಡೆಡ್ ಸಾರ ಯೋಚನೆಲು ತಿರ್ಗಂಡ್ ಈ ಊರುಲ ಬೊಡ್ಡಿ ! ಈ ಮದ್ದೆಲ ಬೊಡ್ಡಿ! ಇನಿಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಕುಡ ಮನಸ್ ಕೇನಂದೆ, ಅಲೆಡ ಸರೀ ಬುಡ್ಡದ್ ವಿಷಯ ದಾದಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೊಡುಂದ್ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೆ.

ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್‌ದೀನಗನೇ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿಡ್ ಮಾತೆರಪ್ಪ ಬಾರಿ ಜೋರುಡೆ ಪಾತೆರುನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಅಡೇಗೆ ಉಂತಿಯೆ. ಮಾತೆರಪ್ಪ ಇಂಬುನ ಮೇಲ್‌ಗೇ ಲಾಗಿಡ್ ಬೂರಿಲೆಕ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲೆಗ್ ಅನುಭವ ಕಮ್ಮಿ. ತೆರಿಡ್ ಪಾತೆರುವೊಲಾ, ತೆರಿಯಂದೆ ಪಾತೆರುವೊಲಾಂದ್ ವಿಚರಿಸದ್ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪನ್ನನ ಬುಡ್ಡು, ಅಕುಲ್ಲ ಆಲೊಟ್ಟುಗು ಸುರುವಾಂಡ್. ಜಿರಿಡ್ ಬೂರುನ ತೂನಗ ವಾಸುಗು ತರೆ ಸೆಡಿಪರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.

ಪದ್ವು ಬುಲಿತೊಂದೇ ಪಂಡಿನ, ಇಂಬುನ ಕೆಬಿಕ್ಪ್ ಬೂರಿನ ಕಡೇತ ಪಾತೆರೆ, "ಆಯೆ ಕುಸುಮನ ಪಿರವುಡೆ ದೊಲ್ಲೆ ಜಪುಡಾವೊಂದು ತಿರುಗ್ನ ನಾಯಿ ಅಪ್ಪೆ. ಯಾನ್ ಮಾಮಿನ ಮಗಲ್‌ಂದ್ ಸುಲಬೊಡು ಮದ್ದೆದ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾಳ್‌ಗ್ ಹಾಳ್‌ಮಲ್ತೊಡುಂದ್ ಎನ್ನೆದ ತೋಚೊಡು ಆಯನ ಮನಸ್ ಮೂತ ಕುಸುಮನ ಮಿತ್ತೆಂದ್ ಎಂಕ್ ಇನಿ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

ನನ ಎನನ್ ಈ ಜನ್ನೊಡು ಆಯೆ ಮದ್ದೆ ಆವರೆ ಇಚ್ಚಿ. ನನ ಆಯಗ್‌ಂದ್ ಎಕ್ಕಲ್ತ್ ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲುಜಿ ಅಪ್ಪೆ. ಎಂಕ್ ಬೇತೆ ಆಣ್ ತೂದು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ತುಲೆ."ಂದ್ ಲೇಡ್ ಪಾಡೇದೊಲು.

ವಾಸು ರಡ್ಡ್ ಕೈಲ ಕೆಬಿಕ್ಪ್ ಪತೊಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಪಿರದೀಯೆ. ಸೀದಾ ಇಲ್ಲದ ತಾದಿ ಪತ್ತಿಯೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಆನಿಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋರೆ ಪೆಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ದಾದಾ? ದಾನೇಂಡ್‌ಂದ್ ಸುತ್ತು ಬೂರಿನ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲೆಗ್ ಕಟ್ತ್ ಕತೆ ಕಟ್‌ದ್ ಸುಳ್ಳುಪಂಡೆ. ಆಯೆ ಇತ್ತಿನ ಕೆಲಸದಲ್ಲ ದಾದನಾ ಅವಘಡ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಬಸುಟು ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಮಂಡೆಡ್ ಸಾರ ಸಾರ ಕತೆತ್ತ ರೀಲ್ ತಿರೊಂದಿತ್ತಂಡ್ ಬಸುತ್ತ ಚಕ್ರ ತಿರೊಂದು ಪೋಯಿ ಲೆಕ!

ಇಲ್ಲದ ಕುಲು ಮಾತಾ ಎತೆ ಪತ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಣ್ ಆಪೂರ್ವೊಡು ಆತ್ ದೂರೊಡ್ಡು ಬತ್‌ದ್ ಪನೀತ್ ಪೀಂಕನ್ ಊರಂದೆಲ, ಒಂಜಿ ಕೈಲ್ ತೆಲಿ ಪರಂದೆಲ ಪೋಯೆತ್ತಾ? ದಾದಾಂಡ್‌ಂದ್ ಎತೆ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಪದ್ವುನಕಾಲೆಡೆಗ್ ಪೋತಿನಾಯೆ. ಅವುಲು ದಾದನಾ ಪಾತೆರಕತೆ ನಡತ್‌ಂಡಾದಾನ್ನ್. ಆಯಿಕ್ ಓಲ್ಲಾ ಬೇಜಾರಾದ್ ಕೋಪೊಡು ಪೋಯೆ ನಾ ದಾನೆಂದ್ ವಾಸುನ ಪಲಿ ಪನ್ನಗ "ಆದುಪ್ಪುವಾ?ಂದ್ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಪದ್ವುನ ಇಲ್ಲಗ್ ಕೇನರೆ ಪೋಪೊಲು.

ಮೋಲು ಪೋಯೆನೇ ತಡ, ಪದ್ವುನ ಅಪ್ಪೆ ಲಟ -ಲಟಂದ್ ನೆರೆ, ಸುರು ಮಲ್ತೊಲು "ನಿಕ್‌ಲ್ ಪೊಣ್ಣೊಡ್ಡಾತ್ರಿ ಎನ್ನ ಮಗಲೆಗಲ ಮದ್ದೆ ಮಲ್ತಂದೆ ನುಂಗ ದೀವೊಡಾಂ. ಕಣ್ಣೆದುರು ಪುಟುಬುಲೆಯಿನ ಆಣ್, ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿದಾಯೆಂದ್ ಎಂಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ನಂಬಿಯ ಆಯೆ ನಾಲ್ ಊರು ತಿರಿನಾಯೆ. ಪರ ಊರುಡು ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆಂದ್ ತೂಯಿ ನಾಯೆ ಪಿರ್?ಮೂಲು ಬತ್ತಿನಾಯೆಲ ಕಣ್ಣ ಎದುರೇ ಆ ಕುಸುಮನ ಬೆತ್ತಡಿಯೆ ತಿರುಗ್ನ ತೂದುಲಾ ಎಂಕುಲಾ ಎಂಕ್‌ಲ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಆಯಗ್ ಬಲಿ ಕೊರೆ ತಯರಿಚ್ಚಿ. ಎಂಕ್‌ಗ್ ಮರ್ದದಿ ಮುಖ್ಯ. ಅಂಚಿನ ಮರ್ದಾದಿ ಕೆಟ್ಟಿ ಆಣಗ್ ಮದ್ದೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರುನ ಬದಲ್, ಪೋಟ್ಟುಗ್‌ಲಗ್ ನೂಕುದು ಕಲ್ ತುಂಬುದು ಪಾಡ್‌ಂಡ ಆಪುಜಾ? ಎಂಕ್‌ಲ್ ಪೊಣ್ಣನ ನಸೀಬು ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತೆಂಡ್. ದೇವೆರ್ ಕಾತೊಂಡೆರ್ ನನ

ನಿಕ್ಲೆ ತಾದಿ ನಿಕ್ಲೆಗ್, ಎಂಕ್ಲೆ ತಾದಿ ಎಂಕ್ಲೆಗ್. ಈತ್ಲೆಟ್ಟಿ, ಎಂಕುಲು ಸಮ್ಮಂದ ಒರಿಯೊಡುಂದ್ ಕಾತಿನೆಕ್ಕ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ಮಾದಿ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ "ಂದ್ ಪಂಡ್ ಸೀದಾ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಿಯೊಲು.

ವಾಸುನ ಅಪ್ಪೆ ಬಜೀ ಪಾಪದ ಪೊಂಜೊವು. ಆಯಿಕ್ ಅಂಚಿ ಮಾತಾ ಪಾತೆರ್ಲಲ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ವಿಷಯ ದಾದಂದ್ ದಾಲ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಮಗೆ ಪೋಯಿನ ಎತೆತ್ಲೆಲ, ಮೊಕುಲ್ಲ ಬಾಯಿದಪಾತೆರೊಲ ಕೇಂಡ್ ಬುಲಿತೊಂದೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು, ಮೂಲು ನಡತಿಕತೆ ಪಂಡ್.

ನಿರೆ ಕರೆತ್ತಕುಲು ಮಾತಾ ಬತ್ ದ್ ಒರಿಯೊರಿಯೆ ಒಂಚಿಂಚಿ ನಮುನೆ ವಿಚಾರ್ಪರೆ ಸುರ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲ ಗುಸು-ಗುಸು ಪಾತೆರೊನರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಣ?

ವಾಸು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯಿನಾಯೀ, ಊರ್ಲ ಅಲೆಮಾರಿಂದ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಕುಸುಮಲ ಆನಿಯೆ ನಾಪತ್ತೆ! ಓಲು ಪೋತೊಲುದೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಂದೆ ಗಲಾಟೆ.

ಮಾತೆರ್ಲ ಎನ್ನಿಯೆರ್ ಕುಸುಮನು ವಾಸು ರಟ್ಟಪೊಂದು ಪೋದಿ ಪೊಂದುಂದ್. ಊರಿಡೀ ಉಂದೆ ಗಾಬು. ಆಯನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಅವಮಾನ ತಡೆವರೆ ತೀರಂದೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಪಿದಾಯಿ ತರೆ ಪಾಡಿ ಚೆರ್.

ಪದ್ಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಪನೊಂದು ಬತ್ತೊಲು, "ವಾಸುಗುಲ ಕುಸುಮಗ್ಲ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ಂಡ್. ಅಲೆನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತೆರ್ ಎನನ್ ಮದ್ದೇಪುನ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೆರ್ ಊರುಡು ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿಲಾಯೆಂದ್ ಪುದರ್ ಕೇನೊಡುಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ಲ ಧರ್ಮ ಎನನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್"ಂದ್ ಪನೊಂದು ತಿರಿಯೊಲು. ಅಂಚಿನೇ ಬಂಗಾರ್ಲ ಜುಮುಕಿಲ ಬೆಂಡಲೆಲೆ ಕನತ್ ದ್ ಕುಸುಮಗ್ ಕೊರ್ತೊಂದ್ ಗಾಬು ಮಲ್ತೊಲು.

ಉಂದು ಆಯನ ಪಲಿನ ಕೆಬಿಕ್, ಬೂರುಂಡು. ಅಪಗನೇ ಅಲೆಗ್ ಅನುಮಾನ ಸುರುಆಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ವಾಸು ಬನ್ನಗ ಕನದಿನ ಜುಮುಕಿನ ಬೆಂಡಲೆಲ ಆಯೆ ಪಿದಾಡ್ಲಗ ಆಯನ ಪೆಟಿಗಡ್ಲ ದೆತ್ ದ್ ಆಯನ ಪಲಿನ ಕೆಟ್ ಕೊರ್ತು ಪೋತೆ. ಉಂದು ಏರೆಗೆ? ಪದ್ಮಗ್ ಕೊರೊಡಾಂದ್ ಆಲ್ ಕೇನ್ನಗ "ಬೊಡ್ಡಿ ಅವು ನಿನಡನೇ ಉಪ್ಪಡ್ಂಡ್ ಪಂಡೆ. ಕುಸುಮನ್ ಆಯೆ ಕಂಡ್ ದ್ ರಟ್ಟಪೊಂದು ಪೋತಿ ನಿಂದಾಂಡ, ಆ ಬೆಂಡಲೆಲ ಜುಮುಕಿನ ಆಯೆ. ಅಲೆಗೆ ಕೊರ್ತು ವೆತ್ತಾ? ಎನಡ ಒಂಚಿ ಜತೆ ಇತ್ತಿನ ಆಯಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಯನೇ ಕನತ್ ದ್ ಕೊರ್ತಿನಿ. ಕುಸುಮನ ತರೆಡ್ಲ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟಿ ಒಂಚಿ ಚೂರು ಬಂಗಾರ್ಲ ಸೊತ್ತು ಇತ್ತೀಜಿ ಅಕೊಲ್ ಸಂಸಾರ ಮಲ್ಲ. ಬಂಜಿಗ್ ತಿಂದ್ ಒರಿಯಗ್ಲಾ ಒಂಚಿ ಚೂರು ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ಪರೆ ಎತ್ತಿಜೀಂದ್ ಆಲ್ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಪನ್ನೇದೆರ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಈ ಬಂಗಾರ್ ಎಂಕ್ ದಾಯೆ ಕೊರ್ತು ಪೋಪೆ?

ಪದ್ಮ ಪಂಡ ಆಯೆ ಜುವ ಬುಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಉಂದು ಪೂರಾ ಆಯಿನಿ ಅಲೆಡ್ಲಾತ್ತನೇ. ಅಲೆಗ್ ತೂಯಿನೆಕ್ಕೊಂಚಿ ಕತೆ ಕಟ್ಟುನ ಬುದ್ಧಿ. ಪಾಪ ವಾಸು ಏತ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆನಾ ದಾನ್ನ. ಚೇ ಆನಿಯೆ ಆ ಕುಸುಮಲ ದಾಂತೆ ಪೋಡಾ?

ಖಂಡಿತಾ ಅಕುಲು ರಡ್ಲ ಜನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಪೋತಿಚೆರ್ಂದ್ ಎನ್ನ ಆತ್ಮ ಪನೊಂದುಂಡು. ಅಕ್ಲೆ ನಡುಟು ಅಂಚಿನ ದೋಸ್ತಿ ಕತೆ ದಾಲಾ ಇತ್ತಿಜಿ ಮಾತೆರ್ ವಪಾತೆರುಲೆಕ ಕುಸುಮ ಹಾಳ್ ಪೊಣ್ಣತ್. ಆಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಾತೆರೆಡ್ ಕಡೇತಾಲ್ ಆಯನೆಡ್ಲಾತ್ ಅಲೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಕೊಂಡಡೊಡು ಬುಲೆಪದೀತೆರ್. ಅವೇ ಸ್ವತಂತ್ರೊಡು ಆಲ್ ಬದ್ ಕೊಂದಿತ್ತೊಲು ಅವು ತೂಪುನ ಜನಕೊಲ್ ಕಣ್ಣ್ ಕುಟ್ಟೇದ್ಂಡ್. ಅಂಡ ಆಲ್ ಓಡೆಪೋದಿಪ್ಪೊಲು? ಪೋಂಡಲಾ ಆನಿಯೆ ದಾಯೆ ಪೋಯೊಲು?

ಈ ಮಾತಾ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಎತೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಅಡೇಗೆ ಕುಬಲ್ಗ್ ತೂದು ಕನನೀರ್ ಜಪುಡಾವೊಂದು ಕುಲೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಕಂಡೊಡೆ ಜನೊಕುಲು ಮಾತ ಪಾಡಿಂಚಿ ಬಲಿಪುನ ತೋಜಿದ್ ದಾದಂದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ ದ್ ನಿಲ್ಪಿಯೊಲು.

ಮೋಲೆನ್ ತೂದು ಏರಾ ಪನೊಂದು ಪನೊಂದು ಬಲೆರ್, ಪಾಡಿದ ಉಲಯಿದ ನೇರೊಲ್ಲ ಮರಟ್ತ್ ಕುಸುಮನ ಪುನ ನೇಲೊಂದುಂಡುಗೊಂದ್!

ತೂದು ಪಿರ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡೆರ್, "ಸೈತ್‌ದ್ ನಾಲ್‌ದಿನ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಪುನ ನಾದೊಂದುಂಡು. ಅಲ್ಪ ಉಂತರೆ ಆಯಿಜಿ. ಮರ್ಕ ಲಕ್‌ದ್ ಪಿರ ಬತ್ತಂದ್" ಕೇಂಡಿನ ಮೋಲೆಗ್ ಅಡೇಗೆ ಮರಕಟಿಲೆಕಾಂಡ್

ವಾಸು ರಟ್ಟವೊಂದು ಪೋಯೆಂದ್, ತೂವಂದಿನ ವಿಷಯೊನು ತೂಯಿಲೆಕ ಕತೆ ಕಟ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂಡಿನ ಜನೊಕುಲು ಇತ್ತೆದಾದ ಪನ್ನೆರ್?

ಕುಸುಮ ಬಲ್ಲ್ ಗೆತೊಂದು ಸೈಪುನಾತ್ ಪುಕ್ಕೆಲ್ಡಿ ಪೋಣ್ಣ ಅತ್ತಂದ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಗಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಆಲ್ ಸೈತಿನಿ ಎಂಚಾ! ಅಲ್ಪ ಸಾವುಗು ಕಾರಣ ಏರ್?

ತನ್ನ ಮಗಲ್ಲ ಬದ್ಯಾಗ್ ಮುಳ್ಳಾಯಿನ ಮಾರಿನ್, ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೀಡ್ರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಪರು ಕಡೆವೊಂದು ಪಿದಯಿ ಪಿದಡೊಂದು ಪೋತಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಗೇ ಬೈದಿನ ನಡುರಾತ್ರೆಡ್‌ಂದ್ ಪದ್ಮಗ್ ಇನಿ ಮಂಡೆಗ್ ಪೋಂಡು

ಅಂಡ ಆರ್...? ಚೇ, ಆರ್ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಕ್ಕೂರಿ ಅತ್ತ್ ಅಲೇ ಸೊರ್ಕುದು ದಾದನಾ ಕಿತಾಪತಿ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನಿನೆನ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ಬುಡ್ಡೊಲು.

ವಾಸು ಊರುಗು ಬೆರಿ ಪಾಡ್ ಬೊಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯಿನಾಯೆ, ಬೊಕ್ಕ ಊರುದಂಚಿ ತರೆ ಪಾಡಿಜೆ. ಇಲ್ಲ ದಕ್ಕೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯನ್ ತೂವೊಡುಂದ್ ಎನ್ನೆಂಡಲ, ಇಲ್ಲದಕುಲು ಊರುಗ ಬರೊಡ್ಡಿಂತ್ ಪನ್ನೆರ್. ಅವಶ್ಯಕ ಈತ್ ಮಾತಾ ಅವಮಾನ ಆಯಿನ ಊರುಗುಲಾ, ಆ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಕೊನ್ನಾ ತೂವರೆ ವಾಸುಗುಲಾ ಮನಸಿಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಕೆಗ್ ಆಯನ ಪಟ ಕಡಪುಡ್ಜೆ. ಆಯನಾತ್ ಬೇಗ ನಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಮಾತಾ ಬೊಂಬಾಯಿಗೇ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಕಾಕಜಿಡ್ ಬರೆತೆ ಮೊಕುಲ್ಲ ಊರುಡಿತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಮಾರ್ಡ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗೇ ಪೋಪುನುಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮನಸ್‌ದ ಗಾಯೊಗು ಮರ್ಡ್ ಮಲ್ಪರೆ

ಪದ್ಮಗ್ ಅಲ್ಪ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಬೇತೆನೇ ಆಣ್ ತೂದು ಮದ್ದೆ ಮಲ್ತಾದ್ ಕಂಡನಿಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡ್ಜೆರ್ ಆಂಡಾ...?

ಅಲೆಗ್ ವಾಸುನಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಂಡನಿ ತಿಕ್ಕಿಜೆ. ಸುರುಟು ಪೂರಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತೆಂಡ್‌ಗೆ ಆಂಡ್? ನನ ಸೈತ್‌ಂಡಲ ಕಂಡನಿಲ್ಲಗ್ ಪೋಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೇ ಬತ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಕುಲ್ಲಿಯೊಲುಗೆ. ಇತ್ತೆಮಗ್ಗಲ್ಲ ಬದ್ಯಾಗ್ ಮುಳ್ಳಾಯಿನ ಚಾಂಡಾಲನ್ ದೀಡ್ರೆಯೆಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಪರು ಕಡೆಯೆರ್ದಲಾ ಪದ್ಮನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಕೈ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ಪರೆ ಆಯಿಜಿ. ಆರ್ ಪಕ್ಕಿವಾತೊಡು ಜೆಯ್ಪಿನವಲೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಕೊಂದ ಪಾಪ ತಿಂದು ಪರಿಹಾರ ಪಂಡಿಲೆಕ ಅಕಲಕಲ್ ಕರ್ಮ ಅಕುಲಕುಲೇ ಅರ್ದೊಡತ್ತಾ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮದ ಸುತ್ತ, ವಾಕರ್ಮ ಮುಳ್ಳುದ ಬೂರು ದಂಚಿ ತಿಕ್ಕಿ ಕಟ್‌ದ್ ಸುತ್ತುಪಾಡ್‌ಂಡಾಂತ್ ಏರೆಡ ಕೇನುನು ? ನರಮಾನಿ ಧರ್ಮಾ ಧರ್ಮೆಂದ್, ಧರ್ಮ ತತ್ತೆಂಡ, ಆಯಗ್ ಕರ್ಮ ಏಪೊಗ್ಗಾ ತಪ್ಪೆಂದ್. ಕಡೇಕ್ ಆಪುನ ಗತಿ..?

ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ

-----: ಅಜ್ಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲತ್ತ ಮರ : -----

ಎಂಕ್ಲೆಯಿಲ್ಲ ಜಾಲ ಬರಿತ ಮರ
ಅವು ಪೆಲತ್ತವು ಪಂಡ ನಂಬಯರ್ ನಿಕುಲು !
ಅಂದವು,
ಗುರ್ತ ಬೋಡತ್ತೇ ನಂಬೊಡಾಂಡೆ?
ತೋಜುಂಡೆ ಅಯಿಟ್ ಪೆಲತ್ತಗೆಲ್ಲ ಲೊಲ್ಲಾಂಡೆ?
ಇರೆ ಅತ್ತಂಡ ಕಳ್ಳಗೆ?
"ಉಂದು ಯೆಂಕುಲುಂ"ದ್
ಕೈ ನೀರ್ಲ್, ತರೆ ದೆರ್ತ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲ
ಸಿದಿಗೋಳಿ ಪೊನ್ನಲಿಗೆ ಅತ್ತೊಸೊದ ಗೆಲ್ಲುಲು?
ಅಜ್ಜಿ ಪನೊಂದಿತ್ತರ್ ಮರತ ಕತೆನ್
ಅಜ್ಜೆರ್ ನಡೆದ್ ಬುಳಿಪ್ಪಾಯಿನೆನ್
ಬಿತ್ತಲ್ಡ್ ದಾಲಾ ದಾಂತಿ ಕಾಲೊಡು
ಉಂದೆಲ್ಯೆ ಪೋದು ಮಲ್ಲ ಆದ್
ಪೋರ್ಲು ಪೋರ್ಲು ಪುಡ್ಡೆನ ದಿಡ್ಡನಾಯಿನೆನ್
ಜಾಲೊಮ್ಮೆ ನಿರಲಾದಿತ್ತಿನೆನ್
ಮುದೆಲ್ ತೋಜಂದಿಲೆಕ
ಮರನಿಲ್ಯೆ ಗುಜ್ಜೆ ಪತೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್
ಕಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಲು ಚಣೆಲುಲಿಲ್ ಪಗೆಲ್
ಅಯಿಟೇವೊಕ್ಕಲಾದಿತ್ತಿನೆನ್
ಯಾನಾಲಾ ಪೆಲತ್ತ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲದ್
ತಾಲಿ ಪಂದಿರೆ ಮಯಿ ಕಳ್ಳಗೆಲೆನ್ ಪೆಜಿದ್
ತಕೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನವು
ಪೆಲತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಬೇರ್ಲೆಡ್
ಗೆಲ್ಲೆಲ್ಡ್, ಸುತ್ತ ಪಾರೊಂದು
ಬಾಕಿ ಚೋಕುಲೆಡಪ್ಪಲಾಗ
ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನವು ನೆಂಪುಂಡು
ತುಂಡಾಯಿ ನುಗ ನಾಯೆರ್ಲೆನ್
ದಿಕ್ಕೆಲ್ಗ್ ದೀವಂದೆ
ಮರತಮರ್ಕೆಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕಾದ್
ಕೊಟ್ಟು, ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಪಲಯಿಲೆನ್
ಮರಕ್ಕೆರಗಾದ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್
ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ

ಕತ್ತಲೆಗ್ ಕೋರ್ಲೆಕೂಡುಗು ಪಡಿ ಪಾಡ್ಡಗ
ತಪ್ಪಾದ್ ಕುಳ್ಳಿ ಪೊಂಜೆ
ಇಲ್ ಪೆಲತ್ತ ಗೆಲ್ಲಡ್ ಕೊರ ಕೊರ ಪಂಡೊಂದು
ಬೊಳ್ಳಾಯೆರೆ ದುಂಬು ಕೆಲೆತ್ತ್ ಜಿತ್ತನಕೆಲೆನ್ ಮೆನ್
ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್
ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ
'ಅಂದಂಬೆ ಪೊಂಜನ್ ಪೆರ್ ಪಾಡಿಯಿಜನ?
ಅವು ಕಾಪುದ ಪೆರಡೆಗ್ ಬೆರಿಮುಟ್ಟಂದೆ ಕುಲ್ಲಂದ್"
ಇಂಚ ಅಜ್ಜಿ ಪರಪರ ಪರೆಂಚೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್
ತಾಂಗೊಂದಿತ್ತೆ
ಒರೊರ ಗೆಂದಗಿಡಿ ಪಕ್ಕಿಸಾಲೆ
ಪೆಲತ್ತಮರತ ಗೆಲ್ಲೆಲ್ಡ್
ಕಬ್ಬಿದ್ ಕುಲ್ಲದು, ಕಾಪುಡ್ಡು ಜತ್ತಿ ಕಿನ್ನಿಲೆನ್
ಕೊಡತ್ತ ರಾದ್ ಕೊನೊನಗ
ಅಜ್ಜಿ ವುಪ್ಪೇ ವುಪ್ಪೇಂದ್ ಗಿಡೆರೊಂದುಪ್ಪುನಗ
ಯಾನಾಲಾ ಪೋಡಿಡಜ್ಜಿನರಾದ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ
ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕದ್ ತೂಂಡ
ಮರತಡಿಟ್
ಬಾವೊಲಿ ಕಕ್ಕೆಲು ತಿಂದ್ ಪಾಡಿ ಪಂದರ್ಲು
ಅಂಡಿ ಕೊರಂಟುಲು
ಇಂಚಿಪ್ಪ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ತೂಂಡ
ಒಲ್ ಬತ್ತಂಡ ತೆರಿಯಂದ್
ಪೋರ್ಲುಡು ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಲಿಲೆಕ
ಅರಲ್ಡ್ ದಂಗ್ ದಿ ವಾಪತ್ತಿ ಮದಿಮಾಲ್ !
ಮುರಾನಿ ಅಜ್ಜಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ
ದಾನೆ ಅಂಡ ದಾನ್ನಾ?
ತೆನ್ನಾಯಿ ಪುಡೆತ್ತ ಮಲ್ಲೊಂಜಿ ಗೆಲ್ಲ ನಡೀರ್ಲ್ ಪೊರ್ತು
ಪೊಲಿದ್ ಬೂಂಡ್ ತಿರ್ತ್ !
ಇಲ್ಲಲ್ ಪನೊಂದಿತ್ತರ್
ಅವ್ವಜ್ಜಿನ ಕಾಳಪೋಯಿನೆಗೆ !

✍️ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಕನೊತ್ತ ಗಿಳಿ

ಕನೊಟೊಂಜಿ ಗಿಳಿನ್ ತೂಯೆ
 ತೂದು ಮರ್ಲಾದ್ ಪೋಯೆ
 ಆ ಸೀಮೆದೊಂಜಿ ಸೊತ್ತು
 ಮೆರಿಮೆಂಚಿ ಸಿರಿಸಂಪೊತ್ತು
 ನಲಿತೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ತು
 ಸುಳಿಂಚೆನ್ನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ
 ಕೈನೀರ್ಡ್ ಗಿಳಿನ್ ಲೆತ್ತ
 ಬತ್ತಿನೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ಪತ್ತ್
 ಅಂಗೈಡ್ ಕುಳ್ಳವೊಂದು
 ಮುಂಗೈಡ್ ನಲಿಪಾವೊಂದು
 ಕೊಂಡಾಟ ಮಲ್ತೆ, ಎದೆತ
 ಸಿಂಗಾರ ಪಚ್ಚೆಪದಕ
 ಮೆಂಚುಳ್ಳ ಬಾಮದುಡಲ್
 ಕೋಕಯಿನ ಪಕಳ ಪರೆಲ್
 ಕಂಟೆಲ್ ಪುರಲ ದುನಿಪು
 ಕಣ್ಣೆಳ್ಳೆಡ್ ಮೋಕೆ ಲೆಪ್ಪು
 ಸೊರ್ದಯೊದ ಸೊರ್ಗ ಸುಕೊನು
 ಚಬಿತೊಂದೆ ಇತ್ತೆ ಯಾನ್
 ಪೊರ್ಲ ಕನ ಬಿರಿದೆ ಪೋಂಡ ?
 ಆ ಸೊರ್ಗೊ ಜರಿದೆ ಪೋಂಡ ?
 ಆ ಕನೊನೆ ನೆನೆತೊಂದುಳ್ಳೆ
 ಬಾನೊನೆ ತೂವೊಂದುಳ್ಳೆ
 ಇನಿಯೇ ಅತ್ತಂಡ ಎಲ್ಲೆ
 ಗಿಳಿ ಪಿಚಿರ್ಡ್ ಬರೆಯೆಂದುಳ್ಳೆ !

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ

ಓ..... ವೋ..... ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೇ.....
 ಇಂಚಿಯೊರ ಕೇಣ್ಣಾ, ಕೆಬಿನೊಂತ ಕೊರ್ಣಾ ||
 ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಲೆಬಾಗ್ಯ ಉದಿತ್ಂಡ್ ತೂಲಾ
 ತುಳುವಪ್ಪೆ ಮಟ್ಟೆಲ್ಲ ಐಸಿ.... ರ ಪಿನ್ನಾ ||
 ಓ..... ವೋ..... ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆ ||
 ಪಾರ್ದನ, ಪದ, ಕಬಿತ, ಓಬೇಲೆ ತಿರಾಲ್
 ನಡತಿಂಚಿ ಪಚ್ಚೇ..... ದಾ.... ನದಾರುಂಡು ತೆರಿಲಾ ||
 'ಸಾಹಿತ್ಯಸಿರಿ' ದೊಂಪ ರಂಗೇಂಡ್ ಅಲಲಾ,
 ತುಳುವಪ್ಪೆ ಮಟ್ಟೆಲ್ಲ ಓಲೆ..... ಗಾ..... ತೂಲಾ..... |
 ಓಲೇಗ ತೂಲಾ..... |
 ಓ.....ವೋ..... ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೇ ||
 ಇಂಚಿಯೊರ ಕೇಣ್ಣಾ, ಕೆಬಿನೊಂತ ಕೊರ್ಣಾ ||

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಚಿಳ್ಳೆ

ಸುಗಿಪು

ಆಸೆ - ಅಂಗಲಾಪಾನ್ ದಕ್ಕದುಂತಿನ ಕೊರಡು ಯಾನ್
 ಪೊಸ ಉಸುಲಾನ್ ಜಿಂಜಾದ್ ಮುಂಗೆ ಕೊಡ್ತಿನ ಬಿತ್ತ ಈ
 ಬಚ್ಚೆದ್ ತರಂಟಾದ್ ಪರಪುನ ಎಲ್ಲ ಸುದೆ ಯಾನ್
 ಸೊರ್ಕಾದ್ ಉರ್ಕಾದ್ ನಿಲೆಒರ್ಮೆ ರಾಪುನ ಬೊಲ್ಲ ಈ
 ಎಣ್ಣೆ - ತಿರಿ ಇತ್ತ್ದಾದ್ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಮದೆಚಿತ್ತಿನ ತಿಪಿಲೆ ಯಾನ್
 ಜೋಕೆಡ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ಎನನ್ ಬೆಳಗಾಯಿನ ತುಡರ್ ಈ
 ಮಾತ್ರೈ - ಗಣ - ಭಂದಸ್ಸು ಅಲಂಕಾರದಾಂತಿನ ಪೊಟ್ಟು ಸಾಲಾ
 ಯಾನ್
 ಶಬ್ದಾರ್ಥಲೆನ್ ಮೈನಿಲ್ಕೆ ನೆಗಪುನ ಕಬನ ಈ
 ಓದ್ಯಾ... ಕೂಟೊದ ನಡುಟು ಮಿನ್ಯಾನ ಅಪಶ್ರುತಿ ಯಾನ್
 ತಾಲ - ಮೇಲ ರಾಗೊಡ್ ಪೊರ್ನು ಪದ ರಂಗೀತ ಈ
 ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆದಾಂತೆ ಅಂಡಲೆಪುನ ಬುರ್ನಾಸ್ ಯಾನ್
 ಮಂಗಟಾದ್ ಕೈ ಪತ್ತಾದ್ ನಡಪೋಪುನ ಮಹಾಶಕ್ತಿ... ಈ
 ಬೆಚ್ಚೆ ನೆಲಕ್ ಚೌಳಿ ಆತಿನ... ಆಟದ ಬರ್ರ ಈ
 ನಸೆ ಕೆರಂಚು ಮಣ್ಣೆಡ್ ತೆಗಲಿನ ಬಿಡೆ ಯಾನ್
 ಒಂಚೇ ... ರೆಡ್ಡೆ ... ಪುಗ್ಗೆರೆಗ್ಯಾವಂದಿನ ನಿನ್ನ ಮದಿಪು
 ಆಚೆ ಪಾಡ್ ನಡಪೋಪುನ ಶಕ್ತಿಗ್ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿದ ಸುಗಿಪು

ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಪ್ರಕೃತಿ ಬರೆಯಿನ ಕಬಿತೆ...

ಜತ್ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡೊ ಗುಡ್ಡೆನ್
 ಬತ್ ತೂಲೆಗೆ ಕೊಡೆಗ್ ಈರೊರೊ
 ಬತ್ ಬಲತ್‌ಗ್ ಓಲು ತೂಂಡಲ ಪಚ್ಚಿ ಪದ್ವೆಯಿಯೇ
 ಮಿತ್ ಬಾನೊತ ಮುಗಲ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ
 ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟುನಿ ಮಂಜಿ ಪರದೆಗೆ
 ಮತ್ತು ಸುರಿಪುನಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಪ್ಪೆನ ಗುಂಡೊ ಉಂದು ತೂಲೇ |
 ಬಾಳೆ ಕಾಪಿಗೆ ಮುಂಚಿ ಬೂರ್‌ಗೆ
 ತಾಳೆ ಕಂಗ್‌ಗೆ ಶುಂಠಿ ಬಾರ್‌ಗೆ
 ಓಲು ತೂಂಡಲ ಬುಲೆತ ಸೋಕುಗೆ ಕೊಡೆಗ್ ಸೀಮೆಟ್‌ಗೆ
 ಏಳ್ ಕಡಲೊನ ದಾಟ್ ಪೋವಡೆ
 ಮೂಳ್ ತೂಲೆಗೆ ಸೊರೊ ಪೊರ್ಲನು
 ಗಾಳಿದೊಯ್ಲೆಗ್ ಸಾಲ್ ಮರಮರ ಭತ್ತೊ ತಾಮರೊನೇ |
 ಅಂಚಿ ತೂಲೆಗೆ ಕಾಡ್ ಮರಚೊರೊ
 ಎಂಚಿ ನೇಲುಂಡು ಪೆರಿಯ ಚೀಯನ
 ಅಂಚಿ ಆ ಬನೊ ಕಾಡ್ ಮುಗೊಲೆ ಗೂಡ್ ತೂಲೆಗೆಯೇ
 ಗೊಂಚುಲುಂಡುಯೆ ಸಾರ ಪರೊಂದ್‌ತ
 ಅಂಚಿ ಆಮರ ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್
 ಪಂಚಿ ಪಾಂಡವೆಂಚಿ ಬತ್ ದಜ್ಜಾತ ಕಳೆಯೆರ್‌ಗೇ |
 ಗಿರಿತ ಮಿತ್ ದ ನಿಲೆಟ್ ಉಂತುದು
 ಜರಿತ ರಭಸೊಟು ಪರಿತ್ ಪರಿತ್‌ದ್
 ಗುರಿನ್ ಸೇರುನ ಪೊರ್ಲ ತೂಯೆರೆ ಕಣ್ಣ್ ಯಾವಂದ್
 ದೊರಿತ್ ದೊರಿತ್‌ದ್ ಬರ್ಸೊನೀಡೆಗ್
 ದುರಿತ ದುಕ್ಕೊನೆ ದಾಂತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
 ಬರೊತ ನಿರಲೆನ್ ಕಳೆತ್ ಬುಡ್‌ಪಳ್ ಅಪ್ಪೆ ಕಾವೇರಿ |
 ತೆರಿತ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಬರೆಯ ತೂಲೆಗೆ
 ಅರಲಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಕಾಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ
 ಪೊರುಲು ಘಮಘಮ ಗಂಧ ಪರಿಮಳೊ ದೊರಿಪಡೊರೊ ಕಬಿತೆ
 ಬರನ ಶಬ್ದೊತ ಒಪ್ಪುತಪ್ಪುನೆ
 ಸರಿಟ್ ತೆರಿತೊರೊ ಓದುತೂಲೆಗೆ
 ಬರವೊಗುಪಮೆನ್ ಕೊರುದು ಬರವರ ಯಾನ್ ಕವಿಯತ್ |

ಕೊಜಂಟಿ

ಸಾರಿ ಸಾರಿದ್ ಸಾರ ಸಾರ ಸರ್ತಿ ಪಂಡೆ
 ಬಾಮಿ ಬಾಮಿದ್ ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಸರ್ತಿ ಪಂಡೆ
 ಓರಿ ಓರಿದ್ ತೆರಿದ್ ತೆರಿದ್ ದೆತ್ತ ಬಡವನ ಬದ್‌ಕ್
 ಕಿನಿ ಕಿನಿ ಶಬ್ದದ ಮನಿ ಮನಿ ಪಂಡೆ ?
 ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿದ ಸಿದ್ಧಿದಾಂತೆ ಕೊಜಂಟಿ ನಾರಿ
 ಪೋಣ್ಣು ಮಾಯೆ ಪೋಣ್ಣು ಮಾರಿ
 ಜನ್ಮ ಜಮ್ಮದ ಸುರ್ಪ ದರ್ತಿ ಸೂರ್ಪನಕಿ
 ಕಪಟ ಕೈಪೆದ ಶೀಲವಂತಿ ಮತಿದಾಂತಿ ರೂಪವಂತಿ
 ದಾಯೆ ಉರ್ದುವ ಕರ್ಮ ಅರ್ದುವ
 ನಾಲ್ ದಿನತ ಬದ್‌ಕ್ ಸುಖ ಪಡೆವುನ ಬುಡ್ಡು
 ರೇಶ್ಮೆದ ಪುರಿತಂಚಿ ನಿನ್ನ ಗುರಿನ್ ಈಯೆ ದಾಯೆ ತೋಡುವ
 ನೆಂಪು ಮಲ್ಪು ಆ ಕುಂತಿ ಅಪ್ಪೆ ಬದ್‌ಕ್ |
 ರಾಜಾಶ್ರಯೊಡು ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆ ಪಾಂಚಾಲಿ
 ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಮಗಳಾದ್ ಉದಿತಿ ಸೀತೆ
 ತೆರಿಲಾ ಮೊಕ್ಕೆನೊಂತೆ ಕತೆ
 ಪಡೆಯೆರಾ ಸುಕಾ? ಕಷ್ಟದಾ ಕಂತೇ |
 ಮಂಗ ಜಾತಿದ ಪೊಣ್ಣೆ ಅಪಸಾನದ ಅಡಿ ಪಿನ್ನ
 ಪರಾಂಕಿ ಗಾಯ ಕಿರುಂಬುದ್ ದಾಯೆ ಮಲ್ಪುವ ಪುಡಿ
 ಏರುಂಡು ಶಾಶ್ವತ ಈ ಭೂಮಿದ್ ?
 ದಾಸೆರ್ ಪಂಡೆರ್
 'ನೀರ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ'
 ಈ ಸೊನ್ನೆಯೊಂಡ ಆಯೆ ಸನ್ನೆ ಆಪೆ
 'ಅಖಂಡ ಅನಂತ ಅನಂದಮಯ' ಪನ್
 ಯಾನ್ ಬುಡು ನಮ ಪನ್
 ಬುಡು ಪತ್ ಸಾದಿ ಪತ್ ಸ್ಯುರ್ಗೊದ ತಾದಿ

ನಾಗೇಶ್ ಕಾಲೂರು

ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ

ಹಿಮಾಲಯ ತೋಜಾಂದೆ ಆತ್ಮಂಡ್

ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಕುಳೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸುದ್ದಿ
 ಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯ ತೋಜಾಂದೆ ಆತ್ಮಂಡ್
 ಸೋಜಿಗ ಆಯೆರ್ ಜನ ನಾಡ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಲೆರ್ ದಿನದಿನ
 "ಉಂದು ಮಾಂತ ಪಾಕಿಲೆನ ತಂತ್ರ,
 ಪಿರಾಕ್ಡೆ ಜಪಿಸೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಮಂತ್ರ"
 "ಅತ್ತ್ ಹಿಮಾಲಯದ ನೀರೊದ ರಾಶಿ
 ಕರ ಕರಾದ್ ನೀರಾದ್ ಪರತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪು"
 "ಇಜ್ಜಿ, ಇಜ್ಜಿ ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಬತ್ತತ್ತಾ
 ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕ್ಲಿಂಟನ್
 ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಪನಂದೆ ಪದಾಡ್ ಆದುಪ್ಪು"
 ಸುದ್ದಿ ತೆತ್ತಿಗ್ ಕಾವು ಏರ್‌ಂಡ್
 ತೆತ್ತಿ ಪುಡಾದ್ ಕಿನ್ನಿ ಆಂಡ್
 ಕಿನ್ನಿ ಪಕ್ಕಿ ಆಂಡ್, ಪಕ್ಕಿಗ್ ರೆಕ್ಕೆ ಬತ್ತಂಡ್
 ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೇಂದ್ರದಂಚಿಗ್ ಪಾರ್‌ಂಡ್
 ಪದಿನ್ನೆನ್ ಜನ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನ ಆಯೋಗ ಒಂಜಿ ಬತ್ತಂಡ್
 ಬಾರೀ ಪಡೆಕುಲು ಮಾಗೊರ್‌ಗು ಜತ್ತ
 ಪೋಲಿಸ್ ನಾಯಿಲು ಬೀಲ ಬೀಜಾಯ
 ದೇಶದ ಸಂದು ಸಂದುಗ್ ಸೋಧನೆ ಮಲ್ತಂಡಲಾ
 ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತೊ ಓಲಾ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಂಡ್
 ಜನ ಮಾಂತ ಬೆಗರಿಯೆರ್ ಕೆಲವೆರ್ ಬೆಂದರ್
 ದೇಶೊ ಮಾಂತ ಸುದ್ದಿದ ಪಟಾಕಿ ಪಟಪಟಾಂದ್ ಪುಡಾಂಡ್
 ಹಿಮಾಲಯ ನಾಡ್ ಕೊರಿನಕಲೆಗ್ "ಐನ್ ಲಕ್ಷ"
 ಪೊಸತ್ತೊಂಜಿ ಪ್ರಕಟನೆ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ ಬತ್ತಂಡ್
 ಅನಕ್ಷರಕುಕ್ಕಿ ಪರಬೆ ಒರಿ ಬೊಟ್ಟೆ ಪಾಡ್ಯೆ
 ಹಿಮಾಲಯ ತೂಯಿನ ಸಂತೋಷೊಡು
 "ಓಲು, ಓಲು?" ಜನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತೆರ್
 ಪರಬೆ ಪವಿತ್ರ ಬೆರಲ್ ತೋಜಿಪಾಯಿ
 ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಉಸುರು ಬುಡಿಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಪರತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ
 ಶಾಲೆದ ಬಾಲೆನ ಬಗ್ಗನ ಬೆರಿಕ್
 ಅಲ್ಲ ಚೆತ್ತದ್ ಇತ್ತಂಡ್ ಗೌರವದ ಹಿಮಾಲಯ ಬೆಚ್ಚಿಗ್

✍ ಟಿ.ವಿ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗಿ, ಹಾಸನ

ಉಡಲ್ ಪೊಗ್ಗುನಗ

ವಾ ಗಳಿಗಡ್ ಉಳಾಯಿ
 ಪೊಗ್ಗುಂಡಾ ಆ ಕಲ್ಪ ಪುಚ್ಚೆ
 ಉಡಲ್ ಪೂರಾ ಗಜಿಲ್
 ಬಿಜಿಲ್
 ಪಿನಿತೊಲಾ ಶಬ್ದೊ ಮಲ್ತನಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ
 ಉಳಾಯಿ ಪೊಗ್ಗುನಗ
 ಜಂಗ ಮಿತ್ತೆರ್‌ದ್
 ದೀತಿನ ಪೇರ್‌ನ್ ಪರ್ಡ್
 'ಮಿಯಾವ್'
 ಪನ್ನಗನೇ ಎಚ್ಚರ
 ಇಂಚೆ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದೆ
 ಕಂಡಿ ಬಾಕಿಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಚಿಲ್ ಪಾಡ್‌ನಿ
 ನೂರಂದಿನಂಚೆ
 ಪುಚ್ಚೆ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆಡ್
 ಕಾತ್‌ದ್‌ನಿ
 ಮಾತೆನ್ನಾ ಮುಚ್ಚಿದೀದೊಲಾ
 ಈ ಮಂಗು ಪುಚ್ಚೆ
 ಉಳಾಯಿ ಬತ್ತಂಡ್ ಎಂಚೆ ?
 ವಾ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ್‌ರ್?
 ಪಿಸ್‌ರ್ ದಿಂಜಿದ್ ಹಾಕಿನ ಪೆಟ್ಟೊಗ್
 ಬಲಿತೆಂಡೊಲಾ ಪುಚ್ಚೆ
 ಉಡಲ್ ಪೂರಾ ದಾದನೋ
 ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ
 ಅವು ನಕ್ಕೊದ್
 ಬುಡಿನ ಪೇರ್‌ದ ಬಾಜನದಂಚೆ

✍ ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ದೋಟ

ಜಾತ್ರೆದ ಮಾದಿರ

ಕಡಂದಲೆದ ಜಾತ್ರೆ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಯಾತ್ರೆ |
 ಬೇಂಡ್ ಬೆಡಿ ಕೇನೊಂದುಂಡು ಏಳ್ ಪಗೆಲ್ ರಾತ್ರೆ ||
 ಗುತ್ತ ಪರಡಿ ಪೂರ ಕೂಡ್ತು ದಿಂಜಿದಾಂಡ್ ಗೋಪುರ |
 ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಪಟ್ಟಿ ಉಂದು ಏಳ್ ಊರ ಜಾತ್ರೆ ||
 ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ಲಿ ಊರು ಉಂದು ಸುಬ್ರಾಯಿ ದೇವರುಪ್ಪುನ |
 ಜಾತ್ರೆದ ಕತೆ ಪನ್ನೆ ಕೇನ್ನ ಒರ ಮಾದಿರ ||
 ಪಂಚಮಿದ ಬಲಿ ಆಂಡ್ ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಉರುಡುದಾಂಡ್ |
 ಜಾಗ್ ಜಾಗ್‌ದಕುಲು ಕೂಡ್ತು ಏರ್‌ಂಡ್ ಕೊಡಿ ಮಾದಿರ ||
 ಸಟ್ಟಿದವು ಬಲಿಯಾಂಡ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಪಾಡೊಂದುಂಡು |
 ಬಾಕ್ಯರಾದ ಬಲಿಯಾದ್ ಮಡತನಾಂಡ್ ಮಾದಿರ ||
 ಭೂತಬಲಿ ಆದ್ ಪೋಂಡು ಕೆರೆ ದೀಪ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು |
 ಬಾಕಿಲ್ಲಪ್ಪು ದಿನ ಉಂಡು ಬಾರಿ ಗೌಜಿ ಮಾದಿರ ||
 ಕೋರಿದವು ಕಟ್ಟಿ ಉಂಡು ದೂದು ಜಿಗರಿ ಬಾರಿ ಉಂಡು |
 ಆರಡದ ಅಗೆಲ್ ಮೂಲು ಬಾರಿ ಮಿಗಲ್ ಮಾದಿರ ||
 ತೇರ ಬಲಿ ಆವೊಂದುಂಡು ಒಂಟೆ ದೋಲು ಕೇನೊಂದುಂಡು |
 ಊರು ಪೂರ ಮೆಚ್ಚಲೆಕ್ಕೆ ಕೊರಗ ನಲಿಕೆ ಮಾದಿರ ||
 ಜಲಕದವು ಬಲಿ ಉಂಡು ತಾಲಿಂಬುದ ಗೊಬ್ಬುಲುಂಡು |
 ಬೇತಲನ ಬಲಿ ತೂದು ತೂಟೆ ದಾರ ಮಾದಿರ ||
 ಜಾರ್ದವವು ತಿಂಗೊಲುಂದು ಚಳಿಗಾಳಿ ಬೀಜೊಂದುಂಡು |
 ಅಗುಡೆ ಬಾರಿ ಪಾಡೊಂದುಂಡು ರಾತ್ರೆಡ್ ಮಾದಿರ ||
 ಮೂಜಿ ದಿನ ಆಟ ಉಂಡು ಜನ ಬಾರಿ ಬರೊಂದುಂಡು |
 ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಜಲ್ಲಿ ಉಂಡು ಮಾದಿರ ||
 ಪಿಲಿಕುಲ್ಲು ಪಿಲಿರ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಕುಲ್ಲು ಪಜಿಲ ಕಾಡ್ |
 ಜಾತ್ರೆಗ್ ಮಲ್ಲಿ ಸಾದಿ ಪೋರ್ಲು ಏತ್ ಮಾದಿರ ||
 ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಎತ್ತರಾದ್ ಬೈಲ ಕಂಡ ನಡುಟಾದ್ |
 ಕಡಂದ ಕಲ್ಲ ಆಯದವು ಕಡಂದಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾದಿರ ||
 ಗುತ್ತ ಪರಡಿ ಬಾವ ಬರ್ಕೆ ಬಾರಿ ಸರ್ಕೆಡುಲ್ಲೆರ್ |
 ಕಟ್ಟ್ ನೋಟು ಕೊರುವೆರಕುಲು ಗತ್ತಾದಕುಲು ಮಾದಿರ ||
 ಅರ್ಲ ಒರ್ಲ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಮೂವಲರಿ ಕೊರುವೆರ್ |
 ಸೊಲ್ತೆಪೂರ ಸಂದವೊಂದು ನಲಿಪು ತುಕ ಮಾದಿರ ||

ಮಾಜಾವೆರಾವಂದಿ ಪುದರ್

ಬರೆಯೆ ಯಾನೊಂಜಿ ದಿನ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಆಲೆ ಪುದರ್
 ಒಚ್ಚಿದತ್ತೆಂಡ್ ಅಯಿನ್ ಕಡಲ್ ತೆರೆ ಅಯಿಕ್ಕಿಜ್ಜೆ ಸದರ್
 ಬುಡಂದೆ ಬೊಕ್ಕೊರ ಬರೆಯೆ ಯಾನ್ ಆಲೆ ಪುದರ್
 ಕುಡ ಒಂಜಿ ತೆರೆ ಮಾಜಾಯೆರೈಕ್ ಹಾಜರ್
 "ಮರ್ಲೆ ಈ, ಉಂದು ಮರ್ಲ್ ಗೊಬ್ಬು"ಂದು ಪಂಡಲ್ ಆಲ್,
 "ಕರಿದ್ ಪೋಪಿನವು ಏಪಾಂಡಲಾ ಒರಿಪಿನಿದುಂಡಾ
 ಉಂಡೆಕೇ ಇಂಚನೆ ಇಜ್ಜಾಂದಾಪಿನ ಬಯಕೆ
 ಮಾಜಿದ್ ಪೋಯೆರೆ ಉಂಡು ಎನ್ನ ಪುದರ್
 ಬಿಲೆದಾಂತಿನವು ಪೂರ ಆವಡ್ ಮಣ್ಣಾಡ್ ಮಣ್ಣಾ
 ಆಂಡ ಒರಿದ್ ಬರೊಡು ನಿನ್ನ ಪುದರಂಕ್ ಕಣ್ಣಾ
 ನಿಕ್ಕಾಪುಂಡು ಅಮರತ್ವ ಎನ್ನ ಕಬಿತೆದ ಎದರ್
 ಸ್ವರ್ಗೊಡುಲ ಬೆಳಗುಂಡು ಅಯ್ತು ತುಡರ್
 ಈ ಲೋಕೋಗೇ ಬರಿಯೆರೆ ಯಾವು ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಾವು
 ಆಂಡ ನಮ ಇನೆಮೋಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಮರ ಆವು
 ಅಯಿಡ್ ಪಿರ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಪೊಸ ಬದ್‌ಕ್
 ಬರೆಪಾವು ಅವು ಸೇರು ಮಾಜಾಂದಿ ನಿಲೆಕ್"

ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ಕನಕುಲಾಪಿನಕ್ಕು

ಬಾಯಿ ಬರಂದಿನಕ್ಕು
 ಕೆಬಿ ಕೇನಂದಿನಕ್ಕು
 ಕಣ್ ತೋಜಂದಿನಕ್ಕು
 ಕನಕುಲೆ ದೂಪೆದುಲಾಯಿ
 ಜೀವಪ ಒರಿದ್
 ಅರ್ಧ ತೈತ್‌ದ್
 ಅರ್ಧ ಬದುಕುನಕುಲು
 ಕನಕುಲೆ ದಿನ್ನ ಪನರಾವಂದೆ
 ಕನಕುಲೆ ಬಣ್ಣ ತೂವೆರಾವಂದೆ
 ಕನಕುಲೆ ಕಬಿತೆ ಕೇನೆರಾವಂದೆ
 ಕನಕುಲೆಕ್ಕನೆ
 ಕರಿದ್ ಪೋಪಿನಕ್ಕು
 ಅಂಚನೆ
 ಕನಕುಲಾಪಿನಕ್ಕು

ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬೈ

ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ

ಕಳೆಂಜೆ

ತೆಡಿಲ್ ದಿಡುಂಬು ಗುದ್ದುಂಡು
 ಮೆಂಚಿ ತೂಟಿ ಬೀಚೊಂದುಂಡು
 ಸೇಲೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಪ್ಪಿ ಗಾಳಿ
 ಸುಯಂತೊಂದು ನಾಗ ಸೊರ ಉರಿಪ್ಪುಂಡು
 ಕಡಲ್ ಅರೆಬಾಯಿದ ಸ್ತುತಿ ಪತ್ತಂಡ್
 ಉಡಲ್ ಗುಳಿಗೆ ತಾಸೆ ಬೊಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ
 ಬಾನೊ ದೊರಿ ತೊಂದುಂಡು ಕುರಿನೀರ್
 ಮಾರಿ ಕಳೆಯರೆಗಾದ್ ನಲಿಪು ಬಲ ಕಳೆಂಜೆ

ತೋಡಬರಿ ತೇವು ಅಡ್ಡದ ತಜಂಕ್
 ಕಾಡ್ ಕಣಿ ನರೆ ಈಯಿರ್
 ನುಂಗಲ್ ಸಾಂತನಿ ತಿಂದ್ ತಿಂದ್
 ಬಂಜಿ ಪೊತ್ತುಂಡು ಅಗ್ಗಿ ಲಕ್ಕುಂಡು
 ನಂಜಿ ಇರಿಯರೆಗಾದ್ ಬಲ ಕಳೆಂಜೆ

ಪಕ್ಕಿ ರಾಯರೆಗಾವಂದೆ ಕಾರಿಡೇ ಕುಲ್ಲುಂಡು
 ಉಚ್ಚಿ ಕುಡತುಲಯಿ ಚುರುಂಡೆ ಕಟ್ಟೊಂಡ್
 ಬೊರಿದ್ ಬುಡಿ ಪೆತ್ತ ಬಾಕಿಲ್ಲೆ ಒಳ ಸರಿ ದೀಪುಂಡು
 ಮುಡಕಟ್ಟೊ ಪೋತುಂಡು ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ
 ಬಡಪೊತ್ತು ಬೊಡಿಂಡ್ ಬರಯನಾ ಕಳೆಂಜೆ

ಉಮಿಲ್ ಕಿಲೆಂಜಿ ಉಣುಂಗು ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಿಂಡ್
 ಪುರಿ ಕುರ್ಚಾಯಿ ತಿರಿ ಕುರೆವೊಂದುಂಡು
 ಇರಿಂಟಿ ಬಿಗಿಲಿಡ್ ಕೆಬಿ ಅಡೆಂಡ್
 ಚೆರೆಚೆರೆ ಪಕ್ಕಿ ಸಕುನೊ ಪಂಡೊಂದುಂಡು
 ಉರು ಕರಕ್ಕರೆ ಪರಿಹಾರೊಗು ಬರಯನಾ ಕಳೆಂಜೆ
 ತತ್ರ ಪಾರಲ ತಂತ್ರ ತೋಜಲ
 ಮಂತ್ರ ಮದಿಪುಡು ಮಾನ್ಯ ಮಾನಲ
 ನಿತ್ಯಾಣಿ ಡಿತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಸತ್ತದಿಂಜಲ
 ಅತ್ಯಾಣಿ ಮಾರಿನ್ ಬಡೆಕಾಯಿ ಕಡಲ್ ಪಾರಲ
 ಬಲ ಕಳೆಂಜೆ ಆಟೊರೊ
 ಗಿರಿಯೊಂದು ಗಿರಿಯೊಂದು ಬಲ ಕಳೆಂಜೆ ||

☞ ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು

ಪೊರ್ತು ಕಂತ್ ಬಾನೋ ಪಾತ್ರಡ್
 ಕೆಂಪು ಕುಂಕುಮ ಬಿರ್ಕೆರ್
 ಬಾನೋ ಪಾತ್ರಡ್ ತೂನ್ ಪೊತ್ತಾದ್
 ಬೊಳ್ಳಿ ಕರ್ಪೂರ ದೀಯೆರ್ !

ಕಾಡ್‌ದುಲಯಿಡ್ ಪಕ್ಕಿಲುಡಲಡ್
 ಉರಲ್ ಗಾನೋಲ ಕೇನೊಂದು
 ಕೆರೆತ ಬರಿಟ್ ಅರಳೊಂದಿತ್ತಿನ
 ವಂಜಿ ಬಟ್ಟಲ್ ತೆಲ್ಲೊಂದು

ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟಡ್ ಲಕ್ಕುದುಂತ್ಯೆರ್
 ತೇರ್ ದೇರ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೆರ್
 ಗಾಳಿ ಬೀಜಿಡ್ ಚಂದಿರೆ ದೇವರ್
 ಬಾನೋ ಚಾವಡಿಗ್ ಬೈದರ್
 ಪೊರ್ತು ಮೋನದ ದೇವೆರೆ ಬಿಮ್ಮೊಡು
 ಮುಗುರು ತೆಲಿಕದ ನಲಿಕೆಲಾ
 ಭೂಮಿಡಿತ್ತಿನ ಪಚ್ಚೆಪಜಿರ್‌ಡ್
 ನಲಮೆ ದುಚ್ಚೊರೋ ಒಸರ್‌ಲಾ

☞ ಅಡ್ಡಸ್ಸುಳ ಆನಂದ ರೈ

ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪೆರಡೆ

ಪೊಣ್ಣುಲು ಆನಿಲೆಡ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಅತ್
 ಆನುಲುನಾತೆ ಸಗ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಉಂಡು ಪೊಣ್ಣುಲೆಡ್
 ಮಾತ ರೀತಿಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಆನಗ್ ಸಮಾನ
 ಬೊಕ್ಕ ದಾಯಿ ಆಳಿಗ್ ಬೇತೆನೇ ಸ್ಥಾನ - ಮಾನ ?

ಪನ್ನಂಜಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಲೆನ ವಿಚಾರೊ
 ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಎಂಕ್ ಇಲ್ಲದ
 ಪೆರಡೆನ್ನಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ ದಾನ್ನ್ ?
 ಯಾನ್ನ್ ಪೂಂಚೆರ್ಗೆ ಕಮ್ಮಿ ಅತ್‌ಂದ್
 ನಾಲಿ ಉದ್ಧ ಮಲ್ತೆದ್
 ಕಾರ್ ಕುತ್ತ ಮಲ್ತೆದ್
 ಕ್ಯೊ... ಕ್ಯೊ... ಕ್ಯೊಂದ್ ಕೆಲೆತ್‌ಂಡ್
 ಏತಾಂಡ್ ಈ ಆನುಲು ಬುಡುವೆರ್ ?!
 ಆನುಲೆನ ಸಮಾಜ ಅತ್ಯಾ ?!
 ಪೆರಡೆ ಕೆಲೆತಿನಿಯೇ ತಟ್ತ್
 ಎನ್ನೆಚ್ಚೆರ್ ಕೋಪೊಡು ಕೊದಿಯೆರ್
 ಪೆರಡೆಲು ಕೆಲೆಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ
 ಕೆಲೆತ್‌ಂಡ ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಅನಿಷ್ಟಗೆ ಪಂದ್
 ಪೆರಡೆನ್ ಪತ್ತೆದ್
 ನಾಲಿ ಪೊಚೆಂಕ್‌ದ್
 ಇಲ್ಲದ ಕುಬಲ್ ಕಡಪ ದಕ್ಕೆರ್ !!!

☞ ರಘು ಇಡ್ಡಿಡು

ಕವಿ ಈ ಆಲಾ ತುಳುಬಾಲೆ

ಕಬಿತೆನ್ ಬರೆಪಿನ ಮರ್ಲುಂಡಾ?
 ಬರೆಪಿನ ಕಬಿತೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಂಡಾ?
 ಪೊಸತ್‌ನ್ ಪಣೆಯೆರೆ ತೆರಿಯೊನ್ನ
 ಪರತ್‌ನ್ ಪೊಸ ನಮುನೆಡ್ ಈಪನ್ನಾ
 ಇಸಯದ ಉಲಯಿದ ಅದೆತೂಲ
 ಪಿದಯಿದ ಚೂಲಿದ ಬೆರಿಬುಡ್ಡ
 ಓದರೆ ಪತಿಯಡ ಓದರೆ ತೆರಿಯಡ
 ಓದಿನ ಸಂಗತಿ ಶೋದನೆ ಮಲ್ತಡ
 ಬರೆವರೆ ಬರ್ಪುಂಡು, ಕಮ್ಮೆನ ಕೊರ್ಪುಂಡು
 ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಯಿನ ಉಲಯಿಡ್ ನೆಲೆವೊಡು
 ಅವ್ವೆನ್ ಪನ್ನಿನ ಭಾವನೆ ಬುಲೆವೊಡು
 ಓದುನ ಬುಲೆನ್, ಕೇಣುನ ಕಲೆನ್
 ತೂಪಿನ ನೆಲೆನ್ ತೆರಿವುನ ಬಿಲೆನ್
 ಓದುನ ಕೇಣುನ ತೂಪಿನ ನಿಲೆನ್
 ಉಡಲ್‌ದ ತುಪ್ಪೆಡ್ ಸುತ್ತೊಡು ಸುರುಳಿ
 ಏಪೊಲ ಉಪೊಲಿ ಕಬಿತೆದ ಮುರಲಿ
 ಕೇಣೊಡು ತುಪ್ಪೊಡು ಓದೊಡು ಬರೆವೊಡು
 ತುಪ್ಪೊಡು ಓದೊಡು ಕೇಣೊಡು ಬರೆವೊಡು

ತೆರಿನಕುಲುಲ್ಲೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ
 ಅಕ್‌ಲೊಟ್ಟುಗು ಬೆರೆವೊಡು ನಮ
 ಗೌರವ ಅಕಲೆಗ್ ಈ ಕೊರ್ಲ
 ಆಂಕರ ಮಲ್ತಡ ಅವು ಪೊರ್ಲ ?
 ವಿನಯೊಡು ಸಾಧನೆ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷ
 ಸಾಧನೆ ಬುಡಿಯಡ ದಿಂಜು ಕಸ
 ಪುದರ್‌ದ ಆಸೆಗ್ ಕವಿಯಾರೆ
 ಪೋವಡ ನಡಿಯಡ ಈ ಬಾರೆ
 ಒಂಜೇ ಕೈಲ್‌ಡ್ ನೆಲಪತ್ತು
 ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಬುಲೆ ಅತ್ತ್

ಕಬಿತೆದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತರೆ ತೆರಿವೊಡು
 ಮೋಕೆದ ಮಣ್ಣ್ ಅನುಭವ ಕಣ್ಣ್
 ಕೇಣಿನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಬುಲೆವೊಡು ಇಡಿ ಇಡಿ
 ದಿಂಜೊಡು ಗಾಳಿಗ್ ಗಂಧದ ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ

ಕಬಿತೆದ ಬಂಜಿಡ್ ಅತೊರ್ತ ಕಂಜಿ
 ನಲಿವೊಡು ತೆಲಿವೊಡು ಮಾಜಿಡ್ ನಂಜಿ
 ಪಾತೆರ ಪನ್ನಿನ ಪಸೆರುನ ಬೊಳುಪು
 ದಿಂಜೊಡು ಲೋಕದ ಕೋಡಿ ಕೊಲುಪು

ಒಂಜೆ ಸಬ್ದೊಗು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅತೊರ್
 ಸಾವಿರ ಮನಸ್‌ಗ್ ತಂಪುನು ಕೊರ್ತೊರ್
 ಆ ಸುಕೊದತೊರ್ನ್ ದೆತ್‌ಗೇ ಪತೊರ್
 ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಜಿಡ ಬದುಕೇ ವ್ಯರ್ಥೊರ್

ದನಿಟೇ ದುಮಿಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ
 ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ದಿಂಜಿದಿ ಯುಕ್ತಿ
 ಪಿಂದೊನು ಉಂದೆನ್ ಚಂದೊನು ಬಂಧೊನು
 ದುಂಬುಗು ನಿಕ್ಕವು ಸುಗಿಪುವ ಭಕ್ತಿ

ಕವಿ ಈ ಆಲ ಓ ತುಳುಬಾಲೆ
 ಪಸೆರೊಡು ಲೋಕೊಡು ನಿನ ಕಬಿತೆದ ಸೇಲೆ
 ಪಾತೆಲೊಡುಪ್ಪೆಡ್ ರಸನೀರ್‌ದ ಒಸರ್
 ಕಬಿತೆದ ಪಣೆಡ್ ಒಯಿಪುನ ಅಸರ್

ಓದಿನ ಜನೊಕುಲೆ ಉಡಲೇ ಅರಳೊಡು
 ಕೇಣಿನ ಜನಕೊಲು ಕುಡ ಕುಡ ಕೇಣೊಡು
 ಕಬಿತೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ ತೆಲಿವೊಡು ನಲಿವೊಡು
 ಬದ್‌ಕೆದ ಬಂಜೊನು ಮಾತಾ ಮದಪೊಡು

ಕವಿ ಈ ಆಲಾ ಓ ತುಳು ಬಾಲೆ
 ಪಸೆರೊಡು ಲೋಕೊಡು ನಿನ ಕಬಿತೆದ ಸೇಲೆ

ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ

ಡೆಲ್ಲಿದ ಮೈಂದ್

ಭೂಮ್ಯಷ್ಟೆ ದುತ್ತೆತ ಮಲ್ಲುನಗ
ಲೋಬಾನ ಪಾಡಿಲಕ
ಚಳಿಗಾಲೊಡು ಡೆಲ್ಲಿದ ಮೈಂದ್

ಶಿವೆ ನಲಿಪುನಗ ಪೊಡಿದೂಳು ಪರೆಡ್ಡಿಲಕ
ಪೊಗ್ಗುಂಡು ಕೆಬಿ ಮೂಂಕುಗು
ಶೀತಗಾಳಿದ ನಂಜ್

ಮೈ ಮರಕಟ್ಟುನ ಚಳಿ
ಹಿಮಾಲಯದಂಚಿಡ್
ರಾತ್ರಿನೇ ಬುರು ಬುರು ಲಕ್ಯೊಡ್ ಪಸೆರೊಂಡ
ಮದ್ಯಾನ್ಯಲಾ ಬೊಲ್ಲು ಬೊಲ್ಲುದ ಕತ್ತಲೆ
ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣೊನೇ ದಾಂತಿನ ಪಗಲೆ
ದೀಪ ಪೊತ್ತಾವೊಂದೇ ಪೋಪಿನ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ವಾಹನೊಲು
ಅಂಚಿಂಚಿ ತೋಜಂದಿನ ಜನಮಾನಿಲು
ಕೈಲಾಸೊಡು ನಡಪಿಲಕ ವ್ಯವಹಾರೊಲು

ಮೈಮಂಡೆ ಪೂರಾ ಸೈಟರ್ಡ್ ಮುಚ್ಚಿದು
ಅಮಸರೊಡು ತರೆಯಂಗಾದ್ ನಡಪಿನ
ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರೊ
ಪನಿಕುಲ್ಲುದು ಬೊಳ್ಳಿದಲಕ ಮೆನ್ನುನ
ಶಿವ ಗಣೊಕ್ಕುಲು

ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ದುಂಬು ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಿಲಕ
ತಪ ಮಲೊಂದುಪ್ಪುನ ಪಶುಕ್ಕುಲು, ಮರೊಕ್ಕುಲು ಮೈಂದ್‌ದ
ಎಡೆಟ್ ನಿಲ್ಕುನ ಎತ್ತರೆತ್ತರದ ಗೋಪುರೊಲು

ಕೈಲಾಸೊದ ಶಿಖರೊಲು
ಶಿವನ ಇಲ್ದೊದ ಕಲಶೊಲು
ಅಧಿಕಾರೊದ ಸ್ತೂಪೊಲು !

ನಡುಮದ್ಯಾನ್ಯಲಾ ಮೈಂದ್‌ಮುರ್ಕಿನ. ಈ ಊರು
ಅಂತರಂಗೊಗು ಒಯ್ಯುನ ಬೆಚ್ಚನೆದ ಬೂರು

ಡೆಲ್ಲಿ ಪಂಡ ಡೆಲ್ಲಿ
ಮೈ ಕೊರೆಯಿಂಡಲಾ ಅವು
ಸ್ಟರ್ಗೊದ ಗಲ್ಲಿ

ಅಡಪ್ಪು

ಪುಲ್ಕಕ್ಕೆಲಾದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ಚಳಿಕ್
ಮೈಂದ ಪೊದಪ್ಪಾದ ಉಳಯಿ
ಜೆತ್ತಿನಾಳೆನ್ ಲಕ್ಯಾಯಿ,
ಗರ್ಭದಿಂಜುನ ಕ್ರಿಯೆಗ್
ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್‌ದ ಸಮ್ಮತಿ ಆಲೆನ
ಆಪೂರ್ತಿ ಕತ್ತಲೆದ ಲಗ್ನೊಡ್
ದುಂಬ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್
ಆಲ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಮನಿಯಾಪಲ್
ಬಟ್ಟ ಬಯಲ್‌ದ ತಾಟಿ ಗೊಬ್ಬುಗು
ನಾಚಿಕೆಡ್ ನೀರಾಪಳ್ ಆಲ್
ಅಪಗ,
ಚಳಿಗಾಳಿ ಉಡಲ್ ತಾಂಟ್‌ದ
ಸಂತಸದ ಎಸಳೆ
ನಚ್ಚತ್ತನೇ ಮೋನೆ ಮುಚ್ಚಿದ್
ಮುಗುರು ಮುಗುರ ತೆಲಿಕೆ
ದೃಷ್ಟಿದಾಸೆನೆ ಇಚ್ಚಾಂಡೆ ಮೋಡಲೆನ
ಬಿರಬಿರನೆ ಪಜ್ಜೆ
ಪುದೆ ಪುದೆಲಾದ ಪಕ್ಕಿಲೆನ
ಉನ್ನಾದದ ದೇಸ
ಚಂದ್ರನವೇ ಒಂಜರ ಘಳಿಗದ
ಸ್ಥಲನದ ಭಾವಾವೇಷ
ಸೂರೈ ದೆಂಗ್‌ದ್ ತೂವೆರೆ
ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುವೆ
ಈ ಮಧ್ಯೊಡು ಆಯೆ,
ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಾದ್
ಬುಡುಗಡೆದ ತಾದಿ ಪತ್ತುವೆ

ಸುಂದರ್ ಕೇನಾಚೆ

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪರ್ಲೆ

ಕೌಶಲೈನ ಪದೊ

ತೊಟ್ಟೊನಿಲ್ಲೆ ದಿಂಜಿದಿ ಬಟ್ಟೆಕಣ್ಣ್ ದ' ಸಿರಿಯೆ
(' ಬಟ್ಟೆಗಣ್ಣ್ = ಬಟ್ಟಲುಕಣ್ಣು)
ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು ತಿಗಲೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಕೊರುವೆ
ಬುಲಿಪಂದೆ ಜೆಪುಲೆಪ್ಪಾ ಅರಲ್ ತಾಮರನೇ ಜೋ
ನೀಲಿದ ಮೆಯ್ಯಾಯ ನೀಲಿದ ಬಾನಾಯ
ಪೇರ್ ದಂಚಿ ಮನಸಾಯ ಮಚ್ಚರಿಜ್ಜಂದಿನಾಯ
ಪೊರುಡೆ ಜೆಪುಲೆನ್ನ ಮುದ್ದುಮಾಣಿಕೊನೇ ಜೋ
ಅಚ್ಚಿ ಬಿಜ್ಜೆನ್ ಕಲ್ ಬಳಬಳ ಬಲತ್ತದ್
ನಿಲಬಾದಿ ತಗ್ಗಾಹಿ ಬೂಮಿತೂಕೊದ ಬಾಲೆ
(ನಿಲಬಾದಿ = ನೆಲದ ಭಾರ)
ಎಸಲ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿ ಜೆಪುಲೆನ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಜೋ
ಇರೆ ಇರೆ ಪಂದುಂಡು ಮರಮರ ಮನಿಪುಂಡು
ನಿಲಬಾನೊ ಮಾತಲಾ ಅಸೊಡು ಬಿರಿಯುಂಡು
ಬಾನೊಡ್ಡು ಜತ್ತಿಂಚಿ ಕರ್ಲದ ಕುರಲೇ ಜೋ
ತಿಗಲೆದ ಮೋಕೆಲು ಪೇರಾದ್ ಉರ್ಕಾರ್
ಮನಸ್ ದ ಎಮದುಕ್ಕೊ ಬಾಲೆಆದ್ ಅರಲ್ ದ್
ಉಡಲ್ ದ ಬೇಂಕನ್ ತಗ್ಗಾಯಿ ತೇಜೊನೇ ಜೋ
ಅಪ್ಪೆನ ಕಣನೀರ್ ಒಚ್ಚುನ ಚಾಮಿಯೆ
ಅಪ್ಪೆಡ್ಡೆ ಕೂತೊಗೇ ಬಾಲೇಯ ಜೇಜನೇ
ನೆಲಟಿತ್ತಿ ಬೊಲ್ಪುಲು ರೂಪುದೆತ್ತಿ ನೈಸಿರೊನೇ ಜೋ
(ಬಾಲೇಯ - ಬಾಲೆ ಆಯ, ಜೇಜ - ದೇವರು)
ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ ಡ್ ಬಕ್ತಿ ಮಹಲ್ಲೆನ್ ಬೆಂದ್
ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊ ನೂಕಪತ್ತದ ನೇವೊದೊ
ಯಾವಪ್ಪ ಬಾಲೆನ್ನ ಉಡಲ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಡಾಲ ಜೋ
ಪ್ರೀತಿದ ನಿನೆಪಾಡ್ ಕರುಣೆದ ನೆಯ್ ಮಯ್
ಮೋಕೆದಾರತಿ ಪದೊ ಪಂಡೊಂದು ಬೆಳಗ್ ಗೊ
ಎಲ್ಯುನ ಮನಸ್ ನಿ ಗುಂಡೊಡೊಚ್ಚಿ ಗೊ ನಮೊ ಜೋ.

✍️ ಡಾ. ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು.

ತುಳು ಕಬಿತೆ

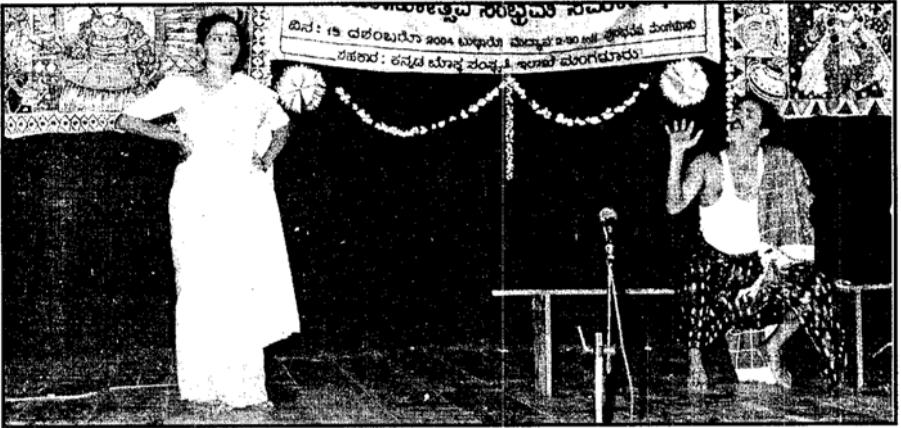
ಕನ್ನಡಿದುಲಯಿ ಯಾನ್
ಏಪಲಾ ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ
ಎನ್ನ ಉಲಯಿದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬೊನು
ಕೈಯಿಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಕನ್ನಡಿಟ್
ಮುಂಡೊಗು ದೀಡ್ತಿನ ಕುಂಕುಮ
ಮೋನೆಗ್ ಪಾಡ್ತಿನ ಪೊಡರ್
ಮಾರುದ್ದ ನೇಯ್ ಕಟ್ಟಿನ ಜಡೆ
ಉಂದುಮಾಂತ ಕನ್ನಡಿಟ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು
ಎನ್ನನೇ ತದ್ರೂಪ
ಆಂಡ ಅಯಿಟ್ ಅಂಚಿಗುಪ್ಪುನ
ಎನ್ನ ಉಲಯಿ ಬೆಂದ್ ಬಾಡ್ತಿನ ಏತೋ ಕನೊಲು
ಎನ್ನ ದುಂಬುದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತದ
ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಗೆರೆಕ್ಕುಲು
ಏಪಲಾ ಸಮರ್ಪಕವಾಯಿನ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕಾಂದೆ
ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ ಮೂಡೊಂದುಪ್ಪುನ
ಮಸ್ಕ ಮಸ್ಕಾಯಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ
ಕನ್ನಡಿಟ್ ತೋಜೊಂದೇ ಇಜ್ಜಿ
ಕನ್ನಡಿ ದಂಚನೆ ಯಾನ್ ದ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನ
ನರಮಾನಿ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೆರ್
ಯಾನೇತ್ ಸುಖಿಂದ್ ?
ಎನ್ನ ಉಲಯಿದ ಎನ್ನ ಮನಸ್ ಬೇಜಾರ್ಡ್
ಪುಡೆರೊಂದಿತ್ತಂಡಲಾ ವಿದಾಯ
ತೋಜಾವಂದೆಪ್ಪುನ ಎನ್ನ ಉಲಯಿದ ಸತ್ಯ
ಒರಿನವು ಮಾಂತ ಕನ್ನಡಿ ದಂಚನೆ ಮಿಥ್ಯ

✍️ ಕು. ಪುಷ್ಪ ಎ.ಆರ್. ಅಡ್ವಂಗಾಯ

- ಶ್ರೀ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಅಳಕೆ
ಮಾತೃಶ್ರೀ,
ಕಲ್ಲೆಂಬೆಪಾದೆ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಅಳಕೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ - 575 235
- ಶ್ರೀನತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅಂದಿಂಚೆ,
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ
ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ,
ಶಂಕರಘಟ್ಟ - 577 451.
- ರಮಾ ತುಳುನಾಡು,
ನೇರಳೆ ಕಟ್ಟಿ,
ಕರ್ಕುಂಚೆ - ಕುಂದಾಪುರ
ಉಡುಪಿ - 576 102
- ಸುನೀತಾ ಎಸ್.
'ಸುನೀತಾ ನಿವಾಸ'
ಪೋಸ್ಟ್ ಕುಂಬೆಬೆಟ್ಟು, ಕರಂಬಳ್ಳಿ,
ಉಡುಪಿ - 576 102
- ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಡಿಡು,
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಕೆನರಾ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
- ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ,
ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಭಟ್ ಮಜೂರು
ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ, ಅಂಚೆ
ಮಜೂರು, ಕಾಪು
- ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ,
ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಳಿ,
ಕೋಡಂಗಲ್ಲು ಅಂಚೆ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ.
- ಡಾ.ಬಿ.ಎಂ. ರವೀಂದ್ರ
ಜೂ ವಿಜ್ಞಾನಿ,
5-60-0ಮಂದಿರ, ಜೊಂದೆಲ್,
ಮಂಗಳೂರು
- ಡಾ.ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಬಿ-28 ಸರ್ವೋದಯ ಸೊಸೈಟಿ,
ಶಿವ ಸ್ಪೆಷ್ಪಿ ಕುರ್ಲಾ (ಈ)
ಮುಂಬೈ - 400 024.
- ಡಾ. ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಕೆ.
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು,
ವಿದ್ಯಾನಗರ ಅಂಚೆ
ಕಾಸರಗೋಡು - 671 123.
- ಶಾರದಾ ಆರ್.ರಾವ್
'ಸತ್ಯನಿಲಯ'
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ
- ಶ್ರೀ ಯತೋಧರ ಕೋಟ್ಯಾನ್,
ಹಿರಿಯ ಉಪಸಂಪಾದಕರು,
ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ,ನಂ.2,
10ನೇ ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್, 5ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ಅಗ್ರಹಾರ ದಾಸರಹಳ್ಳಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 079
- ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಗುಪ್ತ ಪೂಜಾಚ,
ಪರಮ ಪ್ರಕಾಶನ
ಪೂಜಾಚ - 574 281.
- ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡೆ,
ಕಲ್ಪದ್ಯ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಬಳಿ, ಕಲ್ಪದ್ಯ,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 222
- ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ಪುತ್ರೂರಾಯ
ದನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎ.ಪಿ.ಪಿ.ಐ.
ನಂ. 2442, 9ನೇ ಮೈನ್,
ಬಿ.ಎಸ್.ಕೆ 2ನೇ ಹಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 070
- ಡಾ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
ಒಲುಮೆ
ಕೋಟೆಕಾರು ದ.ಕ.
- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ದೃಶ್ಯ ಗೊಲ್ಲಚ್ಚೆಲ್,
ಲೋಹಿತ್‌ನಗರ, ದೇರೆಬ್ಬೆಲ್,
ಮಂಗಳೂರು- 575 006
- ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಬಿ.
ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ.ಕಾಲೊನಿ
ಕುಂಜತ್ತಬ್ಬೆಲು, ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು- 575 015
- ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
ವನಶ್ರೀ, ಉಜಿರೆ
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು - 574 240
- ಆತ್ಮಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ
ಶಿವಗಿರಿ 0ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಸುಭಾಷ್‌ನಗರ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 001
- ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗಿ
ಪಾಸನ
ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ದೋಟಿ
ಕಲಾ ವಿಹಾರ
ಕೊಡಂಬೆಟ್ಟು ಅಂಚೆ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 324
- ಡಾ. ಪಾಲಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ನೆಲೆ ನರಿಮೊಗರು
ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ
ಕಡಂದಲೆ ವಾಸುಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬೈ
- ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ
ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ ಮನೆ
ಅಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ- 574 275
ಮೂಡಬಿದ್ರೆ
- ಕು. ಪುಷ್ಪ ಎ.ಆರ್. ಅಡ್ವಂಗಾಯ
ಅಡ್ವಂಗಾಯ ಮನೆ
ಅಜ್ಜಾವರ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು - 574 246
- ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್
ಹಳೆಯಂಗಡಿ
- ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್,
ಹಳೆಯಂಗಡಿ
- ಕಿರಣ
ಕುತ್ತಾಳ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡ ಕಿರಣ
ಕಿರಣ ಕುಟೀರ
ಸುಳ್ಯ - 574 239
- ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಐಸಿರಿ
ಕನ್ನಡರ ಬೆಟ್ಟು
ಕಾರ್ನಾಡು ಮುಲ್ಕಿ - 574 154
- ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಹೆಲ್
ಭೂಮಿ ಗೀತ
ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕುಂಜತ್ತಬ್ಬೆಲು
ಮಂಗಳೂರು - 575 004
- ಡಾ. ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು.
ರಘು ಇಡ್ಡಿಡು
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಕೆನರಾ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
- ಕೆ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ
ಶ್ರೀ ಭಾರತೀ ಕೃಪಾ
ಅಶೋಕ ನಗರ,
ಬೆಳಾಲು
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು - 574 240
- ನಾಗೇಶ್ ಕಾಲೂರು
ಕಾಲೂರು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ - 571 201
- ಅಡ್ಡ ಸ್ಥಳ ಆನಂದ ರೈ
ಅಕ್ಕಯ
ಕಾಟುಕುಕ್ಕೆ - 671 552
ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ
- ಡಾ. ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಕೆ
ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
ಅಂಚೆ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಸುಳ್ಯ ದ.ಕ
- ಜೋಕಿಮ್ ಎಫ್. ದಿಸೋಜ
ಆತ್ಮಾವರ
ಓಬನಾಥ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು
ಪುದ್ವೋಟ್ಟು ಮನೆ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ - 574 323

'ತುಳುವೆರೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ' ತುಳು ರೂಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ರೋಟೇರಿ ಜಾರ್ನಾಂ, ಪ್ರದೀಪ್ ಆಳ್ವ, ವಿ.ಜಿ ಪಾಲ್)
 ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನ : ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕವಳ್ಳಿ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಂದು ಮುಚ್ಚಿಲೆಂದ್ರ ನಾಭಿ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಅರೆನ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನೊಂದು ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದರೆ ಕ್ಯೂಟವಳ್ಳಿ ದ್ವಾ
 'ಕಾರ್ಗಲ್ ಪೋಲೆ' ತುಳು ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ (ಕೆ.ಕೆ.ಗಟ್ಟಿ, ಇಂದಿರಾ ಶೇಖರ್)

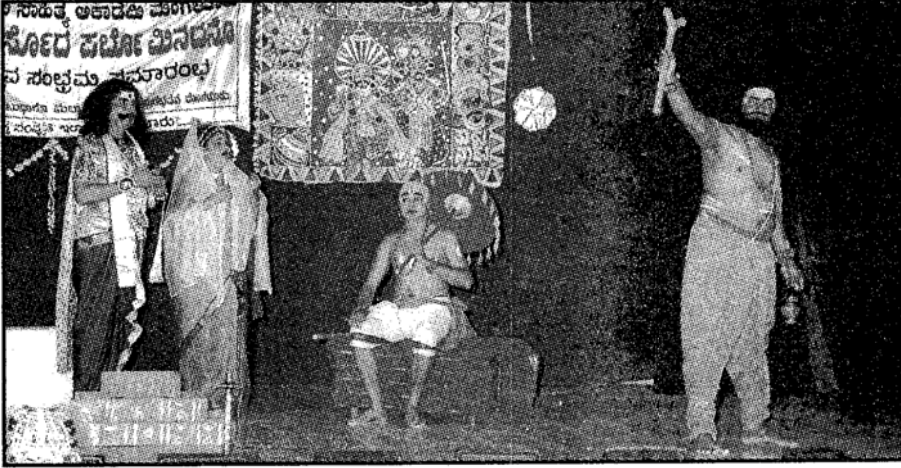

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ತಂದೆದಕುಲೆದ್ 'ಕಂಗೀಲು' ಜನಪದ ಕುಸುತ.

- ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ಮಾತೃಶ್ರೀ,
ಕಲ್ಲೆಂಬವಾದೆ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಅಳಿಕೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ - 575 235
- ಶ್ರೀಸತೀಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಅಂಡಿಂಚೆ,
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ
ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ
ಶಂಕರಘಟ್ಟ - 577 451.
- ರಮಾ ತುಳುನಾಡು,
ನೇರಳ ಕಟ್ಟಿ,
ಕರ್ಕುಂಡೆ - ಕುಂದಾಪುರ
ಉಡುಪಿ - 576 241
- ಸುನೀತಾ ಎಸ್.
'ಸುನೀತಾ ನಿವಾಸ'
ಪೋಸ್ಟ್ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು, ಕರಂಬಳ್ಳಿ,
ಉಡುಪಿ - 576 102
- ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಡಿಮ,
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಕೆನರಾ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
- ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ,
ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಭಟ್ ಮಜೂರು
ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ
ಅಂಚೆ ಮಜೂರು, ಕಾವು
- ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ,
ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಳಿ
ಕೋಡಂಗಲ್ಲು ಅಂಚೆ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ.
- ಡಾ.ಬಿ.ಎಂ. ರವೀಂದ್ರ
ಜೂ ವಿಜ್ಞಾನಿ,
5-60-2 ಮಂದಿರ, ಬೊಂದೆಲ್
ಮಂಗಳೂರು
- ಡಾ.ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಬಿ-28 ಸರ್ವೋದಯ ಸೊಸೈಟಿ
ಶಿವ ಸೃಷ್ಟಿ ಕುರ್ಲಾ (ಈ)
ಮುಂಬೈ- 400 024.
- ಡಾ. ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಕೆ.
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು,
ವಿದ್ಯಾನಗರ ಅಂಚೆ
ಕಾಸರಗೋಡು - 671 123.
- ಶಾರದಾ ಆರ್.ರಾವ್
'ಸತ್ಯನಿಲಯ'
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

- ಶ್ರೀ ಯಶೋಧರ ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಹಿರಿಯ ಉಪಸಂಪಾದಕರು
ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ನಂ.2
10ನೇ ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್, 5ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಅಗ್ರಹಾರ ದಾಸರಹಳ್ಳಿ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 079
- ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಗುಪ್ತ ಪೂಣಚೆ,
ಪರಮ ಪ್ರಕಾಶನ
ಪೂಣಚೆ - 574 281.
- ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ಡೆ
ಕಲ್ಲಡ್ಡೆ ಅಂಚೆ ಕೇರೀರಿ ಬಳಿ, ಕಲ್ಲಡ್ಡೆ,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 222
- ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ಪುತ್ರೂರಾಯ
ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎ.ಪಿ.ಪಿ.ಐ.
ನಂ. 2442, 9ನೇ ಮೈನ್,
ಬಿ.ಎಸ್.ಕೆ 2ನೇ ಹಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 070
- ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
ಒಲುಮೆ
ಕೋಟಿಕಾರು ದ.ಕ.
- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ದೃಶ್ಯ ಗೋಲ್ಡ್‌ಫಿಲ್ಡ್,
ಲೋಹಿತ್‌ನಗರ, ದೇರೆಬೈಲ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 006
- ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಬಿ.9
ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ.ಕಾಲೋನಿ
ಕುಂಜತ್ತಬೈಲು, ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು - 575 015
- ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
ವನಶ್ರೀ, ಉಜಿರೆ
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು - 574 240
- ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ
ಶಿವಗಿರಿ 0ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಸುಭಾಷ್‌ನಗರ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 001
- ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗಿ
ಹಾಸನ
- ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ದೋಟ
ಕಲಾ ವಿಹಾರ
ಕೊಡಂಬೆಟ್ಟು ಅಂಚೆ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 324
- ಡಾ. ಪಾಲಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ನೆಲೆ ನರಿಮೊಗರು
ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ
- ಕಡಂದಲೆ ವಾಸುಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬೈ
- ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ
ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ ಮನೆ
ಅಂಚೆ ಸಂಪಿಗೆ- 574 275
ಮೂಡಬಿದ್ರೆ

- ಕು. ಪುಷ್ಪ ಎ.ಆರ್. ಅಡ್ವಂಗಾಯ
ಅಡ್ವಂಗಾಯ ಮನೆ
ಅಜ್ಜಾವರ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು - 574 246
- ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್,
ಹಳೆಯಂಗಡಿ
ಕಿರಣ
● ಕುತ್ತಾಳ ನಾಗಪ್ಪ, ಗೌಡ
ಕಿರಣ ಕುಟೀರ
● ಸುಳ್ಯ - 574 239
- ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಐಸಿರಿ
ಕನ್ನಡರ ಬೆಟ್ಟು
● ಕಾರ್ನಾಡು ಮುಲ್ಕಿ - 574 154
- ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
ಭೂಮಿ ಗೀತ
ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕುಂಜತ್ತಬೈಲು
● ಮಂಗಳೂರು - 575 004
- ಡಾ. ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು.
ರಘು ಇಡ್ಡಿಮ
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
● ಕೆನರಾ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
● ಮಂಗಳೂರು - 575 003
- ಕೆ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ
ಶ್ರೀ ಭಾರತೀ ಕೃಪಾ
ಅಶೋಕ ನಗರ,
ಬೆಕಾಲು
● ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು - 574 240
- ನಾಗೇಶ್ ಕಾಲೂರು
ಕಾಲೂರು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ - 571 201
- ಅಡ್ಡ ಸ್ಥಳ ಆನಂದ ರೈ
ಅಕ್ಷಯ
ಕಾಟುಕುಕ್ಕೆ - 671 552
ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ
- ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
ಅಂಚೆ ಮಂಡಕೋಲು
ಸುಳ್ಯ ದ.ಕ
- ಜೋಕಿಮ್ ಎಫ್. ಡಿಸೋಜ
ಅತ್ತಾವರ
ಓಬನಾಥ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು
● ಪುದ್ದೋಟ್ಟು ಮನೆ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ - 574 323

'ತುಳುವೆಬಲಿಯೇಂದ್ರ' ತುಳು ರೂಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. (ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ರೋಹಿಣಿ ಜಗದಾಂ, ಪ್ರದೀಪ್ ಅಕ್ಕ, ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್)
 ರುಕುಚೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನ : ಭಾಸ್ಕರದೈ ಕುಕ್ಕವ್ವಿ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಂದು ಮುಚ್ಚಿಂವ್ರನಾಭಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಅರಸರು ರುಕುಚೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನೊಂದು ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದರೆ ಕ್ಯೂಟದಕ್ಲೆಡ್ಡ್
 'ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಪೋಲೆ' ತುಳು ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ. (ಕೆ.ಕೆ.ಗಟ್ಟಿ, ಇಂದಿರಾ ಶೇಖರ್)

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ತಂಡದಕುಲೆಡ್ಡ್ 'ಕಂಗಿಲು' ಜನಪದ ಕುಣಿತ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಸಂ. ಪುಸ್ತಕಗಳು	ಲೇಖಕರು	ಬೆಲೆ
ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಮಾಲೆ		
1. ರವರಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	12-00
2. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯ	10-00
3. ಬಡಕ್ಕಲ್ ಪರಮೇಸ್ವಯ್ಯರ್ (1995)	ದಿ. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	5-00
4. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್	12-00
5. ಎನ್. ಎ . ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ ಪೊಳಲಿ (1995)	ಲ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	10-00
6. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡ್ (1995)	ನಾ ವುಜಿರೆ	12-00
7. ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಗ್ಣಾ ರೈ	12-00
8. ಎಸ್.ಯು. ಪೇನೆಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್	12-00
9. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಕರ್ (1996)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	12-00
10. ಮಚ್ಚಾರು ವಿಲಲ ಹೆಗ್ಗಿ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್	12-00
11. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	12-00
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	12-00
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	12-00
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ	12-00
15. ಕೆಮ್ಮೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	12-00
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	12-00
17. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (1999)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ದ	12-00
18. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಯಾರ್	15-00
19. ಲ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	15-00
20. ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	15-00
21. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	15-00
ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು		
1. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (2002)	ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ ನರ್ಕಳ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	15-00
2. ಮಚ್ಚಾರು ವಿಲಲ ಹೆಗ್ಗಿ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.	15-00
ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತುಳುಕತೆಗಳು		
1. ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯ (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ) (1998)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	15-00
2. ಅಕ್ಕರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಎ. ವಿ. ನಾವಡ	15-00
3. ಕೋಡ್ಲಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	15-00
4. ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	15-00
5. ಪುಳೂರು ಬಾಟೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯ	15-00
6. ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	15-00
7. ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೂ (1998)	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	15-00
8. ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ಲೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	15-00
9. ಮಾಯಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	15-00
10. ಕಲ್ಲುಟ್ ಕಲ್ಲುಡೆ (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ) (1998)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	15-00
11. ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	15-00
12. ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಯಾರ್	15-00
13. ಬೋಗಿ ಪುರುಷೇರ್ (1998)	ಕುದ್ರಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	15-00
14. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998)	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	15-00
15. ಕಣ್ಣೆಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	15-00
16. ಅಪೊಂದಡ್ಡೆ (1998)	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	15-00
17. ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	15-00
18. ಮಾಯೊಂದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	15-00
19. ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣೆ	15-00
20. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998)	ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	15-00

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

1. ಮುಗೇರರು ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (1997)	ಡಾ. ಅಭಯ್ ಕುಮಾರ್	200-00
2. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ದೀಶಯ್ಯ	18 -00
3. ನಿಲೆ - ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	28 -00

ಇತರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

1. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	28-00
2. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಲು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	28-00
3. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ.) (1997)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕೆ. ಆರ್. ಚಂದ್ರ (ಸಂ)	30-00
4. ಎನ್ನ ಮೋಕದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	25-00
5. ಚೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2002)	ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ (ಸಂ)	5-00
6. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದಕೊಲು (1998)	ಪಿ.ಎಸ್.ರಾವ್ (ಸಂ.)	20-00
7. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2002)	ಡಾ. ಯು ಪಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	35-00
8. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ.) (1998)	ಡಾ. ಕೆ.ಬಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	25-00
9. ಚೋಕ್ಕಿ ದನಿ (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ.) (2000)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ (ಸಂ.)	5-00
10. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯ (ಸಂ)	240-00
11. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	ಲೇ:ದಿ ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	
	ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ (ಸಂ)	15-00
12. ತುಳು ಲಿಪಿ (ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ.) (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯ	10-00
13. ತೆಲ್ಲು ತೆಲಿಕದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	30-00
14. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಕಿ	60-00

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು

1. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ (2004)	ನಾ. ವುಜಿರ	15-00
2. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗಳೆಗಳು (2004)	ಡಿ.ಬಿ. ಪಕರಮುಲಯ	45-00
3. ಶ್ರೀ ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ	15-00
4. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ	20-00
5. ಐಸ್‌ಲೆಟ್ಸ್ ಸ್ಮೂ ಫೈನ್ (2004)	ಎಂ.ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ	75-00
6. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್	30-00
7. ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ (2004)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್	10-00
8. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ	20-00
9. ತುಳು ಲಿಪಿ (ಮರು ಮುದ್ರಣ) (2004)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯ	15-00
10. ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯ್ಯ (ಕನ್ನಡ) (2004)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	20-00

ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು

1 ಸಂಚಿಕೆ 1 ರಿಂದ 11 ರವರೆಗೆ 1996-98 (ಸಂ.)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
2 ಸಂಚಿಕೆ 12 ರಿಂದ 23 ರವರೆಗೆ 1999-01 (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
7 ಸಂಚಿಕೆ 24 ರಿಂದ 34 ರವರೆಗೆ 2002-04 (ಸಂ.)	ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ದರ್ಶನ (ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವಾರ್ತಾಪತ್ರ) 2000 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ.50-00, ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500-00, ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು ಬೆಲೆ ರೂ.15-00

ಸಂಪುಟ 5 (1 ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ 4 ಸಂಚಿಕೆ)

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥ ಕೋ-ಓಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿ : ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಿ.ವಿ.ನಾಯಕ್ ಹಾಲ್ ಬಳಿ, ಕದ್ರಿ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು - 3
ದೂರವಾಣಿ : 0824 - 2494662, 2494691

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಸಕ್ತ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ರೂ.43ಕೋಟಿ ಮೀರಿರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಶೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕು ನೀಡುವ ಬಡ್ಡಿ ದರ	
ನಿರಖು ಶೇವಣಾತಿ	
150ಂದ 45ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ	4.0%
460ಂದ 90ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ	4.5%
910ಂದ 180ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ	5.0%
1810ಂದ 1ವರ್ಷದವರೆಗೆ	6.0%
1ವರ್ಷದಿಂದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 2ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ	6.5%
2ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 3ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ	7.5%
3ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	7.0%

ಓರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ 0.5% ಬಡ್ಡಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು
• ವಾಹನ ಖರೀದಿ ಸಾಲ
• ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಅಡವು ಸಾಲ
• ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಲ
• ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಲ
• ಓಮ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಸಾಲ
• ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ಮೃಗ ಖರೀದಿ ಸಾಲ
• ವ್ಯಾಪಾರ ಅಬವ್ಧಿ ಸಾಲ
• ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರಗಳ ಅಡವು ಸಾಲ
• ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ

ನಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು

• ಹಂಪನಕಟ್ಟಾ	2425983
• ಕುದ್ರೋಳಿ	2494260
• ಉಳ್ಳಾಲ	2466843
• ಸುರತ್ಕಲ್	2479040
• ಮುಲ್ಕಿ	2290148
• ಉಡುಪಿ	2521387
• ಕುಂದಾಪುರ	231668
• ಬೆಳ್ಳಂಗಡಿ	232278
• ಶಾರ್ಕಳ	232637
• ಕೊಳೂರು	2453070
• ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್	234364
• ಪುತ್ತೂರು	234547

ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ನಗದು ಪತ್ರ, ಶೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಗಿಸಿ ಆಧಿಕ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿ
ಬಿ.ವಾವೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಲೋಕಯ್ಯ ಪೂಜಾರಿ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಪಿ.ಎ. ಪೂಜಾರಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಜನರಲ್ ಮೇನೇಜರ್

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

B. Shekar

SAHANA ARTS

Akshobha Complex, Near Primary School,
KODICAL, MANGALORE.
Ph : 2455958

- ❖ SIGN BOARDS
- ❖ BANNERS
- ❖ GLOW SIGN BOARD
- ❖ STICKER CUTTING
- ❖ SUN CONTROL FILM

Please
Patronize Our
Advertisers

ನಮ್ಮ
ಜಾಹೀರಾತುದಾರರನ್ನು
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರಿ

With best Compliments From :

M/s. GNN ASSOCIATES
AND
M/s. GNN ENTERPRISES
Prop : V. Hari

Dealers of :

**BIRLA SUPER
ZUARI
L & T
ACC SURAKSHA AND
PRIYA GOLD CEMENT AND
STEEL SUPPLIERS**

**No. 64/1, 1st Block, BEL Layout, Vidyaranyapura Main Road,
Bangalore - 560097**

Tel: (080) 2647879(o), 2647978(R), Mobile: 98451-78132/71328

ನಿಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೈಕೆಗೆ
ನಂದಿನಿ
ಹಾಲು ಮತ್ತು
ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಒಂದು ISO 9001:2000 ಸಂಸ್ಥೆ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಒಕ್ಕೂಟ ನಿಯಮಿತ
ಕುಲಶೇಖರ, ಮಂಗಳೂರು. ☎ 2230326, 2231446, 2231515, 2570104.

With best Compliments From :

S. L. SHET

Jewellers & Diamond House

K.S.Rao Road, Mangalore - 575001
Phone : 2440242, 2440085

**ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ
 ಶುಭ ಕೋರುವ**

ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಯಮಿತ
 ನಂ.7149 ಬಂಟ್ವಾಳ ದ.ಕ

ಆಕರ್ಷಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಠೇವಣಿದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
 ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿರಮು ಸೇವಾನಿಧಿ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಮಾಂಗಲ್ಯ ನಿಧಿ
 ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆಭರಣ ಈಡಿಸಸಾಲ, ಠೇವಣಿಗಳ
 ಮೇಲಿನ ಸಾಲ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಲ, ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ
 ಸಾಲ, ಅಸ್ತಿ ಬಿಡವಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ
 ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು

ಬಿ. ಹೂವಯ್ಯ ಮೂಲ್ಯ ಡಾ. ಅಮ್ಮಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
 ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

**ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ
 ಪತ್ತನೇ ಒಸೋದ ಪರ್ಬೋಗು ಎಡ್ಡೆಪು ಬಯಸುನ**

**ಜಾನಪದ ಕೂಡುಕಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು
 ದ.ಕ**

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಮಿನಾಕ್ಷಿ ಗೌಡ
 ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ.ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
 ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ.ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ
 ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
 ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಹೇಮಾವತಿ ವೆಂಕಟಾ
 ಜೊತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ವಿದ್ಯಾಗಂಗೋತ್ರಿ, ಸವಣೂರು, ಪುತ್ತೂರು
ದ. ಕ., ಕರ್ನಾಟಕ - 574202
ದೂರವಾಣಿ : 08251 - 282396; 282061
(ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ)
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ 2004-05ರಲ್ಲಿ
ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ., ಯು.ಕೆ.ಜಿ., 1ನೇ, 2ನೇ, 3ನೇ ಮತ್ತು 4ನೇ
ತರಗತಿಗಳು
8ನೇ, 9ನೇ, 10ನೇ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ
ಮತ್ತು
ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಎಲಿಜಬೆಥ್‌ನಗರ
ದ್ವೀಪಿಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಎಲಿಜಬೆಥ್‌ನಗರ
ಹಾಗೂ
ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ (D.E.D.) ಮತ್ತು
ನರ್ಸಿಂಗ್ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ
ಆಗಸ್ಟ್ ಕೆ. ಎ., M.A., B.E.D.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ರೈ, ಸವಣೂರು
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಸಂಚಾಲಕರು

ಹಾರ್ಡಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

Rtn. ವೆಂಕಟರಾಯ ಅಡೂರ್

M/s ಅಡೂರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್,
ಮುಂಡಾಜೆ - 574228 (ದ.ಕ)
ದೂರವಾಣಿ : 08256 - 288124 /224.

Hotel

Priyadarshini

Shivaji Road, Miraj.
Ph: (0233) 2223855, 2220955.

Srinivas Mankude

H. Prasanna Kumar
Proprietor.

ARUNA
Printers

- ☞ D.T.P.
- ☞ SCREEN PRINTING
- ☞ OFFSET PRINTING

Ph : 0824 - 2494925 (O)
Mobile : 9880215904
E-mail: arunaprinter@rediffmail.com

Nithyananda Darshan Complex,
Opp. Gokarnanatha Temple,
Kudroli, Alake, Mangalore - 3

MOTI MAHAL

FALNIR ROAD, MANGALORE - 575001

E-mail : motimahall@vasnet.co.in

HOTEL MOTI MAHAL

MOTI MAHAL COLLEGE OF HOTEL MANGEMENT	FACILITIES	TERMS & CONDITION
<p>[Aunit of Laxmi Memorial Education Trust(R)] (Approved by Govt. of Kamataka and affiliated to Mangalore University ,Punjab Technical University & AICTE Min. of HRD) (Accredited by (E, AH&LA, USA))</p> <p>MOTI MAHAL COLLEGE OFFERS</p> <p>M.H.M Master Degree in Hotel Mangement & Tourism PG 1^{1/2} Years Departmental, Specialisation Courses (Regular & Correspondence) B.H.M 4 Years Bachelor's Degree in Hotel Mangement B.Sc. Hospitality Scinces D.H.M 3 Years Advanced Diploma in Hospitality Management & Catering Operations 3 Years Advanced Diploma in Food & Beverage Management D.H.M 1^{1/2} Years Specialized Diplomas</p>	<p>Our Facilities and Services</p> <ul style="list-style-type: none"> • 24 Hour Reception • Safe Deposit Facilities • Parking Facilities • Doctor on Call • Telegraph & Telex Facilities • Travel Desk • Secretarial Services • Foreign Exchange Counter • Air-Conditioned Banquets • Pool Side Bar-be-que • Mangala-Exclusive Multi Cuisine Restaurant • Tai chien-Oriental Speciality Restaurant • Madhuvan-Coffee Shop • Mehfil - The Bar • Moti Sweets - Pastry Shop • Room Service • Keep Fit - Health Club • Sauna, Steam & Jacuzzi • Sheetal - Swimming Pool • Beauty Parlor • Gents Saloon • Shopping Arcade • Atrium Lobby • Complimentary Airport Pick up / drop (On prior intimation) 	<ul style="list-style-type: none"> • 24 Hrs Check-in / Check-out • All major Credit Cards accepted • USD Rates are Applicable to Nonresident Indians & Foreign Nationals. • Local Taxes and Service Charge extra • Rates are subject to change without prior notice • Extra Bed Surcharge - Rs 150/- per day • Out Station Cheques not accepted • Pets are not allowed inside the Hotel • Kindly inform the Front office one hour earlier for Check out

Moti Mahal Annexe, Falnir Road, Mangalore - 575001
 e-mail : motimahalbhs@rediffmail.com/
motimahalbhs@lycos.com
www.motimahaichm.org
 Ph.: 2428493, 511511, 2441411, Ext. 274 Fax : 0824-2441011

ಶುಭಾಶಯೋಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮೋದ ಸಮಾರಂಭೋಲು
ಯಶಸ್ವಿಯಾದ್ ನಡಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ವುಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಹಾರೈಸುನ.

'ತುಳು ಸಂಘ'

ಬರೋಡ

36, ಉದ್ಯೋಗನಗರ, ಸೊಸೈಟಿ, ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಕೈತಲ್
ಅಜ್ವಾ ಮಾರ್ಗ, ಬರೋಡ - 390019
ದೂರವಾಣಿ 0265 - 2562685

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ
ಶುಭ ಕೋರುವ

ಡಾ| ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರಾನಂದ ಕುಮಾರ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು

'ತುಳು ಕೂಟ ಉಡುಪಿ (ರಿ.)

'ಹೇಮಾ', ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ನಗರ,
ಮಣಿಪಾಲ - 576 104

ಕಲ್ಕೂರ ನಾಗೇಶ್

ಆಕೃತಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್

- ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ
- ಮತ್ತು
- ಸ್ಪ್ರಿಂಟ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್

ಪಲ್ಲಿಕೆರೆ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್,
ಮೈದಾನ 4ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ
ರಾವ್ ಎಂಡ್‌ರಾವ್ ಸರ್ಕಲ್ ಬಳಿ,
ಮಂಗಳೂರು
ದೂರವಾಣಿ : 0824- 2443002
ಮೊಬೈಲ್ : 94482 54976

with best Compliments From :

**FIMEN FIBER PRODUCTS PRIVATE LIMITED
BANGALORE**

Manufacturers of :

*FRP Composite Doors, Frames, Windows,
Kitchen Cabinets and Wardrobes*

Tel : (080) - 23349308, 56953931

Authorised Dealer :

M/s. SOUPARNIKA COMPOSITES

Vidyaranyapura, Bangalore

Ph : (080) 23640968

Mangala

assurance of prosperity

Let the use of

MANGALA - UREA

MANGALA - DAP

MANGALA - N:P 16:20

MANGALA - N:P 20:20

MANGALA - AMBICA

bring prosperity

MCF Mangalore Chemicals & Fertilizers Limited

THE COMPANY IN HARMONY WITH NATURE
ACHIEVES ANOTHER MILESTONE BY OBTAINING
ISO 14001:1996 CERTIFICATION
FOR EXCELLENCE IN ENVIRONMENT MANAGEMENT

Corporate office:

5.Cresent Road
High Ground
Bangalore - 56001

Phone: EPABX - 080 2208990

Fax: - 080 2208989

Web: www.mangalorechemicals.com

Factory:

Panambur
Mangalore-575010

Phone: EPABX -0824 2407601

Fax: - 0824 2407938

CANARA BANK

now has 521 branches and
9 administrative offices certified

ISO 9001-2000

It is an endorsement
of our commitment towards quality...

...but for us the pursuit continues.

Since inception, we were driven by one simple objective. Service to the customer. An attitude we have been perfecting all along. Bettering and improving our efficiency and quality of service at every step. Our efforts in this direction were first endorsed when we received the coveted ISO certification for Quality for our branch at Seshadripuram, Bangalore in 1984. Our initiatives in this direction have continued to date and our dedication to customer satisfaction remains unchanged. Today 521 branches and 9 administrative offices are ISO certified. It is a matter of pride that we are the only bank in India to have over 500 ISO certified branches. We shall endeavour to increase these numbers in the years to come, in pursuit of our objective of attaining Total Quality Management.

CANARA BANK

(A Govt. of India Undertaking)

Head Office: 112, J.C. Road, Bangalore-560 002, INDIA

Visit us at : www.canbankindia.com

Serving to Grow - Growing to Serve

SyndNivas.
The sign of prosperity.

Now it is easier to turn your dream home into reality. Visit your nearest SyndicateBank branch today! Rest assured, it is your first step towards owning a home.

- Loans for purchase of house / flat
- Loans for renovation / repair
- Attractive interest rates
- Easy documentation

SyndicateBank

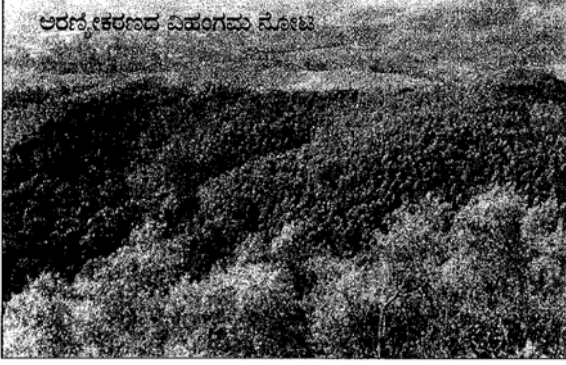
(A Govt. of India undertaking)

www.syndicatebank.com

Call toll-free no.:

1600 44 66 55

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಮತೋಲನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆ ||

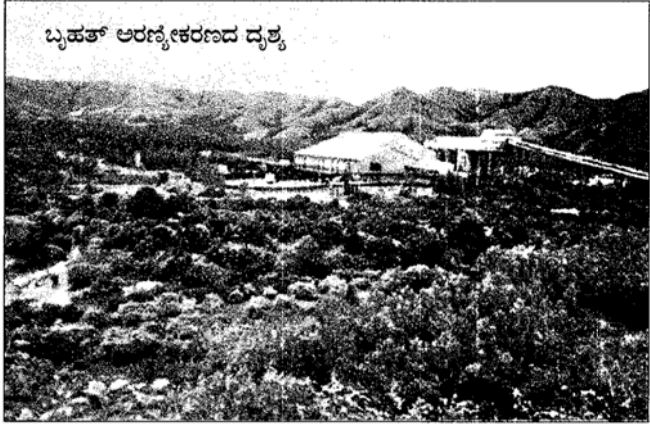

ಕುದುರೆಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ಸಂಸ್ಥೆ ನಿಯಮಿತ ವಕೆ ಐ ಓ ಸಿ ಎಲ್‌ಐ ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗಣಿಗಾರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಂಡೆ ತಯಾರಿಸುವ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಶೇ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಭಾಯಮಾನ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.

ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರನ್ನು ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆಗೆ ನಿಯೋಗತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅಂಗೀಕೃತ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ಐಎಸ್‌ಓ ೯೦೦೧ : ೨೦೦೦ ಮಾಪನದಡಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕೃತ. ಸ್ವರ್ಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ಗೃಹ

ಮತ್ತು ಮಿನಿ ರತ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂಬ ಮಾನ್ಯತೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿಯೋಗತ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೆಪೆಕ್ವಿಲ್, ವಿಬಟಿಸಿ, ಐಎಂಎಂ, ಸಿಎಸ್‌ಇಜೆಡ್‌ಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅತಿ ಆಪೇಕ್ಷಿತ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ಥಳಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕ್ರೀಡೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಗೃಹ ರಹಿತಕರಿಗೆ ಗೃಹ, ಶಾಲೆಗಳ ಆಟದ ವೈದಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಗೊಂಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಗೋಡಂಬಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಹಾಸಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಮತೋಲನ, ಪ್ರದೇಶದ, ಜೀವ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವೃದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿ ಐಎಸ್‌ಓ ೧೪೦೦೧ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಭೇರಾಜ್ ಬಾಲ್ಕೋಟ, ಜೆಮ್‌ಗ್ರಾನೈಟ್, ಇಂಡೋ ಗ್ರೀನ್‌ಟೆಕ್ ಮತ್ತು ಫಿಮಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಪುರಸ್ಕೃತ.

ಕುದುರೆಮುಖ
ಐರನ್ ಓರ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್
(ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಉದ್ಯಮ)
ಅನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಕೋರಮಂಗಲ, ಬೆಂಗಳೂರು -೫೬೦೦೩೪

ಐ ಎಸ್ ಓ ೯೦೦೧ : ೨೦೦೦
ಐ ಎಸ್ ಓ ೧೪೦೦ : ೧೯೯೬ ಮತ್ತು
ಓ ಎಚ್ ಎಸ್ ಎ ಎಸ್
೧೪೦೦೧ : ೧೯೯೯ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿ ಸಂಸ್ಥೆ !

**ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಕೋರುಣ**

ಶ್ರೀ ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

'ದುಡಿ'
ಬಾಳೆಪುಣಿ ಅಂಚೆ,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574153, ದ.ಕ
☎ : (08255) 260384 (ನಿವಾಸ)

ಉಪತಹಶೀಲ್ದಾರರು,
ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿ ಬಂಟ್ವಾಳ
ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ
☎ : (08255) 232120 (ಕಚೇರಿ)

**ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ
ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಹಾರೈಸುನ**

ಡಾ.ಕೆ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ - 574 199. ದ.ಕ
☎ : (0824) 2287360(ಕ), 2287516(ಮ),
:9448726464(ಮೊ)

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್, ನ್ಯೂಸ್ ಬ್ಯೂರೊ
ಉದಯವಾಣಿ, ಸಿಟಿಪಾಯಿಂಟ್
ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೆಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003
☎ : (0824) 2440259(ಕ)2438100(ಮ)
: 9845244207(ಮೊ)

ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ) ಮುಂಬಯಿ

'ಸುವರ್ಣಗಿರಿ' ಅಭ್ಯುಕ್ತನಗರ ಬಡಾವಣೆ. ಕೊಟ್ಟಾರ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575006

☎ : ಮಂಗಳೂರು : (0824) 2459952 (ಮ) ಮುಂಬೈ (080) 22622714(ಕ) 9845187105 (ಮೊ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ.ಸುಶೀಲಾ ಪಿ.ಉಪಧ್ಯಾಯ
ಉಳಿಯಾರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೈತಲ್,
ಅಂಚೆ ಮಜೂರು, ಕಾಪು,
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ
☎ : (0820) 2552588(ಮ)

ಗೋಪಾಲ ಟಿ.ಕೋಟ್ಯಾನ್
(ವಿ.ಜಿ.ಪಾಲ್)
ಸೀತಾಪ್ರಸಾದ್ ಕರ್ನಲ್ ಗಾರ್ಡನ್
ಕುದ್ರೋಳಿ ಮಂಗಳೂರು - 575 003
☎ : (0824) 2493720(ಮ)

ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜೆರೆ)
2-140, ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಅಂಚೆ ಉಜಿರೆ
ಬೆಳ್ಳಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ
☎ : (08256)236101(ಕ)236105 (ಮ)
: 9448156535 (ಮೊ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಹಾರೈಸುನ

ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್
ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ - 583276
ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು,
ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ.

☎ : (08394) 441777 (ಮ)
: 9448726464 (ಮೊ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಹಾರೈಸುನ

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಹಿರಿಯ ಉದ್ಯೋಷಕರ್,
ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು - 4
ಸಿ-3 ಎ.ಐ.ಆರ್. ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್
ಉರ್ವಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

☎ : (0824) 2211384, 2211391(ಕ)
: 2454820, 2451346-27 (ಮ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಹಾರೈಸುನ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ,

ಪೂರ್ವ,
6ನೇ ಹಂತ, ಬಿ.ಇ.ಎಲ್.ಬಡಾವಣೆ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 097.

☎ : (080) 28911636 (ಕ) 23640623 (ಮ)
: 9341968375 (ಮೊ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ
ಸಮಾರಂಭೋಗು ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭ ಹಾರೈಸುನ

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಡಿ ಸತೀಶ ರೈ

ಮಂಜುನಾಥ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್

ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ರಸ್ತೆ ಮೈಸೂರು - 570 011.
☎ : (0821) 2476324 (ಕ) 2449485 (ಮ)

ಹಾಡಿಕೆ
ಶುಭಾಶಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಶೇರಿಗಾರ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಮಂಗಳಾ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ

ಮಂಗಳೂರು

ದೂರವಾಣಿ 0824 - 5550749 (ಕ) - 2493892

|| Om shree Manjunathaya Namaha ||
**SHRI DHARMASTHALA MANJUNATHESHWARA
EDUCATIONAL SOCIETY (REGD.)**

Ujire -574240, Karnataka
President : **Dr.D. Veerendra heggade**

Courses Offered

Course	Collage	Eligibility
1. M.B.B.S.	: S.D.M. Collage of Medical Sciences Hospital, Manjushri Nagar Dharwad -580 009	50% aggregate marks in PCB in PUC/10+2 level.
2. B.E. IT, Comp.Sc. & E&C E&E, Mech. Chem., Civil	: S.D.M. Collage of Engg. &Tech. Dhavalagiri, Dharwad -580 002	35% of marks in aggregate in PMC/PME/PM comp.Sc./PM Biotech in PMC/PME/PM PUC/10+2 level
3. M.Tech. (Digital Electronics&Mechanical)	: S.D.M. Collage of Engg. &Tech.	B.E./B.Tech. in Concerned subject
4. B.D.S.	: S.D.M. Collage of Dental Science Sattur, Dharwad - 580 009	50% aggregate marks in PCB and in English in PUC/10+2 level
5. M.D.S.	: S.D.M. Collage of Dental Science Sattur, Dharwad - 580 009	BDS Degree
6. B.A.M.S.	: S.D.M. Collage of Ayurveda Udupi & Hassan	50% aggregate marks in PCB in PUC/10+2 level
7. M.D (Ayurveda)	: S.D.M. Collage of Ayurveda Udupi & Hassan	B.A.M.S. Degree & Pass in first attempt in the Concerned Specialization subject.
8. B.N.Y.S. (Naturopathy)	: S.D.M. Collage of Naturopathy & Yogic Science, Ujire -574 240	45% aggregate marks in PCB in PUC/10+2 level
9. B.P.T. (Physiotherapy)	: S.D.M. Collage of Physiotherapy Dhavalagiri, Dharwad -580 009	45% aggregate marks in PCB in PUC/10+2 level
10. M.P.T.	: S.D.M. Collage of Physiotherapy Dhavalagiri, Dharwad -580 009	B.P.T. Degree
11. L.L.B. Degree Course	: S.D.M. law Collage Mangalore -575 003	3 Years Any Degree with 45% marks in aggregate 5 Years PUC/PUCwith 45% marks in aggregate
12. P.G.D.B.M. (1 Year Course)	: S.D.M. Collage of Business Mgt. Mangalore - 575 003	Any Degree with 45% marks in aggregate
13. B.C.A.	:	45% aggregate marks in PUC/10+2 Level
14. B.B.M.	:	45% aggregate marks in PUC/10+2 Level
15. B.H.R.D.	:	45% aggregate marks in PUC/10+2 Level
16. M.A. (Psychology)	: S.D.M. Collage, Ujire -574240	B.A/B.Sc. with Psychology Major/Optional 45% marks in PUC/10+2 Level.
17. B.C.A.	:	Any Degree with 45% marks optional
18. M.S.W.	:	Any Degree with 45% marks optional
19. P.G.D.B.M. (2 Year Course)	: S.D.M. Institute for Management Development Chamudi Hill Flood JC Nagar, Mysore -570 001	Any Degree with 50% of marks in aggregate Appeart for CAT conducting by IIM in November Application can be obtained from SDM IMD from August Application can be obtained from SDM IMD From August
20. ITI	: S.D.M. Industrial Training Centre Venoor- Samse - 577 124	40% of marks in aggregate in Maths & Science in SSLC/10 th Std.

Phone : Ujire - 08256- 236225, 236220 (Fax),
Dharwad Office : 0836-2464699, 2464799, 2468142, 2462410 (Fax)
E-mail : sdmesu@sancharnet.in,

With Best Compliments From :

CANARA HIGH SCHOOL ASSOCIATION

ASRP Road, Kodialbail, Mangalore -575 003.

Phone : 2493210 Fax : 2496760.

Email : info@chsassociation.org
chsassociation.vasnet.co.in

Website : www.chsassociation.org

INSTITUTIONS UNDER THE MANAGEMENT :

Canara High School, Main, Kodialbail, Mangalore.

Canara Girls High School, Kodialbail, Mangalore.

Canara High School, Urva, Mangalore.

Canara Hr. Pry. & Balwadi School, Kodialbail, Mangalore.

Canara Eng. Hr. Pry & Nursery School, Kodialbail, Mangalore.

Canara Hr. Pry & Nursery School, Urva, Mangalore.

Canara Pre University Collage, Kodialbail, Mangalore.

Canara Collage, Kodialbail, Mangalore.

Canara Engineering Collage, Benjanpadavu, Mangalore.

Canara Tennis Academy, Urva, Mangalore.

Canara Girls Institute of food Processing, Kodialbail, Mangalore.

Sri.T.V. Raman Pai Convention Centre, Kodialbail, Mangalore.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿ.,

ಸದಾಶಿವ ಸಹಕಾರ ಸದನ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

S.C.D.C.C. BANK Ltd.

Kodialbail, Mangalore - 575 003

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ
ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ
ಕೃಷಿಸಾಲದ 100% ವಸೂಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸತತ
9ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಾಖಲೆ
ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಧಾನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದ 12ಘಂಟೆ
ವ್ಯವಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಎ.ಟಿ.ಎಂ. ಸೌಲಭ್ಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಬ್ಯಾಂಕಿನ 49 ಶಾಖೆಗಳ
ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿ
ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಎನಿವೇರ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
ಜಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆ.

ವಿವಿಧ ಠೇವಣಿ
ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ
ವಿವಿಧ ಸಾಲ
ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎನ್. ರಾಜೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಮನೋಹರ ಪಡಿವಾಳ್ ಎಚ್.

ಮಾಲಕರು ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾ ಟಿಯರ್ ರಿಟ್ರಿಡರ್ಸ್,
ಮೈನೂರೋಡ್
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ - 574214 (ದ.ಕ)
ದೂರವಾಣಿ : 232027, 234435 (ಕಾರ್ಯಲಯ)
232633 (ನಿವಾಸ)

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆ : 1936 ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕು : 1978

ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಯಮಿತ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

SHRIDHARMASTHALA SERVICE CO-OPERATIVE BANK LTD.

L.No. 326 DHRMASTHALA - 574216. D.K

ದೂರವಾಣಿ: ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ: ಪುನುವೆಟ್ಟು ಶಾಖೆ: ನಗರ ಶಾಖೆ:
(08256): 277142 277977 277223

ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಠೇವಣಿಗಳ ಆಕರ್ಷಕ ದರದ ಬಡ್ಡಿ, ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ, ವಿವಿಧ
ಕೃಷಿ ಸಾಲಗಳು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಈಡಿಸ ಸಾಲ, ಪೀಠೋಪಕರಣ ಖರೀದಿ, ತೋಟದ
ಮನೆ ರಚನೆ, ಪಂಚ್ಯ ಸೆಟ್ಟು ಖರೀದಿಗೆ ಸಾಲ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ,
ಆಭರಣ ಈಡಿಸ ಸಾಲಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು
ಲಘು ವಾಹನಗಳು ಖರೀದಿ ಸಾಲ, ಸ್ವಸಹಾಯ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸವಲತ್ತು.

ಮಿತದರದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ, ಪಡಿತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು,
ಜವಳಿ ಹಾಗೂ ದಿನಸಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

'ಸಹಕಾರವೇ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ'

ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಟ್

ಬಿ. ಭುಜಬಲಿ

ಮನೀಜರ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

:277191

:277236

ಹಾಗೂ

ಹಾಗೂ

ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರು

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪತ್ತನೇ ಒಸೋದ ಪರ್ಬೊ ಮಿನದನೊ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೊನು ಹಿರಯೆರಾಯಿನ ಬಂಟ್ವಾಳ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಗಣ್ಯಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಶೇರಿಗಾರ್, ಫಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಡೇಸಾ, ಸುರೇಶ್ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಡಾ. ಸದಾನಂದ, ಸುರೇಶ್ ಬಲ್ಲಾಳ್, ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಡಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮಲ್ಲಿಪಟ್ಟ, ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಸದಸ್ಯೆರ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್

ಮಂಗಳಾ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಶೇರಿಗಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪತ್ತನೇ ಒಸೋದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊರಾಟಗಾರ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.